

ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ

διπλό τεύχος 39-40
μάρτης 1989
τιμή τεύχους £2.00

αντης
ιωαννιδης
για
συνεντευξη

ταξιδιωτικο
στην
ιντιφαδα

η
γυναικα
στα
ΜΜΕ

κυπριακο:
κουρασμενα
θηματα

ο
φιφης
ιωαννου
θυματα...

τουρκια:
δημοκρατια
μηδεν

ενα
ανθενωτικο
κειμενο
του
ΚΚΚ

ωδή για ένα σκοτωμένο τουρκάκι

Π. Μηχανικού

Stetson!
You who were with me in the ships at Mylae!
That corpse you planted last year in your garden.
Has it begun to sprout? Will it bloom this year?

T.S. ELIOT.
«Η Έρημη Χώρα»

Αυτός ο κάμπος π' απλώνεται μπροστά μου καταπράσινος στολισμένος με το κίτρινο της μαργαρίτας με το κόκκινο της παπαρούνας με το χαμόγελο της βιολέττας αυτός ο κάμπος ανοιχτός κάτω απ' τις θερμές ακτίνες του ήλιου φωτεινές αυτός ο κάμπος που μ' ένα χάδι απαλό δείχνει στην ψυχή μας το δρόμο της άνοιξης

σ' αυτό τον κάμπο που δοξάζει τον Κύριο και την ψυχή του ανθρώπου σ' αυτόν τον κάμπο που δοξάζει το σώμα και μουρμουρίζει το τραγούδι του ανθρώπου σ' αυτόν τον κάμπο

κείται σκοτωμένο ένα Τουρκάκι

Ένα συσπασμένο πρόσωπο κομμένο απάνω στον πόνο, ανάγλυφη ανήλικη μάσκα κομμένη στην αιωνιότητα για να ρωτά αν ο τόπος ήταν πράγματι πολύ στενός μέσ στο πανηγύρι της άνοιξης για να ρωτά αν υπάρχουν εθνότητες ανάμεσα στους λαούς της μαργαρίτας για να ρωτά ποιός εθνικότητας είναι το πράσινο χορτάρι.

Ζεσταίνει ο ήλιος τις ρίζες και το χώμα. Ξεχειλίζει η αγάπη σαν δροσούλα μεσ' απ' τα φύλλα και τους ανθούς της ψυχής του ανθρώπου μέσα στην ανοιχτή ειλκρίνεια του κάμπου και μια ανάγλυφη τρομερή μάσκα ενός παιδιού κάτω από το πολύ του ήλιου φως κινάει τα χείλη και μιλεί: «Ευχαριστώ. Με φέρατε σ' αυτό τό δρόμο Με φέρατε σ' αυτό το τέλος. Ευχαριστώ σας δικούς και ξένους».

Γη μου! Κοίμησέ τον γλυκά, ναούρισε τον. Για σένα

η φωνή του ποιητή ρωτάει και πάλι εφέτος τους εμπόρους των πετρελαίων και τους αποικιστές των πτωμάτων, ρωτάει τον Στέτσον: «Το κουφάρι που εφεύτευσες πέρσι μέσα στον κήπο σου άρχισε να βλαστάει, θ' ανθίσει εφέτος;»

Από την
«Κατάθεση»

ενας "περίπου" σοσιαλιστής

(ένα ομολογουμένως υστεροβουλο κείμενο)

μαριος τεμπριώτης

Η υποστήριξη που πρόσφατα έδωσε ο «περίπου» σοσιαλιστής Ετζεβίτ στον Ντεκτάς, «βγαίνοντας» του Οζάλ από δεξιά και προβάλλοντας ένα πιο έντονο εθνικισμό και μεγαλοϊδεασμό κι ένα όχι στα «παζαρέματα» του «ορθολογιστικού και μοντερνιστικού» ασπισμού αποτελεί ένα κλασσικό παράδειγμα μικροαστικού λαϊκισμού με τον οποίο υποκαθίσταται μια σοσιαλιστική αντιπολλευτική πολιτική. Στόχος αυτής της πολιτικής, παραμένει πάντα η κινητοποίηση των λαϊκών στρωμάτων πάνω στη βάση όμως μιας πιο καθυστερημένης ιδεολογίας και από αυτήν του Κεμαλισμού, στην αρχική του τουλάχιστον μορφή (διότι αφαιρεί ακόμα και οποιοδήποτε εναντίωση στο θρησκευτικό καταστημένο). Η ιδέα είναι παλιά και στηρίζεται στην ευκολία που προκύπτει όταν αντί να προταθούν νέες ιδέες, που στην προκειμένη περίπτωση θα έπρεπε να είναι σοσιαλιστικές, να τείνουν δηλ. τουλάχιστον ν' αντιπολιτευθούν τον καπιταλισμό, χρησιμοποιούνται οι ιδέες που ήδη επιβλήθηκαν σε μια προηγούμενη φάση το αστικό κατεστημένο μέσα από την κυρίαρχη βέβαια παιδεία του, τον στρατό του, την εκκλησία κ.λ.π. και οι οποίες ιδέες γίνονται ενοχλητικές ή στενάχωρες σε μια νεότερη συγκυρία. Η στρατηγική αυτή του «περίπου» σοσιαλισμού γίνεται αναγκαία από τη στιγμή που ο στόχος είναι η διαχείριση της εξουσίας. Υπάρχει επομένως η ανάγκη προσεταιρισμού ενός τμήματος της άρχουσας τάξης. Το σκεπτικό, με μια δόση βέβαια απλοποίησης, δεν απέχει πολύ από αυτό του μπακάλη της γειτονιάς. Διαπιστώνεται ποιός είναι ο κενός χώρος και καλύπτεται, νοουμένου ότι τα έξοδα είναι τα ελάχιστα. Έτσι ο κ. Ετζεβίτ δεν επικεντρώνει την αντιπολίτευση του στο «συμβιβασμό» του Οζάλ με τη δικτατορία αλλά στην «υπο-χωρητικότητα» του στο Νταβός και το κυπριακό. Επάνω σ' αυτό τον υπερπατριωτισμό στηρίζει τα νότα του, υποχρεώνοντας τον Οζάλ να λέει ότι δεν είναι συμβιβαστικός και ωθώντας τον επομένως σε μια αμυντική πολιτική ενώ επιτίθεται χρησιμοποιώντας, μιας και απευθύνεται στα λαϊκά στρώματα, μια προπαγάνδα σχετιζόμενη κυρίως με τη λαϊκή εξαθλίωση, η οποία βέβαια παύει να πηγάζει από τις αντιφάσεις του κοινωνικού συστήματος και βρίσκει την ρίζα της στη κακή διακυβέρνηση της παρούσας κυβέρνησης. Είναι φυσικό ότι αν ο Ετζεβίτ βγει στην εξουσία με αυτά τα δεδομένα η υποταγή του στο στρατιωτικό κατεστημένο θα είναι αναπόφευκτη. Όπως είναι αναπόφευκτο να μην δώσει στους ψηφοφόρους του ούτε ψωμί ούτε ελευθερία αλλά ένα υπερφίαλο εθνικισμό που θα εκτονώνει τις εσωτερικές εντάσεις προς τα έξω.

Είναι πολλά τα στοιχεία που δείχνουν πλέον με αρκετή σαφήνεια ότι το στάτους κβό εσωτερικευεται σταδιακά μέσα στη πολιτική σκείψη μέσα στη καθημερινή ζωή και μέσα στη νοοτροπία ημετών και υποζυγίων.

Δεξιά η αριστερά ανάλογα με το πολιτικό ή ιδεολογικό στρατόπεδο, απορριπτικά ή ενδοτικά πολλαπλασιάζονται τα φαινόμενα της προσαρμογής και της αποδοχής. Όχι μόνο της κατάρχεις, όχι μόνο των πολλαπλών κατοχών που τσακίζουν τη πλάτη μας, όχι μόνο της διχοτόμησης του χώρου και των κυπριακών εθνοτήτων, όχι μόνο της κοινωνικής αδικίας όχι μόνο της καταστροφής του περιβάλλοντος, όχι μόνο τόσο και τόσο λιγότερο ή περισσότερο σημαντικά, ουσιαστικά ή φαινόμενα.

Υπάρχει μια γενική και διαχυτή τάση συντήρησης που ήδη καταχτά κυρίαρχη θέση στο υποσυνείδητο. Αυτή η τάση εκφράζεται και στο πολιτικό επίπεδο (επανάφορα του Γρίβα, ενσωμάτωση και αποδοχή των πράξικατημάτων, ανασύνταξη των γηραιών αγωνιστών, επίθεση στο Γκαβερνορ, επιστράτευση των εργαζομένων στο λιμάνι) και στο ιδεολογικό (στροφή στις παλιές αξίες, πατρις, θρησκεία, οικογένεια χωρίς το κόπο της συγκάλυψης πολλές φορές, κόσμοπολιτικός ζιαμανφουτισμός και αμοραλισμός).

Ανάλογα με την ιδιοσυγκρασία του ο κάθε χώρος εκφοράζει την ουσιαστική αποδοχή της μοίρας ζώντας μια εωφώλητη ψευδαίσθηση αντίθεσης. Άλλοι μέσα από ένα υστερικό εθνικισμό διαψεύδοντας αυτά που περισσότερο από όλους πρώι θούν. Κερυνεία, Σμύρνη, πάλι δικές μας θάσπε, θάρθει κάποτε ο εσαδάκτυλος. Ο Αττίλας χάρισε το έδαφος στα δύο, αυτοί πασκίζουν να χωρίσουν όπια μνήμη συνύπαρξης επιβιώνει στη μνήμη των αντιεθνικιστικών τμημάτων των δύο κοινοτήτων.

Άλλοι μέσα από μια ψευδώνυμη ηρεμία αναμένουν τη καλή λέ. Εη που θα πέσει από τα χείλη «όσων ισχυρών μπορούν να ελασκήσουν πιέσεις» και κατάντουν την επαναπροσέγγιση-αγαθό που θα στείλει ο ουρανός στους φρονιμούς της γης, κι άμα δεν το στείλει, ε θα πάμε με τους άλλους στη διπλή ένωση να ηουχάσουμε.

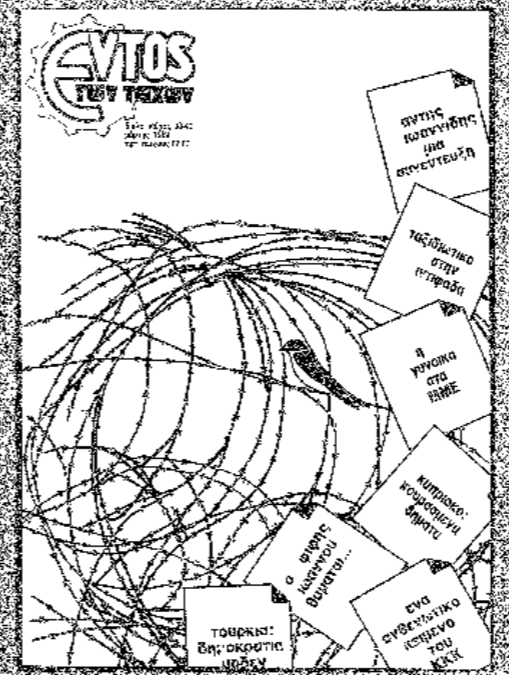
Ούτε που τους περνά από το νου ότι η διακοινοτική αντίθεση είναι καρπός δεκαετιών, να να πουμε το ελάχιστο, μιας σκληρής, επίπονης, αιματηρής ιστορικής πορείας που καθορίστηκε από την καθυστάτη στα καλούμενα μητροπολιτικά κέντρα της Ελλάδας και της Τουρκίας, όχι μόνο των αρχουσών τάξεων των κοινοτήτων αλλά και του λαού. «Πέραν βέβαια του υπεριοριστικού διαιρεί και βασιλεύει» στο οποίο και ο τελευταίος λωποδύτης μεταφέρει τις δικές του αμαρτίες. Η επαναπροσέγγιση σημαίνει ουσιαστικά μια ανατροπή της επιβεβλημένης ιστορίας των αρχουσών τάξεων που σφαλώς δεν μπορεί να επιτευχθεί με καλοχηρα ανθρωπιστικά ολόγχα προπαντός στην απουσία μιας δυναμικής λαϊκής παρέμβασης, δειγμάτα της οποίας ζήσαμε τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια.

Εξ' άλλου ο ουρανός μπορεί να στείλει τη διπλή ένωση και μέσω του «ενδοτισμού» και μάλιστα μέσω μιας «επιτυχίας» των συνομιλιών. Όπως βέβαια και μέσω μιας αποτυχίας τους. Το μείρασμα μιας σημαδεμένης τράπουλας μπορεί να κάνει όλα τα καρπία να χάνουν.

Ελάτο απόφαση: είτε φταίς είτε δεν φταίς, σαν δεν παλέψεις, θα πεθάνεις. ● Κ.Α.

Κυκλοφοριακό 55-96
Κόστος 1980
Τηλ 348934 / 451278

Επίσημο αντιεθνικιστικό κέντρο της Ελλάδας

Ευτος των τεχνών
το μηνιαίο περιοδικό της πάλης λευκωσίας
Διεύθυνση: Μινώας 56, Πάλη Λευκωσία, τηλ. 348934 / 451278

- διευθύνεται από συντάκτική επιτροπή
- υπεύθυνος για το νόμο: κώστας αγνώστης
- για το υπόγραμμένα κείμενα ευθύνονται οι συγγραφείς τους
- τεχνική επιμέλεια: Printed Matters, desktop publishing services

περιεχόμενα

- ένας περίπου σοσιαλ πατριωτής 1
- μάριος τριπριωτής 1
- εκδοτικό 2
- κυπριακό - κουρασμένα βήματα 4
- στο ποδι 6
- η γυναίκα και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας 12
- νικασπερισπάνης 12
- βία: μια κυπριακή προνιάσκατητα 20
- συνέντευξη με το κέντρο άμεσης βοήθειας θυμάτων βίας μέσα στην οικογένεια 20
- ο μόνεταρισμός στην αγγλία 22
- δε φοβός αρεσπής 22
- ταξιδιωτικό στην Ιντιανία 24
- αποστολή της ΚΥΠΕΑ στην κατεχόμενη παλαιστίνη 24
- η τουρκική χούντα και η βίβλια 36
- πανικός χρυσάνθου 36
- συνέντευξη με τον 'nihat behram 38
- πανικός χρυσάνθου 38
- ο δίκες των κουτλου σαρκιν 39
- συνέντευξη με τον βανγέλη κουβρη 39
- αλληλεγγυη προς τους τουρκούς πολιτικούς κρατούμενους 44
- Κ.Κ.Κ. μερικά επικαιρα πολιτικά ζητήματα - ντοκουμέντο 47
- ντοκουμέντο 47
- κουβεντιάζοντας με τον φίλη Ιωάννου 56
- τα αυτονήτα του σοσιαλ πατριωτισμού 60
- η ελληνοκυπριακή αριστερά 60
- απεχωρισμός και συνύπαρξη 64
- ασιαή εργση 64
- συνέντευξη με τον αντιεθνικιστή 66
- για την λαϊκή ποίηση 76
- λευτέρης ηαπολεοντίου 76
- αντιποίηση του Κ.Κ.Κ. 80

Κουρασμένα βήματα

Παράδοση παραμένει για πολλούς η προσυπογραφή απ' όλα τα Ελληνοκυπριακά κόμματα των αντιπροτάσεων Βασιλείου προς Ντεκτές.

Οι προσπάθειες του ΔΗΚΟ και της ΕΔΕΚ να εξηγήσουν ότι δεν υπήρξε στροφή από μέρους τους δεν φαίνονται πειστικές σ' ένα σημαντικό μέρος των οπαδών τους, που συρρικνώνονται μεν αλλά επηρεάζονται όλο και περισσότερο από τους αφυπνισμένους διπλο-ενωτικούς (Κάλλιο μισή Κύπρος στο χέρι παρά όλη και καρτέρι).

Ωστόσο η θέση και των δύο κομμάτων είναι σαφής και η υπογραφή τους έχει μπει σε αρκετά κείμενα που προνοούν και ομοσπονδία και διζωνική και ισότιμη. Επομένως τυχόν άρνηση τους στη συνυπογραφή των προτάσεων Βασιλείου δεν θα μπορούσε να στηριχτεί σε λόγους αρχής.

Το ΔΗΚΟ χρησιμοποιεί τη βαθυστόχαστη δικαιολογία ότι συμφωνεί με τις προτάσεις αλλά διαφωνεί με αυτό τον διάλογο. Προφανής πρόθεση του, να ικανοποιήσει την παραδοσιακή ιπτέρυγα του κόμματος που δεν αισθάνεται άνετα με τον εθνοκεντρισμό και τη σύμπλευση με «υπολείμματα του αμαρτωλού παρελθόντος» από τη μιά, αλλά να ικανοποιήσει και του ρεαλιστές που άρχισαν να σκέφτονται ότι καλά είμαστε έτσι, γιατί να μπούμε σε νέους κινδύνους.

Η ΕΔΕΚ λέει ότι παραμένει σταθερότατη αλλά θέλει να μείνει στο παιγνίδι για να μπορεί να επηρεάζει τα πράγματα. Η δικαιολογία αυτή είναι και μια παραδοχή ουσιαστικά της αδυναμίας της όπως προκύπτει από την αποψίλωση που υφίστανται οι κινητοποιήσιμες δυνάμεις της και τον περιορισμό των δυνατοτήτων της στην ισχύη κοινοβουλευτική εκπροσώπηση της.

Εν πάση περιπτώσει η σύμπλευση των δύο κομμάτων με τη γραμμή Βασιλείου φαίνεται και την γραμμή τους, η οποία τελικά ζητεί απλώς ένα «άλλο» διάλογο, στον οποίο η Ε/Κυπριακή πλευρά θα ήταν «πιο δυνατή» απ' ότι είναι τώρα. Βέβαια ο γιατρός ξεκαθαρίζει ότι «πιο δυνατή» σημαίνει «αλλαγή των συσχετισμών δύναμης στην περιοχή». Αποφεύγει όμως να κάνει ένα απολογισμό της «δυναμικής εμπλοκής της Ελλάδος» και των νέων αμυντικών επενδύσεων που αυτός «πρώτος» ζήτησε και «έπεισε» και τους υπόλοιπους. Όχι βέβαια ότι δεν υπάρχει κάποια αλλαγή στους συσχετισμούς, σ' όσα αφορά κυρίως την «εμπλοκή» στη διπλωματική της διάσταση, αλλά αν γινόταν αυτός ο απολογισμός θα έδινε σαν άθροισμα της αλλαγής, το Νταβός, στο οποίο αφήνεται να πλεύσει ίδιος εξόδοις ο κύριος Γιώργος. Αν είχαμε και μια μεραρχία εδώ, αγαπητέ κύριε Χατζηδημητρίου θα είχαμε και δύο Νταβός ενώ εσύ θα πρωτοπορούσες ζητώντας

βέβαια δύο μεραρχίες.

Η συνυπογραφή πάντως των τεσσάρων κομμάτων δίνει και το μέτρο που χωρίζει τους απορριπτικούς από τους ενδοτικούς (για να χρησιμοποιήσουμε την τρέχουσα ορολογία). Κινοούνται και οι δύο πλευρές γύρω από την ίδια οριζόντια γραμμή με πολύ μικρή διαφορά συχνότητας. Τακτικά συναντώνται σε πάρα πολλά σημεία. Το σημαντικότερο απ' αυτά είναι η προγραμματική αδυναμία των πάντων (σ' άλλους ηθελημένη και σ' άλλους όχι) να κινητοποιήσουν τον λοικό παράγοντα. Όταν μάλιστα τους υποδεικνύει κανείς το γεγονός, αντί να κοιτάξουν το πολιτικό τους πρόγραμμα αρχίζουν να κλαίγονται γι' αυτό το λαό που δεν καταλαμβάνει, που είναι αλλοτριωμένος κ.λ.π.

Πάντως παρά τους οξυμένους τόνους της πολιτικής διαμάχης στις περιόδους των εκλογών, η άποψη ότι τελικά τα δύο στρατόπεδα δημιουργούν εξ' αντικείμενου ένα ανώδυνο πολιτικό διπολισμό μέσα στον οποίο θα κινούνται οι ψηφοφόροι έχοντας την αίσθηση μιας ψευδώνυμης εταλογής, φαίνεται να επικυρώνεται.

Οι συνομιλίες

Οι προτάσεις που κατατέθηκαν από τις δύο πλευρές έδωσαν μια ψεύτικη αίσθηση κινητικότητας. Πρόκειται στην ουσία όμως

για ένα βήμα επί τόπου. Και οι δύο πλευρές ξανάβαλαν στο καλάθι τις ίδιες θέσεις με κάπως διαφορετικές μορφές. Βέβαια η διάλυση της «πρόταξης» επιτρέπει τη μη άμεση διακοπή των συνομιλιών και αποτελεί ταυτόχρονα ένα κλεισίμα του ματιού προς όσους θα επαθυμούσαν να παρεμβληθούν ως «συντονιστές» μιας διαδικασίας «Κάμπ-Ντέιβιντ». Από τη άλλη πλευρά ο Ντεκτές εμφανίζεται σκληρός, και με διάθεση εναντίωσης στον Οζάλ (π.χ. επίσκεψη Ετζεβίτ), αναμένοντας τις επόμενες δημοτικές εκλογές στην Τουρκία που θα δείξουν τη βιωσιμότητα της κυβέρνησης Οζάλ. Από την άλλη ο Οζάλ αναμένει τις εκλογές του Ιούνη στην Ελλάδα για να μπορεί να συνομιλεί με κάποια σταθερότερη κυβέρνηση. Στο μεταξύ επεκτείνει τον εναέριο χώρο ευθύνης ασφαλείας της Τουρκίας ταυτόχρονα στο Αιγαίο και στη Κύπρο, συμπεριλαμβανοντας την κατεχόμενη από την Τουρκία περιοχή υπεραντιβλάσκων την τουρκο-ελληνική διάσταση του προβλήματος με βάση τη θεωρία των «εμπλεκόμενων» συμφερόντων και βέβαια με την ανάλογη επίδειξη.

Όλα αυτά δείχνουν ότι αυτό το διάστημα δεν μπορεί να υπάρξει καμιά εξέλιξη στο «διάλογο» και οπωσδήποτε το χρονοδιάγραμμα Γκουεγάρι είναι άκυρο. Η πολιτική Βασιλείου επομένως και του εθνικού συμβουλίου ως προς το διάλογο είναι η διατήρηση του τελευταίου

μέχρι να ξαναζωντανέψει το Νταβός ενώ διαφαίνεται ήδη η μεθόδευση και από τον Βασιλείου και από τον Ντεκτές μιας πορείας που αποσκοπεί να σταθώσει στην άλλη πλευρά τις ευθύνες της καθόλου απίθανης διακοπής του. Τι θα γίνει όταν όμως διακοπεί ο διάλογος;

Αυτό βέβαια δεν χρειάζεται πολλή σκέψη. Η έτοιμη, κρατούσα, υπαλλακτική γραμμή υπάρχει και καλλιεργείται έντονα τα τελευταία χρόνια. Είναι η καλούμενη απορριπτική γραμμή, η οποία οδηγείται κάτω από την παρούσα ηγεσία της σε μια σαφώς διχοτομική και διπλοενωτική γραμμή. Δηλαδή κάτω από μια αγωνιστική φρασσεολογία καλύπτεται

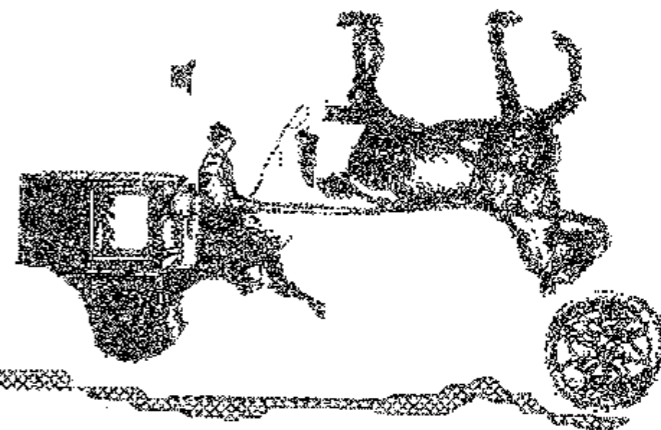
έναν «ενδοτικότερο» ενδοσκόπος». Αποφεύγοντας τη φρόση-δηλητήριο διπλή ένωση ή διχοτόμηση προωθεί ολόένα και περισσότερο μέτρα (όπως ο ερχομός ελληνικής μεραρχίας) που αποδυναμώνουν τις δυνάμεις της ανεξαρτησίας και καλλιεργούν μια μεγαλοϊδεάτικη ιδεολογία η οποία σε συνάρτηση με την αντίστοιχη τουρκική, οδηγεί είτε στη σταθεροποίηση της γραμμής Αττίλα είτε στην εμφάνιση των Ελληνοκυπρίων από τη Κύπρο είτε στην εξάλειψη των Τουρκοκυπρίων. Λαμβανομένης υπόψη της συγκυριαρχικής αντίληψης που χαρακτηρίζει την κρατική στάση της Ελλάδας και της Τουρκίας από τη γένεση του κυπριακού προβλήματος, αν δεν υπάρξει μείζων κρίση, πιο πιθανή παραμένει η πρώτη

πιθανότητα.

Η πρώτη αυτή πιθανότητα, της διχοτόμησης ή διπλής επικυριαρχίας ή διπλής ένωσης παραμένει όμως κυρίαρχη και στην περίπτωση που η απορριπτική εθνικιστική στάση δεν επιβάλλεται. Διότι η διχοτόμηση υπάρχει ήδη και δικαιωνίζεται και σταθεροποιείται πλέον επικίνδυνα, ενώ η πορεία του «δια-λόγου» δεν φαίνεται να μπορεί να αλλάξει τα πράγματα.

Αλλά κι αν ακόμα κάποιος λάθος, στην πρόγνωση μας, ότι ο «δια-λόγος» δεν μπορεί να δώσει λύση (πρόγραμμα που αναλύσαμε σε προηγούμενα κείμενα) και καταλήξει όντως κάπου. Αυτό το «κάπου» δεν μπορεί να απέχει πολύ απ' αυτό που καθορίζει ο παρόν συσχετισμός δυνάμεων. Μια υπό κηδεμονία, κατ' όνομα, ανεξαρτησία που επαπλέον κινδυνεύει να κυριευτεί συνεχώς σε εκρηκτική κατάσταση. Αυτή η κατάσταση μπορεί απλά να είναι ένα σύντομο προοίμιο για τη διπλή ένωση. Διπλή ένωση και πάλιν για να θυμόμαστε ότι το προεξοκείμενο δεν ήταν πράξη αφρόνων αλλά αντίθετα μια εξαιρετικά σοφή κίνηση για όσους στόχευαν και στοχεύουν σ' αυτή.

Υπάρχουν λοιπόν δύο αδιέξοδα. Όσοι θεωρούν ότι δεν υπάρχει τρίτος δρόμος αφήνουν τουλάχιστον να αναγνωρίζουν ότι η επιλογή τους είναι μια επιλογή αδιεξόδων. Οι άλλοι αφήνουν να αναζητήσουν ένα τρίτο δρόμο...*

Κύπριοι εθελοντές στη νικαράγουα

Τον Γενάρη τρεις Κύπριοι μέλη της ΕΑΟΝ έλαβαν μέρος στη συγκομιδή καφέ στη Νικαράγουα. Οι τρεις Κύπριοι δουλεύουν με μια ομάδα 120 πρώτου στόριου που πήγαν από όλες τις χώρες της Λατινική Αμερικής και μερικές της Ευρώπης.

Είχαμε την ευκαιρία να γνωρίσουμε τους δυο από τους τρεις, τον Φλόρε Φλωρέντζι και Γιώργο Γεωργίου σε μια μακρή συνάντηση του Συνδέσμου Φίλων με την Νικαράγουα. Μας μίλησαν για την υπάρχουσα φτώχεια που είναι αδύνατο να την καταλάβεις αν δεν την δεις με τα μάτια σου, όπως επίσης και για τον τυφώνα που έχει χειροτερέψει την κατάσταση. Μας μίλησαν για τον ενθουσιασμό της νοτιάδας που δεν έχει εξασθενήσει ακόμα, παρ' όλες τις παροικίες.

Σε μια περίπτωση ο Φλόρες συνάντησε ένα δωδεκάχρονο Νικαράγουανό με το αυτόματο στο χέρι. Νομίζοντας ότι από κόπου το είχε πάρει, χωρίς όπλα για να ποζήσει τον ρώτημα ποιά είναι το όπλο. Ο δωδεκάχρονος απάντησε πως ασφαλώς είναι δικό του.

- Έχουν όλα της ηλικίας σου όπλα;

- Όχι μόνο αυτοί που είναι όρφοι και υπέρθυνοι.

- Γιατί πολέμος;

- Για να αντιπροσωπεύουμε τους Κόντρους που έχουν σταλεί από τους Αμερικάνους Ιμπεριαλιστές. Για να προστατεύσουμε τις γυναίκες και τα μωρά.

- Στην Κύπρο τα παιδιά έχουν παγνίδια. Εσύ θάβεις γάμους;

- Σίγουρα ναι, αλλά δεν έχουμε. Εκείνο που επείγει είναι να προστατεύσουμε την χώρα μας.

- Ποιά το όνειρο σου;

- Να φέρουμε ειρήνη και να κτίσουμε την χώρα μας όπως εμείς θέλουμε. *

Λιβυή- αμερική

Η τελευταία αντιπαράθεση Λιβυής και ΗΠΑ τόσο σ' ότι αφορά την κατασκευή των δύο λιβυϊκών αεροπλάνων όσο και σ' ότι αφορά την ύπαρξη ή μη εργαστασίου χημικών όπλων στην Λιβυή έβγαλε στην επιφάνεια τη προσομοίωση (για να χρησιμοποιήσουμε μια ήπια έκφραση) των πολιτικών αναλυτών εδώ κι αλλού, στο γεγονός της ηγεμονίας του κόσμου από τις ΗΠΑ. Ετοιμασθήκαμε οι περισσότεροι με περισσό ζήλο να ανακαλύψουν αν πράγματι τα λιβυϊκά αεροπλάνα ήταν ή όχι εξοπλισμένα με τους πυραύλους τους ή αν βρίσκονταν μέσα στα λιβυϊκά ύδατα ή σε διεθνή θάλασσα. Αντίθετα ασχολήθηκαν με το γεγονός ότι τα αεροπλάνα των ΗΠΑ ήταν εξοπλισμένα ή το γεγονός ότι τα αεροπλάνα αυτά δεν βρίσκονταν μέσα ή κοντά στα νερά των ΗΠΑ αλλά στη Μεσόγειο. Ότι εί-

ναι αυτονόητο για τους δυνατότερο αποχτάει μια φοβερή αποκλιση για τους αδύνατους.

Πορόληλα δεν παραξένεψε πολλούς η εμπλοκή των ΗΠΑ για τα χημικά όπλα της Λιβυής (κατά τον ισχυρισμό της πρώτης) ενώ βέβαια η ίδια διαθέτει το πρώτο ή δεύτερο σπαστάκι χημικών όπλων στο κόσμο και ως εκ τούτου είναι η πλέον ανακριβία σ' αοχαλίζετε από καθένας με τη μείωση τους. Άλλες μέρες ανώτερα άλλωστε, αντίθετα με απόλυτη ανεισθησία στην αυτόβουλη δήλωση της Σοβιετικής Ένωσης για μείωση των σοβιετικών χημικών όπλων. Οι ίδιες οι ΗΠΑ άλλωστε δεν έδειξαν καμιά διάθεση επέμβασης στο Ισραήλ όταν ο ηρωικός Ισραηλίτης Βαουόνου - που σπάζει τόρα στις φυλακές - αποκάλυψε ότι η χώρα αυτή διαθέτει ατομικά όπλα.

Θέση μας εν πάση περιπτώσει και οπωσδήποτε θέση των χιλιάδων Κούρδων, ανδρών και γυναικοπαίδων, που εξοντώθηκαν προ ολίγου μαζικά στο Ιράκ, είναι ότι τα χημικά όπλα πρέπει να εξαφανιστούν από όλες τις χώρες. *

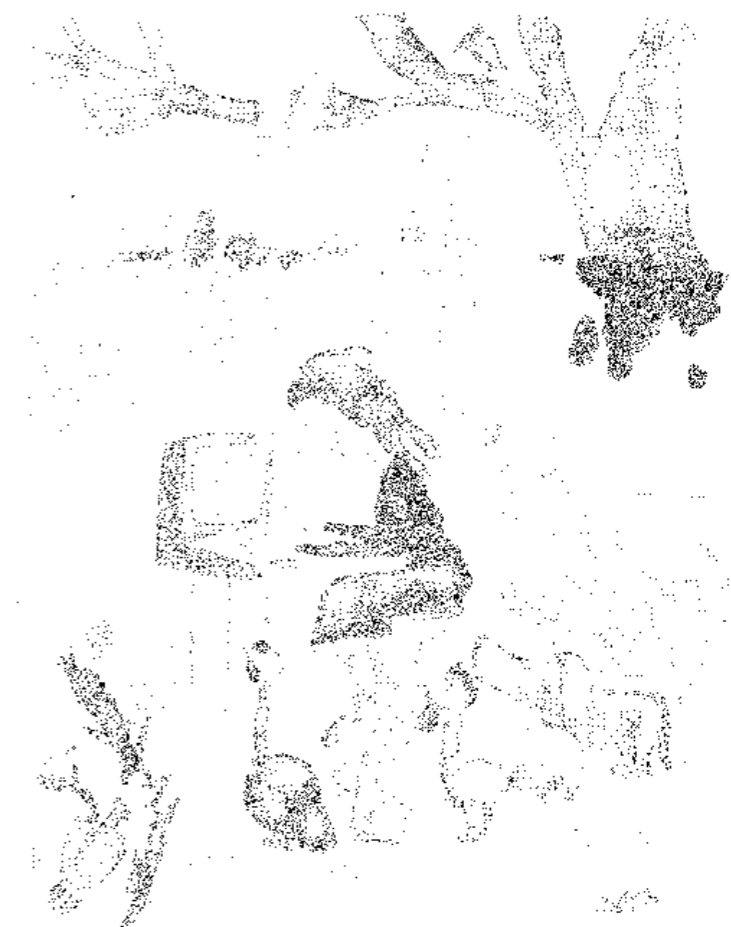
αγλαντζία

Η μορφή των «φύλοδοσκόν» Αγλαντζιάς είναι μια. Θα πεθάνουν απ' τη καρδιά τους. Δεν την γλυτώνουν οι άνθρωποι. Τρέχουν να γλυτώσουν το πάρκο της Αθαλάσσης από τις αγαθοεργίες εκείνου του χριστιανού που έβγαζε το όνομα του. Ενδέχεται λέει η κυβέρνηση. Τρέχουν άσπρα να γλυτώσουν το πάρκο της Ακαδημίας από το «πρότυπο» σχολείο του Χριστοφίτη, ενδέχεται λέει ο νέος Υπουργός Παιδείας, ούτε ένα δένδρο δε θα επιτρέψουμε να κοπεί. Τρέχουν οι άνθρωποι στη μεγάλη Λεωφόρο του Πλάτωνα να κείψουν τις νοκομικές να μην κόβουν τα δέντρα των πεζοδρομίων και δεν περπατούν «Αγρόνους» το ταπο με τα φύλλα που πέφτουν. Επίσης τρέχουν στο Πάρκο Αθαλάσσης για να μη γίνει εκεί το νέο νοκομείο Αγλαντζιάς. Επίσης πάλι τρέχουν να μη γίνει το Πανεπιστήμιο στην Αθαλάσση (ούτε και το Ινστιτούτο). Τώρα πάλι τρέχουν. Ο νέος Υπουργός Παιδείας (δεν έμαθα ακόμα το όνομα του) λέει ότι πρέπει να γιοστει το σχολείο εκεί, κι έχει και τα σχέδια στο χέρι επίσης.

(Ο Υπουργός Δικαιοσύνης ήθελε πριν λίγο καιρό να κάνει το δικαστήριο εκεί αλλά αυτός δεν είχε σχέδια στο χέρι).

Τα επιχειρήματα των φιλοδοσκόκων είναι τετραμμένα: οι χώροι πρόκειται στη Λευκωσία είναι τα μετρημένα στα δάκτυλα του ενός χεριού: φτάνει να τους ροκανίζετε σιγά-σιγά. Το νέο πολεοδομικό σχέδιο που το βάλατε στο χέρι προτείνει να γιοστει το Γυμνάσιο λίγο πιο πέρα, σε ακάυπτο χώρο. Γιατί δεν το σέβαστε ή ουσιαστικά το αφήνετε στο χέρι μέχρι να μη χρειάζεται να ερραμοσται;

Τελικά σ' ότι αφορά τους πρόσι-

νους χώρους της Λευκωσίας ο υπ' αριθμόν ένα εγχείρις (πούχει και τις «χολαφώσεις» στο χέρι) είναι η κυβερνητική μηχανή. Η ιδιαιτητική μηχανή θέρσει τα πάντα προ καιρού. *

σιδου ρουμ στο χαιουεϊ

Από πού αρχίζει το πάρκο Αθαλάσσης; Από τον νέο δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού ή από το παλιό; Υποθέτω ότι στα σχέδια θα πρέπει να αρχίζει από τον

παλιό. Ομως, ένα κομμάτι του περιπέσει σε αγριότητα, αμέσως έπει από την Λευκωσία και θα μπορούσε το κομμάτι αυτό μαζί με το λίγο παλιό χώρο που έμεινε, μεταξύ του παλιού και του νέου δρόμου να συμπεριληφθούν στο πάρκο. Όμως η «νέα σκέψη» της αλλαγής προτίθεται σύμφωνα με πληροφορίες μας να το προσφέρει στα «Μόσταν» για σιδου ρουμ. Ας το φυτέψει τουλάχιστον με αροδάφνες. Διότι πέρα από αναπνευστικό το σιδου-ρουμ θα προκαλεί και τρακαρισματα διότι οι πόγγι θα το λοξοδρομούν. *

Λαϊκο πανεπιστήμιο

Η απόφαση του Λαϊκού Πανεπιστημίου ν' αφιερώσει μια ενότητα των διαλέξεων του στον αραβικό πολιτισμό έχει κατά τη γνώμη μας ιδιαίτερη αξία. Οι λαοί της περιοχής μένουνε στη σύγχρονη εποχή με το βλέμμα στραμμένο προς δυσμάς, προς όπ θεωρείται σήμερα το κέντρο του κόσμου. Στέκουν έτσι ο ένας δίπλα στον άλλον χωρίς ν' ανταλλάζουν ούτε ματιά. Τα αριστερά κινήματα καθόλου δεν καταφέρνουν - αν υποθέσουμε ότι περνά κάποτε από το νου τους - να αντιδράσουν σ' αυτή την κατάσταση προτεινόντας αν όχι μια διεθνιστική αντίληψη, τουλάχιστον μια ννωρμία με το γείτονα. Ουσιαστικά μια ξανα-γνωριμία, μιας και μέχρι το πρόσφατον παρελθόν, ένα σημαντικό κομμάτι της ιστορίας διανύθηκε από κοινού. Εξ' άλλου οποιαδήποτε αντιιμπεριαλιστική ελπίδα μόνο μέσα σε μια περιοχική συνεργασία μπορεί να βρει στηρίγματα. *

σοβαροτατη ανακοινωσις

Χρόνος: Τρίτη, 7 Μαρτίου, στις 8.30 το βράδυ.
Χώρος: Κέντρον Pavillion (χώρος διεθνούς έκθεσης)
**ΣΟΥΠΕΡ ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΕΡΑΟΣΚΟΠΙΚΟΣ
ΚΑΙ ΑΚΡΩΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΟΣ
ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΣ ΕΝΔΟ-ΧΟΡΟΣ**
Προκρατήσεις θέσεων εξαιρετικά χρήσιμες και για μας και για σας.

τηλ: 348934 / 431278

«... βαρέθηκα το αίμα μου να δίνω για μι' άρρωστη συνέχεια πατρίδα...»

... όταν
το
ραδιο-φωνικό
ίδρυμα
κύπρου
γραφει
ιστορία

Ο Γιάννης Πάρπας έχει πάει ήδη φυλακή για δυο μήνες περίο. Ίον περασμένο μήνα αποκετο να δικαστεί και πάλι. Αυτή τη φορά διακινδυνεύει πολύ μεγαλύτερη καμπάνα με βάση τα λεγόμενα του ίδιου του στρατιωτικού δικαστή, ο οποίος σε μια από τις εναβληθείσες δίκες του Πάρπα προειδοποίησε ότι άδνα πολύ πιο αυστηρές.

Ο Πάρπας αρνείται να προσέρχεται στις ασκήσεις της εφεδρείας διότι όπως υποστηρίζει ο ίδιος δεν θέλει να συμμετέχει σ' ένα στρατό ο οποίος αν δυναμώσει αρκετά θα σφάζει και πάλι τους Τουρκοκύπριους, και εν πάση περιπτώσει η συνειδηση του δεν του επιτρέπει αυτή τη συμμετοχή.

Αυτό τη πλευρά μας, χρειάζεται να ανησυχεί κανείς για αυτό το στρατό για χιλίους λόγους, εκτός από το ότι θα σφάζει πλέον Τουρκοκύπριους. Η σχετική επιθετικότητα που εμφανίζει ως προς τους Τουρκοκύπριους ή ακόμα τον τουρκικό κατοχικό στρατό είναι μόνο λόγος. Όπως σχολογείται από κάθε στρατιωτικό αναλυτή, το πρόβλημα του ελληνοκυπριακού στρατού είναι να ξεπεράσει τις δυνάμεις άμυνας των 48 ωρών. Για μια ουσιαστικότερη κριτική του ρόλου και του στρατού και της εφεδρείας θα επανέλθουμε γιατί δεν μας το επιτρέπει ο χώρος και επιπλέον γράψαμε στο πρόσφατο παρελθόν σ' άλλα τεύχη του «Εντός». Σ' οποιαδήποτε όμως αντιμετώπιση δεν πρέπει να μας ξεφεύγει ότι η κύρια στρατιωτική κατάσταση στην Κύπρο είναι ο τουρκικός στρατός.

Όμως οποιαδήποτε αντιμετώπιση επίσης, δεν πρέπει να ξεχνά το στοιχειώδη ανθρώπινα και δημοκρατικά δικαιώματα. Θεωρούμε ότι είναι δικαίωμα του Πάρπα να πηγαίνει ή να μην πηγαίνει στην εφεδρεία. Γι' αυτό και τον υποστηρίξαμε μαζί με τον εκπρόσωπο της διεθνούς Αμνηστίας και άλλων δημοκρατικών οργανώσεων που του συμπαραστάται καθώς και της επί τούτου ουσταθείσας επιτροπής στην Κύπρο. Ο καθένας μας δεν πρέπει να ξεχνά, ότι οποιαδήποτε περιορισμός της δημοκρατίας αργά ή γρήγορα θα βγει έξω και για τον ίδιο. Όταν χτυπά η καμπάνα, μη ξεχνάς, χτυπά και για σενα. Εξ' άλλου μόνο ελεύθεροι λαοί μπορούν να παλεύουν για ελευθερία. ●

Δεν θα μπορούσε πιθανώς κανείς έντιμος δημοσιογράφος να παραγνωρίσει το μνημόσυνο του Γρίβα: διότι υπάρχει, δέκα χιλιάδες κόσμου συμμετέχουν, διότι ένα μεγάλο μέρος της πολιτικής ηγεσίας το «τιμά» με την παρουσία του. Είχε υποχρέωση επομένως το ΡΙΚ να πληροφορήσει τους θεατές του για το γεγονός. Κάθε κριτική ή οποία στρέφεται ενάντια στο ΡΙΚ για το γεγονός ότι παρουσίασε το μνημόσυνο αποτελεί βαναυσότητα ενάντια στο δικαίωμα πληροφόρησης από τη μια και στρουθοκαμηλισμό από την άλλη (σύμφωνα με τη λογική ότι άμα κλείνεις τα μάτια τα γεγονότα παύουν να υπάρχουν).

Θα μπορούσε ίσως κανείς ν' ασκήσει κριτική ενάντια στο ΡΙΚ διότι απ' ενός δεν καταλαβαίνει τη σημασία του γεγονότος που μεταδίδει και που σημαίνει αν το συνδιάσει κανείς με μια σειρά άλλα γεγονότα την αναγέννηση του ενατικού κινήματος στην διπλωματική του φάση πλέον (ή την καταλαμβάνει και την παρασιωπά) κι απ' άλλου διότι παραγνωρίζει σημαντικά στοιχεία από την ιστορία του στρατηγού όπως το γεγονός ότι ήταν χίτης και Εοκαθητατζής για να μιλήσουμε με ασφάλεια λαμβανομένου υπόψη του νόμου περί τεθνεώτων (αν και κατά την γνώμη μου ο στρατηγός «ζει» και θα έπρεπε να μην καλύπτεται απ' αυτό το νόμο).

Λέω λοιπόν ότι θα μπορούσε κάποιος ν' ασκήσει κριτική στο ΡΙΚ για τα πιο πάνω. Όμως το πιο σημαντικό είναι να διαπιστώσει κανείς ότι το ΡΙΚ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕ ΤΟ ΓΡΙΒΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΤΟΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕ. Αυτό το γεγονός ΕΙΝΑΙ μια ένδειξη για την φύση και το πού του ΡΙΚ τον πριν και του τώρα. Ανάμεσα στις δύο καλύτερες ταινίες που ίσως προβάλλει το ΡΙΚ της «αλλαγής» και στις ιεραίες, όπως μαθαίνω, παρουσιάστηκαν που εμφανίζονται εναλλάξ προωθεί τα νέα ήθη της εθνικής συνύπαρξης των πάντων με τα πάντα στη πορευομένη κοινωνία μας, πλουσιότατος τη πληροφόρηση - προϊόν για κάθε γούστο, καλλιεργώντας την υποταγή στο λαϊκισμό της Ε.Τ. (μάθατε Ελληνικά-αυτά που μάθατε σπύι σας είναι εγγλέζικα-παξιαδίστα με τη Μαντάμ Σουσου) αλλά και στην ΕΟΚ και στον κυρίως ιμπεριαλισμό (που βάλανε ίσως ο κ. Διευθυντής του διοικητικού του συμβουλίου) μ' όλα τα υπόλοιπα (άλλωστε παύς παράγει, π' εδώ;) α! και ξέχασα, υπάρχουν και ολίγα από τις ανατολικές χώρες για τους λάτρεις του είδους και ολίγα για τους ΤΚύ-πριους και τη συνύπαρξη, άμα λάχει. Και βέβαια πόση ελευθερία έκφρασης μπορούμε να' χουμε μ' ένα κανάλι! Θα χρειαστούμε οπωσδήποτε ακόμα ένα για να ολοκληρωθεί το κακό. ●

ΜΝΗΜΟΝΕΥΟΥΜΕ ΤΟΝ ΓΡΙΒΑ

● Για την συμβολή του στον αντι-ναζιστικό αγώνα του ελληνισμού, στην σοφή καθοδήγηση της οργάνωσης Χ, στον αγώνα για ελευθερία ενάντια στους κομμουνιστοσυμμοριτας.

● Για τη σοφή καθοδήγηση της ΕΟΚΑ, στο πεπρωμένο της ένωσης, για το τσάκισμα των προδοτών της αριστεράς και των τηλικαλαδων της κύπρου.

● Για την πανέξυπνη ηγεσία της ΕΟΚΑ βίου σταθηκε ικανή να φέρει σε πέρας το ηραξικόπημα και να φέρει το έθνος και πάλι στην ορθή πορεία.

● Γιατί είναι ο μονός εθνικός ηγέτης που ήρ φέρει καμια ευθύνη για την εισβολή και τη χη, για τους αγνοοουμενους, για τους νεκρους, για τους πρόσφυγες.

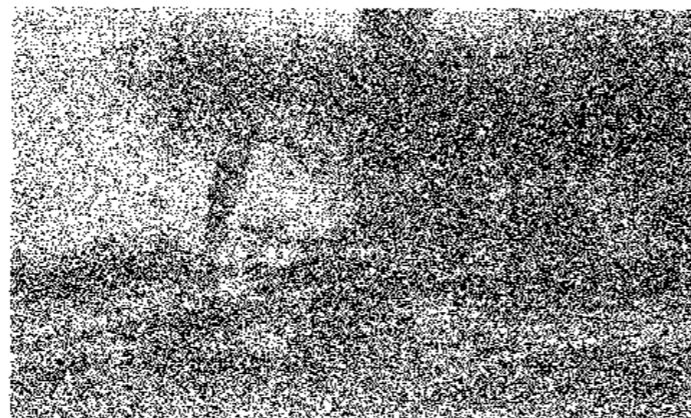
● Αλλοίμονο στους λαιούς που ξεχνούν και ήν παρακολουθούν προσεχτικά το ραδιο-φωνικό ίδρυμα κύπρου.

Ο ΓΡΙΒΑΣ ΧΕΙ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΝΤΡΟΠΗΣ

Σ ημεώσαμε αρκετές φορές στο παρελθόν τη θέση του κράτους προς τον αυταρχισμό τόσο όσο και στη Ευρώπη. Η πρόσφατη όμως επιχείρηση ενάντια στα πρόχειρα παρατηρήματα του «Γκά-βερνορ» ξετάραξε κάθε «προσδοκία». Το κυπριακό κράτος φαίνεται ότι ξεπερνά σιγά-σιγά το κόμπλεξ της ήττας του από τους προέξοκατους και τη Τουρκία. Κι ενώ συνήθως κρούζει πουκάτω-πουκάτω, αποτολμά πλέον και ανοιχτές καταστάσεις ενέργειας που αβίαστα θυμίζουν ισραηλινικές επιδρομές στο Λίβανο. Αν λογαριάσει κανείς ότι η επιδρομική αυτή ενέργεια της αστυνομίας έπληξε κάποιου έξη χιλιάδες άτομα, πολλοί από τους οποίους βέβαια είναι ψηφοφόροι, σημαίνει ότι η κυβέρνηση ξεπερνά αιώως και το φόβο των εκλογών. Αν ακόμα λογαριάσει κανείς ότι η Συντονιστική Επιτροπή των παραθεριστών του Γκά-βερνορ που βέβαια ανήκουν στα λαϊκά στρώματα, είχε προσφέρει υποστήριξη στο Βασιλείου (ως την κεφαλή της επι πίνακα) και είχαν εισπράξει δημόσια διαβεβαίωση για υποστήριξη σημαίνει ότι η κυβέρνηση ξεπερνά κάθε όριο θράσους. Το οποίο ανεπιφύλακτα εκφράζει ο πάλαι ποτέ αριστέρας Φάντης: «η κυβέρνηση αποφασίζει και υλοποιεί...» την ίδια ώρα που ο άλλος πάλαι ποτέ περίπου αριστέρας Δημητριάδης του ΡΙΚ αναδομεί τον Γρίβα.

Η παρούσα Γκάβερνορ αποστέλλει για έξη χιλιάδες παραθεριστές ένα φτηνό και προστό από πλευράς απόστασης τρέ-πο να περνούν τα Σαββατοκυριακά και τις διακοπές τους. Είναι γεγονός ότι παρουσιάζει αρκετά προβλήματα, όπως μιας σχετικής ακαλαισθησίας, απουσίας υδατοπρομήθειας και ηλεκτρισμού. Αυτά όμως θα μπορούσαν να λυθούν αρκετά εύκολα αν βέβαια η κυβέρνηση στόχευε προς αυτή την κατεύθυνση, με την προσθήκη κάποιων εγκαταστάσεων νερού και ηλεκτρισμού. Επομένως οι δικαιολογίες αυτού του είδους δεν μπορούν νάναι τίποτε άλλο παρά προσχήματα. Αυτά τα προσχήματα δεν περνούν στο κόσμο, όπως παραδόξως όμως έχουν κάποια ευαισθησία στο περιβάλλον και που θεωρούν ότι ο καταυλισμός ήταν πολύ άσχημος.

Όμως πραγματικό οικολογικό πρόβλημα προκαλούν οι χημικές βιομηχανίες λίγο παρακάτω, τα λατομεία και το εργοστάσιο της Μονής. Το πρόβλημα θα οξυνθεί αν τελικά χτίσουν και το ηλεκτροπαραγωγό σταθμό του κάρβουνου. Ενώ τα συμπτώματα της μόλυνσης έχουν πια γίνει αισθητά από τους ανθρώπους της περιοχής, με αποτέλεσμα η γνωστή διαμαρτυρία, η κυβέρνηση ολογορεί απροσχημάτιστα ενώ αντίθετα η σχήμα των παράγων της μπήκε στο μάτι. Άσε που οι παράγοντες του Γκάβερνορ είναι κοίκαλας μπροστά στα μεγαθήρια της παραλιακής λερμευού.

Από τα πιο πάνω όμως απορρέει και μια τεράστια αντίθεση στα κυβερνητικά μυσλά αλλά και στους «developers» που καταδοκούν. Πως είναι δυνατόν να γίνεται στην ίδια περιοχή και τουριστική και βιομηχανική ανάπτυξη; Αργά ή γρήγορα η τουριστική χρήση θα υποβαθμιστεί!

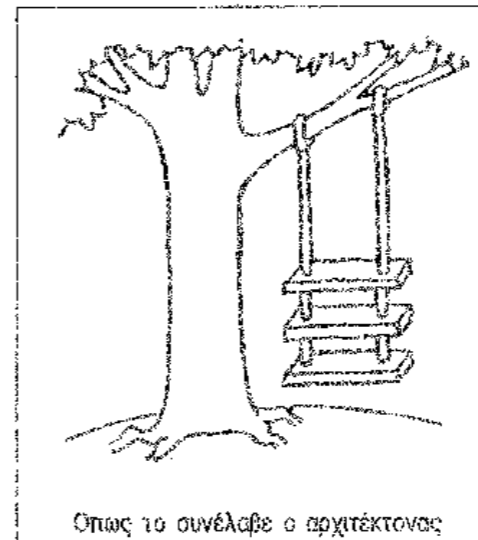
Παρό' όλα αυτά η μόνη δυνατή εξήγηση για τον ξαφνικό καουμπουισμό της κυβέρνησης είναι η προφανής η απόφαση της να εξυμνηρήσει τους μεγάλους ιδιοκτήτες γης της περιοχής και το μεγάλο τουριστικό κεφάλαιο. Ευτυχώς που η γη του ίδιου του κατασκευαστικού χώρου είναι τουλάχιστον τουρκοκυπριακή.

Περαιτέρω να πούμε τελειώνοντας ότι αν κάποιος επιθυμούσε να δημιουργήσει τις συνθήκες για «λαϊκό τουρισμό», σίγουρα δεν θα άρχιζε κατ' αυτόν τον τρόπο. Αντίθετα θα φρόνιζε να κάνει τις παράγκες αχρειαστές για έξη χιλιάδες ανθρώπους.

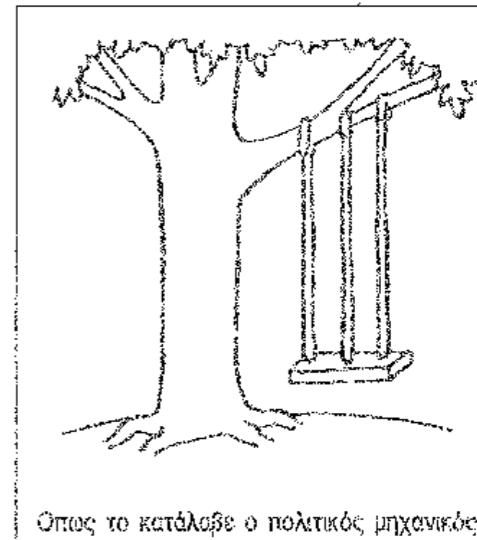
αίσθημα που δημιουργεί παροπτεμει στο πολύ γνωστό αίσθημα της προσφυγοποίησης. Αυτό, όχι μόνο διότι η προσφυγοποίηση είναι η πιο τραυματική εμπειρία των Ελληνοκυπρίων στη πρόσφατη ιστορία ούτε διότι αρκετοί από τους παραθεριστές είναι συγκεκριμένα προσφυγες οι ίδιοι, για λόγους ευνόητους (ήπως και οι τοβερνιάρηδες της περι-αχής). Αλλά επίσης διότι τα τελευταία χρόνια, τα λαϊκά στρώματα των Κυπρίων εκδιώγονται ανελέητα από τις κυπριακές παραλίες λόγω της τουριστικής βιομηχανίας η οποία γίνεται πλέον αισθητή σαν ένας άλλος Αττίλας. Υποθέτω ότι μακρόχρονα μπορεί να προβλέψει κανείς ένα αίσθημα αποξένωσης των Κυπρίων από το τόπο μας που βέβαια δημιουργείται και από άλλους λόγους. Και ενώ η πολιτική της «χρυσή τομής» εξωραίζει εν μια νυκτί το περιβάλλον στο Γκάβερνορ, στο ζήτημα της κήρυξης του Ακάμα σε εθνικό πάρκο αδυνατεί να εκφέρει γνώμη. Αντίθετα φαίνεται ότι θα μετακλεί «ξένους εμπειρογνώμονες» μέχρι να βρεθεί η θαυμαστή σκευη πρόταση που θα διατηρεί το ψαμί σωστό και το σκύλο χορτάτο. Στο μεταξύ συνεχίζει να συντηρεί το μύθο ότι είναι δυνατόν μια πολιτική διατήρησης του περιβάλλοντος να παραβλάπτει τα συμφέροντα των κατοίκων της περιοχής, να τηρεί σιγή ιχθύος για τις συνεχιζόμενες ασκήσεις των Βρετανίων και να αντιμετωπίζει τους περιβαλλοντιστές σαν μια κλίκα «κοινοπολιτισμικών» που χρειάζονται συγκατάθεση. Τελικά η «χρυσή τομή» του Γκωργάση δεν φαίνεται να περιλαμβάνει άλλο έργο από την κοιλιά του Πλατύ.

Προβλήματα στη διαδικασία του σχεδιασμού

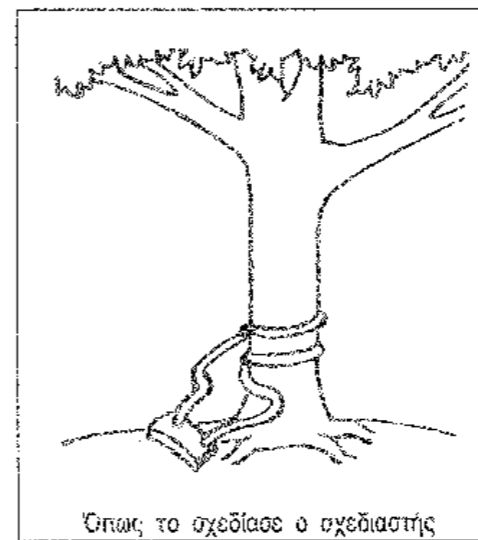
(Γληγή: Αποη)

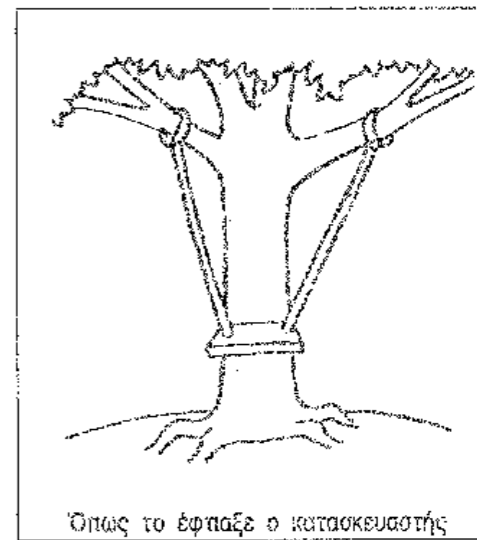
Όπως το συνέλαβε ο αρχιτέκτονας

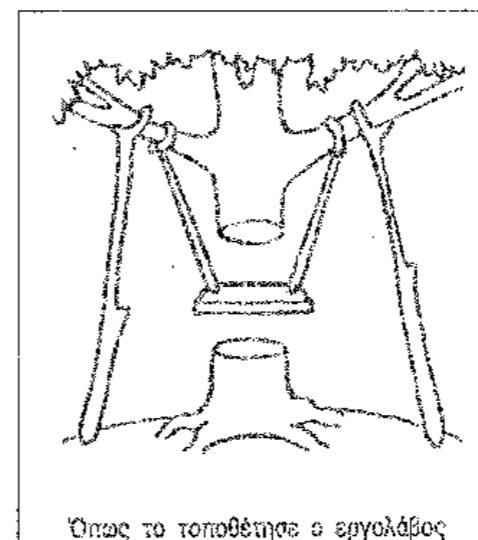
Όπως το κατάλαβε ο πολιτικός μηχανικός

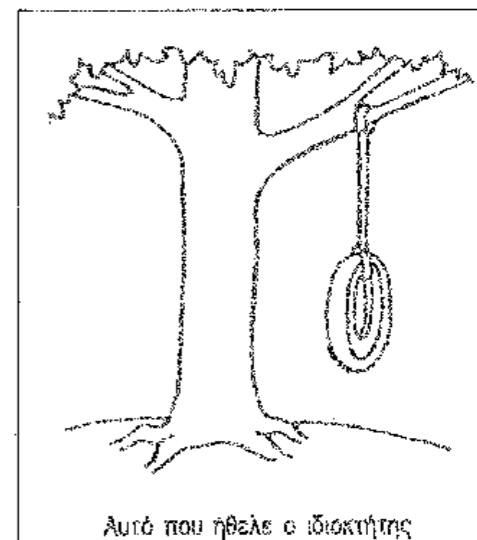
Όπως το σχεδίασε ο σχεδιαστής

Όπως το έφπαξε ο κατασκευαστής

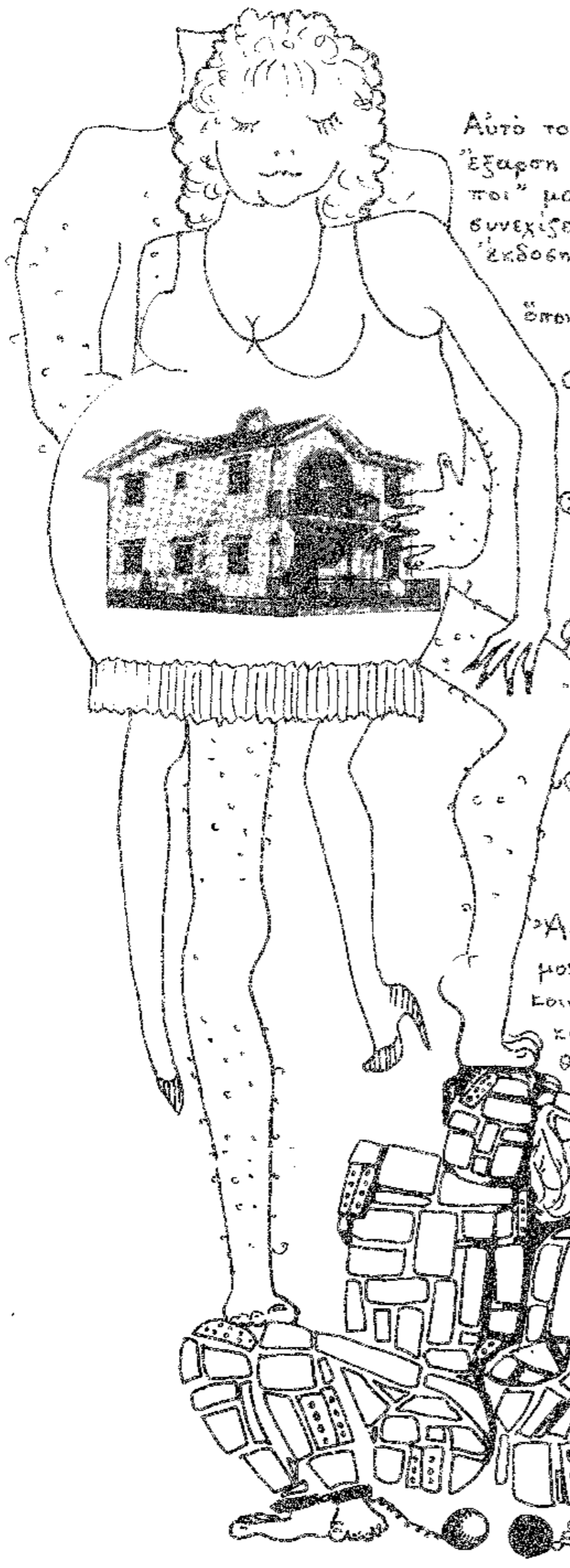

Όπως το τοποθέτησε ο εργολάβος

Αυτό που ήθελε ο ιδιοκτήτης

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ

Αυτό το έθιμο το συνάντησα σε
έξαρση στα κοκκινοχώρια. Οι "άνθρω-
ποι" μας το κράτησαν ζωντανό και
συνεχίζετε σε μοντέρνα, εμπλουτισμένη
έκδοση.

Είναι ένα είδος παράστασης
όπου χαρβάνουν μέρος οι ξείλοι:

① Ένας άνθρωπος αρρενωπός ελ-
γά αυταρχός (με τα συνακόλου-
θα της αναπηρίας του)

② Μια χαμηλοσωρούσα κόρη ή
όποια θα γεννήσει πριν τον
γάμο.

③ Οι γονείς της κόρης -τούβλα-
του εξαβιώνονται να ξεγεν-
νήσουν το μωρό.

④ Η κοινότητα η οποία θα
δενήσει το βρέφος όταν γεν-
νηθεί.

Αν δεν γεννηθεί το μωρό ο γά-
μος μπορεί να ακυρωθεί. Τότε η
κοινότητα θα πάρει τα τούβλα
και θα χτίσει ένα τάφο όπου
θα κλειστεί η κόρη μέχρι να
ξανασυζγάσει και να γεν-
νήσει.

Τότε όλα θα ξεχαστούν
και το βρέφος θα πάρει
πολλά δώρα.

Φρόσω.

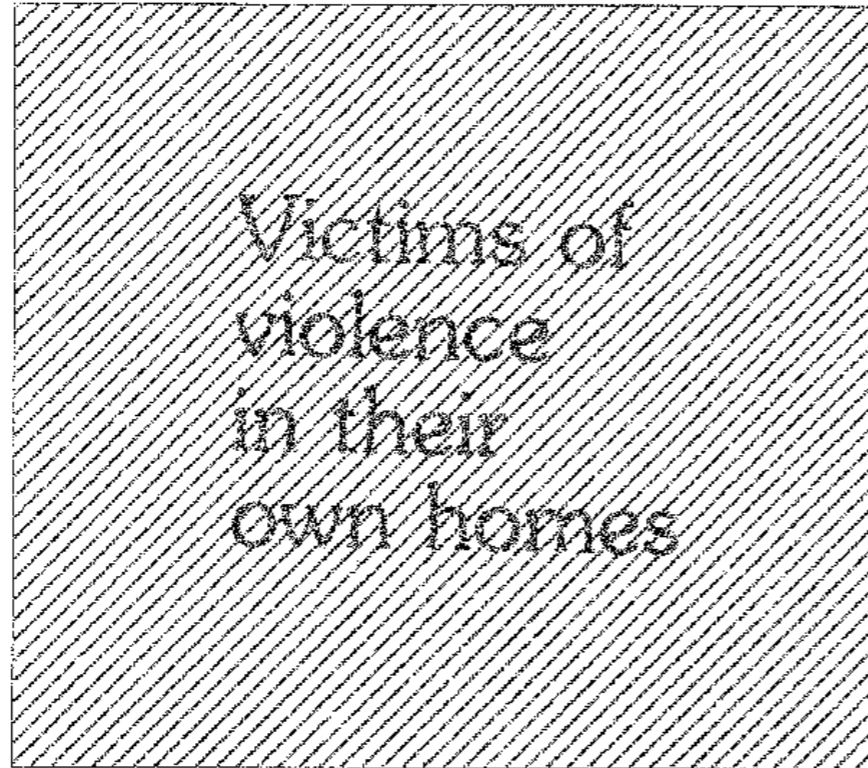

η εικόνα της γυναίκας μέσα στα ΜΜΕ
η περίπτωση της ξένης
τουρίστριας

Ν. Περισσιανής

Το άρθρο αυτό αναφέρεται σε κάποιο βαθμό στο γενικό θέμα της εικόνας της γυναίκας μέσα στα ΜΜΕ. Θέλησα όμως να σχοληθώ ιδιαίτερα με την περίπτωση της ξένης τουρίστριας με την πεποίθηση ότι το ειδικό μπορεί να φωτίσει ακόμη περισσότερο το γενικό, καθώς βέβαια, και αντίστροφα, το γενικό μπορεί να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε πιο σωστά το ειδικό.

Θα αρχίσω την εισήγησή μου με μια περιληπτική αναφορά στο θέμα των κοινωνικών θεσμών και ρόλων των δύο φύλων στην Κύπρο, με ιδιαίτερη έμφαση στα παραδοσιακά στερεότυπα γύρω από τις ερωτικές σχέσεις. Θα προχωρήσω μετά σε μια σύντομη αναφορά στον τρόπο αναπαραγωγής των προτύπων αυτών στα κυπριακά ΜΜΕ. Στο σημείο αυτό θα τονίσω την στάση των ΜΜΕ προς την ξένη γυναίκα. Τέλος θα προσπαθήσω να δείξω πως η αντιμετώπιση της ξένης τουρίστριας είναι μια λογική καταληξη των κυρίαρχων προτύπων.

Κοινωνικοί θεσμοί ρόλοι των φύλων

Το θέμα των κοινωνικών θεσμών στην Κύπρο, όσο αφορά το ρόλο και τις σχέσεις των δύο φύλων, είναι πολυσυζητημένο. Θα αρκεσθώ εδώ να παραθέσω μερικά χαρακτηριστικά στοιχεία που θα βοηθήσουν την ανάλυση που ακολουθεί. Σε αρκετές περιπτώσεις κίνω αναφορές στην λαϊκή ερωτική ποίηση της Κύπρου (δες σχετικά άρθρα του Ελευθέριου Παπαλεωντίου στα τεύχη 37 και 38 του ΕΝΤΟΣ) γιατί στην ποίηση αυτή συμπυκνώνονται και κωδικοποιούνται οι παραδοσιακές αξίες και τρόπος συμπεριφοράς με ένα σχεδόν «αρχέτυπο» τρόπο. Στη παραδοσιακή κοινωνία λοιπόν:

1. Η ηθική τάξη των πραγμάτων στηρίζεται στους κώδικες της τιμής και της ντροπής, πράγμα άλλωστε χαρακτηριστικό των Μεσογειακών χωρών. Η οικογένεια είναι το επίκεντρο του κόσμου αυτού.
2. Ο άνδρας είναι ο αφέντης του σπιτιού και έχει τον τελικό λόγο σε κάθε θέμα. Χρέος του είναι με τον ανδρισμό του να προστατεύει την τιμή της οικογένειας.

Ο άνδρας έχει δικαίωμα στον έρωτα, τόσο τον νόμιμο όσο και τον παράνομο. Καταφύγει για τις προγαμιαίες ή εξωσυζυγικές του σχέσεις που αποτελούν δείγμα ανδρισμού.

3. Αντίθετα, η γυναίκα πρέπει να χαρακτηρίζεται από σεμνότητα, ποθητικότητα, «ντροπιή». Δεν πρέπει να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες στον έρωτα, να έχει προγαμιαίες σχέσεις, να χάσει την παρθενιά της. Αποτελεί απόλυτο αντικείμενο του έρωτα.

Να ένας χαρακτηριστικός στίχος της λαϊκής ποίησης γι αυτό το θέμα: «ο άνθρωπος (άνδρας βέβαια) εν δικονητής, πάντα να δοκιμάζει κι η κόρη νόμιμα φρόνιμη, πάντα να πολολομάζει».

4. Κύριο πρόβλημα του ανδροκρατούμενου αυτού κόσμου είναι το πως να επιτευχθεί ο έλεγχος της γυναίκας και να διατηρηθεί η οικογενειακή τιμή. Η «φύση» της γυναίκας είναι αμαρτωλή (διάδοχος της Εύας), είναι επιρρεπής στον έρωτα - γαμήτη κακώματα, άστατη και άμιαλη, ένας μόνιμος παρασμός για το αρσενικό.

Ο έλεγχος επιτυγχάνεται με διάφορους τρόπους, π.χ.

- (α) με τον περιορισμό της στο ιδιωτικό χώρο (ο δημόσιος χώρος είναι πεδίο δράσης του άνδρα).
- (β) με την επίβλεψη της εμφάνισης και συμπεριφοράς της (π.χ. επιμονή στη διατήρηση της σεμνής παραδοσιακής ενδυμασίας)
- (γ) Το σπάσιμο των κανόνων τιμωρείται ποινολογικά/στηματιζότα.

«Για να γίνω τίμια να πεί ν' αλλάξει την ιστορία της ο κάθε έρωτας να γελά εν να της κόψει στρόντζιμά τζιουά την τζικωιά της».

(δ) Ο πιο σίγουρος έλεγχος της νέας είναι ο γάμος, η υποταγή της στον άνδρα-σύζυγο αλλά και η ταυτόχρονη «αποκα-τοστάση» της.

Μετά τον γάμο, καταδιώκεται μέσω από τον τριπλό ρόλο της καλής σύζυγου μητέρας και νοικοκυράς.

Η γυναίκα στα Μ.Μ.Ε.

Ποιά είναι η εικόνα της γυναίκας στα ΜΜΕ στην Κύπρο; Κατ' αρχάς είναι δύσκολο να μιλήσει κάποιος για μία εικόνα. Υπάρχουν διάφορες ει-

κόνας της γυναίκας, αλλά μπορούμε να ξεχωρίσουμε πολύ ευδιάκριτα δύο κυρίαρχα, διαφορετικά πρότυπα:

1. Η εικόνα της καλής/σωστής γυναίκας:

Ακριβώς στην εικόνα αυτή βρίσκεται η συνέχεια των αξιών της καλής ευζώνου-μητέρας-νοικοκυράς. Είναι βλέπουμε στο κίπο στήλες με μαγειρικές συνταγές, συμβουλές για την κουζίνα, για τη διαμόρφωση και διακόσμηση των διαφόρων χώρων του σπιτιού, την σε-στική ανατροφή των παιδιών, της προσωπικής περιποίησης, της υγείας καθώς και μυστικά για αρμονικές συζυγικές σχέσεις.

Δύο επιπρόσθετα στοιχεία παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Συχνά θύεται έρευνα στη μόδα, το γυναικείο ντύσιμο και μακιγιάζ. Επο σπάνια γίνονται αναφορές στη γυναίκα σαν εργαζόμενη. Όμως αυτά μέσα σε συντήρα καθορισμένα πλαίσια, που να μην έρχονται σε σύγκρουση με τις παραδοσιακές αξίες και ρόλους. Η Κύπρια γυναίκα πρέπει να είναι «παρασκευασμένη», ίσως ακόμα και «ελαστική» σε κάποια αποδεκτά πλαίσια - αλλά πρέπει ταυ-τό-

χρονα να είναι καλή στην κουζίνα και στο νοικοκυριό. Να είναι ελαστική για τον άνδρα της. Και αν εργάζεται αυτό δεν πρέπει να γίνεται σε βέβαιος των υπολόγων υποχρεώσεων της.

2. Η εικόνα της «κακής» γυναίκας:

Η εικόνα αυτή περιφέρεται κυρίως στις «απελευθερωμένες», «μοντέρνες» γυναίκες οι οποίες είτε προκαλούν, είτε δύνονται σε απεικονιστική ρήξη με τα παραδοσιακά πρότυπα συμπεριφοράς. Σχεδόν πάντα οι γυναίκες αυτές είναι ξένες, πρόγραμμα που βοηθά στην επίκριση ή και τον στιγματισμό της αποκλίνουσας τους συμπεριφοράς. Συχνά οι γυναίκες αυτές είναι βεντέτες της τηλεόρασης, του ονείρου ή της μουσικής ποπ. Η προβολή τους περιστρέφεται ακριβώς γύρω από την αποκλίνουσα αυτή συμπεριφορά π.χ το παρόξενο ντύσιμο, την ερωτική τους ζωή. Οι βέβαια προτείνονται με σαν παράδειγμα προς μίσηση, αλλά ήρθε αποφυγή. Αυτό επιτυγχάνεται είτε με υστερο-σέμνα, είτε με ειρωνεία, σαρκασμό ή γλευσισμό. Η πιο έντονη αντίδραση όμως, και αυτή που δύναται καταδεικνύει τα διπλά κριτήρια ηθικής της κοινωνίας μας, αφορά την γενική ή ημί-μη γυναίκα. Από τη μια προβάλλεται έντεχνα με ερωτικό τρόπο-από την άλλη όμως καταδικάζεται και αποδοκιμάζεται μέσω της ειρωνείας ή του σαρκασμού. Οι ξένης τουρίστριες όπως θα δούμε πιο κάτω, ανήκουν σε αυτή την κατηγορία, με ένα ιδιαίτερο όμως πρό-το.

Η αντίφαση του γυμνού

Ας εξετάσουμε πιο προσεκτικά την κατασκευή αυτής της ορνιθικής εικόνας. Ας ξαναγυρίσουμε για λίγο στην πραγματικότητα των κοινωνικών θεσμών και ρόλων:

Όπως παρατηρεί ο John Berger, η εικόνα/παρουσία του άνδρα σχετίζεται με την υπόσχεση δύναμης που εμπνέεται (φυσικής, σεξουαλικής, κοινωνικής, οικονομικής κ.λπ.) Ο άνδρας έχει τη δύναμη να κάνει κάτι σε όνειρο ή για όνειρο... Αντίθετα η εικόνα/παρουσία της γυναίκας εκδράνει τη στάση της ίδιας προς τον εαυτό της: ορίζει τι μπορεί ή δεν μπορεί να της γίνει. Μέσω της εμφάνισης της, των εκφράσεων της, των κινήσεων, της φωνής, ακόμα και της γλώσσας της, υποδηλώνει την «παρουσία» της, τον έθιο της τον εαυτό. Η γυναίκα πρέπει να ελέγχει συνε-

χώς το πως φαίνεται. Οι άνδρες εφετάζουν το πως φαίνεται μια γυναίκα για να αποφασίσουν πως να την αντιμετωπίσουν. Κάθε κίνηση της, καθορίζει το τι είναι επιτρεπτό ή όχι μαζί της. («Οι πράξεις του άνδρα ερμηνεύονται σαν αποτέλεσμα του τι είναι και πως οι άλλοι πρέπει να την αντιμετωπίσουν»).

Έτσι η γυναίκα γίνεται ανακείμενο παρατήρησης.

Οι γυμνές φωτογραφίες «πόζας» ξένων γυναικών στο τύπο απεικονίζονται στην σεξουαλικότητα και θεατή. Δεν έχουν τίποτα να κάνουν με τη σεξουαλικότητα της απεικονιζόμενης γυναίκας. Δεν είναι γυμνή μπροστά στο ερωτικό της σύντροφο, δεν είναι γυμνή για ένα σκοπό δικό της. Είναι γυμνή για τον θεατή. Είναι ανακείμενο παρατήρησης. Η αποκορύφωση βέβαια αυτού του φαινομένου είναι τα περιοδικά παρνό. Και στις δύο περιπτώσεις σε διαφορετικό απλό βαθμό, υπάρχει η ίδια προκλητικότητα, η ίδια υπολογισμένη σεξουαλικότητα προς τον άνδρα που φαντάζεται (η γυναίκα που ποζάρει) να την βλέπει.

Αυτό το είδος του γυμνού-πόζας έχει καθιερωθεί στον κυπριακό τύπο τα τελευταία χρόνια. Όχι βέβαια σαν αποτέλεσμα της απελευθέρωσης του Κυπρίου. Γιατί αν μη ξεχνούμε τις ριζωμένες σεμνότητες μας αξίες - με τα λόγια του λαϊκού ποιητή:

«Πολλές επισκόμουν το την αντροπήν έχασαν με τούτην την σημερινήν την μόδα του που πιάσαν. Βάλλουν δκυό δάκτυλα βρατζίν τζιά κάποτε καθόλου τζιά αρσενικά τζι θηλυτικά πάμεν κατά διαδούλου».

«...Αφού με τούτο το πτωρικών τους νέους πελλανόσκων τους γέροντες πίννει συγκατά τζι' άλλοι πουν' άρρωστοι, ειτός άμει τες δύν γυνήκουν».

«...Έχασαν η γυναίκα πιν πάλαια το κρυτόν τζιά άσπου πτωρώνεται πλέφτ' η πη ης κάτω».

Το γυμνό-πόζας λοιπόν χαρακτηρίζεται από αυτή την αντίφαση. Από την μια την επιθυμία του αρσενικού να νοιώσει ότι η γυναίκα που βλέπει του ανήκει, μια και ποζάρει για αυτόν και όρα είναι δικό του ανακείμενο. Από την άλλη, η σεξινότυπη παραδοσιακή ηθική, που βλέπει τη γύμνια αυτή σαν δουλειά του διαδούλου, που οδηγά σε κίνδυνους. Και ο πιο φανερός είναι ο κίνδυνος των δικών του θηλυκών να κατακτήσουν έτσι. Για αυτό λοιπόν και η γυμνή-πόζας

πρέπει να είναι πάντα ξένη (θέταν αβάντοκτο σκάνδαλο να ήταν Κύπρια). Για αυτό λοιπόν πάντοτε το γυμνό αυτό πρέπει να ερμηνεύεται με διάφορες ανούσιες συνήθως λεξιόντες, αστεία ή σχόλια, που κτίζουν μια «ιστορία» γύρω από το φωτομοντέλλο, σε μια προσπάθεια να υποτονισθεί ή συγκαλυφθεί ο πραγματικός στόχος της απεικόνισης: η σεξουαλική ικανοποίηση του άνδρα-θεατή, μπροστά στην ξένη, που ποζάρει γυμνή μπροστά του δηλώνει υποταγή, δηλώνει ότι του ανήκει...

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ

Και οι τουρίστριες;
Ο τουρισμός;

Οποσδήποτε ο τουρισμός είναι ένας σημαντικός παράγοντας κοινωνικής αλλαγής και ένας σημαντικός φορέας ακουοχρονισμού της Κυπριακής

κοινωνίας. Όμως δεν είναι καθόλου εύκολο αν όφανε ή σε ποιό βαθμό έφερε μια σεξουαλική απελευθέρωση της κυπριακής κοινωνίας. Το τι είναι σίγουρο είναι ότι έφερε «κρίματα σικ» όσον αφορά τα σεξουαλικά δεδομένα της Κύπρου. Εξίσου σίγουρο είναι ότι σε μεγάλο βαθμό επέδωσε παραδοσιακούς τρόπους ερωτικής συμπεριφοράς.

Έτσι, είναι φανερό ότι κάποια άνδρες βρήκαν σεξουαλική διέξοδο στις ξένες-τουρίστριες. Πόσο όμως αλλαγή ή απελευθέρωση αποτελεί αυτό;

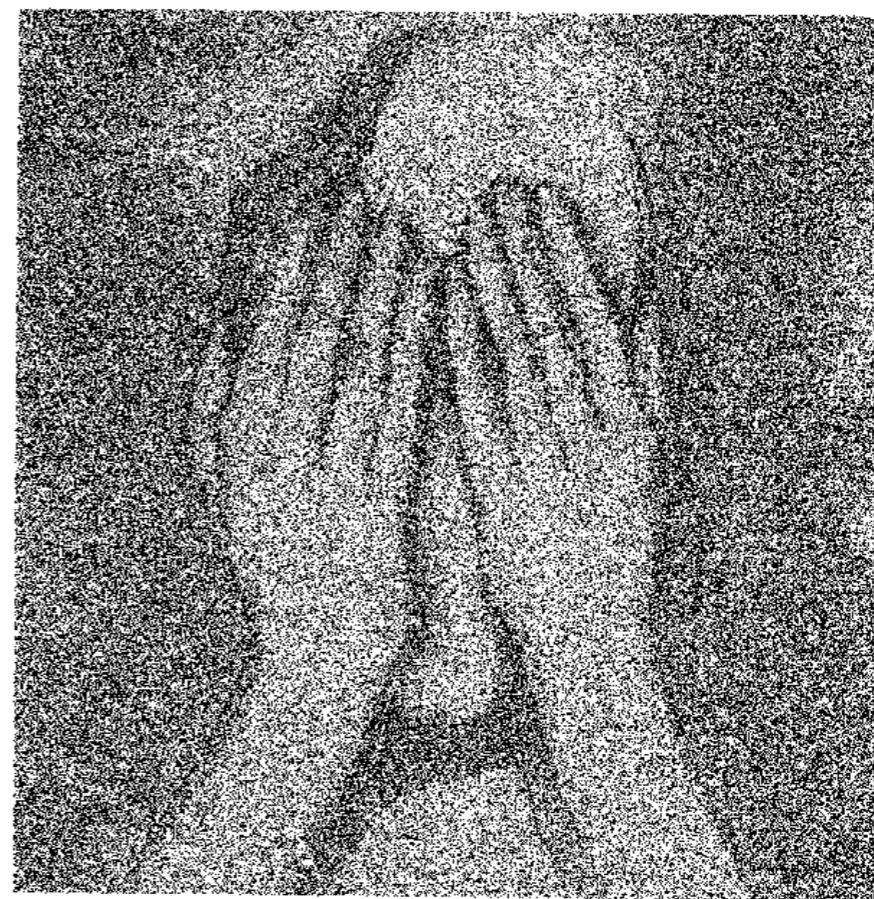
Είναι όπως είπαμε οι άνδρες που «δοκιμάζουν» τον έρωτα, όπως άλλωστε και στην παραδοσιακή κοινωνία.

(Και αν μην σκεφτόν ημάς μερικοί ότι υπάρχουν και γυναίκες που «δοκιμάζουν». Γιατί πρώτον, πάντα υπήρχαν οι λίγες που δοκίμαζαν και δεύτερο, αυτές οι λίγες είτε κρύβονταν είτε επισημαζόνταν).

Οι σχέσεις με τις ξένες δίνουν μια σεξουαλική διέξοδο στους άντρες, διεντίας έτσι στις Κύπριες την ευκαιρία να «πολα-γιάσουν» τον πειρασμό.

Όμως το θέμα των επιπτώσεων του τουρισμού είναι μεγάλο και έτσι θα περιοριστώ στις παρατηρήσεις αυτές. Με μια μόνο παρατήρηση ακόμα.

Οι ξένες τουρίστριες δεν είναι πάντα στη διάθεση κάθε Κύπριου άνδρα. Για πολλούς αποτελούν μια δύσκολη ή

μακρινή υπόθεση, ένα απόφαρο «όνειρο» που το λαχταρούν ενδόμηχε σαν επιθυμητό αντικείμενο ηδονής - αλλά που δεν μπορούν ή δύσκολα υπορούν να το έχουν στην πράξη.

Στην απεικόνιση των ξένων τουριστριών κυριαρχούν 3 στοιχεία:

1. Η σεξουαλική τους απελευθέρωση (που εκφράζεται μέσα από την γύμνια τους).

2. Το πρόβλημα που μπορεί να δημιουργήσουν στα ερωτικά μας ήθη (στη σεμνότητά μας).

3. Στην ανάγκη/πρό-βλημα της υποταγής τους στην ανδρική επιθυμία.

Ας δούμε κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα από τον κυπριακό τύπο που εκφράζουν τα στερεότυπα αυτά:

1. Οι ξένες:
 - «Καιτό θέμα : Γυμνές ξανθές σερίηνες του Βορρά» (τίτλος)
 - «Σερίηνες του βορρά ...αναστάτωση πε κυπριακές παραλιές» (τίτλος)
 - «Ξένες ημίγυμνες καλλονές...μεταμορφώνουν σεμνότητες φαινομενικά παραλιές»
 - «Θέλουν να κόμουν την Κύπρο ένα μεγάλο στρατόπεδο (γυμνιστών). Έχονται ειδικά για αυτό τον σκοπό» (τίτλος).

- Και ένας αστυρικός στίχος από κρημάρδια:

«Ποζονήρες άσπρες σιονόντες...πράμιν ξενικών τουρίστριες πουρέκκια ...να μην φύγουν κομμά...χαρίς να δούν τα πράματα και τ' άλλα τα ωραία μας».

2. Έχθω για τις επιπτώσεις της παρουσίας των τουριστριών:

- «Άρσαν γυναίκες και παιδιά για ξανθές Σουηδέζες». (Και στο κείμενο διαβάζουμε: Νεαροί επιμένουν ότι οι Σουηδέζες είναι «τρομερά εμπαιρες» και ότι «ανακόλυφταν μαζί τους πόσο ωραία είναι η ζωή»).

- «Σωμό τα ξεπλωμένα κορμά...κάτω από τα μειρασμένα/σχύοτανα μάτια των νεαρών που βλέποντας πε κάνουν ... τα όνειρα τους».

- «Πολλές (Κύπριες) πετούν τους στηθόδεσμούς, παίρνοντας σαν παράδειγμα πε ξένες τουρίστριες, και αγνοώντας πε κυπριακές πηκές προκάτα-λήψεις».

Μια πρώτη αντίδραση στα πιο πάνω θα μπορούσε να ήταν ότι έτσι είναι στο κάτω-κάτω η πραγματικότητα. Είναι όμως τα «μηνύματα» που επιπερόχουν τα πιο πάνω σχόλια μια απλή αναπαράσταση των πραγμάτων;

«Τα μηνύματα των ΜΜΕ δεν αντι-

κατοπτρίζουν την έκδηλη πραγματικότητα μιας κοινωνίας, αλλά αναπαράσταίν συμβολικά το οικοδόμημα αξιών και σχέσεων που βρίσκεται κάτω από την επιφάνεια». (Geppner).

Η εικόνα που τηματίζει ο κυπριακός τύπος για την ξένη τρεξίοντα μας παραπέμπει στους κώδικες συμπεριφοράς και πε κοινωνικές σχέσεις που είδαμε πιο πάνω.

Η ξένη είναι ένα «(καρπύ) θέμα» δεν πρόκειται για πρόσωπα αλλά για γυμνά ή ημίγυμνα κορμά. Είναι «πρόβλε» ξενικών, αντικείμενα επιθυμίας. Ο τύπος δεν τους αναγνωρίζει οπδήποτε εκτός το «τι φαίνονται»: δεν έχουν ιστορία δεν έχουν ανθρώπινες σχέσεις. Όλα τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά τους γίνονται δευτερεύοντα ή χάνονται εντελώς - οι ανθρώπινες τους ανάγκες, οι κινήσεις τους, τα συνήθητά τους, οι ελλείψεις τους. Η μόνη ελπίδα που απομένει είναι εκείνη του άνδρα-θεατή που βλέπει τα «ξεπλωμένα κορμά» στη σειρά «πειρασμένα και σχύοτανα» και «κάνει τα όνειρα τους». Γι αυτό και ο τύπος του δείχνει, όπως η διαφήμιση δείχνει στον καταναλωτή, τι θα έπρεπε να έχει.

Σε αυτή τη διαδικασία βασικό ρόλο παίζουν και οι φωτογραφίες του τύπου. Θα μπορούσε πάλι να επισχεθεί ότι και οι φωτογραφίες των γυμνών τουριστριών αποτελούν απλά μια αναπαράσταση της πραγματικότητας: αφού είναι γεγονός ότι οι τουρίστριες είναι ημίγυμνες.

ΟΜΩΣ, με τα λόγια του S.Hall:

«Η φωτογραφία δεν είναι μια άμεση, απλή αναπαράσταση της πραγματικότητας αλλά ένας τρόπος επικοινωνίας. Η επιλογή αυτής της σκημής ενός γεγονότος αντί της άλλης, αυτού του προσώπου αντί εκείνου, αυτής της οπτικής γωνίας, αντί οποιασδήποτε άλλης, αυτού του φωτογραφικού περιστατικού για να αντιπροσωπεύσει μια πολύτιμη αλυσίδα γεγονότων και νοημάτων, είναι μια ιδεολογική διαδικασία».

Δεν είναι λοιπόν τυχαίο που όλες σχεδόν οι φωτογραφίες που δημοσιεύει ο τύπος επιλέγουν τη στιγμή της γύμνιας για να αποθανάτισουν. Το τι δεν φωτογραφίζεται είναι εξ' ίσου σημαντικό. (Όχι ένα χαμόγελο, μια γκριμάτσα, μια στιγμή χαράς). Δεν είναι τυχαίο ότι η οπτική γωνία των φωτογραφιών προσπαθεί τόσο απεγνωσμένα να επικεντρωθεί στα σεξουαλικά σημεία του σώματος των ξένων, επιχειρώντας ένα νεητό βίσιον. Δεν είναι τυχαίο που ολόκληρη η ύπαρξη των ξένων εξισώνεται με τη σεξουαλική τους διάσταση.

ΟΜΩΣ υπάρχει ένα πρόβλημα στη διαδικασία αυτή. Είδαμε πριν πως οι «φωτογραφίες-πόζας» προσφέρουν

για την μεταμόρφωση της γυναίκας σε σεξουαλικό αντικείμενο μπροστά στον άνδρα-θεατή, στον οποίο ποζάροντας γυμνή δηλώνει υποταγή... Η ξένη-τουρίστρια όμως δεν προσφέρεται στον θεατή με αυτό τον τρόπο. Αν κοιτάξει κανείς προσεκτικά τις φωτογραφίες των τουριστριών θα δει ότι αυτές αγνοούν τον φωτογράφο. Δεν ποζάρουν. Είναι γυμνές για ένα σκοπό δικό τους (για τον ήλιο, την ξεκούραση). Δεν είναι γυμνές για τον θεατή.

Εναντιπανηρόμαστε λοιπόν στην αντίφαση που δημιουργά η ξένη τουρίστρια: από τη μια αποτελεί μια πρόκληση για τον κύριο άνδρα, ένα πειρασμό. Η γύμνια της του υποδηλώνει ότι υποτάσσεται σε αυτόν. Δεν του προσφέρεται όμως όπως η ξένη γυναίκα στην φωτογραφία-πόζας.

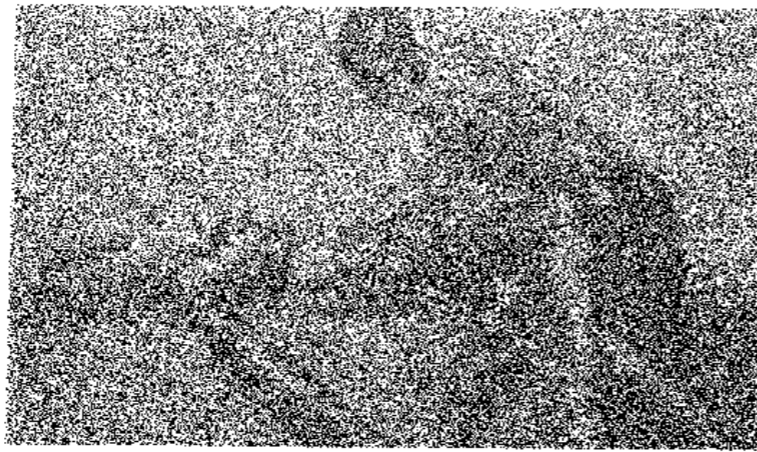
Ο φωτογράφος προσπαθεί πολλές φορές να πετύχει αυτή την κατάκτηση, αυτό τον βιασμό-για λογαριασμό του θεατή. Όμως είδαμε ήδη πώς δυσκολεύεται.

Ο βιασμός της ξένης

Εκεί που οι δυσκολίες παραμερίζονται και γίνεται πλέον δυνατός ο νοητός βιασμός του τύπου, είναι στην περιγραφή ενός πραγματικού βιασμού ξένης. Εκεί παίρνει πλέον την εκδίκηση του και ο τύπος και ο αναγνώστης.

Κάθε βιασμός ξένης είναι ένας τριπλός βιασμός. Ο πρώτος βιασμός από τον θύτη. Ο δεύτερος βιασμός στο δικαστήριο στη διάρκεια της δίκης. Ο τρίτος βιασμός, ο πιο δημόσιος και μαζικός από τον τύπο και το αναγνωστικό κοινό (των ανδρών).

Ο πρώτος βιασμός ακολουθεί μια παρόμοια λογική με αυτήν που είδαμε πιο πάνω. Η ξένη με την γύμνια της, τη φιλική κι απελευθερωμένη της συμπεριφορά, υποδηλώνει μια ερωτική πρόκληση στον κύριο άνδρα. Όμως μπορεί να ξεγλιστρήσει μέσα από τον δάκτυλο του την τελευταία στιγμή με ένα απλό «no thank you» ή κάτι παρόμοιο, αμφισβητώντας και κοινοποιώντας έτσι τον «ανδρισμό» του. Ο βιαστής οδηγεί στην λογική και υπέρτατη του συνέπεια ένα θερμοθετημένο σύστημα αξιών στο οποίο όλοι ζούμε. Η βία που χρησιμοποιεί δεν είναι ούτε ξεκάρφα, ούτε περιθωριακό γεγονός, αλλά μια ακραία κατάληξη της πρωτο-

γενούς αυτής ανδρικής υπεροχής/εξουσίας. Από το πείραγμα, το «καμάκιωμα» και στο τέλος το βιασμό, ο άνδρας δείχνει - (με διαφορετική ένταση) πως θεωρεί την ξένη σαν αντικείμενο ηδονής. Ο βιασμός είναι μια επαναβεβαίωση του αμφισβητημένου πληγωμένου ανδρισμού. Ταυτόχρονα μια τιμωρία και υποταγή της γυναίκας που τον αμφισβήτησε. Ιδιαίτερα ταπεινωτικό είναι να μείνει η γυναίκα έγκυος. Ξαναθυμίζω τον λαϊκό ποιητή σ' ένα χαρακτηριστικό στίχο:

«Άνου να πας ' πο δαχαμαί
σαρδέλλα βρωμισμένη
κουβελλαριά κατόβαρη
και λόττα γεννημένη.
Πήγαινε πες της μάνας σου
πως σ' έχω αγγαστρωμένη
έτσι ως σε κατόντησα
κανέννας εν σε θέλει».

Η έπαρση, η περιφρόνηση, ο σαρκασμός είναι χαρακτηριστικός.

Ας δούμε κάποια στοιχεία από την αντιμετώπιση του δικού μας τύπου:

1. Ομαδικός βιασμός Μαρίας Γζιάκοπου από 7 νεαρούς.

«Βίασαν αλληλοδόχως μια 19χρονη Σουηδέζα».

«Οι βιαστές την άφησαν και έγκυο (θυμηθείτε τον λαϊκό ποιητή)».

«Οι βιαστές μου ξέκοισαν τα ρούχα».

«Ήμουν μεθυσμένη αλλά θυμάμαι τι έγινε».

Διαμένει με τον φίλο της Πάτσιο. (Σημ: Ήταν μεθυσμένη=τα γύρευε. Μένει με φίλο της = τα γύρευε. Η μαρτυρία της μπορεί να είναι αναξιόπιστη).

2. «Πήγε να ουρήσει η τουρίστρια και έχασε το δρόμο».

3. «Τα έμπηξαν την γλύτωσαν από το βιασμό».

4. «Και άλλος βιασμός ξένης από νεαρούς ερωτευμένους».

5. Υπόθεση βιασμού Κλαούντιας Αντζέλικα Χοϊντέτ από τον Ηλία Νικόλα Ρίγκο.

α. «Ο φίλος της Κλαούντια ήρθε για να παρακολουθήσει την δίκη».

«Με κόκκινα μαλιά και σκουλαρίκι παρών ο φίλος της».

Σχόλιο: Είχε ήδη φίλο - άρα γιατί να παραπονιέται; Άραγε πόσους άλλους φίλους έχει; Στη δίκη έγινε ολόκληρη συζήτηση για αυτό. Τα κόκκινα μαλιά και σκουλαρίκι δείχνουν ότι ο φίλος της δεν ήταν και πολύ άνδρας: πιθανόν να ήθελε κάποιον θερμόαιμο όπως τον Ρίγκο. (Ο Ρίγκο κατάθεσε ότι η Κλαούντια του εκμυστηρεύτηκε ότι ο φίλος της ήταν ομοφυλόφιλος).

β. «Πονάω, πονάω, φώναζε η Κλαούντια- ψευδαισθήση, λέει η κυριακή φιλοξενία».

(Φώναζε όταν την βιάζαν. Η περιγραφή μας προσκαλεί να φανταστούμε την σκηνή. Και μετά από τέτοιες εμπειρίες να τολμά να κατηγορά την φιλοξενία μας!)

γ. «Μώλωπες στους μηρούς είχε η Κλαούντια».

(Μας προσκαλούν να φανταστούμε τους μηρούς και βέβαια τη σεξουαλική πράξη).

Σημ. : Χαρακτηριστικό αυτής της υπόθεσης ήταν η χρήση του πρώτου ονόματος της νέας «Κλαούντια» - θυμίζει την Κλαούντια Καρτινάλε: προκλητική καλλονή.

Ενώ το επίθετο/ παρατσούκλι του άνδρα: Ρίγκο= ήρωας καουμπού.

Στη δίκη του συμπεριφερόνταν και κόρδωνε σαν ήρωας.

Τα κείμενα και η προσέγγιση της κάλυψης είναι εξ' ίσου ηδονοβλεπτικά.

π.χ. « 3 κάθεται δακτυλός στο δεξιά μηρό της Κλαούντιας και 2 κάθεται στον αριστερό μηρό και αυτές

ήταν αποτελέσματα εξασκήσεως μάσας που προκλήθηκαν όταν κάποιος προσπάθησε να ανοίξει τους μηρούς της.»

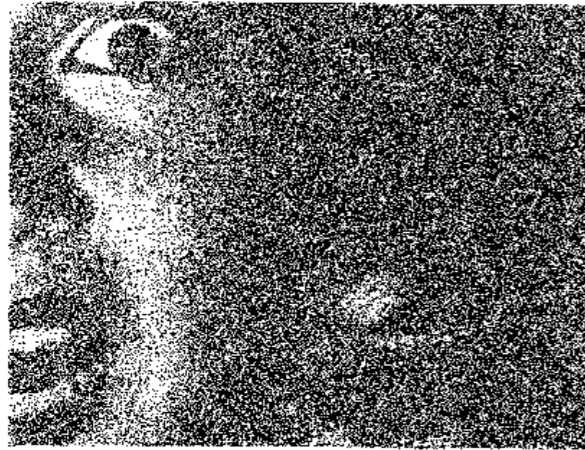
Αυτή την αναφορά δημοσίευσε κυριακάκη έντυπη. Για να «κατανοήσουμε» προφανώς, πιο καλά την ξένη αυτή. Κάθε λεπτομέρεια που δει μας βοηθάει να φανταστούμε πιο καλά το μυστήριο της! Για να πετύχει έτσι πιο καλά ο μαζικός πλέον βιασμός από τους αναγνώστες.

Πρόκειται στην ουσία για μια «πορνογραφία της καθημερινής ζωής».

Το πνεύμα του φθηνού εντυπωσιασμού και της σκανδαλοθηρίας βιασμού και χρηματίζει το περιεχόμενο των μηνυμάτων του κυριακάκη τύπου. Δεν ενδιαφέρει η ίδια η βία, η καταδίκη του βιαστή, ή έστω η ανίχνευση των αιτίων αυτού του καταντήματος, του εξευτελισμού της ανθρώπινης ύπαρξης. Του αγέννητο η στάση του βιαστή (ο «τρελλός» Ρίγκος, ο «βαρύμαγκας Καμβέζος») ελαφρώνει τον βιαστή από το βάρος του εγκλήματος του. Ταυτόχρονα προτατεύει και την ίδια μας την κοινωνία - που απολλάσσεται από την ευθύνη να αναζητήσει τον εαυτό της, στους κοινωνικούς της θεαμούς, τις αξίες, τις ιδεολογίες της, τα αίτια του εγκλήματος.

Αντί των προβληματισμών έχουμε μια μανιώδη ενσυχόληση με όλες τις μικρολεπτομέρειες του βιασμού - που παρασύρνει την προσοχή μακριά από την ίδια την βία συμπεριφορά, και που ενθαρρύνει τις πορνογραφικές φαντασιώσεις. Τα μηνύματα του τύπου δίνουν έτσι διέξοδο στις καταπιεσμένες επιθυμίες και φαντασιώσεις του σύγχρονου άνδρα με την αποικόνιση της ξένης τουρίστριας στη ευκαιρία της σεξουαλικής του απελευθέρωσης. Και στην αναπαράσταση του βιασμού των ξένων, δίνουν διέξοδο στα αυθιμάτα μεταίωσης των ερωτικών φαντασιώσεων, της τιμωρίας και του «εξαναγκασμού» της ακαθαρσίας της «απελευθερωμένης» ξένης με την αποκλίνουσα συμπεριφορά.

Έτσι το ΜΙΜΕ και ο τύπος πιο ειδικά αναλαμβάνει το ρόλο και της λειτουργίας αρχέγονης θρησκείας σαν θρησκεία με σύγχρονη πλέον μορφή: «Όπως τις παραδοσιακές θρησκείες (το ΜΙΜΕ) παρέχουν τις επαναληπτικές εικόνες και ιστορίες που τελευταίως καταδεικνύουν την βασική τάξη πραγμάτων μιας κοινότητας. Με αυτό τον τρόπο, και πάλι όπως οι παραδοσιακές θρησκείες, κατασκευάζουν την κοινωνική πραγματικότητα εμφανίζοντας κατάλληλες αξίες και νοήματα, ενώ παράλληλα καλλιεργούν ουσιαστικά την αντίσταση στην κοινωνική αλλαγή, μέσα από την παράδοση στην «επιτάχουσα τάξη πραγμάτων». (J. Ceruti).

η βία: μια πραγματικότητα της κυπριακής κοινωνίας

Παρ' ότι η ενδοοικογενειακή βία δεν είναι άγνωστη μέσα στην πραγματικότητα της Κύπρου, εξακολουθεί να παραμένει ένα θέμα ταμπού, εγκλωβίζοντας έτσι ένα βαθύ κοινωνικό πρόβλημα στα «απόρρητα» του προσωπικού χώρου. η σκέψη ότι θα ακουστεί προς τα έξω μια πράξη βίας τρομοκρατεί τα θύματα της, κάνοντας τα να νιώθουν ντροπή. Η τάση προς κοινωνικοποίηση του προβλήματος φαίνεται να είναι πολύ αργή και να γίνεται δευτερευόντως.

Η Κύπρος που κοινωνικά συνεχίζει να είναι μια τριτοκοσμική χώρα, άρχισε να αποκτά χαρακτηριστικά της κοινωνικής δομής των αναπτυγμένων χωρών. Η δημιουργία του κέντρου «Άμεσης Βοήθειας Θυμάτων Βίας μέσα στην Οικογένεια» είναι ένα τέτοιο χαρακτηριστικό. Μόνο η ίδρυση του κέντρου υποδεικνύει την ύπαρξη βίας μέσα στην «φυλήσυχη» κοινωνία μας.

Η συζήτηση του θέματος βία θα μπορούσε να οδηγήσει προς την αναζήτηση άλλων μορφών βίας όπως η ψυχολογική βία - Η καθημερινή βία που εξασκείται καθημερινά πάνω στους εργαζόμενους από τους εργοδοτικούς μηχανισμούς- Η βία που εξασκείται πάνω στο ανθρώπινο μυαλό από χίλιων ειδών έννοιες κυρίως οικονομικής φύσεως - Η βία που υπάρχει μέσα στην ζωή του φαντάρου κλπ.

Με την ελπίδα ότι όλες οι μορφές βίας θα αρχίσουν να συζητούνται και να πάψουν να καλύπτονται πίσω από μια σιωπή, ξεκινήσαμε ένα διάλογο ο οποίος ελπίζουμε να συνεχιστεί. Σαν πρώτο βήμα δημοσιεύουμε ένα ερωτηματολόγιο του «Εντός» απαντημένο από το διοικητικό συμβούλιο του «Κέντρου Άμεσης Βοήθειας μέσα στην Οικογένεια».

- Ποιός είναι ο σκοπός λειτουργίας του κέντρου;

- Το Κέντρο Άμεσης Βοήθειας θυμάτων βίας μέσα στην οικογένεια ιδρύθηκε για να προσφέρει άμεση βοήθεια σε άτομα που αντιμετωπίζουν βία μέσα στην οικογένεια. Η ανάγκη της ίδρυσης του κέντρου ξεκίνησε μέσα από την ίδια την κυπριακή οικογένεια.

- Τι βοήθεια προσφέρετε;

- Το κέντρο παρέχει από τηλεφώνου ή με προσωπική συνέντευξη ψυχολογική υποστήριξη στα θύματα βίας.

Το κέντρο θα φροντίζει για την περιθαλψη τους αν αυτό δεν έχει γίνει.

Θα παρέχει προσωρινή και σε ασφαλές μέρος στέγη για άτομα που βρέθηκαν στο δρόμο μετά από κακοποίηση.

- Ποιές είναι οι πηγές χρηματοδότησης σας;

- Το κέντρο χρηματοδοτείται από εισφορές και δωρεές που προέρχονται από φιλανθρωπικά σωματεία, από το Δημαρχείο Λευκωσίας και προς το παρόν από μια οργάνωση εκκλησιών της Ολλανδίας που χρηματοδοτεί παρόμοια κέντρα σε διάφορες χώρες του κόσμου.

- Από που παίρνονται οι αποφάσεις όσο αφορά την λειτουργία του κέντρου; Ποιά είναι η διαδικασία λή-

ψης αποφάσεων;

- Οι αποφάσεις οργανωτικής φύσεως παίρνονται από το συμβούλιο της Π.Κ.Ι.Δ.Ι.Ε. (Παγκύπρια Κίνηση Ισα Δικαιώματα, Ισες Ευθύνες). Όμως οι αποφάσεις για εξειδικευμένα θέματα παίρνονται από επιτροπές στις οποίες συμμετέχουν ειδικοί για το συγκεκριμένο θέμα που καλούνται από το συμβούλιο. Η πορεία του κέντρου καθορίζεται από ειδική επιτροπή στην οποία συμμετέχουν εκτός από την Π.Κ.Ι.Δ.Ι.Ε., το τμήμα ευημερίας, η αστυνομία, το Συμβουλευτικό γραφείο γάμου, ψυχολόγοι, ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος και η Εισαγγελία.

- Πόσες γυναίκες σας έχουν επισκεφθεί μέχρι στιγμής; Από ποιές κοινωνικές τάξεις προέρχονται; Νομίζετε ότι η κοινωνική τάξη παίζει ρόλο στο αν θα υπάρχει βία στο σπίτι και αν ναι, πώς;

- Ο αριθμός των θυμάτων βίας που έχουν επικοινωνήσει μαζί μας είναι πολύ μεγαλύτερος από ότι αναμέναμε. Σε λιγότερο από τρεις βδομάδες είχαμε πάνω από 30 τηλεφωνήματα και προσωπικές συνεντεύξεις. Το ποσοστό αυτό θεωρείται πολύ ψηλό δεδομένου ότι σύμφωνα με έρευνες που έχουν γίνει ο αριθμός θυμάτων πρέπει να υπολογίζεται δέκα φορές μεγαλύτερος απ' αυτό που καταγγέλεται.

Όχι η κοινωνική τάξη και η

μόρφωση δεν παίζει κανένα ρόλο. Οι γυναίκες που ζητούν βοήθεια προέρχονται απ' όλες τις κοινωνικές τάξεις. Το πρόβλημα δεν είναι ταξικό αλλά κοινωνικό.

- Ξέραμε ότι παρέχει προσωρινή στέγη σε γυναίκες που βρέθηκαν στον δρόμο μετά από κακοποίηση. Μπορείτε να μας πείτε λίγα λόγια γι' αυτό ώστε να πάρουμε μια καλή εικόνα για αυτό το π. γίνεται σ' αυτό τον τομέα;

- Το Κέντρο όπως αναφέραμε και προηγουμένως παρέχει προσωρινή στέγη σε θύματα βίας που βρίσκονται στον δρόμο μετά την κακοποίηση είτε διότι τα διώχνουν είτε διότι φοβούνται την οργή του συζύγου τους. Την βοήθεια αυτή ενοικιάζει το κέντρο είναι έτοιμο να την παρέχει δεν του έχει ζητηθεί. Για να παρέχουμε την βοήθεια αυτή το μόνο που χρειάζεται είναι να τηλεφωνήσει το θύμα.

- Σας έχουν επισκεφθεί γυναίκες των οποίων οι σύζυγοι είναι αλκοολικοί; Τι είδους ρόλο παίζει ο αλκοολισμός στο να υπάρχει βία εναντίον γυναικών και παιδιών;

- Ο αλκοολισμός δεν είναι η αιτία που προκαλεί βία αλλά η δικαιολογία. Από έρευνες που έγιναν στα εξωτερικά φαίνεται ότι αρκετοί άνδρες πίνουν για να τολμήσουν να κατηύξουν και για να έχουν δικαιοσύνη για την βία, αυτή πράξη τους.

- Γυναίκες που ζούν επί την παρνεσία, συχνά αντιμετωπίζουν βία από τους άνδρες τους ή τους πατέρες τους. Είχατε τέτοιες περιπτώσεις στο κέντρο; Σε ποιά κατάσταση βρίσκονταν και πως τις βοηθήσατε;

- Όχι δεν μας έχουν ζητήσει βοήθεια γυναίκες που ζούν επί την παρνεσία, όμως είχαμε καταγγελλίες από άλλους που μας ανέφεραν τέτοιες περιπτώσεις.

- Πως αντιμετωπίσατε ή θα αντιμετωπίσετε τυχόν τύψεις αυτοκτονίας;

- Το Κέντρο, στα παρόν στάδια δεν ασχολήθηκε με το θέμα αυτό, παρόλο ότι επανολημένα συζητήθηκε. Αν μας τύχει πιστεύω ότι η ψυχολόγος του κέντρου μπορεί να βοηθήσει. Σίγουρα δεν θα αφήσουμε να χριστούμε το πρόβλημα έτσι κι αν δεν είναι ο σκοπός του κέντρου.

- Θέλουν πολλές γυναίκες να πάνε διαζύγιο σαν αποτέλεσμα της βίας που υπέστη στην οικογένεια; Πως τις βοηθά το κέντρο να αρχίσουν μια νέα ζωή; Μπορεί να δοθεί επίδομα από την κυβέρνηση σε φτωχές γυναίκες που βρίσκονται ξαφνικά μόνες τους;

- Έχει φανεί ότι οι κακοποιημένες γυναίκες δεν αναζητούν διαζύγιο. Απλά θέλουν να βρεθεί κάποιος να πει στον άνδρα του να παύσει να τις κτυπά και ζητούν να πάνε σε

κάποιον που θα τις καταλάβει το πρόβλημα τους.

Το κέντρο τους παρέχει ψυχολογική υποστήριξη. Τις βοηθά να βρουν την χαμένη τους αυτοπεποίθηση. Γενικά τις βοηθά να πιστέψουν στον εαυτό τους και στις ικανότητες τους. Κι αυτό είναι σημαντικό διότι οι περισσότερες κακοποιημένες γυναίκες αισθάνονται ότι δεν έχουν αξία και ικανότητες. Αισθάνονται μόνες, ανίκανες να δράσουν και απόλυτα εξαρτημένες σ' αυτό που τις κακοποιεί.

- Ποιά είναι η ιδανική κατάσταση στην οποία θέλετε να δείτε το κέντρο στο εγγύ και απότομο μέλλον και πως θα βοηθήσει ένα τέτοιο κέντρο τις γυναίκες που είναι θύματα βίας;

- Το κέντρο αυτό μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στον περιορισμό της βίας όχι μόνο μέσα στην οικογένεια αλλά και στην κοινωνία γενικά.

Ακόμα και η απλή ύπαρξη τέτοιου κέντρου σίγουρα θα προβληματίσει αυτούς που κακοποιούν.

Μικρόχρονα και αφού εντοπιστεί το πρόβλημα το κέντρο θα μπορεί να εισηγηθεί τρόπους ή μέτρα νομοθετικά και άλλα για περιορισμό του προβλήματος της βίας γενικά. ☺

ΜΟΝΕΤΑΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΕΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ: ΜΗΔΕΝ ΣΤΟ ΠΗΛΙΚΟΝ

Δρ. Φοίβος Αρέστης
Head of Dept. North East London Polytechnic

Ενώ στο παρελθόν συναντούσε κανείς αναφορές που εξιμνούσαν την Κυβέρνηση Θάτσερ για την μείωση του πληθωρισμού με το να πετύχει ένα «αργό και σταθερό ρυθμό νομισματικής ανάπτυξης» (βλέπε για παράδειγμα, James Lathian Economic Agenda, Financial Guardian 15 Δεκεμβρίου 1982. Milton Friedman, Observer, 26 Σεπτεμβρίου 1982) είναι αλήθεια να πούμε ότι τελευταία οι θεμιστές έχουν σιωπήσει. Δεν ακούμε πια για τη στενή σχέση μεταξύ της ανάπτυξης της χρηματικής προσφοράς και του ρυθμού του πληθωρισμού. Τόσο που και ο Καγκελάριος ο ίδιος να υποχρεωθεί να εγκαταλείψει αυτή τη θέση τον Οκτώβριο του 1985.

Όμως σίγουρα σύμφωνα με τις «μονεταριστικές» αρχές ο ρυθμός πληθωρισμού στο Ένωμένο Βασίλειο έπρεπε αν όχι τίποτα άλλο να μειώνεται αντί να αυξάνεται. Μονεταριστές υποθέτουν μια χρονική καθυστέρηση περίπου δύο χρόνων μεταξύ των αλλαγών στην χρηματική προσφορά και της επακόλουθης αλλαγής στον πληθωρισμό. Κάτω από την Θατσερική Κυβέρνηση η παροχή λεφτών πάντοτε ξεπερνούσε το ανώτατο όριο των «νομισματικών στόχων» της κυβέρνησης. Με αυτό τον τρόπο ένας πολύ ψηλός ρυθμός πληθωρισμού έπρεπε να αναμένεται σε όλη την περίοδο από το 1979. Έτσι δεν υπάρχει ούτε ίχνος αλήθειας στην υποτιθέμενη επιτυχία της κυβέρνησης στην μείωση του πληθωριστικού ρυθμού. Η έμμονη ιδέα της κυβέρνησης με τον πληθωρισμό είναι επίσης παράξενη: Αν ο πληθωρισμός είναι η πρώτη τους

προτεραιότητα γιατί επέτρεψαν να υπερδιπλασιαστεί τον πρώτο χρόνο της διακυβέρνησης τους; Το ίδιο περίεργη είναι και η δογματική τους πρόταση ότι τότε μόνο μπορεί να επιτευχθεί όταν ο πληθωρισμός διωχθεί ολοκληρωτικά από το σύστημα. Αν το πίστευαν αυτό γιατί περίμεναν τόσα χρόνια προτού εφαρμόσουν αυτή την θεραπεία;

Ο πληθωρισμός δεν καθορίζεται από τον ρυθμό ανάπτυξης της νομισματικής προσφοράς ούτε σε αυτή αλλά ούτε και σε οποιοδήποτε άλλη χώρα. Τότε τι προκαλεί πληθωρισμό; Βασικά πληθωρισμός δημιουργείται από διαφορετικούς λόγους σε διαφορετικές περιπτώσεις. Όμως αυτό που διατηρεί πληθωριστικές πιέσεις είναι κύρια η πόλη για εισοδηματική καπινομή μεταξύ εταιρειών, συντεχνιών και κυβέρνησης. Όταν οποιαδήποτε ομάδα πιέζει για μεγαλύτερο μερίδιο είναι πιθανόν να ξεκινήσει ένα ελικοειδή κύκλο μισθών-τιμών. Με τον ίδιο τρόπο μια πίεση του ελικοειδούς προς τα κάτω υπάρχει όταν κάποια ομάδα υποχρεώνεται να δεχτεί μείωση στο μερίδιό της. Αυτό που φαίνεται να έχει συμβεί πρόσφατα στο Ε.Β. είναι ότι χαμηλότερα κόστη εισαγόμενων πρώτων υλών λόγω πιεζόμενων παγκόσμιων αγορών και μια ψηλά νομισματική ισοτιμία έχουν καταλήξει σε πιο χαμηλούς ρυθμούς πληθωρισμού.

Μπορεί φυσικά κάλλιστα να υπάρχει σύνδεση μεταξύ προσφοράς χρήματος και τιμών. Όμως το κρίσιμο ερώτημα είναι η κατεύθυνση των αιτιών. Προκαλεί πληθωρισμό η αύξηση της χρηματικής προσφοράς όπως ισχυρίζονται οι μονεταριστές; Ή μήπως οι αλλαγές στον

πληθωρισμό προκαλούν αλλαγές στη νομισματική προσφορά όπως εισηγούνται οι περισσότερο οικονομολόγοι.

Οι μονεταριστές επιμένουν ότι έχουν δείξει στατιστικά ότι οι αυξήσεις της νομισματικής προσφοράς προηγούνται της αύξησης του ρυθμού του πληθωρισμού. Γι' αυτούς αποδεικνύεται ότι η αιτιολόγηση κατευθύνεται από νομισματική προσφορά σε τιμές. Επίσης υποστηρίζουν ότι αυτή η διαδικασία λειτουργεί ιδιαίτερα δυνατά στο Ε.Β. Όμως δεν μπορεί κανείς να καθορίσει αιτιολόγηση μόνο με στατιστικά στοιχεία. Ας υποθέσουμε ότι οι επιχειρηματίες περιμένουν αύξηση στις πωλήσεις. Θα εγκαταστήσουν νέο εξοπλισμό και θα αυξήσουν τα προϊόντα τους. Για να το κάνουν αυτό θα αυξήσουν τον δανεισμό τους. Αντιμέτωποι με αυξημένες παραγγελίες οι προμηθευτές μηχανημάτων συμπεριφέρονται με παρόμοιο τρόπο. Έτσι αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας μπορεί να προκαλέσει πιο ψηλές τιμές. Με την προϋπόθεση ότι οι νομισματικές αρχές διαθέτουν περισσότερο χρήμα, τότε, υπάρχει μια στενή στατιστική σχέση μεταξύ αλλαγών στην νομισματική προσφορά και τον πληθωρισμό. Μια παρόμοια σχέση μπορεί να βρεθεί αν οι νομισματικές αρχές δεν διαθέτουν το επιπλέον χρήμα. Σε αυτή την περίπτωση τα επιτόκια θα αυξηθούν και στον βαθμό που θα μπορούσαν οι επιχειρηματίες να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη χρηματοδότηση με πιο ψηλά επιτόκια, θα υπάρξει πάλι αύξηση στην νομισματική προσφορά. Όμως οι νομισματικές αρχές συνήθως επιδιώκουν να περιορίσουν αλλαγές στα επιτόκια διότι

πιστεύουν ότι μεγάλες αλλαγές θα φέρουν χάος. Έτσι περισσότερη χρηματοδότηση συνήθως είναι διαθέσιμη.

Σε αυτή την περίπτωση, επιχειρηματικές αποφάσεις έχουν προκαλέσει αλλαγή ταυτόχρονα στη νομισματική προσφορά και στις τιμές.

Το ζήτημα της αιτιολόγησης είναι ίσως ένα από τα πιο σημαντικά στα Οικονομικά. Την ίδια στιγμή κάποιος μπορεί δικαιολογημένα να υποστηρίξει ότι υπάρχει πολλή σύγχυση στην αιτιολογική ερμηνεία των οικονομικών σχέσεων. Ένας αριθμός οικονομικών μελετών έχουν προσπαθήσει να καταπιαστούν με την αντίληψη της αιτιολογικότητας και διάφορες οικονομετρικές τεχνικές έχουν αναπτυχθεί και εφαρμοστεί στοχεύοντας στο να φωτίσουν αυτό το θέμα. Η αιτιολογικότητα μεταξύ νομισματικής προσφοράς και πληθωρισμού στο Ε.Β. έχουν εξεταστεί με αυτό τον τρόπο και τα τεκμήρια που συγκεντρώθηκαν από αυτές τις μελέτες δεν είναι καθόλου καθοριστικά. Αντίθετα αυτή η μέζα στοιχείων δείχνει πως η υπόθεση ότι αλλαγές στη νομισματική προσφορά προκαλεί αλλαγές στις τιμές δεν μπορεί να υποστηριχτεί. Όπως φαίνεται είναι μόνο όταν οι αλλαγές στη νομισματική προσφορά οδηγούν σε αλλαγές των τιμών που μπορεί να υποστηριχτεί ο μονεταρισμός.

Αν όμως αποδεικτεί ότι η αιτιολογικότητα είναι αντίστροφη, όπως η θεωρία και πολλές αποδείξεις μας δείχνουν, στον έλεγχο και στη στήριξη δεν μπορούμε για κανένα λόγο να βασιστούμε στην νομισματική προσφορά για

να φέρουμε μια μείωση στο ρυθμό πληθωρισμού.

Εξάλλου, όπως ο καθηγητής Henry έχει αποδείξει (Econometrics - Alchemy or Science? An Inaugural Lecture, Economica, November 1980) η προηγουμένη συνολική βροχόπτωση δίνει μια καλύτερη στατιστική «εξήγηση» του πληθωρισμού από τις αλλαγές στην νομισματική προσφορά!

Οι μονεταριστές εισηγούνται ότι μια αύξηση στη νομισματική προσφορά θα επηρεάσει προσωρινά την παραγωγή και εργοδότηση. Τελικά ο πληθωρισμός ανεβαίνει. Αυτές οι αναλογίες ισοδυναμούν με το να λέμε ότι υπάρχει μια σταθερή «νομισματική ζήτηση» σε σχέση με τιμές και εισοδήματα. Υπάρχουν δύο σχόλια που μπορεί κανείς να κάνει εδώ. Πρώτο στο μέγεθος που η σχέση «νομισματικής ζήτησης» επηρεάζεται σημαντικά από τα επιτόκια - όπως στο Ε.Β. τότε αλλαγές στη νομισματική προσφορά θα καθρεφτίζονταν στις αλλαγές των επιτοκίων χωρίς να δημιουργούν άμεσες επιπτώσεις στις τιμές. Δεύτερο μετά τη οικονομική φουρτούνα, της αρχής της δεκαετίας του 1970 η σταθερότητα της «νομισματικής ζήτησης» σε σχέση με πολλούς άλλους «κυβερνημένους» οικονομικούς συσχετισμούς είναι αμφισβητούμενη.

Η εγκυρότητα της «μονεταριστικής» πολιτικής αυτής της κυβέρνησης στηρίζεται σε τρία επιπρόσθετα σημαντικά ζητήματα. Πρώτο υπάρχει το ερώτημα της δυνατότητας ελέγχου της νομισματικής προσφοράς. Δεν είναι φανερό ότι από το 1976 οι προσπά-

θειες στο Ε.Β. έχουν καταλήξει στο συνεχώς ντεντάρισμα των αρχών και των οπαδών του μονεταρισμού; (για παράδειγμα το άρθρο του Tim Congdon στους «Times» Τετάρτη 6/10/1982.

Και δεν είναι επίσης αβέβαιο ότι ο έλεγχος της νομισματικής προσφοράς είναι τόσο δύσκολος σε βαθμό που να είναι αδύνατος; (όπως αναφέρεται πιο πάνω ο Καγκελάριος δύο πιστεύει). Δεύτερο είναι το κόστος αυτής της πολιτικής σε ανεργία και μείωση της παραγωγής. Ακόμα και αν ο στόχος του να μειωθεί ο πληθωρισμός στο τέλος επιτευχθεί, πρέπει μέχρι τώρα να είναι πολύ καθαρό ότι το τελικό κόστος θα είναι πολύ ψηλό και σε απόλυτους όρους αλλά και σε σχέση με το κόστος μιας εναλλακτικής στρατηγικής. Τρίτο: είναι άξιο απορίας πως οι μονεταριστές υποστηρίζουν δημόσια ότι: «Αν η νομισματική ανάπτυξη περιοριστεί στο Ε.Β. και με σταδιακά βήματα μειωθεί ακόμα περισσότερο, η οικονομική ανάκαμψη θα αποκτήσει δυναμισμό, θα μειώσει την ανεργία και ο πληθωρισμός θα μειωθεί ακόμα πιο πολύ.

Με πιο μαγικό μηχανισμό θα μειωθεί η ανεργία και ο πληθωρισμός θα πέσει ακόμα περισσότερο αν μειωθεί η νομισματική προσφορά;

Είναι λοιπόν αρκετά φανερό ότι ο μονεταρισμός στο Ε.Β. δεν δουλεύει ποτέ ούτε μπορούσε ποτέ να δουλέψει. Ο αποσιωπημένος αναγνώστης βιάει απόδωξ το ενδιάμεσο ερώτημα «Γιατί καν δοκιμάστηκε»; Ο συγγραφέας πιστεύει ότι ο μονεταρισμός στο Ε.Β. δεν ήταν για τη νομισματική προσφορά (που εν πάση περιπτώσει δεν μπορεί να καθοριστεί) αλλά για τη υποστήριξη του Συντεχνιακού κινήματος. Η στόχευση σε νομισματική προσφορά χρησιμοποιήθηκε σαν όπλο για να τσακιστεί το συντεχνιακό κίνημα σε αυτή τη χώρα και όχι για να ελεγχτεί ο πληθωρισμός ή οτιδήποτε παρόμοιο. Εξάλλου όπως σημείωσε και ο Keynes το 1925 «ο μονεταρισμός είναι απλά μια εκστρατεία ενάντια στο βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων» που χρειάζεται «σκόπιμη αύξηση της ανεργίας και μια πολιτική που η χώρα δεν θα επέτρεπε ποτέ να ξεπερνε τ γινόντων. Είναι όμως ενδιάμεσον να ρωτήσει κανείς, θα ξέρει ποτέ η χώρα τί γίνεται; *

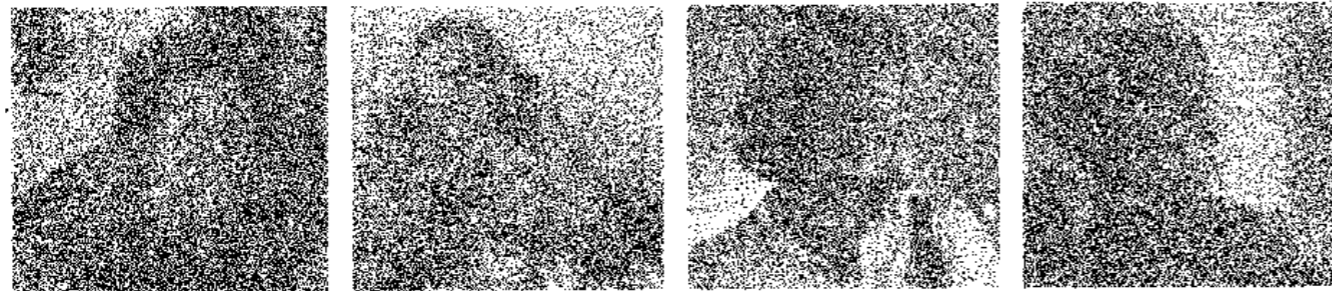
μεταφραστή: γλαυκός χριστοφιίδης

Η παλαιστινιακή εξέγερση ακολουθεί

το δρόμο της και αποτελεί αυτή τη στιγμή την κύρια αιχμή του Αντιιμπεριαλιστικού κινήματος της περιοχής μας. (Δίπλα βεβαίως από το Κουρδικό κίνημα που παλεύει ακόμα μέσα δυστυχώς στο ημίωρο της παραγωγότητας από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας)

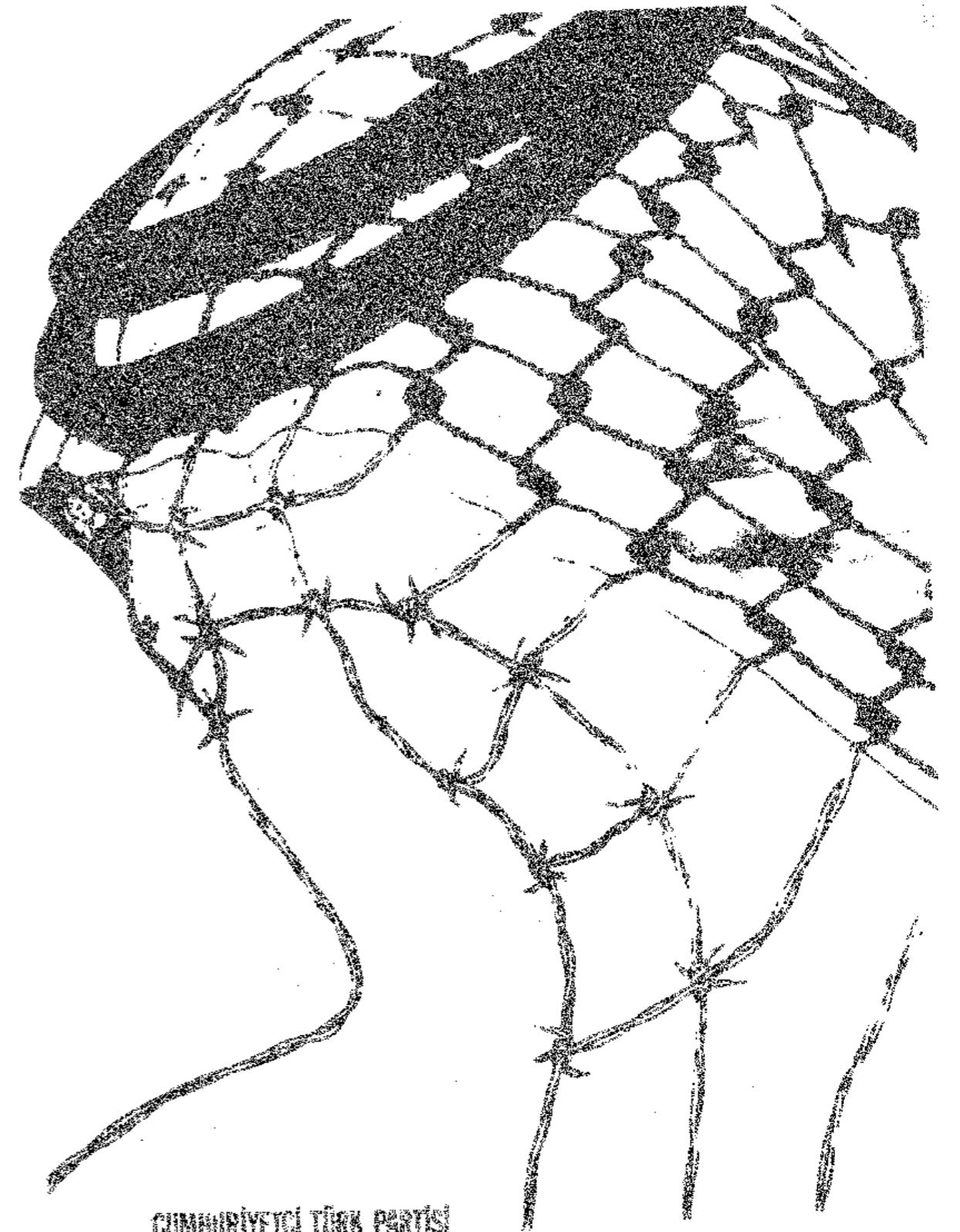
Όσο όμως και αν το Παλαιστινιακό Κίνημα κατάφερε να προσελκύσει τους προβολείς της διεθνούς δημοσιότητας η οποία βεβαίως πάσχει από την αντίληψη της πληροφόρησης - καταναλωτικού αγαθού γεγονός που δεν συντελεί καθόλου στην επέκταση της διεθνούς αλληλεγγύης προς τον Παλαιστινιακό λαό μια ζωντανή επίσκεψη στην κατεχόμενη Παλαιστίνη οδηγεί σε μια αλληταντίληψη συγκεκριμένη και ζωντανή όμορφη και ερωτική- αυτή του παλλαϊκού ξεσηκώματος αυτή της Λαϊκής Επανάστασης αυτή του κατακερμιίσματος ενός παλιού κόσμου και του κτισίματος ενός καινούργιου.

ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟ — ΣΤΗΝ — ΙΝΤΙΦΑΔΑ

η αποστολή της ΚΥΠΕΑ:
Σόφη Παπαδοπούλου, Έλλη Μόζορα, Ελίζα Σαββίδου, Σούλα Κοτζηκυριάκου

FILISTIN' E ÖZGÜRLÜK

CUMHURİYETÇİ TÜRK PARTİSİ

Η εξέγερση είναι η ζωή μας

Το περασμένο Σεπτέμβριο με πρωτοβουλία της ΚΥΠΕΑ πήγαν στα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη τέσσερα άτομα: η Έλλη Μόζουρα, η Ελίζα Σαββίδου, η Σόφη Παπαδοπούλου και η Σούλα Κλεάνθους Χ'Κυριακού.

Καρπός αυτής της επίσκεψης είναι το σύντομο «ταξιδιωτικό» που ακολουθεί, το κείμενο της Έλλης για τις λαϊκές επιτροπές και το κείμενο της Ελίζας για τη λειτουργία ενός στρατιωτικού δικαστηρίου.

Κατά την διάρκεια της παραμονής μας στα κατεχόμενα εδάφη υπήρξαν μάρτυρες κοτόφορων παραβιάσεων των στοιχειωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Παλαιστινιακού Λαού.

Όταν το Λαωφορέιο μας έφτανε από την Ναζουρέ στα κατεχόμενα από το Ισραήλ στα Παλαιστινιακά εδάφη δεν ήταν δυνατό να μη το καταλάβουμε. Ο κατοχικός στρατός οπλισμένος με βαρύ οπλισμό, βρίσκεται παντού. Ειδικά νέα αντικείμενα της κοπινομίας και του στρατού με σιδερένες ασφάλειες σε όλα τα τζόκια και ειδικά μηχανήματα σαν μπουλτόζες για να καθαρίζουν τους δρόμους από τις πέτρες, δίνουν μια πρώτη γεύση του τι πραγματικά γίνεται.

Σημεία ελέγχου κατά μήκος του δρόμου μεταξύ χωριών και πόλεων και στρατιωτικά παρατηρητήσια στις εροφές των επιπέδων και καταστημάτων μας βεβαιώνουν ότι φτιάσαμε στα κατεχόμενα.

Κατά την διάρκεια της παραμονής μας μιλήσαμε με συνδικαλιστικές οργανώσεις, αγροτικές επιτροπές, επιτροπές ιατρικής πρόνοιας, οργανώσεις γυναικών, με οικογένειες φυλακισμένων, τραυματιών και θυμάτων στις πόλεις, ηττους καταυλισμούς και στα χωριά. Μιλήσαμε με παιδιά στο δρόμο που ανέμεναν επίθεση από στρατιώτες, με τις εκτός νόμου Λαϊκές Επιτροπές της εξέγερσης, με καθηγητές και φοιτητές του Πανεπιστημίου Νιζ-Ζεντ, με γιατρούς, δικηγόρους με αιλικούς ανθρωπίνους όλων των ηλικιών.

Παρά την απαγόρευση, μέλος της αντιπροσωπείας μας υπήκε στο στρατιωτικό δικαστήριο της Ναζουρέ και παρακούθησε 25 δίκες νεαρών παλαιστινίων.

Εκείνο που μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι διαπιστώσαμε είναι η ενότητα του λαού, η οργάνωση του, η εμπιστοσύνη στην Λαϊκή πατριωτική ηγεσία της εξέγερσης κάτω από την καθοδήγηση της ΟΑΠ και η αποφασιστι-

κότητα να συνεχίσουν τον αγώνα μέχρι να αποκτήσουν το δικό τους ανεξάρτητο κράτος.

«Η εξέγερση είναι η ζωή μας,» μας είπαν χαρακτηριστικά, «και τώρα είναι καλύτερη από πριν γιατί δεν έχουμε λόγο επιστροφής στα παλιά».

«Η εξέγερση μας έδωσε αυτοπεποίθηση κτιζουμε μια νέα κοινωνία έχουμε ανακαλύψει την πραγματική μας δύναμη».

Θα ήταν μεγάλη παράληψη να μην αναφέρουμε ότι αυτό το ηνέδρο επικρατεί κάτω από πολύ άσχημες συνθήκες διαβίωσης.

Επιβάλλονται καθημερινά κατοίκων περιορισμοί σε προσωπικούς καταυλισμούς, χωριά και σε διάφορες γειτονιές.

Και' οικον περιορισμοί που κρατούν καθημιά φορά 10 μέρες, κομμάτι φορά 20 μέρες.

Έχουμε το παράδειγμα του προσφυγικού συνδικαλισμού ΑΛ-ΑΜΑΡΙ στη Ρομάλα που από την αρχή της εξέγερ-

σης μέχρι σήμερα επεβλήθη κατοίκων περιορισμός 5 φορές:

- 1 φορά για 25 μέρες
- 1 φορά για 29 μέρες
- 1 φορά για 15 μέρες
- 1 φορά για 5 μέρες

Και όταν είμαστε εκεί ήταν πάλι σε και' οικον περιορισμό για 11 μέρες. Αυτό σημαίνει ότι αυτό το βδοστήριο θα έχουν έλλειψη τροφίμων, θα είναι χωρίς νερό και ηλεκτρισμό και φυσικά χωρίς τηλεφώνω - αν κατά τύχη είχε κάποιος τηλεφώνω. Οι ισραηλινές αρχές δεν εγκαταλείπουν τηλεφώνω σε Παλαιστίνιους. Μαρτυροί όπως μας είπαν, περνούν 5 ή και 10 χρόνια.

Φυσικά, είναι γνωστό ότι τα σχολεία φέτος λειτουργήσαν μόνο για δύο βδομάδες - τον περασμένο Απρίλη - και από τότε έκλεισαν μετά από ειδικό στρατιωτικό νόμο και δεν λειτουργήσαν ξανά.

Εκατόν είκοσι χιλιάδες παλαιστίνιοι εργάτες που δουλεύουν στο Ισραήλ τώρα είναι άνεργοι.

Για να μπορέσει ο κόσμος να επιβιώσει και να προφυλάγεται από τον Ισραηλινό στρατό δεν είχε άλλη εκλογή παρά να οργανωθεί.

Οργανώθηκαν σε Λαϊκές Επιτροπές Εξέγερσης, όπως ονομάζονται.

Στην συνάντησή με μια από τις εκτός νόμου Λαϊκές Επιτροπές, μας είπαν χαρακτηριστικά

«Από τον 1 ή 2 μήνα της εξέγερσης αντιληφθήκαμε ότι η συνείδηση της εξέγερσης εξαρτάται απόλυτα από την οργανωμένη δουλειά των λαϊκών σωμάτων, τα οποία θα εφαρμόζαν τις αποφάσεις της ηγεσίας της εξέγερσης και θα ανέπτυξαν το οργανωτικό επίπεδο των μαζών. Γι' αυτό θεσπίσαμε τις Λαϊκές Επιτροπές σαν επείγουσα αναγκαιότητα και τις θεωρούμε την κινητήρια δύναμη της εξέγερσης.»

Victory to the Intifada

«Η αντίρρηση είναι διαφορετική από προηγούμενες Παλαιστινιακές εξεγέρσεις. Είναι διαφορετική λόγω του διπλού σκοπού, του πολιτικού και κοινωνικού.»

Οι λαϊκές επιτροπές έδωσαν προτεραιότητα στις βασικές απαιτήσεις του λαού που σημαίνει οργάνωση για προμή-

θειες φαγητών, φύλαξη να βράδω (από επιθέσεις στρατού και εποίκων», παιδιά, ιατρική και υγειονομική περίθαλψη, όπως επίσης και διάφορες άλλες υπηρεσίες σε όλες τις γειτονιές, συμπεριλαμβανομένων και μεθυσμάτων πρώτων βοηθειών και τον έλεγχο της ομάδας αίματος για τον καθένα.

Τελειώνοντας θα θέλαμε να αναφέρουμε ότι η απιστολή μάζωσε στοιχεία για τις φυλακισμένων σήμερα υπολογίζεται γύρω στις 12-15 χιλιάδες. Βρίσκο-

νται σε 18 φυλακές στο Ισραήλ, σε 12 φυλακές στα κατεχόμενα και σε 40 αστυνομικούς σταθμούς σε μυστικά κέντρα κράτησης.

Η αποστολή της ΚΥΠΕΑ υπέστησε 3 παιδιά από χωριά και καταυλισμούς της δυτικής όχθης και με τα λεφτά που μαζέψαμε από εκδηλώσεις κατά την διάρκεια του 1988, υποστήριξε ένα έργο κοινής ωφέλειας σε προσφυγικό καταυλισμό.

Κατά την διάρκεια της παραμονής μας στο Ισραήλ είχαμε την ευκαιρία να συναντή-

σουμε με εκπροσώπους διαφόρων κομμάτων και συζητήσαμε τις προσεχείς βουλευτικές εκλογές και την επίδραση της Intifada πάνω στην Ισραηλινική κοινωνία.

Επιστρέφοντας στην Κύπρο, μέσω Χάιφας, ανακριθήκαμε στο λιμάνι για 3 ώρες και 40 λεπτά. *

Έλλη Μόζουρα
Ελίζα Σαββίδου
Σούλα Κλεάνθους
Χ'Κυριακού
Σόφη Παπαδοπούλου

Λαϊκές Επιτροπές εξέγερσης

Ελλη Μόζορα

«Για την εγγύηση της συνέχισης της Ιντιφάδα, χρειάζεται κινητήρια δύναμη και λαϊκή υποστήριξη. Οι Λαϊκές Επιτροπές. Είναι μια έκφραση της εθνικής μας ύπαρξης που θα εξελιχθεί στη δημιουργία του αναμενόμενου κράτους μας. Είναι σε συντομία η εναλλακτική λαϊκή εξουσία».

Με αυτά τα λόγια περιγράφουν οι Παλαιστίνιοι των κατοχομένων τις Λαϊκές επιτροπές της εξέγερσης.

Την Πέμπτη 18 Αυγούστου 1988 το Υπουργείο Άμυνας του Ισραήλ, ανακοίνωσε την έκδοση ενός νέου κανονισμού, βάση του οποίου οι Λαϊκές Επιτροπές της εξέγερσης είναι παράνομες. Όποιος ανήκει ή έχει οποιαδήποτε σχέση με παράνομη οργάνωση αντιμετωπίζει 10 χρόνια φυλακή, χωρίς δίκη.

Οι προσπάθειες δημιουργίας Λαϊκών Επιτροπών ξεκίνησαν αρκετά χρόνια πριν την εξέγερση, γύρω στο 1982. Για διάφορους λόγους οι προσπάθειες εκείνες δεν πέτυχαν.

Οι πρώτες μορφές των Λαϊκών Επιτροπών ξεκίνησαν στα χωριά για να προστατεύσουν τους κατοίκους από τις επιθέσεις των εποίκων. Ήγιναν η εναλλακτική λύση της εξουσίας μετά την διάλυση των εκλεγμένων Δημαρχείων από τις στρατιωτικές αρχές. (Οι τελευταίες εκλογές στα δημαρχεία έγιναν το 1978. Διαλύθηκαν από τις στρατιωτικές αρχές το 1978. Μετά την διάλυση των Δημαρχείων αναγκάστηκαν να δημιουργήσουν επιτροπές με εκπροσώπους από όλες τις πολιτικές αποχρώσεις.

Όταν άρχισε η ιντιφάδα και άρχισε να παίρνει το μαζικό και λαϊκό της χαρακτήρα,

τον Δεκέμβρη του 1987, τα μέλη των επιτροπών δεν περιορίστηκαν στους εκπροσώπους των διαφόρων κομμάτων και τάσεων.

Στις Λαϊκές επιτροπές έπαιρναν μέρος και δραστήρια μέλη των επιτροπών από τις διάφορες γειτονίες, (επιτροπές της γειτονιάς), εργάτες, αγρότες, φοιτητές υπόαλληλοι.

Η αντιπροσωπεία της ΚΥΠΕΑ είχε την ευκαιρία να συναντηθεί και να συζητήσει με μια από τις παράνομες, στήματα, Λαϊκές επιτροπές στην πόλη Ναμπλούς ή το «Βουνό της φωτιάς» όπως ονομάζεται (Η Ναμπλούς έχει σήμερα 98.000 κατοίκους στην πόλη και 35.000 στους καταυλισμούς).

«Για την εγγύηση της συνέχισης της Ιντιφάδα μας είπαν, χρειάζεται κινητήρια δύναμη και λαϊκή υποστήριξη. Αυτό σημαίνει την αναγκαιότητα των Λαϊκών Επιτροπών ακόμα και

στη στοιχειώδη μορφή τους. Είναι μια έκφραση της εθνικής μας ύπαρξης που θα εξελιχθεί στη δημιουργία του αναμενόμενου κράτους μας. Οι Επιτροπές πρέπει να συνεχίσουν και πρέπει να επηρεάζουν τους καταθρησκευτές μας στόχους για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν την συνέχιση της εξέγερσης και την πραγματοποίηση των βασικών απαιτήσεων των μαζών».

Ο τρόπος δουλειάς δεν περιορίζεται μόνο στο θεωρητικό-πολιτικό επίπεδο, γιατί θα έχοναν όπως είπαν την αξιοπιστία τους ανάμεσα στις μάζες.

Οι λαϊκές επιτροπές συνκέντρωσαν την δραστηριότητα τους στις άμεσες ανάγκες του λαού, ειδικά στη πρώτη φάση της εξέγερσης - όταν οι απεργίες ήταν στο αποκορύφωμά τους

και οι ευκαιρίες για να βρει κανείς δουλειά ήταν σχεδόν ανύπαρκτης κύρια κατά την διάρκεια του χειμώνα.

Δόθηκε προτεραιότητα στις βασικές απαιτήσεις του κόσμου που σημαίνει οργάνωση:

- Για προμήθεια φαγητών σε περιπτώσεις κατοίκων περιορισμού και γενικής απεργίας.

- Για φύλαξη το βράδυ (Περιφρούρηση για προστασία του πληθυσμού από επιθέσεις στρατού και εποίκων).

- Αγροτικές επιτροπές (δίνουν αιμβουλές για μικρές σάριες, λαχανόκηπους στα σπίτια, οργανώνουν εθελοντές για να δουλεύουν στα χωράφια)

- Για παιδιά (Από την έναρξη της ιντιφάδα τα σχολεία λειτουργούσαν μόνο 2 βδομάδες. Οι στρατιωτικές αρχές έκλεισαν σχολεία και πανεπιστήμια για λόγους ασφαλείας. Οι Λαϊκές Επιτροπές οργανώνουν τώρα μαθήματα για τα παιδιά σε σπίτια).

- Για ιατρική και υγειονομική περίθαλψη. (Οργανώσαν κινητές κλινικές για τραυματίες από συγκρούσεις με το στρατό και από διαδηλώσεις, όπως επίσημα και για χρόνιες παθήσεις ή επεισόδια περιστασιακά - καρδιακά επεισόδια, γεννήσεις κ.λ.π. Κατάφεραν να υπάρξει ένας γιατρός σε επικυλακή σχεδόν καθημερινά.)

- Για μαθήματα πρώτων βοηθειών και έλεγχο της ομάδας αίματος. (Λόγω έλλειψης καταλλήλων χώρων για φύλαξη αίματος, οργανώσαν λίστες με αιμοδότες και με την ομάδα αίματος του καθενός).

Όλα αυτά ήταν αναγκαία λόγω της φύσης της εξέγερσης και λόγω των συνεχών συγκρούσεων με τον Ισραηλιτικό στρατό. Ένα νεαρό μέλος της επιτροπής είπε:

«Όλα αυτά τα μέτρα είναι αναγκαία για να

Μιά οικογένεια περνά από Ισραηλιτικό οδόφραγμα

προφυλάγεται. Είναι ακόμα αναγκαία για να αποκτήσουμε τη δυνατότητα προσφοράς πρώτων βοηθειών και αίματος.

Θεωρούμε τις Λαϊκές Επιτροπές, σαν υποδομή για το μελλοντικό Παλαιστινιακό οικοδόμημα. Οι επιτροπές δημιουργήθηκαν γιατί χρειαζόμαστε κάτι για να οργανώσουμε την κοινωνική, οικονομική και άλλη ζωή του λαού».

«Από τον πρώτο ή δεύτερο μήνα της εξέγερσης αντιληφθήκαμε ότι η συνέχιση της θα εξαρτόταν απόλυτα από την οργανωμένη δουλειά των λαϊκών σωμάτων, τα οποία θα εφαρμόζαν τις αποφάσεις της ηγεσίας της εξέγερσης και θα θωάπτυσαν το οργανωτικό επίπεδο των μα-

ζών. Γι' αυτό θεωρήσαμε τις Λαϊκές Επιτροπές σαν επείγουσα αναγκαιότητα και τις θεωρούμε την κινητήρια δύναμη της εξέγερσης».

«Η ιντιφάδα είναι διαφορετική από προηγούμενες παλαιστινιακές εξεγέρσεις. Είναι διαφορετική λόγω του διπλού σκοπού, του πολιτικού και κοινωνικού.

Ο στόχος της ιντιφάδα είναι οι πολιτικές και κοινωνικές αλλαγές. Το τι συμβαίνει στις κατεχόμενες περιοχές σήμερα είναι πολύ σημαντικό για το μέλλον. Θέλουμε να αναφέρουμε ένα μικρό παράδειγμα. Την συμμετοχή των γυναικών σε όλες τις δραστηριότητες της ιντιφάδα, για την δική μας κοινωνία αυτό είναι

πολύ σημαντικό».

Μια κοπέλλα γύρω στα 23 μας είπε:

«Η επιτροπή μας είναι η λαϊκή επιτροπή αυτής της γειτονιάς.

Υπάρχουν παρόμοιες επιτροπές σ' όλες τις γειτονιές, προσφυγικούς καταυλισμούς και χωριά. Υπάρχουν οι συντονιστικές επιτροπές, ανάμεσα στις διάφορες λαϊκές επιτροπές, βάση της περιοχής και του είδους των δραστηριοτήτων.

Φυσικά, δεν μπορούμε να διευκρινίσουμε τι κάνει η κάθε μια και τι σε ποιά επιτροπή δουλεύει ο καθένας. Η δουλειά μας έγινε πιο δύσκολη λόγω της απαγόρευσης που επέβαλε η Ισραηλιτική κυβέρνηση στις Λαϊκές Επιτροπές. Αυτό σημαίνει ότι

οποιαδήποτε είναι μέλος Λαϊκής Επιτροπής, αντιμετωπίζει δεκάχρονη φυλάκιση. Πριν την απαγόρευση, είχαμε ανακοινώσει τη δομή των Λαϊκών Επιτροπών. Ήταν πιο αυστηρή συμμετοχή σε οποιαδήποτε ήθελε να πάρει ενεργό μέρος στις επιτροπές, υγείας, αγροτικές κ.λ.π. Προς το παρόν τα μέλη και η ηγεσία των Λαϊκών Επιτροπών είναι περιορισμένα σε 5 μέχρι 10 άτομα αλλά όλοι παίρνουν μέρος στις δραστηριότητες της ιντιφάδα σύμφωνα με τις ικανότητες του καθενός».

Η απαγόρευση των Λαϊκών Επιτροπών άλλαξε τον τρόπο δουλειάς αλλά όχι το περιεχόμενο και σύνουρα δεν επηρέασε την λαϊκή βάση της εξέγερσης. Κάθε μέρα αυξάνεται ο αριθμός των φυλακισμένων, έχουν συνεχώς περισσότερους τραυματίες και περισσότερους μάρτυρες. Αυτό δείχνει ότι τα καταπιεστικά μέτρα που παίρνουν οι Ισραηλίτες δεν μπόρεσαν να σταματήσουν τις δραστηριότητες.

Οι λαϊκές επιτροπές είναι τοπικά σώματα που ιακτοποιούν τις υποθέσεις της κάθε γειτονιάς, χωριού, καταυλισμού ή περιοχής.

Μας είπαν χαρακτηριστικά:

«Οι λαϊκές επιτροπές είναι σε συντομία, η εναλλακτική λαϊκή εξουσία. Έτσι αν η εναμένη πατριωτική ηγεσία αποφασίσει απεργία των εργατών πίσω από την "πράσινη γραμμή" εμείς τα μέλη των επιτροπών πρέπει να οργανώσουμε δουλειά και να προμηθεύσουμε τις αναγκαίες προμήθειες φαγητών για τους απεργούς εργάτες και τις οικογένειές τους.

Οι εκδηλώσεις μας χρηματοδοτούνται από τον κόσμο και μέσω της κοινωνικής τους αλληλεγγύης. Άλλες πηγές εξεύρεσης λεφτών δεν

συζητούμε, ούτε εμια-
στε εξουσιοδοτημένοι
να το κάνουμε. Εμείς
προσωπικά πιστεύουμε
οτι πρέπει να «εξαρτιό-
μαστε» απόλυτα από τον
αυτό μας.

Με αυτή την ευκα-
ρία θα θέλαμε να ευχα-
ριστήσουμε για την διε-
θνή συμπράταση και
να τονίσουμε πόσο ση-
μαντική είναι για μας.
Νιώθουμε οτι δεν εμια-
στε μόνοι στο δύσκολο
αγώνα μας.

Αντιμετωπίζουμε αρ-
κετές δυσκολίες λόγω
των συχνών κατοίκων
περιορισμών. Συχνά δεν
υπάρχουν τρόφιμα. Με-
ρικές φορές κόβουν τα
νερά, αλλά προσπαθού-
με να βρούμε λύσεις
καθημερινά γι' αυτές
τις δυσκολίες».

«Κατοίκων περιορι-
σμοί επιβάλλονται μερι-
κές φορές σ' όλη τη
πόλη για μια μέρα, 3
μέρες ακόμα και 10 συ-
νεχόμενες μέρες. Μια
φορά οι Ισραηλίτες μας
έβαλαν κατοίκων περιο-
ρισμό για 5 μέρες και
μετά τον ακύρωσαν
όταν η ενωμένη πα-
τριωτική ηγεσία της
εξέγερσης κήρυξε γενι-
κή απεργία.

Για' όλη την ακό-
ρωση του κατοίκων πε-
ριορισμού ο κόσμος πή-
ρε μέρος στη γενική
απεργία σύμφωνα με τις
οδηγίες της ηγεσίας. Η
απεργία κράτησε 2 μέ-
ρες».

Οι κατοίκων περιορι-
σμοί ανακοινώνονται
όταν οι Ισραηλίτες
νοιάσουν οτι απειλού-
νται. Εφαρμόζουν αυ-
τούς τους κατοίκων πε-
ριορισμούς σαν
συλλογική τιμωρία.

Κατοίκων περιορι-
σμός δεν σημαίνει μόνο
να μην μετακινείται κά-
ποιος στο δρόμο αλλά
οι κινήσεις του περιορι-
ζονται και μέσα στο
βιο του το σπίτι.

Δεν μπορεί κανείς
να απλώσει την μπα-
γιάδα του στη στέγη
του σπιτιού του, κατά
την διάρκεια «κατοίκων
περιορισμού» διότι οι
Ισραηλίτες στην καλύ-

τηρη περίπτωση θα ρι-
ξουν δακρυγόνα αέρια
και ακόμα και πραγματι-
κές σφαίρες.

Όταν επιβάλλεται κα-
τοίκων περιορισμός και
κάποιος ή κάποια είναι
εκτός πόλης δεν του/
της επιτρέπεται η είσο-
δος και αν δοκιμάσουν
να πάνε στο σπίτι τους
συλλαμβάνονται.

Το πνεύμα της ανυ-
πακοής προς τις Ισ-
ραηλίτικες αρχές σαν
μορφή αγώνα είναι πολύ
διαδεδομένο ανάμεσα
στον κόσμο. Για' όλον
τον κατοίκων περιορισμό
ο κόσμος προκαλεί με
το να μετακινείται για
προμήθεια ειδών πρώ-
της ανάγκης, με το να
καίει λάσπη στους
δρόμους και με άλλες
παρόμοιες πράξεις.

«Αυτές οι πράξεις
προκλήσης είναι πολύ
σημαντικές πολιτικές
πράξεις» μας είπαν,
«αποδεικνύουν οτι τα
στρατεύματα κατοχής
είναι ανίκανα να σπά-
σουν το ηθικό του λαού
ή να κινήσουν την απο-
φασιστικότητα του για
συνέχισι του αγώνα. Οι
περισσότερες απ' αυτές
τις πράξεις είναι αυ-
θόρητες πρωτοβουλίες
του λαού μας.»

στρατιωτικό δικαστήριο στη Ναπλούς

Ελίζα Σαββίδου.

Στις 28 Δεκεμβρίου
παρακολούθησα
για δυο ώρες Δίκες Πα-
λαιστίνιων πολιτικών
κρατούμενων στο στρα-
τιωτικό δικαστήριο της
Ναπλούς.

Η αίθουσα του δικα-
στηρίου βρίσκεται μέσα
στις στρατιωτικές φυλα-
κές της Ναπλούς. Σ'
αυτή την αίθουσα που
δεν ξεπερνά τα 40 τε-
τραγωνικά μέτρα,
υπήρχαν 30 σπληνόμενοι
στρατιώτες. Ο δικαστής
φορούσε στρατιωτική
στολή και είχε το
όπλο του σκωπητομένο
στο δάπεδο μπροστά
του.

Θέσανε τους Παλαι-
στίνιους κρατούμενους
ανά δέκα κάθε φορά.
Έδειχναν όλοι ταλαιπω-
ρημένοι, αφόσκη χλωμοί
και τα σημάδια από τις
κακουχίες ήταν εμφανή
επάνω τους. Φορούσαν
γκρίζες στολές της φι-
λακής και παπούτσια
χωρίς κορδόνια.

Μέσα σε δύο ώρες
δικάστηκαν και καταδι-
καστήκαν 28 Παλαιστίνι-
οι. Η δίση του κάθε
ένα από αυτούς δεν
κράτησε πάνω από τέ-
ντε λεπτά. Και κανένας
δεν αθωώθηκε. Όλοι
κατηγορούνται οτι έρ-
χονταν πέτρες στους Ισ-
ραηλίτες στρατιώτες ή
στα στρατιωτικά αυτοκί-
νητα.

Οι ποινές που τους

επέβαλε το δικαστήριο
ήταν ποινές φυλάκισης
από 8 ως 18 μήνες ή
μεγάλο πρόστιμο. Ας
σημειωθεί οτι όσοι δεν
είναι σε θέση να πλη-
ρώσουν αυτό το πρόσ-
τιμο εκτίουν ποινή φυ-
λάκισης.

Η όλη διαδικασία
(απαγγελία της κατηγο-
ρίας, συνοπτική δίση και
απαγγελία της απόφα-
σης) γινόταν στην
εβραϊκή γλώσσα, παρό-
λο που τόσο οι κρατού-
μενοι όσο και οι δικηγό-
ροι τους ήταν
Παλαιστίνιοι που μιλού-
σαν την αραβική γλώσ-
σα. Μια υποσημειωμένη
μετάφραση γινόταν από
ένα σπληνόμενο Ισραηλίτη
στρατιώτη.

Τους Παλαιστίνιους
κρατούμενους τους πα-
ρουσίαζαν για πρώτη
φορά στο δικαστήριο
μετά από εξάμηνη διοι-
κητική κράτηση σε διά-
φορες φυλακές. Δηλα-
δή είχαν συλληφθεί
χωρίς ένταλμα και για
έξη ολόκληρους μήνες
ήταν φυλακισμένοι χω-
ρίς να τους έχει απαγ-
γείλει οποιονδήποτε κα-
τηγορία.

Ενδεικτική ήταν η
περίπτωση ενός δεκα-
πεντάχρονου Παλαιστι-
νίου που κρατείται για
έξι μήνες στη φυλακή.
Η κατηγορούσα αρχή
τον παρουσίαζε εκείνη
την μέρα για πρώτη
φορά στο στρατιωτικό

δικαστήριο ζητώντας
ανανέωση της κράτη-
σης του για άλλες 30
μέρες. Στην διάρκεια
της εξάμηνης φυλάκι-
σης του δεν είχε ανα-
κριθεί και ως εκείνη τη
στιγμή δεν ήξερε γιατί
είχε συλληφθεί.

Ανάμεσα στους
κρατούμενους ήταν κι
ένα δεκατριάχρονο
αγόρι. Το δικαστήριο
το καταδίκασε σε με-
γάλο πρόστιμο γιατί
έσπρινε πέτρες. Αν ο
πατέρας του δεν πλη-
ρωνε αυτό το πρόστι-
μο θα εξέπε ποινή φυ-
λάκισης στην θέση
του παιδιού του. Κάτι
τέτοιο συμβαίνει συχ-
νά σε δίκες ανηλίκων.

Από πληροφορίες
που μαζέψαμε και από
μαρτυρίες κρατούμενων
που αποφυλακίστηκαν
καθώς και από μαρτυ-
ρίες δικηγόρων, διαπι-
στώσαμε την ύπαρξη
ενός νομικού συστήμα-
τος πουρχεται σε κα-
τάφορη αντίθεση προς
τους διεθνείς νόμους.
Διαπιστώσαμε την
ύπαρξη και εφαρμογή
από τις Ισραηλίτικες
αρχές νόμων και κατα-
πιστικών μέτρων που
παραβιάζουν τα στοι-
χειώδη ανθρώπινα δι-
καιώματα των Παλαι-
στινίων. Σαν τέτοια
μέτρα αναφέρουμε εν-
δεικτικά:

1. Κατά παραβίαση
του άρθρου 49 της
Συνθήκης της Γενεύης
οι Ισραηλίτικες αρχές
απελούνουν Παλαιστι-
νίους από τα Κατεχό-
μενα Παλαιστινιακά
Εδάφη.

2. Οι μέθοδοι που
χρησιμοποιούνται για
απόσπαση ομολογίας
από τους Παλαιστι-
νίους κρατούμενους,
το οτι η κατηγορία
απαγγέλεται σ' αυτούς
στην εβραϊκή γλώσσα,
ο τρόπος με τον
οποίο τους υποχρεώ-
νουν να υπογράψουν
ντοκουμέντα συνταγμέ-
να στην Εβραϊκή, συμ-
στούν παραβίαση του
άρθρου 65 της Συν-
θήκης της Γενεύης.

3. Τα βασανιστήρια
στα οποία υποβάλλο-

Καταγγέλλουμε την παρουσία Ισραηλιτών αστυ-
νομικών και πρακτόρων της Μοσσάτ στο Λιμάνι της
Λεμεσού, οι οποίοι υποβάλλουν σε ανάκριση στο
έδαφος της Δημοκρατίας Κύπριους Πολίτες που
προτίθενται να ταξιδέψουν.

Στις 24 του Σεπτεμβρη 1988 αναχωρούσε για την
Χάιφα τετραμελής ερευνητική αποστολή της ΚΥ-
ΠΕΑ. Μετά τον έλεγχο ασφαλείας από τις αρχές
της Δημοκρατίας, την αποστολή παρέλαβαν και άρ-
χισαν να ανακρίνουν για 40 λεπτά Ισραηλίτισσες
αστυνομικοί. Στην συνέχεια την ανάκριση συνέχισε
τρίτη ανακρίτρια με το όνομα Σουζή η οποία μας
δήλωσε οτι είναι Ελληνίδα.

Καταγγέλλουμε την απαράδεκτη αυτή ενέργεια
και ζητούμε από την Κυπριακή Κυβέρνηση να θέσει
τέρμα στην παραβίαση των κυριαρχικών δικαιωμά-
των του κυπριακού κράτους.

Απαιτούμε την άμεση αποπομπή των Ισραηλι-
τών αστυνομικών από τα λιμάνια και τα πλοία μας
και των πρακτόρων της Μοσσάτ από την χώρα
μας.

νται οι Παλαιστίνιοι κρα-
τούμενοι (ακόμη και παι-
διά) για να τους εξανα-
γκάσουν να
ομολογήσουν, συνιστά
παραβίαση του άρθρου
31 της ίδιας συνθήκης.

4. Σύμφωνα με το
άρθρο 42 της Συνθή-
κης της Γενεύης οι δι-
κηγόροι έχουν δικαίωμα
επικοινωνίας με τους
πελάτες τους που είναι
κρατούμενοι και παρο-
χής διευκολύνσεων για
να ετοιμάσουν την υπε-
ράσπιση τους. Και η
αρχή αυτή παραβιάζεται
κατάφορα από τις Ισ-
ραηλίτικες αρχές. (Συ-
χνά οι δικηγόροι χρειά-
ζονται μήνες για να
ανακαλύψουν σε ποιά
φυλακή κρατούνται οι
πελάτες τους).

5. Οι Ισραηλίτικες
αρχές χρησιμοποιούν
επίσης την λεγόμενη
«μυστική μαρτυρία»
(secret evidence) για

λόγους ασφαλείας. Δη-
λαδή η κατηγορούσα
αρχή έχει δικαίωμα να
μην παρουσιάσει στο δι-
καστήριο την μαρτυρία
που έχει και πάνω στην
οποία το δικαστήριο
στηρίζεται για να κα-
ταδικάσει καταδικάσει
ένα Παλαιστίνιο κρατού-
μενο.

6. Παραβιάζεται η αρχή
της δημοσιότητας στις δίκες
κατά την παράβαση του άρ-
θρου 74 της Συνθήκης της
Γενεύης. Συγγενείς των κρα-
τούμενων ή απλοί πολίτες
εμποδίζονται να παρακολου-
θήσουν τις δίκες.

7. Παιδιά ηλικίας 12-15
χρονών συλλαμβάνονται και
παραβιάζονται στο δικαστή-
ριο. Σύμφωνα με το υπ'
αριθμό 132 military order του
1967 οι ανήλικοι μπορούν να
διωχθούν ποινικά από τα 12
τους χρόνια. Αυτό συνιστά
παραβίαση του άρθρου 64
της Συνθήκης της Γενεύης
σύμφωνα με το οποίο δεν

μπορεί να είναι ποινικά υπεύ-
θυνος ένας ανήλικος κάτω
των 16.

8. Ανήλικοι φυλακισμένοι
κρατούνται σε φυλακές με
κοινούς εγκληματίες.

Ένα άλλο μέτρο που έχει
πάρει μεγάλη έκταση στη
διάρκεια της εξέγερσης είναι
η επιβολή από τις Ισραηλι-
κές αρχές συλλογικών ποινών
(π.χ. καταστροφή χωραφιών
που ανήκουν σε Παλαιστίνιους
αγρότες, σκότωμα ζώων, επι-
βολή κατ' οίκον περιορισμών
σε μεγάλες περιοχές).

Σαν συλλογική ποινή θεω-
ρούνται και οι καταδράσεις
σπιτιών. Με τα λεγόμενα
«διατάγματα καταδράσεις»
οι Ισραηλίτικες αρχές καταδι-
κάζουν σπιτία Παλαιστίνιων.
Κατά κανόνα μια καταδράση
γίνεται για να τιμωρηθεί ένα
ότομο. Με την καταδράση
όμως μένουν άστεγοι και όλοι
οι άλλοι κάτοικοι αυτού του
σπιτιού. ●

Ο ΣΙΩΝΙΣΜΟΣ ΧΤΥΠΑ ΤΟ ΕΙΡΗΝΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Κώλη Μούχ

Μόνιμη σιωνιστική πολιτική είναι η παρεμπόδιση με οποιοδήποτε μέσο, οποιασδήποτε ενεργείας Ισραηλιτών πολιτών στοχεύει στην ειρηνική συνύπαρξη με τους Παλαιστίνιους. Οποιαδήποτε επίσης προσπάθεια επαφής Ισραηλιτών και Παλαιστίνιων χτυπάται αμείλιχα. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται δύο κυρίως νομικές διατάξεις (το Ισραήλ δεν διαθέτει ακόμα τι, πολυτέλεια του ασηκού συντάγματος). Η πρώτη νομική διάταξη ονομάζεται «κανονισμός έκτακτης ανάγκης Αρ. 85 για την πρόληψη της τρομοκρατίας» (Emergency regulation No 85, the prevention of Terrorism Order). Αυτή απαγορεύει την επαφή και συνεργασία ή και την παροχή υπηρεσιών σε οποιαδήποτε οργάνωση χαρακτηρίζεται σαν τρομοκρατική από τις αρχές. Η διάταξη αυτή χρησιμοποιήθηκε ενάντια στο «Εναλλακτικό Κέντρο Πληροφόρησης» (Alternative Information Center) και την εφημερίδα *Deutch Hanitzotz*. Η δεύτερη νομική διάταξη αποτελεί συμπληρωματική της πρώτης και μπήκε σε λειτουργία το 1986. Αυτή απαγορεύει χωρίς ενδοιασμούς οποιαδήποτε επαφή Ισραηλιτών πολιτών με τρομοκρατικές οργανώσεις. Στη διάταξη αυτή κατονομάζεται το PLO. Αυτή η διάταξη χρησιμοποιήθηκε εναντίον τριασάρων πολιτών που συμμετείχαν σε μια ειρηνιστική αντιπροσωπεία που έλαβε μέρος σε μια διεθνή συνάντηση που έγινε στη Ρουμανία το 1986 στην οποία συμμετείχαν μέλη του PLO.

Το εναλλακτικό κέντρο πληροφόρησης

Το Κέντρο Εναλλακτικής Πληροφόρησης συστάθηκε το Δεκέμβριο του 1984 με σκοπό προώθησε την πληροφόρηση αναφορικά με την καταστατική πολιτική του Ισραήλ και να ενθαρρύνει συζητήσεις και ανταλλαγές απόψε-

ων μεταξύ Ισραηλιτών και Παλαιστίνιων ακτιβιστών. Το Κέντρο είναι σήμερα διεθνώς αναγνωρισμένο για τη σοβαρότητα και πιστότητα του και τα έντυπα του θεωρούνται σαν μια εξαιρετική πηγή πληροφόρησης από πολλούς ξένους δημοσιογράφους. Ανάμεσα στ' άλλα εκδίδει το εβδομαδιαίο δελτίο «News from within».

Στις 16 Φεβρουα

ρίου του 1987 το Κέντρο κατελήφθη από την αστυνομία, αρκετά μέλη του συλληφθήσαν καθώς και το υλικό και ο εξοπλισμός του. Το Κέντρο έκλεισε για 6 μήνες σύμφωνα με μια πρόνοια των διατάξεων που ήδη αναφέραμε και που προβλέπει «το κλείσιμο οποιασδήποτε οργάνωσης που προσφέρει υπηρεσίες σε τρομοκρατική οργάνωση». Η «τρομοκρατική» οργάνωση που δεχόταν τις

υπηρεσίες αυτές σύμφωνα με το σιωνιστικό κράτος ήταν το PFLP του George Habash.

Οι συλληφθέντες απελευθερώθηκαν μετά από δύο μέρες εκτός από τον διεστυγνή του Κέντρου Michal Varshtawski που κρατήθηκε 82 μέρες, 15 από τις οποίες στη Γενική Ασφάλεια σε πλήρη απομόνωση. Απελύθηκε ελεύθερος με εγγύηση 26.000 περίπου χιλιάδων λιρών και η δασή αναβάλλεται συνεχώς. Η κατηγορία που του απαγγέλλεται στις 2 Μαρτίου του 87 ήταν: παροχή εκτυπωτικών δικαιολογημάτων στο Αιτικό Μέτωπο και κατοχή υλικού που αποδειχνοί την υποστήριξη του προς το Μέτωπο. Ένα μεγάλο μέρος του εξοπλισμού του Εναλλακτικού Κέντρου Πληροφόρησης παραμένει στη κατοχή της αστυνομίας σαν τακμήσιο γεγονός που εμποδίζει την ομαλή λειτουργία του Κέντρου που στο μεταξύ ξανάρχισε τις δραστηριότητες του. Έντεκα από τους δώδεκα μάρτυρες κατηγορίας είναι αστυνομικοί και η δωδέκατη μάρτυρας είναι μια Παλαιστίνη που εργαζόταν στο Κέντρο. Ο Michal Varshtawski αντιμετωπίζει ποινή φυλάκισης τριών χρόνων.

Η εφημερίδα Hanitzotz/Tarig

Η εφημερίδα Hanitzotz A-Sharara εκδίδεται στα εβραϊκά και στα αραβικά. Η εφημερίδα ήταν πολύ καλά πληροφόρημένη για την εξέγερση στα κατεχόμενα. Στις 16 του Φλεβάρη του 88, οι αρχές απαγόρευσαν την έκδοση της και ένα μήνα αργότερα, συνέλαβαν 4 από τους εκδότες της: Assaz Adir, Ronnie Ben Ezrai, Yacov Ben Ezrai και

τηγορία ήταν: «επαφές με ξένο πρόσωπο τρομοκρατικής οργάνωσης». Ένας Παλαιστίνιος δημοσιογράφος συλληφθηκε και βασανίστηκε ο Ribhi El-Aturi.

Ο τελευταίος υποβλήθηκε από την Διεθνή Αρχή. Οι τέσπερες εκδότες κατηγορήθηκαν ότι είναι μέλη του «Δημοκρατικού Μετώπου» (του Naif Hawatme). Τις πρώτες βδομάδες της κράτησης τους δεν μπορούσαν να δουν ούτε τους δικηγόρους τους ούτε τους δικούς τους. Υποστήκαν φοβερές ψυχολογικές πιέσεις όπως π.χ. να παρακολουθούν τα βασανιστήρια ενός άλλου άλλου κρατούμενου που θα σταματούσαν μόνο αν ομολογούσαν. Δύο απ' αυτούς «ουλόγησαν» αλλά απόσυραν τις δηλώσεις τους. Τον Ιούλιο του 88 κατέβηκαν σε απεργία πείνας. Τρεις απ' αυτούς απελευθερώθηκαν «ελεύθεροι» με εγγύηση 30.000 δολαρίων ο καθένας και είναι σε κατ' οίκον περιορισμό. Οι δημοσιογράφοι της Hanitzotz αντιμετωπίζουν ποινή φυλάκισης μέχρι 40 χρόνια ο καθένας.

Μαχμούτ Μασάουρα

Ο Μαχμούτ Μασάουρα είναι Παλαιστίνιος συνδικαλιστής, Ισραηλitis υπήκοος και μέλος της Συνδικαλιστικής Ομοσπονδίας του Ισραήλ Χιστατρούντ. Ο Μαχμούτ συλληφθηκε στις 18 του Ιούλη 88. Για 4 βδομάδες του απαγορεύτηκε να δει δικηγόρο ή την οικογένειά του. (Είναι παντρεμένος και έχει τρία ανήλικα παιδιά). Ανάμεσα στα χρόνια 1980-85 σαν δραστήριο συνδικαλιστικό στέλεχος έπαιξε σημαντικό ρόλο σε μια σειρά απεργιών στο κλωστοϋφαντήριο

«Ζαρόντα» που εργάζονται Παλαιστίνιους και εβραϊούς εργάτες και εργάτριες. Τον Μάη του 1988 έπαιξε ηγετικό ρόλο σε μια απεργία στο Τελ Αβίβ όπου οι εργάτες - κύρια εβραίοι - απαιτούσαν το δικαίωμα να ανήκουν σε εργασιακή επιτροπή. Οι εργάτες κέρδισαν την μάχη μετά από 5 μέρες απεργία. Η δίκη του Μαχμούτ, που είναι μυστική, ορίστηκε για τις 26 του Φεβράρη 1989. Αίτηση για απαλευθέρωση μ' εγγύηση απορρίφθηκε. Στο Μεταξύ ξεκίνησε εκστρατεία για απελευθέρωση του Μασάουρα. Η εκστρατεία κέρδισε ήδη την υποστήριξη

Βουλευτών, Συνδικαλιστικών ηγετών, φοιτητικών ενώσεων και οργανώσεων σε 12 χώρες. Τον περασμένο Οκτώβρη τέρασε ψηφίσμα στην Ευρωβουλή με 80% - με το οποίο ανάμεσα στα άλλα καταδικάζονται οι μέθοδοι του Ισραηλτικού καθεστώτος σχετικά με τους κρατούμενους και ζητείται η απελευθέρωση του Μαχμούτ. Ψήφισμα υποστήριξης μπήκε πριν λίγες μέρες και στην Βρετανική Βουλή. Στο μεταξύ οι Ισραηλίτες αρχές επιδόθηκαν μέσο των Πρεσβεσιών τους σε μια εκστρατεία ψεύδους σχετικά με τη φύση των (μυστικών) κατηγοριών. Στις επίσημες

απαντήσεις στις διεθνείς διαμαρτυρίες οι πρεσβείες μίλησαν για «προετοιμασία τρομοκρατικών ενεργειών», εκπαίδευση στη χρήση βόμβων «μολότωφ» κ.α ενώ μετά την μερική άρση της μυστικότητας διαφάνηκε ότι ο Μαχμούτ κατηγορείται για «κατασκοπεία». Για την περίπτωση του Μαχμούτ Μασάουρα γίνονται προσπάθειες για δημιουργία πλατειακής επιτροπής στην Κύπρο. Οποιοσ ενδιαφέρεται μπορεί να γράψει στην διεύθυνση:

Κρήτης 2
Πολ. Πελεκάνων
Γραφ. 605
Αεικωσία

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΙ

Όνομα της φυλακής στο Ισραήλ	Αριθμός πολιτικών κρατουμένων	Όνομα φυλακής στα κατεχόμενα Παλαιστινικά εδάφη	Αριθμός Πολιτικών Κρατουμένων
1. Σιάτα	121	1. Τζιένιν	300
2. Κισιον - Γιακούρ	100	2. Κεντρικές Φυλακές Ναπλούς	500
3. Ματζίτο *	500	3. Ναπλούς - Ζιενίτ	850
4. Ατλίτ *	500	4. Τουλκαρεμ *	100
5. Ταμούν	100	5. Ελ-Φαραα *	450+
6. Πισιέπο	-	6. Ραμάλλα Κεντρικές Φυλακές	300
7. Ασ-Μορέτ (Φαριόνα)	200	7. Χεπρόν Κεντρικές Φυλακές	300
8. Ανοάρ III * (Κιρτζιστ) (μόνο για κρατούμενους χωρίς δίκη)	2,700	8. Χεπρόν II *	100
9. Κεντρική Φυλακή Ραμλά (Αίλων)	100	9. Πετούνια - φυλακές νεολαίας	-
10. Κέντρο Κράτησης Ραμλα (Ρόνι Νίτσαν)	100	10. Ταχρίε - Αντίοκηνα	400
11. Γυνακείες Φυλακές (Νεβεπρτσα)	5	11. Κεντρικές Φυλακές Γάζας	500
12. Γυνακείες Φυλακές Σιάρον-(Ταλμοντ)	-	12. Ανοαρ II	1450
13. Φυλακές Νεολαίας Σιάρον	40		
14. Φυλακές Μασσινάχου	-		
15. Φυλακές Νάφχα	100		
16. Άπουρ Καπερ-Τζιάφα-Τελ Αβιβ Κεντρικές Φυλακές	15+		
17. Αλμασκοπια (Δυτική Ιερουσαλήμ)	100+		
18. Φυλακές Ασκαλόν	850		

* Στρατιωτικές Φυλακές

** Στα πιο πάνω δεν περιλαμβάνονται 40 αστυνομικοί σταθμοί μέσα στο Ισραήλ. Σε κάθε αστυνομικό σταθμό κρατούνται από 20-30 Παλαιστίνιοι.

Στα πιο πάνω δεν συμπεριλαμβάνονται τα μυστικά κέντρα κράτησης.

Απο διαδήλωση εναντια στη Ισραηλιτική πρεσβεια στη λευκωσια

Η ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΧΟΥΝΤΑ ΚΑΙΕΙ ΒΙΒΛΙΑ

πανίκος χρυσάνθου

Σύμφωνα με δημοσίευμα Τζουμχουριέτ στις 26 Δεκεμβρίου άντρες της ασφάλειας της Άγκυρας, από την εποπτεία του διευθυντή της Μουσταφά Γιλντρίμ, κατέσχευαν 15.000 αντίτυπα του νέου βιβλίου του Νιχάτ Μπεχράμ «Η καρδιά τους σπάζει στη χαραυγή», που βρίσκονταν, μόλις τυπωμένα, στο τυπογραφείο Mine Ölsel.

Τρεις μέρες αργότερα η Τζουμχουριέτ δημοσίευσε μια δεύτερη είδηση. Αυτή τη φορά η ασφάλεια κατέσχευε 3.300 αντίτυπα ενός δεύτερου βιβλίου του Νιχάτ Μπεχράμ με τον τίτλο «Η φωνή του θανάτου στα βασανιστήρια». Το βιβλίο αυτό είχε ήδη κυκλοφορήσει στην Τουρκία σε τρεις εκδόσεις.

«Η καρδιά τους σπάζει στη χαραυγή» είναι ένα μυθιστόρημα, που αναφέρεται στην ζωή των 3 νέων τους οποίους το στρατιωτικό καθεστώς κρέμασε στις 6 Μαΐου 1972 ύστερα από καταδίκη τους από στρατιωτικό δικαστήριο. Το μυθιστόρημα χρησιμοποιεί πραγματικά στοιχεία από την ζωή αυτών.

«Η φωνή του θανάτου στα βασανιστήρια» είναι επίσης ένα μυθιστόρημα που στηρίζεται σε πραγματικά γεγονότα. Είναι γύρω από την ζωή του Ιμπραχίμ Καϊπακάγια, που πέθανε στα 1973 κατά τη διάρκεια βασανιστηρίων, στα οποία υπερβλήθη από τις αρχές ασφαλείας του τότε στρατιωτικού καθεστώτος.

Ο Νιχάτ Μπεχράμ γεννήθηκε το 1946 στο Κορς. Ο πατέ-

Ο Νιχάτ Μπεχράμ, ο Γ'υλμζ Γκιουνελί και ο Παντελής Βουλγαρης στον Άγιο Σωζόμενο

ρας του ήταν υπάλληλος στο Υπουργείο Γεωργίας κι έτσι έζησε την παιδική του ζωή σε διάφορες περιοχές της ανατολικής Τουρκίας. Μετά το γυμνάσιο σπούδασε δημοσιογραφία στην Ισταμπούλ. Το 1967 εκδόθηκαν τα πρώτα του ποιήματα. Από το '67 ως το '71 ήταν υπεύθυνος για την έκδοση του Περιοδικού Malkin Dostlari (Φίλοι του λαού). Μετά την απαγόρευση του περιοδικού κατά την διάρκεια του στρατιωτικού προέκδοτου υπήρξε κατά διαστήματα κρατούμενος. Το '72 απαγορεύτηκαν τα ποιήματα του. Συνελήφθη κι έκαμε 2 χρόνια σε στρατιωτικές φυλακές. Υστερα από τη γενική αμνηστία του '74 ήταν ένας από τους ιδρυτές της Ένωσης Συγγραφέων της Τουρκίας. Με τον αδελφό του, επίσης συγγραφέα Αταόλ Μπεχράμογλου εξέδωσε το περιοδικό Μιλιτάντ, στο οποίο έγραψε διάφορα άρθρα. Από το

'78 άρχισε να συνεργάζεται με τον Γ'υλμζ Γκιουνελί τόσο στην παραγωγή ταινιών όσο και στην έκδοση ενός μαχητικού περιοδικού. Το περιοδικό απαγορεύτηκε όταν έγινε το στρατιωτικό πραξικόπημα. Τότε ξεκίνησαν εναντίον του δίκες και στη διάρκεια του εγκυβλήθηκε στην Τουρκία. Το 1985 το καθεστώς απαίτησε να επιστρέψει, κι όταν αρνήθηκε του πήρε την τουρκική ιθαγένεια. Το 1986 πήρε υποτροφία από το Υπουργείο Πολιτισμού του ομόσπονδου κρατίδιου της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας στη Γερμανία για να συνεχίσει τη συγγραφική του δουλειά.

Ο Νιχάτ Μπεχράμ επισκέφτηκε την Κύπρο 2 φορές, το 1981 και το 1984. Πήρε δημόσια θέση ενάντια στην τουρκική εισβολή και κατοχή του βόρειου τμήματος της Κύπρου. Άρθρα για την Κύπρο έγραψε σε τουρκικά περιοδικά.

“ ΟΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ ΛΕΝ Ο,ΤΙ ΝΙΩΘΟΥΝ ΚΙ Ο,ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ ”

συνέντευξη του
τούρκου συγγραφέα
νιχάτ μπεχράμ
στον
πανικό χρυσάνθου

«Είσαι από το 1980 εξόριστος. Πως νιώθεις ύστερα από 8-9 χρόνια μακριά από την πατρίδα σου;

- Το να είσαι εξόριστος σημαίνει διάφορα πράγματα. Πρώτα το να έχεις ένα «ταξιδιωτικό έγγραφο» (travel document) αντί διαβατήριου. Ένα χαρτί ότι είσαι πολιτικός πρόσφυγας. Γράφει ότι μπορείς να ταξιδεύσεις σ' όλες τις χώρες εκτός από την Τουρκία.

Από την άλλη άποψη σημαίνει ότι σ' όλες τις χώρες πολεμάς για την πατρίδα σου.

Το 1985 αποφάσισαν ότι έχασα την εθνικότητα μου. Στο χαρτί δεν έχω εθνικότητα. Στην καρδιά μου όμως έχω βαθύ αισθήμα σε παύ εθνος ανήκω.

Αυτά τα 8 χρόνια έχουν και ένα άλλο νόημα. Επρεπε να εγκυβλήσω την Τουρκία, επειδή

ήταν φασισμός, ήρθε στην Ευρώπη κι βρήκα εδώ ένα άλλο εχθρό του ανθρωπισμού. Το όνομα του είναι ρατσισμός.

«Αρκετοί διανοούμενοι της Τουρκίας (οι πιο πολλοί θα μπορούσε να πει κάποιος) ακολούθησαν μια άλλη τακτική. Υπήρξαν ήπιοι απέναντι στο καθεστώς, προσεχτικοί στο πως θα εκφραστούν γι αυτό, και μ' αυτό τον τρόπο έχουν την δυνατότητα να ταξιδεύουν και να δουλεύουν ταυτόχρονα στην Τουρκία. Μάλιστα θεωρούνται μερικοί σαν αντιπολιτευόμενοι. Εσύ γιατί διάλεξες ένα άλλο δρόμο;

- Αν μιλούσα ανοιχτά κι ειλικρινά θα έλεγα ότι οι Τούρκοι διανοούμενοι δεν έδωσαν καλές εξετάσεις. Οι πιο πολλοί δεν πολεμούσαν στην πράξη τον φασισμό. Ταυτόχρονα όμως υπάρ-

χουν πραγματικοί δημοκράτες κι αντιστασιακοί διανοούμενοι, που διάλεξαν το δρόμο του να μοιραστούν τον πόνο του λαού και πολεμήσουν τον φασισμό στην πράξη. Είναι λίγοι, γιατί έχουν πολλή καταπίεση πάνω τους.

Σήμερα για μένα το να πίσω πίσω στην Τουρκία είναι δύσκολο. Δεν έχω τουρκική υπηκοότητα. Τα βιβλία μου απαγορεύτηκαν. Διάλεξα το δρόμο να πολεμήσω για την Τουρκία έξω από την Τουρκία. Αλλά στην ίδια την Τουρκία σήμερα υπάρχουν μερικοί πραγματικοί δημοκράτες φίλοι, που κάτω από πολύ μεγάλες δυσκολίες συνεχίζουν να πολεμούν τον φασισμό.

«Είσαι επίσης ένας από τους λίγους Τούρκους, που πήραν ανοιχτά θέση ενάντια στην εισβολή της χώρας σου στην Κύπρο. Γιατί το διακινδύνησες; Θα μπορούσαν να σε πουν προδότη.

- Το να είσαι πραγματικός δημοκράτης και πραγματικός άνθρωπος πρέπει να λες ό,τι νιώθεις και ό,τι πιστεύεις. Γι' αυτό κάθε δυσκολία ας είναι ευπρόσδεκτη. Αν κάποιος φοβάται μήπως βραχεί δεν πάει εκεί που είναι νερό.

«Γιατί νομίζεις ότι πολλοί Τούρκοι διανοούμενοι, ενώ υποστηρίζουν την ελληνο-τουρκική φιλία, συμμετέχουν σε επιτροπές και κάμνουν εκδηλώσεις, όταν πρόκειται να μιλήσουν για την Κύπρο μέ-

ΗΛΕΚΤΡΑ

Η Ηλέκτρα μόλις έκλεισε τα τρία
και μόλις ανακάλυψε: το χωριό του πατέρα της είναι
στην άλλη πλευρά...

Κλαίει κάθε φορά που μιλούν για όπλα και πόλεμο
γιατί ακούει τα πράγματα προσεκτικά...

Η Ηλέκτρα αγιπάει πολύ το φάρι της
και μοιράζεται το φαί της.

Όταν τα σκυλιά γαυγίζουν τεντάνει γ' αυτό της
τα μάτια της σαν να παίρνουν φωτιά...

Κλαδιά πορτοκαλιάς, ροδιάς φτάνουν ως το δωμάτιο
που κοιμούμαι

κι αρχίζουν λίγο πιο πέρα:

Ερειπωμένα σπίτια μέσα στο πράσινο

το φράγμα της απαγορευμένης ζώνης...

Ξυπνώ με κοκόρια να κράζουν κάθε πρωί
και τη μυρωδιά του χορταριού...

Η μέρα φεύγει πίσω απ' τους λυπημένους λόφους...

Στα τραγούδια του νησιού

είναι κρυμμένες κραυγές

από παραλιές, αγάπες, χωρισμούς

από κρασιά, με πυροβολισμούς σπαιμένους με πάνο

από θάλασσες κι από φίλια

θλιβερά... αδύνατα...

Και τα μάτια της Ηλέκτρας είναι ένα ζευγάρι περιστέ-
ρια...

Το πρόσωπο μου δεν είναι αλλιώτικο από το δικό
τους,

η αγάπη μου γι αυτούς:

Δεν μπορώ να την περιγράψω.

νουν ε' ένα αόριστο
«αποστηρίζουμε ένα ανεξάρ-
τητο ομόσπονδο κράτος»,
πράγμα που δεν σημαίνει και
πολλά πράγματα. Θα μπο-
ρούσε να ερμηνευτεί με πολ-
λούς τρόπους. Είναι ορολό-
για που την χρησιμοποίησαν
οίλοι, Βασιλείου, Μυεγκίτης,
Παπανδρέου, Οζιά κτλ.

- Είναι καιροσκόποι. Δεν είναι
στη πραγματικότητα δημοκρά-
τες. Πάίζουν τους δημοκράτες.
Αν δεν παρουσιάσεις τον εαυτό
σου σαν δημοκράτη δεν θα
έχεις γοητεία. Ακόμα κι ο προ-
υπουργός της Τουρκίας παίζει
τον δημοκράτη. Δημοκράτης εί-
ναι αυτός που το δείχνει στην
πράξη, με το τι κάνουν, όχι αυ-
τός που το παίζει.

Είναι καιροσκόποι όχι μόνο

στο κυπριακό πρόβλημα αλλά σε
κάθε πλευρά της ζωής. Θα σου
δώσω ένα απλό παράδειγμα. Τον
τελευταίο χρόνο έγιναν στις
τουρκικές φυλακές φρικτά βαστα-
νιστήρια, γι αυτό κι οι φυλακισμέ-
νοι έκαναν απεργία πείνας. Τότε
μανάδες και πατεράδες νέων
φυλακισμένων άκαμαν διαδηλώ-
σεις μπροστά στις φυλακές κι ει-
χαν κάθε μέρα δυσκολίες με την
αστυνομία. Ζήτησαν από τους
διοικουμένους να τους βοηθή-
σουν, να τους συμπαρασταθούν.
Δεν πήγαν να τους συμπαρα-
σταθούν. Όταν όμως η αστυνο-
μία σκότωσε μερικά παιδιά
κι έγινε την άλλη μέρα η
κηδεία της, πήγαν πολλοί τέτοιοι
διοικουμένοι. Γιατί η κηδεία δεν
ήταν απαγορευμένη. Και τους
πρόβλεπαν οι εφημερίδες ότι
ήταν παρόν στην κηδεία μιας

γυναίκας, την οποία σκότωσε η
αστυνομία. Μια μέρα όμως
προηγουμένως δεν πήγαν εκεί
που οι γυναίκες διαδήλωναν.

- Κάποιες «δικές μας» ισχυ-
ρίζονται πως το να μιλάει για
φίλια στην Κύπρο σήμερα
αποτελεί ουτοπία και ρομα-
ντισμό. Τι στιγμή που ο τουρ-
κικός στρατός αποτελεί μια
πραγματικότητα είναι αδύνα-
το - λένε - να δημιουργηθεί φι-
λία, και μάλιστα στο βαθμό που
να αλλάζει τα πράγματα. Τι
ναγίζεις - εσύ;

- Για μένα η φίλια των λαών
είναι η μόνη πραγματικότητα. Κι
είναι πολύ σημαντικό να πολεμάς
για να το πετύχεις. Γιατί οι εχ-
θροί των λαών θέτουν εμποδία
ανάμεσα τους, σε κάθε πλευρά
της ζωής. Είναι σημαντικό να
πας ενάντια σ' αυτά τα εμποδία
και να τα ρίξεις κάτω. Σήμερα
το να πετύχεις την ελληνοτουρ-
κική φίλια είναι απαραίτητο να
αποσυρθεί ο τουρκικός στρατός
και πρέπει να πολεμήσουμε γι
αυτό. Την ίδια στιγμή πρέπει να
πολεμήσουμε εκείνους που έχουν
τις ίδιες ιδέες με τον Νίκο Σαρ-
φών.

Το πάντα μπορούν να ανα-
μαστούν ρομαντιστές. Το να θέ-
λω να πάω πίσω στην πατρίδα
μου, το να είμαι σοσιαλιστής και
να θέλω να φέρω το σοσιαλι-
σμό.

Πιστεύω πως με μέρα οι
Τούρκοι και οι Έλληνες της Κύ-
πρου θα έχουν την χώρα τους
και θα αποφασίζουν μαζί. Όπως
κι οι Παλαιστίνιοι, οι Κούρδοι. Να
αποφασίζουν για την πατρίδα
τους οι ίδιοι.

- Πιστά είναι τα όνειρα σου
σήμερα;

Να μεγαλώσω το παιδί μου
σε συνθήκες ασφάλειας.

Να δω την πατρίδα μου κι
όλο τον κόσμο σε μια ανθρώπι-
νη κατάσταση.

Μια μέρα οι άνθρωποι να εί-
ναι ίσοι και να τραγουδούν ο κα-
θένας ελεύθερα τα τραγούδια
του στη γλώσσα του.

Και μια μέρα να είμαστε μαζί,
να κάσουμε σ' ένα τραπέζι, να
πιούμε, να μιλήσουμε και να δια-
σκεδάσουμε. *

ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΤΩΝ ΚΟΥΤΛΟΥ-ΣΑΡΓΚΙΝ Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ "ΕΚΔΗΜΟΚΡΑΤΙΣΜΟΥ" ΤΟ ΚΟΥΡΔΙΚΟ ΤΟ ΝΤΑΒΟΣ

μια συνέντευξη με τον
Βαγγέλη Κουρή

Ο Βαγγέλης Κουρής είναι στέλεχος της Νέας
Ελληνικής Αριστεράς. Σαν αγωνιστής και σαν
δικηγόρος συμμετέχει σε αρκετές διεθνείς καμπάνιες
για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Πέραν τον γνωρίσαμε σε
μια συγκέντρωση της ΚΥΠΕΑ, όπου επιστρέφοντας
από την Παλαιστίνη μας μίλησε για τις δίκες, τις συν-
θήκες κράτησης των Παλαιστινίων και γενικά τα αν-
θρώπινα δικαιώματα και την Ιντιφάδα. Τον συναντήσαμε πρόσφατα στην Αθήνα μετά την
επιστροφή του από την Άγκυρα όπου παρακολούθησε
τις δίκες των Κουτλού και Σαργκίν. Μας μίλησε γι
αυτές τις δίκες, την κατάσταση στην Τουρκία και το
Κουρδιστάν και ακροθιγώς για τις ελληνοτουρκικές
σχέσεις και το Νταβός.

Λοιπόν οι δίκες αυτές συνεχί-
ζονται ακόμα. Υποθέτω ότι
αποτελούν ένα μέτρο οι δίκες
αυτές του πολυδιεφεζόμενου
«εκδήμο-κρατισμού» στη
Τουρκία.

-Βασικά οι δίκες αυτές έχουν μια
σκοπιμότητα. Το Γενικό Επιτελείο
Στρατού κάνει ορισμένα ανοίγμα-
τα προς τη πλευρά της δημο-
κρατίας για λόγους δικούς του.
Ταυτόχρονα προσπαθεί και μέσω
επιτών των δικών και μέσω άλλων
μέσων να τρομοκρατήσει το
τουρκικό δημοκρατικό κίνημα έτσι
παι να μην διεκδικεί περισσότερα
απ' όσα του προσφέρει.

Στην Τουρκία υπάρχει μια ιδιό-
μορφη πολιτική και κοινωνική κα-
τάσταση. Ο στρατός κυβερνάει
τη χώρα από το 1920. Το Γενι-
κό Επιτελείο Στρατού καθορίζει
τα πάντα. Δεν είναι τυχαίο ότι
από τότε μόνο σε μια ή δύο πε-
ριπτώσεις (γνωρίζω με βεβαιότητα
μια μόνο), ο πρόεδρος της δη-
μοκρατίας ήταν πολιτικό προσω-

πο. Σ' όλες τις άλλες περιπτώ-
σεις ο πρόεδρος είναι στρατιωτι-
κό πρόσωπο. Από το 1960 και
δω πρόεδρος είναι πάντα ο
τέως αρχηγός του Γενικού Επιτε-
λείου Στρατού. Ουσιαστικά η
εξωτερική και εσωτερική πολιτική
καθορίζεται από το στρατό ο
οποίους επεμβαίνει όχι μόνο στο
πολιτικό επίπεδο αλλά και στο οι-
κονομικό.

Βέβαια το 1920 ο στρατός με
τον Κεμάλ παρουσιάστηκε σαν
προοδευτικός και ήταν για την
εποχή εκείνη στη συνέχεια όμως
έγινε ένα σκληρό καταστημένο
που κράτησε τον τουρκικό λαό
στην εξαθλίωση. Η σημερινή δε
εξαθλίωση στην οποία ζει ο
τουρκικός λαός είναι από τις χει-
ρότερες της Ασίας. Από την
άλλη πλευρά βέβαια βρίσκεται η
κραυγή και άνεση μιας κοινωνι-
κή τάξης.

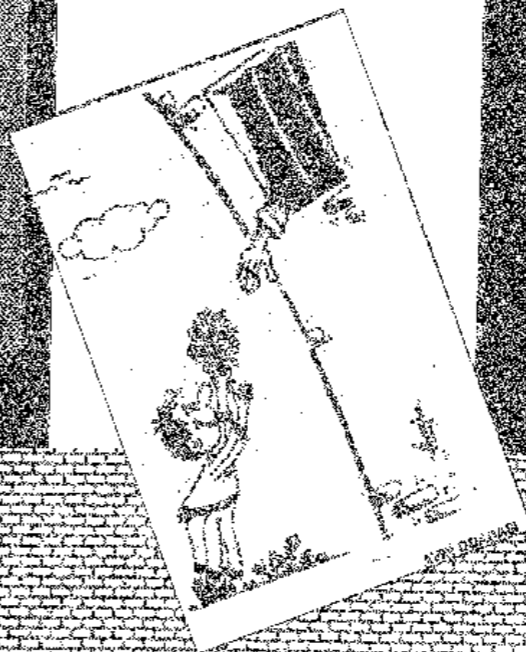
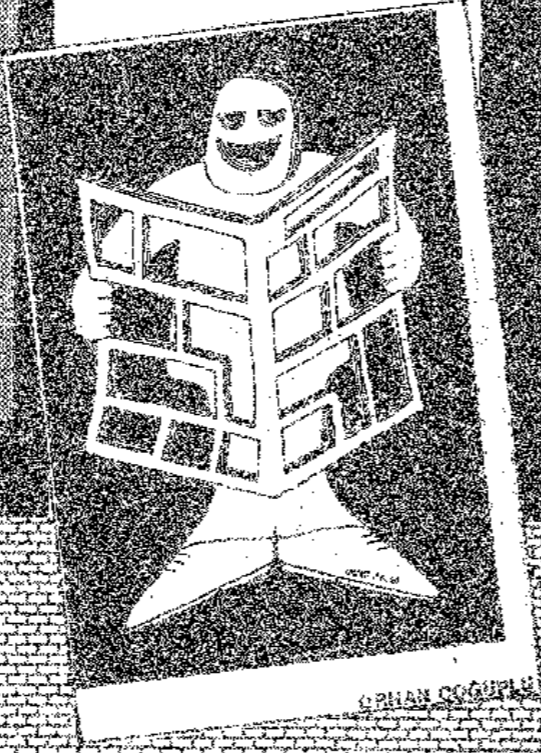
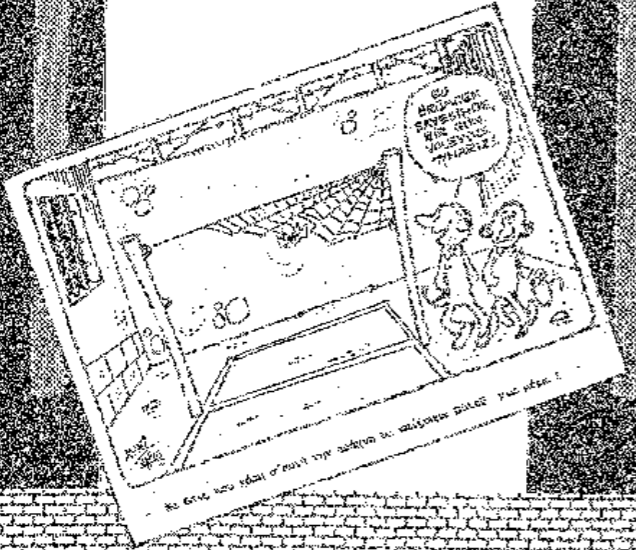
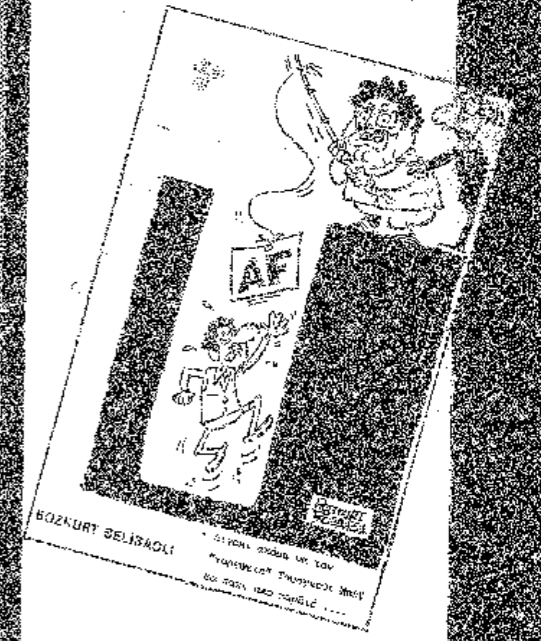
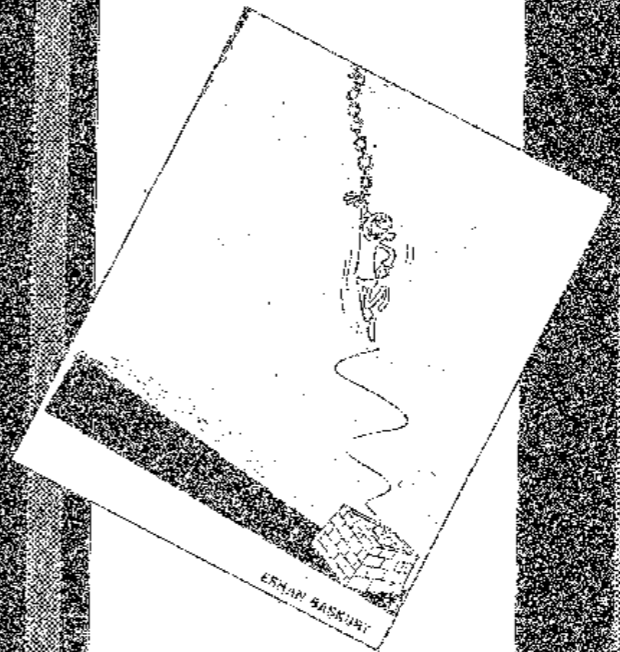
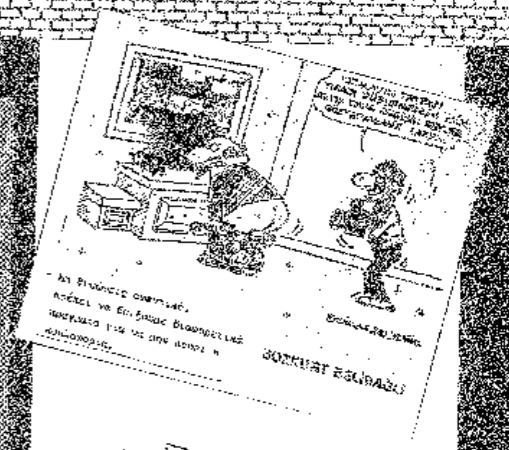
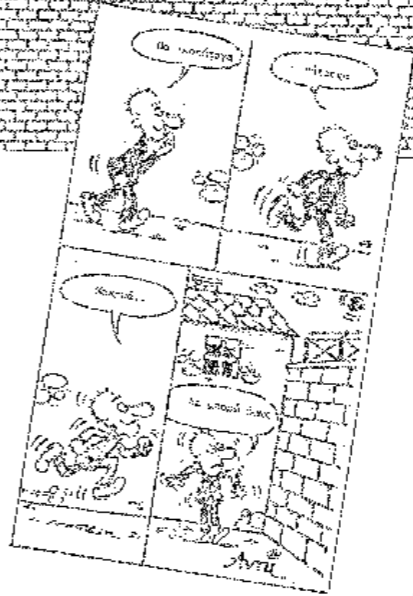
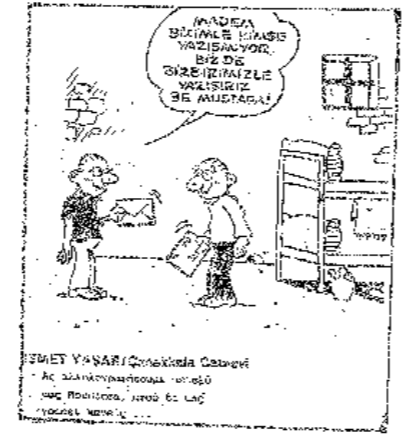
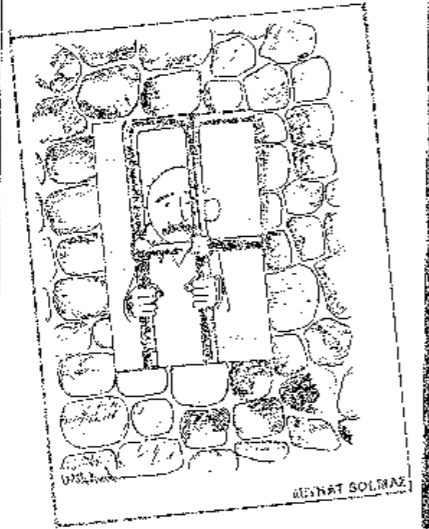
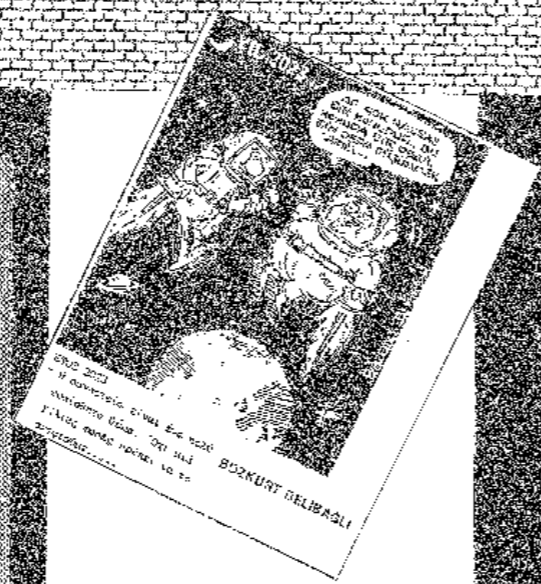
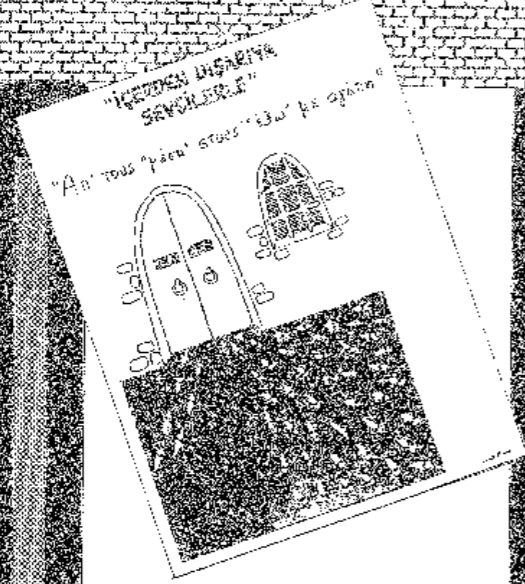
-Δηλαδή αυτές οι δίκες δεί-
χνουν ότι υπάρχει μια πρωτα-
γάδια περί εκδήμοκρατισμού

χωρίς όμως ουσιαστικό περιε-
χόμενο.

-Στην Τουρκία υπάρχει μια τάση
του τουρκικού λαού για περισσό-
τερες ελευθερίες και υπάρχει κι
ένας αγώνας προς αυτή την κα-
τεύθυνση. Αυτός ο αγώνας είναι
αγώνας των εργαζομένων και
διανοουμένων, δεν έχει όμως
επιπρόσθετα ευρύτερα λαϊκά στρώ-
ματα γιατί είναι εξαιρετικά δύσκο-
λος. Όμως δυσκολεύει το τουρκι-
κό κατεστημένο σε σημαντικό
βαθμό νοουμένης κίχλος της επι-
θυμίας αυτού του τελευταίου για
είσοδο στην ΕΟΚ. Επομένως
ισχύουν όλα εμένα πριν: δίνει κά-
ποιες ελευθερίες και ταυτόχρονα
προσπαθεί να τρομοκρατήσει τον
τουρκικό λαό έτσι που να ελέγχει
τα πράγματα.

- Πιστεύεις δηλαδή ότι το
τουρκικό κίνημα είναι τόσο δύ-
σκολο ώστε να θέσει σε κίνδυνο
αυτή την ελεγμένη εκδήμο-
κρατικοποίηση προς μια ου-
σιαστικότερη φιλειλευθερο-
ποίηση;

- Έχω την εντύπωση ότι η τουρ-
κική άρχουσα τάξη δεν κινδυνεύει
αυτή τη στιγμή. Και η ίδια το
ξέρει ότι έχει δεθεί την καταστά-
ση. Αλλά φοβάται στην συνέχεια
μια πιθανή εξελικτική πορεία διότι
τα οικονομικά προβλήματα του
τουρκικού λαού είναι πάρα πολύ
εξυμμένα. Αυτά τα προβλήματα
είναι που δεν μπορεί να λύσει κι
αυτά είναι που φοβάται. (φοβε-
ρός πληθωρισμός, ανεργία τερά-
σια τάση που ούτε τους άνεργους
καταγράφουν ούτε γραφεία
εξευρέσεως εργασίας υπάρχουν).
Ο τουρκικός λαός δυστυχεί και
υπεφέρει. Η Τουρκία αυτή τη

στιγμή είναι ένα κοινωνικό ηφαιστείο.

- θεωρείται ότι υπάρχει κάποια αντίθεση μεταξύ Οζάλ και στρατιωτικών;

- Είναι δεδομένο ότι κανείς δεν μπορεί να πει επίσημα ότι υπάρχει αυτή η αντίθεση. Δεν υπάρχουν σημαντικές εκφράσεις προς τα έξω αυτής της αντιπαράθεσης. Είναι επίσης δεδομένο ότι ένα μεγάλο μέρος των αστικών στρωμάτων των μεγάλων πόλεων και των πολιτικών και ένα μικρότερο μέρος των ίδιων των στρατιωτικών θέλει πολιτικοποίηση κι ανοίγματα. Υπάρχει όμως και το μεγαλύτερο μέρος των στρατιωτικών όπως και των παπύδων που δεν θέλει κανένα άνοιγμα. Υπάρχει πολιτική αντιπαράθεση που πολύ λίγο εκφράζεται δημόσια όμως φαίνεται καθημερινά απ' τα πράγματα.

- Δηλαδή η πολιτική Νταβός μπορεί να προχωρήσει εάν το μοντερνιστικό κομμάτι έχει μέλλον.

- Δεν είναι τόσο εύκολα τα πράγματα στην Τουρκία. Δεν μπορεί το μοντερνιστικό κομμάτι να αισιοχτήσει ανεξάρτητη πολιτική έκφραση ή έστω κάποιες δυνατότητες αυτονομίας από το στρατό. Δεν μπορεί το πολιτικό πλαίσιο της Τουρκίας ν' αλλάξει. Η πολιτική Οζάλ προς το εξωτερικό πρέπει να θεωρείται η «άλλη» πολιτική του στρατού προς τα έξω. Γι' αυτό και το Νταβός δεν μπορεί εύκολα να περάσει. Μπορεί το Γενικό Επιτελείο Στρατού νάχει τους πρεσβευτές του προς τα έξω αλλά ταυτόχρονα υπάρχει ο στρατιωτι-

κός σχεδιασμός της οικονομίας της Τουρκίας και ταυτόχρονα η στρατιωτική παρέμβαση της Τουρκίας σ' όλο το μεσογειακό χώρο.

- Τι σημαίνει στρατιωτικός σχεδιασμός της οικονομίας;

- Σημαίνει εν συντομία ότι τα μεγάλα έργα που γίνονται στην Τουρκία υπακούουν στις στρατιωτικές ανάγκες της χώρας όπως γίνονται αντιληπτές από την στρατιωτική ηγεσία. Οι ένοπλες δυνάμεις κατά ένα μεγάλο μέρος έχουν πλύνει στραφεί προς το Αιγαίο. Που σημαίνει ότι όταν μιλάμε για Νταβός βοηθάμε τον τουρκικό επεξεχτισμό. Κι είναι και αντιτουρκικό αυτό το πράγμα. Στην ουσία βοηθιέται η άρχουσα τάξη της Τουρκίας όταν συζητά για δημοκρατικά ανοίγματα με τις χώρες της Ευρώπης. Βοηθιέται στα στρατιωτικά της πλαίσια. Δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε ότι η πολιτική διπλωματία της Τουρκίας είναι στενά συνυφασμένη με τις στρατιωτικές της ανάγκες.

- Τι ζητά δηλαδή η Τουρκία στο Αιγαίο;

- Αυτή τη στιγμή η Τουρκία αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα προς ανατολάς με τους Κούρδους. Ταυτόχρονα έχει κάνει μια στροφή προς την Ευρώπη στο οικονομικό επίπεδο. Λόγω όμως της στενής σχέσης πολιτικού και στρατιωτικού έχει και στρατιωτικά σχέδια. Η στρατιά του Αιγαίου σκοπό έχει να πιέζει την ελληνική πολιτική και ταυτόχρονα να δηλώνει μια ισχυρή στρατιωτική παρουσία προς τη δυτική Ευρώπη. Αιτή η στρατιωτική παρουσία μπορεί να οδηγήσει και σε περι-

πέτειες τους δύο λαούς και θάνατο λάθος τους.

Βέβαια όλα αυτά στηρίζουν και την κυριαρχία του στρατιωτικού κατεστημένου και τον υπερεξοπλισμό του, στρέφοντας την προσοχή προς αόρατους εχθρούς. Διότι υπάρχει πάντα ο ουσιαστικός κίνδυνος, η υπεργεννητικότητα, ο πληθωρισμός, ανεργία και γενικά η λαϊκή εξαθλίωση.

Επίσης βέβαια το κουρδικό ζήτημα αποτελεί σοβαρό μπλέκα για την τουρκική άρχουσα τάξη. Το Νταβός βοηθά την τουρκική πολιτική να κολύπηται αυτό το ζήτημα.

- Ποιά είναι η κατάσταση στο Κουρδιστάν;

- Δυστυχώς οι λαϊκές μάζες του Κουρδιστάν ζούν σε μεγαλύτερη μιζέρια κι από τις αντίστοιχες της Τουρκίας. Πέρα από τα άλλα, εκεί ζούν και κάτω από τον στρατιωτικό νόμο. Απαγορεύεται στους Κούρδους να ειπώνονται Κούρδοι, η κουρδική γλώσσα δεν διδάσκεται στα σχολεία, απαγορεύεται ακόμα και να την ομιλεί κανείς. Η καταπίεση εκεί είναι φριχτή.

Αυτό το πρόβλημα δεν πρόκειται να λυθεί αν ο τουρκικός λαός δεν καταλάβει ότι η Κουρδική μειονότητα πρέπει ν' αποκτήσει βασικά δικαιώματα. (Αυτονομία, θρησκεία, γλώσσα, ελευθερίες κι όλα αυτά τα πράγματα).

- Σε ποιά κατάσταση θρίσκειται το απελευθερωτικό κίνημα στο Κουρδιστάν;

- Είναι οξυμένο. Ένα μεγάλο μέρος των Κούρδων αγωνιστών υποφέρει στις φυλακές. Ένα μεγάλο μέρος των διανοούμενων και επαναστατών έχουν φύγει κι έχουνε φτιάξει γραφεία σ' όλη την δυτική Ευρώπη. Ένα τέτοιο υπάρχει και στην Αθήνα. Εδώ ζούν πολλοί Κούρδοι κι έχουνε την αμέριστη συμπαράσταση του ελληνικού λαού, διότι ο ελληνικός λαός ξέρει τι θα πεί καταπίεση. (όπως και οι Τούρκοι δημοκράτες).

Τώρα στο τουρκικό Κουρδιστάν υπάρχει αντίσταση που ξεκινάει από την διαδήλωση και πάει μέχρι την ένοπλη πάλη. Η ένοπλη πάλη είναι φυσιολογική συνέπεια της απομόνωσης και της καταπίεσης που επιβάλλει το τουρκικό κράτος. Πιστεύω απόλυτα ότι την αποκλειστική ευθύνη για τις συγκρούσεις φέρει το τουρκικό κράτος. Κι αυτό όχι μόνο διότι υπάρχει ένα λαϊκό

απελευθερωτικό κίνημα αλλά διότι επίσης η τουρκική κυβέρνηση δεν έχει αφήσει κανένα παράθυρο ανοιχτό για ειρήνη και για αναίτη του κουρδικού λαού. Όταν υπάρχει απόλυτη καταπίεση κι απόλυτο σκοτάδι, η μοναδική διέξοδος για το λαό είναι η ένοπλη πάλη.

- Σε ποιά κατάσταση θρίσκειται το ένοπλο κίνημα;

- Κάτωξ είναι ανάλογα με την κατάσταση και τότε και κατά χρόνο. Πάντως το κουρδικό αντάρτικο είναι μόνιμο δεδομένο. Πολλοί μιλούν για 40.000 άντρες.

Πάντως τελευταίως το κουρδικό κίνημα κι ο κουρδικός λαός υπόσχεται σκληρά χτυπήματα κι από την Τουρκία και από το Ιράκ και την Περσία. Είναι γνωστοί οι βομβαρδισμοί από το Ιράκ, κουρδικών περιοχών στο Ιράν με χημικά όπλα. Στόχο είχαν το κουρδικό στοιχείο. Όπως επίσης και οι τουρκικές επιθέσεις σε ιρακινό και ιρακικό έδαφος. Οι τρεις κυβερνήσεις δεν τα πάνε καλά αλλά όταν πρόκειται για τους Κούρδους τα βρσκουν.

- Πως λειτουργούν οι δικές των Κουρδών και Σαρκίν;

- Πιστεύω ότι οι δικές αυτές έχουνε δημιουργήσει μια αντίπαυση ανάμεσα στο τμήμα εκσίνου της ηγεσίας που θέλει να τέχει καλά με την Ευρώπη και στο πιο σκληρό τμήμα της ηγεσίας. Διότι δεν μπορείς να θέλεις καλές σχέσεις με την Ευρώπη και από την άλλη να απαιτούεις την ελαύτωση λειτουργία αμιστερών οργανώσεων και να ειπώνεις επιπλέον ισόβια δεσμά για τους Κουρδούς και Σαρκίν επί σοκάτη προδοσία.

Βέβαια το κλίμα που επικρατεί στη Δίση είναι ένα κλίμα τρομοκρατίας. Γίνονται δίση ερήμην του τουρκικού λαού που δεν μπορεί να κληθεί στα δικαστήρια. Αν κάποια συγγενή πληιάσουν περνάνε από τέτοιες ανακρίσεις που δεν τολμούν εύκολα.

Λοιπό έχω παρατηρήσει ότι

εκατοντάδες νεαροί, ζητικραύγαζαν στην Άγκυρα, στους δρόμους απ' όπου περνούσε η κλάβα που μετέφερε τους Κουρδούς και Σαρκίν στα δικαστήρια, παρά την παρουσία του στρατού και της ασφάλειας. Που σημαίνει ότι υπάρχει αναβρασμός.

- Η υπερδύση;

- Υπάρχουν τριακόσια δικηγόροι υπερδύσης, που έχουν αναληφθεί ότι πρόκειται όντως για μια δική της δημοκρατίας.

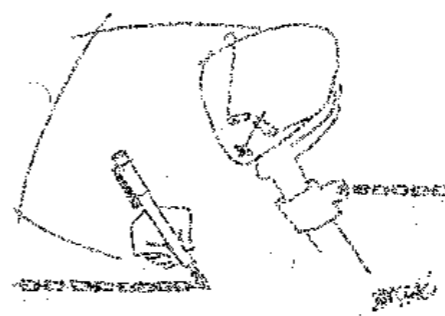
Εμείς σαν επιτροπές κάποια συμπορόσταση τους δίναμε. Το ότι 300 δικηγόροι μέσα σ' αυτές τις συνθήκες καταπίεσης τολμούσαν να υπερασπίσουν αυτούς τους κομμουνιστές, σημαίνει ότι η τουρκική κοινή γνώμη ζητά ελευθερία.

- Με βάση τον νόμο παραμένουν στη Δίση οι Κουρδούς και Σαρκίν;

- Είναι με βάση μια ποινική διάταξη που απαγορεύει την δημιουργία κομμουνιστικού κόμματος. Πρόκειται για μια πιστή ανηγραφή του αντίστοιχου μουσουλμανικού νόμου.

- Δηλαδή πρέπει ν' αλλάξει ο νόμος για να απελευθερωθούν οι Κουρδούς και Σαρκίν;

- Όπως ξέρεις ο νόμος, ο κάθε νόμος εκφράζει τα συμφέροντα της άρχουσας τάξης που τον φτιάχνει. Το τουρκικό κράτος φαίνεται να χειρίζεται με κάποια διακριτικότητα τη δική των Κουρδών - Σαρκίν. Στις δικές της ακροασιστηρές Ντεβ-νιάλ είναι απείρως σκληρότερο. Στη δική των Κουρδών και Σαρκίν έχει διαφορετικό πρόσωπο. Τη Ντεβ-νιάλ τη φοβάται πολύ περισσότερο. Πιστεύω ότι στη δική των Κουρδών και Σαρκίν θα δώσει πολιτική λύση. Γι' αυτό και πάει τόσο σργά σ' αυτή την περίπτωση κι αναρμονίζει τη δική στη πολιτική της βούληση. Θα εξωθήσει τη θέση που θα πάει στη δική από τη θέση που θα πάρει σ' ένα σωρό πράγματα (προς ΕΟΚ, Ελλάδα κ.λπ.).

- Το Νταβός πνέει τα λούδια...

- Όλοι μας θα θέλαμε να φτιάξουν οι σχέσεις Ελλάδα - Τουρκίας και να φτιάξουν καλά και μόνιμα. Να μπορεί να βρέχει τα πόδια του ο Γούρκος εργάτης στα νερά της Σιώνης και της Προπονιάδος χωρίς να φοβάται όπως κι ο Έλληνας εργάτης απέναντι. Κι είναι καιρός πραγματικά οι δύο λαοί να λύσουν τις διαφορές που παρεμβάλλονται ανάμεσα τους και να τερματίσουν την ψυχροπολεμική κατάσταση.

Το Νταβός όμως δεν έλυσε τόσα προβλήματα γιατί φτιάχτηκε από κάποια άλλες δυνάμεις. Φτιάχτηκε από τους Αμερικάνους κι η ελληνική κυβέρνηση έπεσε μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, των Αμερικάνων και του μεγάλου Ευρωπαϊκού κεφαλαίου, που θέλει την Τουρκία σαν καταναλωτική χώρα, όχι σαν ανεπτυγμένη χώρα.

Το Νταβός, επειδή δεν έλυσε αυτά τα προβλήματα, βοηθά απλά την Τουρκία να δείξει ένα εξωραϊσμένο πρόσωπο. Με αυτή την έννοια είναι πολιτικό λάθος και για τον ελληνικό και για τον τουρκικό λαό.

- Νά' αυτή τα γόνατα της δικτατορίας πως επηράσισαν τη σχέση του λαϊκού κινήματος της Τουρκίας με τους Κούρδους.

- Είναι αλήθεια ότι η σκληρή δικτατορία του στρατού ένωσε όλους τους προοδευτικούς Τούρκους. Ενώ πριν τα κόμματα της Αριστεράς δημιουργούσαν ένα φανατικό ανάμεσα στους οπαδούς τους, η σκληρή δικτατορία ενώνον τους, δημιουργήσε σργά-σργά την συνείδηση του κοινού μετώπου της Αριστεράς, μέσα στο χώρο της Τουρκίας που αποτελείται κι από Κούρδους κι από Τούρκους. Είναι το Μέτωπο.

Ταυτόχρονα βοήθησαν σ' αυτό τα διάφορα τμήματα των φυλάδων που ήλθαν στην Ευρώπη και στην Ελλάδα.

Εγώ παρακολουθούσα Τούρκους και Κούρδους πολιτικούς πρόσφυγες εδώ. Όταν ήλθαν είχαν τρεμάσιες διαφορές και μίσση. Σε δύο-τρία χρόνια κπτά κανόνα όλα αυτά εξαφανίστηκαν. Διότι κατάλαβαν οι Τούρκοι προοδευτικοί ότι ο κοινός αγώνας χρειάζεται για την αναγέννηση της Τουρκίας. Βέβαια πάντα υπάρχουν και οι εξαιρέσεις... *

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥΣ

μετάφραση:
δέσπω νικολαΐδου
αλέξης δημητρίου

Η ανάγκη για πιο στενές σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, υποχρεώνει τους Τούρκους ηγέτες να είναι πιο προσεχτικοί όσον αφορά την Δυτικοευρωπαϊκή κοινή γνώμη. Το αποτέλεσμα είναι ότι τα τελευταία χρόνια γίνεται μια προσπάθεια να δοθεί η εντύπωση ότι υπάρχει ένα κανονικό κοινοβουλευτικό σύστημα.

Πα' όλα αυτά η καταπίεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνεχίζεται όπως περιγράφει στη συνέντευξη του ο Thomas Stoll, μέλος μιας ομάδας παρατηρητών οι οποίοι παρακολούθησαν την μαζική δίκη της ακροαριστεράς οργάνωσης Devrimci Yol. Η συνέντευξη έχει μεταφραστεί από το περιοδικό International Viewpoint της 31ης Οκτωβρίου.

- Ποιοί αποτελούσαν την ομάδα σου;

- Η ομάδα αποτελείται από δέκα άτομα μέλη του κινήματος αλληλεγγύης προς τους Τούρκους πολιτικούς κρατούμενους. Τα μέλη προέρχονται από διάφορες μεγάλες πόλεις της Δυτικής Γερμανίας και δεν πρόκειται για εξέχουσες προσωπικότητες ή δικηγόρους. Αυτό ήταν σκόπιμο χωρίς να θέλουμε να υποτιμήσουμε την σημασία άλλων ομάδων ή παρατηρητών.

- Γιατί κάνατε αυτό το ταξίδι στην Τουρκία;

- Θέλαμε να εκφράσουμε την συμπάραση μας προς τους χιλιάδες πολιτικούς κρατούμενους και επίσης προς τις οικογένειες τους και τους συντρόφους τους σε μια από τις μεγαλύτερες μαζικές δίκες.

- Ποιά δίκη παρακολουθήσατε;

- Παρακολουθήσαμε την κυριότερη μαζική δίκη εναντίον του Ανεξάρτητου Επαναστατικού Κινήματος Devrimci Yol (Επαναστατικός δρόμος) στην Άγκυρα στην οποία 723 άτομα είχαν την ευκαιρία να υπερασπίσουν τον εαυτό τους για πρώτη φορά μετά από 8 χρόνια φυλάκισης κάτω από σκληρότατες συνθήκες. Σ' αυτή την δίκη, ο κατηγορούς, το Τουρκικό κράτος, εζήτησαν όχι μόνο πολλές μακρόχρονες ποινές και ισόβια αλλά και 74 καταδίκες σε θάνατο.

- Τι είναι το Dev Yol;

- Ήταν το μεγαλύτερο ανεξάρτητο επαναστατικό απελευθερωτικό κίνημα πριν από το πραξικόπημα της 12ης Σεπτεμβρίου 1980 στην Τουρκία και το Τουρκικό Κουρδιστάν. Τα μέλη του πολέμησαν για την απελευθέρωση της Τουρκίας από τους Ιμπεριαλι-

στές και τους ντόπιους συνεργάτες τους. Προπαγάνδιζαν σοσιαλιστικές ιδέες που εν μέρει ως εφάρμοσαν στην πράξη στην μικρή πόλη Fatsa (23.000 κάτοικοι) μέχρι που έγινε το πραξικόπημα.

- Πόσες μαζικές δίκες έχουν γίνει στην Τουρκία μέχρι στιγμής και ποιές λαμβάνουν χώρα στη την στιγμή;

- Ο συνολικός αριθμός πολιτικών δικών στην Τουρκία είναι ανυπολόγιστος. Μόνον εναντίον του Dev Yol υπήρξαν 23 δίκες, πολλές από τις δίκες εναντίον του ΡΚΚ (Κουρδικό Εργατικό Κόμμα), του ΔΡΚΚ (Ανατολικό Τουρκικό Δημοκρατικό Πολιτιστικό Κέντρο) Κυτίλνις, του ΤΔΚΚ (Επαναστατικό Κομμουνιστικό Κόμμα Τουρκίας) Rizgarî (μια εθνικιστικοαριστοεργη Κουρδική οργάνωση) και του ΜΛΣΡΟ (Μαρξιστικό - Λενινιστικό Ενοπλο Προπαγανδιστικό τμήμα) έχουν ήδη τελειώσει με μακροχρόνιες ποινές φυλάκισης και πολλές θανατικές καταδίκες.

Επιπρόσθετα έχουν γίνει εκατοντάδες μικρότερες δίκες σε όλη την Τουρκία. Ενώ γινόταν η δίκη της Dev Yol, στην στρατιωτική βάση Maimak δικάζονταν ο γενικός γραμματέας του ΤΚΡ/ ΤΠ (Τουρκικό Κομμουνιστικό Κόμμα/ Τουρκικό Εργατικό Κόμμα). Μετά την αναχώρησή μου, μερικά από τα μέλη της ομάδας μας πήγαν στην δίκη της Fatsa στο Erzican, όπου ακόμα 8 άτομα καταδικάστηκαν σε θάνατο, 14 υπόδικοι καταδικάστηκαν σε ισόβια και 307 σε ποινές φυλάκισης που κυμαίνονται μεταξύ ενός και 20 χρόνων. Ο Σύνδεσμος Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που οργανώθηκε πρόσφατα στην Τουρκία, υπολογίζει τον αριθμό των πολιτικών κρατουμένων σε 18.000. Σύμφωνα με του υπολογισμούς του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Τουρκίας που δημοσιεύ-

τηκαν στις 8 Μαρτίου του 1988, μεταξύ του Σεπτεμβρίου του 1978 και του Απριλίου του 88, 51.220 άτομα καταδικάστηκαν από στρατιωτικά δικαστήρια.

- Τι έχετε για τις συνθήκες στις Τουρκικές φυλακές;

- Είναι χειρότερες απ' ό,τι υποσείτε να φανταστείτε. Παρ' όλες τις επίσημες δηλώσεις, τα βασανιστήρια στις φυλακές συνεχίζονται. Πρώην κρατούμενοι μας είπαν ότι μέχρι το τέλος της ποινής τους είχαν υποστεί βασανιστήρια, εξλοδορμούς και σε μερικές περιπτώσεις είχαν κρατηθεί σε απομόνωση μέχρι και 8 χρόνια. Ουσιαστικά, η ιατρική περίθαλψη που τους δινόταν ήταν κανή μόνο για να τους κρατήσει στη ζωή. Πολλοί άνθρωποι δολοφονήθηκαν στις αίθουσες βασανιστηρίων της αστυνομίας και του στρατού. Μόνον κατά την διάρκεια της δίκης της Fatsa, 16 άνθρωποι πέθαναν στην φυλακή, συμπεριλαμβανομένου και του

εκτελεσμένου Δήμαρχου της πόλης, F. Kî Sonmaz, σαν αποτέλεσμα ή κατά την διάρκεια των βασανιστηρίων. Δεν είναι αλήθεια ότι η Τουρκία εξελίσσεται σε μια αστική δημοκρατία. Η διάλυση της αναπολίτευσης στην χώρα συνεχίζεται από την ψευδοκοινοβουλευτική εξουσία σε συνεργασία με τον στρατό. Τα νεοϊδρυθέντα κρατικά δικαστήρια ασφαλείας λειτουργούν με τις ίδιες μεθόδους και στόχους των στρατιωτικών δικαστηρίων, τα οποία εξακολουθούν να υπάρχουν πα' όλη την κατάσταση του στρατιωτικού νόμου.

- Τι δυνατότητες έχουν οι κατηγορούμενοι να υπερασπίσουν τον εαυτό τους; Μηπως τα δικαιώματά της υπεράσπισης είναι περιορισμένα;

- Πρακτικά η υπεράσπιση δεν έχει καθόλου δικαιώματα να υπερασπίσει τους κατηγορούμενους αποτελεσματικά. Τώρα όπως και

πριν οι δικηγόροι υπερασπίσεως κρατούνται αυθαίρετα έξω από τις δίκες ή τους αρνούνται επαφή με τους πελάτες τους το οποίο έτσι και αλλιώς είναι δυνατό μόνο μέσω τηλεφώνου. Πολλοί απ' αυτούς έχουν κατηγορηθεί οι ίδιοι σαν αποτέλεσμα της προσπάθειας τους να υπερασπίσουν τους πελάτες τους. Είναι δικαστικό για δίκες που έχουν τραβήξει την προσοχή των διεθνών μέσων μαζικής ενημέρωσης ή όπου υπάρχει κίνδυνος να γίνει κάτι τέτοιο. Είναι γι' αυτόν τον λόγο που είναι επιβίον να παρακολουθούνται αυτές οι δίκες.

- Τι επίδραση είχε η παρουσία σας στην δίκη;

- Η Τουρκική ηγεσία φοβάται την δημοσιότητα. Αν και δεν είμαστε εξόχοντες παρατηρητές ή παρουσία μας στην διαδικασία υπεράσπισης είχε αντίκτυπο. Μόνο η παρουσία μας πρόσφερε πιο πολλές δυνατότητες δημοσιότητας στους Τούρκους δημοσιογράφους. Όλοι ήξεραν ότι ο στρατός θα έκανε οτιδήποτε προκειμένου να σταματήσει μια κοινή σφαλιά υπεράσπισης από μέρους των κατηγορουμένων. Αυτό ακριβώς έγινε. Έγινε διπλή σωματική θραύση σε όλους τους συγγενείς των κρατουμένων. Μετά οι συγγενείς, μια Ελβετική αποστολή και εμείς, σύνολο 400 άτομα πήραμε τις θέσεις μας σε μια αίθουσα μεγέθους ενός γυμναστηρίου στην στρατιωτική βάση Maimak. Αλλά κανένας στην αίθουσα δεν μπορούσε να καναλάξει τίποτα γιατί το μικρόφωνο ήταν κλειστό.

Μετά το βράδυ σε πολύ χαμηλό τόνο. Πέρασε μια ώρα κατ' αυτόν τον τρόπο ενώ όλοι αισθανόμαστε ανίσχυροι.

Μερικές διαμαρτυρίες από μέρους των κατηγορουμένων αντιμετωπίστηκαν απειλητικά από τον στρατιωτικό κατηγορούς. Μετά απ' αυτό ένας δικηγόρος υπεράσπισης ζήτησε να επιδιορθωθεί το μικρόφωνο. Αυτό ήταν η στιγμή που εξέσπασε. Σηκώθηκαμε πάνω, αρχίσαμε να ζητωκραυγάζουμε υποστηρίζοντας τον δικηγόρο υπεράσπισης. Σύντομα ενέδωσαν μαζί μας και οι κατηγορούμενοι και είχαν λυθεί τα δεσμά τους.

Μετά από επίμονα χειροκροτήματα υπέρ των κατηγορουμένων, οι εκνευρισμένοι δικαστές διέταξαν τους οπλισμένους στραπώτες αν αδειάσουν την αίθουσα.

Το απόγευμα όλα τα μικρόβια είχαν διορθωθεί. Όλοι μπορούσαμε να ακούσουμε την ομιλία της υπερτάσης και κομμάτια δημοσιεύσαν την επομένη στις εφημερίδες.

- Σας κακοποίησαν;

- Μετά από αυτή την απροσδόκητη σκηνή, οι στρατιώτες προσπάθησαν να μας εκφοβίσουν. Μυστικοί αστυνομικοί μας παρακολούθησαν συνεχώς. Ερευνήσαν τα δωμάτια του ξενοδοχείου όπου έμενε η ελβετική αποστολή και συνέλαβαν τον Τούρκο μεταφραστή τους για 24 ώρες. Στην προσπάθεια τους οι ανασκηνιστές να μας τρομοκρατήσουν μας προαιδοποίησαν ότι ο στρατός θα μας κτυπούσε αν ξεσπούσαμε σε χειροκροτήματα υποστήριξης προς τους κατηγορούμενους.

Αν και δεν ακολουθήσαμε αυτή την συμβουλή τους, τίποτα δεν έγινε διότι το δικαστήριο φοβόταν την δημοσιότητα.

- Είχατε άλλου είδους εκδηλώσεις μέσα στο δικαστήριο;

- Ναι. Όχι μόνο εμείς αλλά και άλλοι επισκέπτες κατά την διάρκεια της δίκης φώναζαν συνθή-

ματα υπέρ της απελευθέρωσης των πολιτικών κρατούμενων. Την τελευταία μέρα της επίσκεψής μας ρίξαμε κόκκινα ναυάγια στα τους κρατούμενους. Όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα οι στρατιώτες δεν μπορούσαν να μας εμποδίσουν. Η δυτικοευρωπαϊκή πρεσβεία στην Άγκυρα που επρόκειτο να μας εξασφαλίσει άδεια κινηματογράφησης των γεγονότων μέσα στο δικαστήριο σκόπημα απέτυχε να το κάνει. Και μόνο μετά την επέμβαση του κοινοβουλευτικού αντιπροσώπου του τύπου των πρασίνων πήραμε την άδεια.

- Η Τουρκική κυβέρνηση υπογράφη και επικύρωσε την σύμβαση της Ευρώπης και των Ηνωμένων Εθνών εναντίον των βασανιστηρίων. Πρακτικά σημειώνει τίποτα αυτό;

- Αυτές οι υπογραφές είναι κοροϊδία. Τα βασανιστήρια συνεχίζονται όπως και πριν. Σ' όλες τις πολιτικές δίκες, οι «αποδείξεις» που έχουν αποσπαστεί με βασανιστηρια χρησιμοποιούνται εναντίον των κατηγορουμένων. Και κατ' ακρίβεια οι κατηγορίες βασίζονται σ' αυτές τις αποδείξεις. Είναι αυτή την πρακτική που η σύμβαση απαγορεύει. Όταν έγινε αναφορά

σ' αυτή την σύμβαση από ένα από τους δικηγόρους, οι δεκάστες την απέρριψαν λέγοντας ότι η σύμβαση αυτή δεν είχε δημοσιευτεί εκτενώς στην Τουρκία.

- Γιατί αυτές οι μαζικές δίκες γίνονται από στρατιωτικό δικαστήριο;

- Μετά την κατάργηση του στρατιωτικού νόμου στην Τουρκία το καλοκαίρι του 1987, αυτά τα δικαστήρια δεν είναι πια έγκυρα. Σύμφωνα με το άρθρο 145 του συντάγματος του 1982, στρατιωτικά δικαστήρια μπορούν να δικάζουν πολίτες μόνο κατά την διάρκεια πολέμου. Αλλά αυτό δεν ενδιαφέρει ούτε την κυβέρνηση ούτε τον στρατό, ειδικά τώρα που η αντιπάλαιψη μεγαλώνει. Επιπλέον τα στρατιωτικά δικαστήρια μπορούν να επιβάλλουν καταδικές διπλά πιο αυστηρές από τα πολιτικά δικαστήρια.

- Πως είναι οργανωμένη η αντιπάλαιψη στην Τουρκία;

- Υπάρχουν οργανώσεις όπως ο Σύνδεσμος Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, ο σύνδεσμος δασκάλων, ο σύνδεσμος μαθητών κλπ. Αυτοί οι σύνδεσμοι λειτουργούν παράνομα μας και δεν έχουν αναγνωριστεί από την κυβέρνηση. Ο σύνδεσμος Ανθρώπινων Δικαιωμάτων οργανώθηκε το 1988 για να απαιτήσει σεβασμό προς τα ανθρώπινα δικαιώματα και να ελέγχει την κατάσταση. Ο σύνδεσμος σήμερα αποτελείται από 15 περιφερειακές ομάδες. Άλλες 10 ομάδες οργανώνονται επεξεργασίες. Η δουλειά καταβύθεται από ανθρώπους διαφορετικών πολιτικών πεποιθήσεων.

Αυτοί οι σύνδεσμοι οργανώνουν καμπάνιες για μια γενική απεργία για όλους τους πολιτικούς κρατούμενους, εναντίον της βίας, της θανατικής καταδίκης και κατάργηση των στρατιωτικών δικαστηρίων. Επίσης προσφέρουν υποστήριξη στους κρατούμενους και τις οικογένειές τους με κάθε δυνατό τρόπο. Όλα αυτά τα αιτήματα υποστηρίζονται επίσης και από το κίνημα αλληλεγγύης στην Δυτική Γερμανία.

Είναι ξεκάθαρο ότι η αλληλεγγύη προς τους πολιτικούς κρατούμενους στην Τουρκία, ο αγώνας των Κύπριων για αυτονομία και ο αγώνας της εργατικής τάξης πρέπει να επεκταθεί. Νομίζω ότι η δυτικοευρωπαϊκή εργατική τάξη που αποτελείται από διάφορες εθνικότητες και οι συντεχνίες πρέπει να ενταίνουν τις προσπάθειες του προς αυτή την κατεύ-

ΚΚΚ

ΜΕΡΙΚΑ ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

νίκος κλεομένης

Για πρώτη φορά από την έκδοσή του, φέρνουμε το κείμενο που ακολουθεί, ξανά στη δημοσιότητα.

Κυκλοφόρησε το 1931, σε μορφή μπροσούρας. Τυπώθηκε στο τυπογραφείο του ΚΚΚ στη Λεμεσό «Αστρο».

Ο συγγραφέας του κειμένου είναι ο Ν. Κλεομένης, ψευδώνυμο, σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες, του Χαράλαμπου Βατιλιώτη.

Πρόκειται για ένα από τα πιο σημαντικά κείμενα του ΚΚΚ. Ασχολείται με την οικονομική, κοινωνική και πολιτική κατάσταση της εποχής. Παρά την υπεραισιοδοξία που διακατέχει το νεαρό κυπριακό κομμουνιστικό κίνημα της περιόδου (η οποία βέβαια εντάσσεται σ' ένα ευρύτερο διεθνές κλίμα που βλέπει ως επικαι-

μενη την πτώση του καπιταλισμού και το ξέσπασμα της διεθνούς εργατικής επανάστασης), το κείμενο αυτό μπορεί να θεωρηθεί ΠΡΟΦΗΤΙΚΟ ως προς την εξέλιξη των βασικών πτυχών του κυπριακού προβλήματος και ειδικότερα ως προς το ρόλο της αστικής τάξης και της εκκλησίας στον ανταποικιακό αγώνα και τις επιπτώσεις της εθνικιστικής πολιτικής στη γένεση και εξέλιξη της διακοινοτικής διαμάχης.

Διαβάζοντας κανείς το κείμενο αυτό κατανοεί επίσης την οξύτητα της διαμάχης που ξέσπασε αργότερα, μέσα στο ΚΚΚ και το ΑΚΕΛ για το εθνικό ζήτημα, που κατάληξε τελικά στην επικράτηση της ενωτικής γραμμής στα μέσα της δεκαετίας του 40.

Ξενοφών Καλλής

● Σημ. Το κείμενο αυτό όπως και πολλά άλλα σημαντικά κείμενα και έγγραφα του κομμουνιστικού κόμματος συμπεριλαμβάνονται στο υπό έκδοση βιβλίο μου «Η ιστορία του Κομμουνιστικού Κόμματος Κύπρου».

η οικονομική κρίση και η τοπική κυβέρνηση

Ο επικριτικός λόγος του Κυβερνήτη της Αιουτιάς που είδε τελευταία το φως αναγνωρίζει επί τέλους την ύπαρξη κρίσης και στη Κύπρο, ως αποτέλεσμα «της προόδου οικονομικής ευθείας» που «εξεργάσθη καθ' όλον τον κόσμο».

Τα στοιχεία που δημοσιεύονται στο λόγο αυτό πιστοποιούν αρκετά καλά την ύπαρξη της κρίσης.

Η παραγωγή των δημοπρασιών το 1930 είναι μικρότερα από την παραγωγή του 1929 ενώ οι προβλέψεις της παραγωγής για το 1931 είναι ακόμα χαρότερες. Η χρήση χημικών λιπασμάτων έχει περιοριστεί, όπως και η επεξεργασία άσκας. Οι ιδιοκτήτες γης, προκρίνοντας οι υσιφαιμάδες και τα μοναστήρια άφησαν άσκατα τα χωράφια τους και τα νομιάσανε στα πρόβατα για μερράδες.

Ο Κυβερνήτης αναγνωρίζει ότι οι τιμές των χαρουλινών, του μπαμπούσι, των σιτηρών και των άλλων γεωργικών προϊόντων είναι εξαιρετικά χαμηλές. Για μερικά προϊόντα π.χ. χαρούπια και μπαμπούσι, «αι τιμαί εξήνεσαν εις επίπεδον άγνωστον εις την παρούσαν γενεάν».

Οι δουλειές των μεταλλευτικών επιχειρήσεων έχουν περιοριστεί, ο δε Αμίαντος πιθανόν να εργασθεί φέτος μόνον τον Ιούλιον-Αύγουστον.

Όσον η εισαγωγή όσο και η εξαγωγή του 1930 έχουν περιοριστεί στο σύνολον τους περί τα 25% και εις μερικά προϊόντα περί τα 50-60%.

Είναι φανερό ότι με τέτοια κατάσταση η αεργία σφείλει να είναι πολύ διαδεδομένη ανάμεσα στην εργατική τάξη. Κι όμως ο Κυβερνήτης δεν αναφέρει τίποτε για την ανεργία κι αφήνει έμμεσα μόνον να υπονοηθεί ότι η Κυβέρνηση μελετά το ζήτημα με την υπόσχεση «ότι η Κυβέρνησις μελετά το δυνατόν της εισαγωγής... εργασιών αμοιβαίας ασφάλειας προστατευούσης τον εργάτην, εν περιπτώσει ανεργίας» μόνον όμως «ένεκεν ασθένειας» και εάν «επιτρέψωσι να οικονομικά της χώρας». Αυτό υπενθυμίζει την παροιμία: «Γάδαρε ψόφα, όσο να βγει το τσίρι!» Η κυβέρνηση αποδέχεται έτσι ότι δεν έχει κανένα σκαπό να πάρει σοβαρά μέτρα ενάντια στην αεργία, η οποία μαστίζει κυριολεκτικά όλους τους κλάδους της εργατικής τάξης και έγινε η αιτία (επειδή οι εργάτες είναι ανοργάνωτοι) να υποβιβασθούν τα μεροκάματα από πέρυσι ως φέτος κατά 30-40%!

Η κινητοποίηση και αι αιτήματα των αεργών δεν έχουν ως τώρα ληφθεί υπ' όψιν από την ζήτη Κυβέρνηση. «Στου κορυφού την πόρτα, όσο θέλεις βρόντα»!

Η κατάσταση των φτωχών και μεσαίων χωρικών ολοένα και χειροτερεύει, η πληρωμή των ετήσιων τοκοχρεωλύσεων εκ μέρους των Συνεργατικών Σεταιρειών μίνει πίσω (όπως αναφέρει κι ο λόγος του Κυβερνήτη) οι δε «κοιλιτικές αγορές» έχουν αυξηθεί από 9.337 κατά το 1929 σε 11.031 κατά το 1930. Και ο Κυβερνήτης εξηγεί ότι η «αύξησης της πολιτικής φιλοδοξίας

έγκεται κυρίως εις αγοράς εις μερους των τοκοτών». Αυτό δείχνει ότι οι μικροϊδιοκτήτες χωρικοί μας συνεχώς καταστρέφονται και χάνουν τα χωράφια τους.

Πού είναι τα μέτρα με τα οποία η Κυβέρνηση σκέπτεται να βοηθήσει τις εργαζόμενες μάζες; Κανένα! Υπόσχεται να κάμει οικονομίες εις τον προϋπολογισμό και να απελευθερώσει 600.000 για την ανάπτυξη της ναυτικής βάσεως στην Αμμόχωστο και για την κατασκευή δρόμων, οι οποίοι στο κάτω κάτω είναι στρατηγικής σημασίας. Αυτό είναι, όλο. Δηλαδή η καταστέμηση της κρίσης στην Κύπρο γίνεται με την μετατροπή της σε ένα μελλοντικό στρατιωτικό παδίο και ναυτικό ορμητήριο στον προπαρασκευασμένο νέο πόλεμο!

Τα άλλα θα τα διορθώσει η «Θεία Πρόνοια» και η ατέρρη αισιοδοξία του εξερχάτου. Και πραγματικά η αισιοδοξία του είναι ανεξάντλητη.

Ένα φανερό σημείο που βλέπει στον ορίζοντα είναι η αύξηση «ολίγων» του εμπορίου δηλαδή η εξαγωγή περισσότερων προϊόντων. Αυτό είν' αποτέλεσμα των εξευτελιστικών τιμών και προϋποθέτει τη ληστεία των αγροτικών μαζών. Αποδείξη ότι η εισαγωγή συναλλάγματος από την πούληση των περισσότερων προϊόντων είναι μικρότερη από την παροχή.

Άλλο «φανερό σημείο» είναι η «καλύτερος εμπορικός ισολογοισμός», δηλαδή ο περιορισμός του εμπορικού ελλείμματος.

Αυτό σε παρένθεση είναι και το φανερό σημείο που βλέπουν οι Έλληνες οικονομολόγοι στην Ελλάδα.

... ότι η Κυβέρνησις μελετά το δυνατόν της εισαγωγής... σχεδίου αμοιβαίας ασφάλειας προστατευούσης τον εργάτην, εν περιπτώσει ανεργίας» μόνον όμως...

Ο περιορισμός όμως αυτός του εμπορικού ελλείμματος είν' εντελώς φαινομενικός γιατί προέχεται από το γενικό παρμιασμό του εργαρίου εξαιτίας της μεγάλης πτώσης των τιμών. Αυτό θα είχε κάποια σημασία αν μπορούσαμε να υποθέσουμε ότι το κόστος της παραγωγής των γεωργικών μας προϊόντων θα ήταν δυνατό να λιγοστέψει τόσο, ώστε να αφήνουν κέρδος στο παραγωγή και με τις σημερινές τιμές. Μιλώντας με την οικονομολογική γλώσσα, χρειάζεται μια τεράστια ανάπτυξη της παραγωγικότητας της δουλειάς, πράγμα κατορθωτό μόνο με καλύτερα μέσα παραγωγής.

Οι χωρικοί μας, δηλαδή, πρέπει να αλλάξουν μεθόδους καλλιεργητικές (πράγμα αδύνατο χωρίς αλλαγή του συστήμα-

τος της αγροτικής μας ιδιοκτησίας) να χρησιμοποιήσουν άλλα εργαλεία κι άλλους τρόπους δουλειάς.

Αυτό όμως είν' αδύνατο κάτω από την απουσία και καπιταλιστική εκμετάλλευση που βρίσκονται τώρα οι χωρικοί μας. Μόσα σε τέτοιου λοιπόν κατάσταση ο περιορισμός του ελλείμματος του εμπορικού ισολογισμού ισοδυναμεί με το κόψιμο του παρφαλιού κανονός μακριά νταγαλάκια για να γίνει κανονικός άνθρωπος!

Άλλο φανερό σημείο είναι η αύξηση (σχεδόν ασήμαντη) των καταθέσεων στις Τράπεζες. Αυτό όμως δείχνει ακριβώς την ύπαρξη δυνατής κρίσης, η οποία δεν επιτρέπει την ωφέλιμη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων σε καπιταλιστικές επιχειρήσεις κι έτσι οι κεφαλαιοέχοι επιδιώκουν να ρευστοποιήσουν τα κεφάλαια τους και να τα καταθέσουν στις τράπεζες. Αυτό σημαίνει αζήτησία κεφαλαίων, πράγμα που προέχεται από την ύπαρξη κρίσης. Μια ενδεχομένη υποχώρηση της κρίσης θα έχει ως αποτέλεσμα το τρέξιμμα των καταθέσεων από τις τραπεζήσεις.

Η μόνη συμβουλή του εξερχάτου για την υπερίσχυση της κρίσης είναι η «απομονή» και οι «κονίες θυσιές» «όλων των τάξεων» πράγμα που στη γλώσσα της πραγματικότητας σημαίνει υπομονή των εργατικών τάξεων και των φτωχο-μεσαίων αγροτών σ' όλες τις οικονομικές επιχειρήσεις που τους κάμνει ο καπιταλισμός και οι εκ μέρους τους θυσιές για το στήριγμα του ατομικόεμπορικούκαπιταλιστικούενοδομηματος.

Η αισιοδοξία του Κυβερνήτη βασίζεται πάνω στο γεγονός «ότι η ιστορία ουδέμιαν αναφέρει περιπτώσειν κατάρχειας, ην δεν διαδέχεται αντίστοιχος αναβίωσις». Ναι! Αυτό ήταν αληθινό όσο ο καπιταλισμός παρηγοούσε «τη νεότητα» του, δηλαδή εφόσον ακολουθούσε την ανάπτυξή του παρμια. Σήμερον όμως ο καπιταλισμός μπήκε στην περίοδο της «προθανάτου» του αγονίας, στην περίοδο του μπερδισμού που προϋποθέτει την πάλι των διεθνών μονοπωλίων αναμεταξύ τους για τις αγορές και τις αποικίες, τους μπερδιστικούς πολέμους, στην περίοδο κατά την οποία το 1/6 της γήινης σφαίρας έχει αποκοπεί από το καπιταλιστικό σώμα και ο νέος σπινός έσκαψε και να ιαχθεί.

Ο καπιταλισμός μετά τον παρμιακό πόλεμο διέρχεται μια γενική κρίση, μέσα στο πλαίσιο της οποίας μπορεί να δοκιμάσει μόνο απασπαστικές «αναβιώσεις» που προετοιμάζονται με μεγαλύτερη κρίση, απαράλλακτα άσκα και οι προσπάθειες του μελλοθανάτου που καταβάλλει για να κρατηθεί στη ζωή, τον εξαντλητόν περισσότερο και τον αλυσιστόν περισσότερο προς το θάνατο.

Για αυτό τον λόγο η αισιοδοξία του εξερχάτου για μια «αναβίωση» που θα επεκτασθήσει την περίοδο της «θυέλης» (για να μεταχειριστούμε τους δικούς του όρους) δεν έχει καμιά επιστημονική βάση και έχει ως σκοπό μόνο και μόνο να καλλιεργήσει αναμεσα στον εργαζόμενο λαό φροσύδες ελπίδες για μια σύντομη καλύτερη της κατάστασης κι έτσι να περιορίσει τον επαναστατικό τους αγώνα.

Οι εργαζόμενες όμως μάζες του τόπου μας δεν μπορούν να ήσουν με απατηλές ελπίδες. Οφείλουμε να κινητοποιηθούμε για την επιτυχία των αμέσων τους αιτημάτων κι έτσι να ελαφρύνουν κάπως την βαρεία τους κατάσταση και να αγωνιστούν ενάντια στο μπερδιστικό και καπιταλιστικό σύστημα που γεννά την κρίση και τους πολέμους.

η οικονομική κρίση και η ένωση με την Ελλάδα

Αν η ξένη Κυβέρνηση διά του εδώ Κυβερνήτου καλλιεργεί την «αισιοδοξία» όσον αφορά την οικονομική κρίση και προσκαλεί «όλες» τις τάξεις να πιστοσύνε θυσιές για την υπερπήδηση πληρώνοντας αδιαμαρτύρητα τους βαρειούς φόρους, η Κυπριακή μπουρζουαζία, αντιμετωπίζει την οικονομική κρίση με δικό της τρόπο. Οι έμποροι επιδιώκουν να αγοράσουν τα γεωργικά προϊόντα της νήσου σε τιμές όσο το δυνατό χαμηλότερες, οι τοκογλύφοι προσπαθούν να εισπράξουν τα δάνεια και τους «δικαιούς» τόκους μέχρι και της τελευταίας πεντάρας, οι τσιφλικάδες και οι καλόγηροι θέλουν ακέραια τα ενοίκια τους από τους φτωχούς χωρικούς ή ρίχνουν αδιάκριτα τα μεροκάματα των εργατών τους, οι Κύπριοι μικροβιομήχανοι πίνουν κυριολεκτικά το αίμα των εργατών τους και γενικά όλοι οι εκμεταλλευτές ρίχνουν τα βάρη της οικονομικής κρίσης πάνω στη ράχη των εργαζομένων και προσπαθούν να την υπερπηθήσουν ληστεύοντας τους εργατές και τους φτωχο-μεσαίους αγρότες.

Όλη η σάρα-μάρα αυτή των εκμεταλλευτών ξέρει καλά ότι στο σκοπό αυτό έχει σύμμαχο και τον ξένο ιμπεριαλισμό, ο οποίος δεν αρνείται να μοιράσει τον προϊόν της ληστείας των εργαζομένων, ότι το έργο και των δύο εκμεταλλευτών - του ντόπιου και του ξένου- είναι το ίδιο.

Η Κυπριακή όμως μπουρζουαζία μαζί με τους τσιφλικάδες και καλόγηρους δεν θα είχαν καμιά ένσταση αν μπορούσαν να ληστεύουν μόνοι τους τον κυπριακό εργαζόμενο λαό. Γι' αυτό επιθυμούν την αναχώρηση των Εγγλέζων από την Κύπρο οι δε Έλληνες εκμεταλλευτές θα ήθελαν παρα πολλά, να συνδέσουν την τύχη τους με την τύχη της ελληνικής κεφαλαιοκρατίας, ενώνοντας την Κύπρο με την Ελλάδα. Θάμεναν έτσι μόνοι τους κυρίαρχοι και δεν θα αναγκαζόντουσαν να μοιράζοντο το πλιάτσικο με τους μισητούς «ξένους».

Μα η επιθυμία αυτή δεν εκδηλώνεται παρά με ρομαντικές επικλήσεις και με υστερικούς λόγους. Πολλοί «ριζοσπάστες» υπενθυμίζουν συχνά τον επαναστατικό αγώνα ενάντια στον εγγλέζικο ιμπεριαλισμό των ριζοσπαστών της Επτανήσου και προσκαλούν τους Κυπριότες εθνικιστές να τους μιμηθούν.

Μα ήταν τότε άλλοι καιροί, πέρασαν τα χρόνια εκείνα. Τότε η Ελληνική κεφαλαιοκρατία στο σύνολο της έπαιξε στα Βαλκάνια κάποιο επαναστατικό ρόλο πολεμώντας την ημιφεουδαρχική Τουρκική Αυτοκρατορία. Στην Ελληνική κυβέρνηση βρισκόταν ο Κωλέτης και το «εθνικό» του κόμμα - όργανο του Γαλλικού ιμπεριαλισμού που ήταν εχθρός της Αγγλίας. Γι' αυτό και η Ελληνική κυβέρνηση του «εθνικού» κόμματος υπεστήριξε ενεργά το κίνημα της Επτανήσου.

Τώρα όμως η κατάσταση είναι διαφορετική. Η ελληνική κεφαλαιοκρατία είναι στενά-πολύ στενά-δεμένη με το εγγλέζικο κεφάλαιο, το ελληνικό κράτος είναι καταχρεωμένο στους Εγγλέζους τραπεζίτες, στους Χάιπορ και Σία, το προλεταριακό επαναστατικό κίνημα στην Ελλάδα προχωρεί με μεγάλα βήματα πράγμα που αναγκάζει την ελληνική κεφαλαιοκρατία να

φασιστικοποιείται συνεχώς. Πως είναι δυνατό η φασιστική κυβέρνηση του Βενιζέλου να υποστηρίξει ένα πραγματικό επαναστατικό κίνημα στην Κύπρο; Η Κυπριακή κεφαλαιοκρατία ακολουθεί τη γενική πορεία της ελληνικής κεφαλαιοκρατίας και όταν προσθέσουμε και τον αντιδραστικό ρόλο των φεουδαρχικών υπολειμμάτων- της Εκκλησίας, μοναστηρίων, τσιφλικάδων- θα δούμε ότι η επανάληψη του ριζοσπαστικού αγώνα της Επτανήσου στην Κύπρο είναι πράγμα αδύνατο. Γι' αυτό βλέπουμε το «εθνικό» κίνημα να περιορίζεται μόνο σε υπονηματολογία, έσκαση κι ανόρθση.

Αν μάλιστα προσεκτικά διαβάσουμε το λόγο του αρχηγού των «εθνικών» κ. Λαγίτη στην τελευταία σύνοδο της βουλής, θα δούμε ότι δώ δεν πρόκειται για «Ένωση της Κύπρου της Ελλάδας με την Κύπρο»; Οι εθνικιστές μας για να επιτύχουν την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα είναι έτοιμοι να θυσιάσουν και τα τελευταία ψυχία της Εθνικής ανεξαρτησίας της Ελλάδας, ανοίγοντας «τους λιμένας» και « τας ελληνικές θάλασσας» εις τον εγγλέζικο ιμπεριαλισμό (δώρον άδωρον για την Αγγλική Αυτοκρατορία, εφ' όσον ολ' αυτά τα έχει και χωρίς να δώσει την Κύπρο στην Ελλάδα).

Το ενωτικό κίνημα μετά την κρίση που πέρασε ύστερα από τον πόλεμο, θα χρωμαπούσε οριστικά και θα έχανε κάθε σημασία αν δεν προλάβαινε η οικονομική κρίση που έδωσε ένα γερό κτύπημα στην αγροτική πολιτική του εγγλέζικου ιμπεριαλισμού.

... Είναι φανερό ότι οι Τούρκοι της Κύπρου με κανένα τρόπο δε θέλουν την Ένωση με την Ελλάδα και δεν πρέπει να την θέλουν....

Η οικονομική κρίση, η οποία στην Κύπρο είναι κυρίως αγροτική, έχει αναπτύξει την πολιτική δραστηριότητα των εργαζομένων μαζών, έχει δυναμώσει τη δυσανεμία τους ενάντια στους εκμεταλλευτές τους.

Αυτό προκαλεί την όξυνση των ταξικών αντιθέσεων και την ανάπτυξη του επαναστατικού κινήματος του προλεταριάτου και των εργαζομένων αγροτών, τόσο ενάντια στη ξένη Κυβέρνηση όσο κι ενάντια στους ντόπιους εκμεταλλευτές.

Οι φτωχοί χωρικοί άρχισαν ολοένα και περισσότερο να βλέπουν την σωτηρία τους όχι μόνο στην απελευθέρωση της Κύπρου από τον εγγλέζικο ιμπεριαλισμό, μα και στο αγώνα για τη γη, για την απαλλαγή τους από τα τοκογλυφικά χρέη κτλ.

Οι τσιφλικάδες, η Εκκλησία οι τοκογλύφοι, οι έμποροι και βιομήχανοι προσπαθούν με κάθε τρόπο να αναταράξουν την «αριστερευση» των μαζών και να τις αποτρέψουν από τον πραγματικό επαναστατικό δρόμο. Γι' αυτό αναζωογονούν και γαβανίζουν το πεθαμένο σύνθημα της Ένωσης με την Ελλάδα και μάλιστα το παρουσιάζουν ως την πανacea που θα λύσει τη φτωχολογία από την οικονομική κρίση.

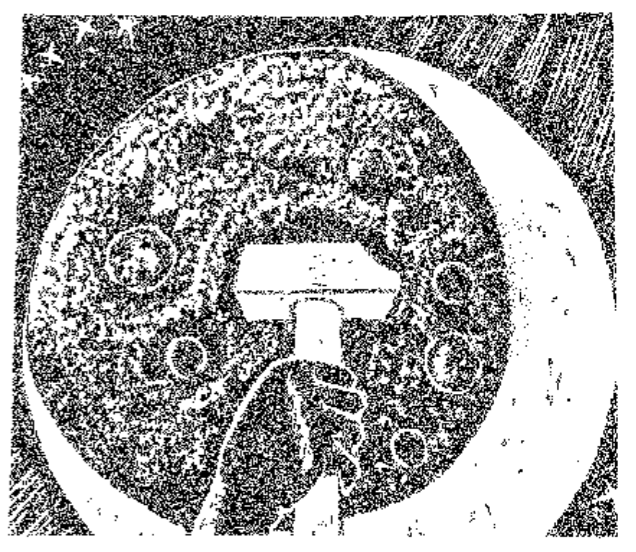
Όπως οι αρχαίοι δούλοι κι οι κατασβεσμένοι χριστιανούς της ρωμαϊκής αυτοχρ., ανέκασαν να επαναστατήσουν ενάντια στο σύστημα της δουλείας και στο ετοιμοθρόνο «αρχαίο» καθυστάς, ζητούσαν τη σωτηρία τους στο ουρανό κι καυτηζόμενοι το χριστιανισμό περιμέναν (όπως οι σημερινοί χιλιαστές, από μέρα σε μέρα τη «δεύτερη Παρουσία»-όχι του Ανθία μα την «πραγματική») έτσι κι οι «ενωτικοί» της Κύπρου προσπαθούν να πείσουν τις εργαζόμενες μάζες ότι θα εύρουν τη σωτηρία τους μόνο στην Ελλάδα. Γι' αυτούς η Ελλάδα είναι πραγματικός παράδεισος. Ούτε κρίση έχει, ούτε δυστυχία. Όλος ο κόσμος σημερεί, η παραγωγή οικονομική κρίση που δε σταμάτησε στα σύνορα ούτε της βαθιάλωσης Αμερικής, ούτε της κρατικής Αγγλικής Αυτοκρατορίας, σταμάτησαν ως εκ θεούματος στα σύνορα της μικρής Ελλάδας, η οποία αποτελεί μια ευτυχεμένη νήσο μέσα στην οικανό της δυστυχίας που παραδέχεται τον άλλο καπιταλιστικό κόσμο. (Οι ενωτικοί μας δεν ενδιαφέρονται να μας εξηγήσουν ποιοι λόγοι κέρνουν τους εργατές της Ελλάδας ν' απεργούν και να σκοτώνονται κάθε μέρα στους δρόμους, γιατί οι αγρότες να εξηγούνται, γιατί οι χωροφύλακες να σκοτώνουν τους αγρότες που δεν πληρώνουν τους φόρους κι άλλα πολλά γεγονότα του ελληνικού παραδείσου).

Σε αναμεταξύ οι Κύπριοι εργαζόμενοι, αναμένοντας τη σωτηρία τους μέσα στον Ελληνικό παράδεισο, οφείλουν να καθίσουν ήσυχοι, να μην επαναστατήσουν ενάντια στην εκμετάλλευσή, να μη θέλουν απαλλαγή από τα χρέη και έτσι να μην εμποδίζουν το τίπο έργο των εμπόρων και των τοκογλύφων, των τσιφλικάδων και των καλόγηρων, ούτε να διαμαρτυρούνται διόλου όταν τους ληστεύουν, όταν τους πέννουν το χρράφι, όταν τους ξεκληρίζουν.

Αυτό το ρόλο παίζει η αναγέννηση του ενωτικού κινήματος μέσα στους έρους της οικονομικής κρίσης. Αυτό φαίνεται ολοφάνερα μέσα στη Βουλή. Οι Έλληνες βουλευτές (εκτός του Γολατατσόπουλου) όργανα της κεφαλαιοκρατίας, δεν μπορούσαν να υπεβάλουν κανένα αίτημα της φτωχολογίας στη Βουλή και να ζητήσουν την πραγματοποίηση του στο την Κυπριακή Κυβέρνηση.

Αυτό θα ήταν αντίθετο με τα συμφέροντα των εκμεταλλευτών. Πήρανε λοιπόν το «ριζοσπαστικό» δρόμο και έζησαν «στην Ένωση και μόνον την Ένωση». Έτσι από τη μία φάνετο οι ριζοσπαστικοί γιατί δεν κέρνουν καμιά «απελευθέρωση» απέναντι στην ιμπεριαλισμό κι από την άλλη αποφεύγουν το σκοπέλο της επανολογίας που κερμάει να ζητήσουν κάτι για την απελευθέρωση του εργαζόμενου λαού. Αυτός πρέπει να κινεί και να παραβόλα μέσα στη δυστυχία, κλώνοντας το κούτσουρο, την Ένωση!

Το σύνθημα λοιπόν της Ένωσης αν' ένα επαναστατικό σύνθημα που επιδιέχει τις εργαζόμενες μάζες ν' ακολουθήσουν τον δρόμο της πάλης τόσο ενάντια στον ξένο ιμπεριαλισμό όσο και για τις έμμεσες και καθημερινές τους απαιτήσεις, οι οποίες είναι η μόνη σωτηρία τους σήμερα, ν' ακολουθήσουν τη γραμμή που τους υποδεικνύει το μόνο επαναστατικό κόμμα - το Κομμουνιστικό Κόμμα Κύπρου

Επίσης όμως από τον καθαρό επαναστατικό ρόλο, το σύνθημα της Ένωσης με την Ελλάδα χρησιμοποιείται ως ενδιάμεσο από τον εγγλέζικο ιμπεριαλισμό ως όπλο για την διάσπαση του κυπριακού εργαζόμενου λαού. Η Κύπρος δεν απελευθερώνεται από Έλληνες. Το 1/5 των κατοίκων της είναι Τούρκοι που είναι τόσο Κύπριοι όσο και οι Έλληνες κι ως λέγουν οι «Ενωτικοί» ότι οι Τούρκοι είναι «απλήθεροι».

Είναι φανερό ότι οι Τούρκοι της Κύπρου με κανένα τρόπο δε θέλουν την Ένωση με την Ελλάδα και δεν πρέπει να την θέλουν. Εφ' όσον δε ο αριθμός τους δεν είναι τόσο μεγάλος, ώστε να δικαιολογεί το σύνθημα της Ένωσης της Κύπρου με την Τουρκία (κατ' αντιπαράθεση προς το σύνθημα των Ελλήνων), γι' αυτό η Τουρκική κεφαλαιοκρατία της Κύπρου ακολουθεί το ρητό: «λίγο νοκόν προκείμενων, το ως χείρον βέλπυστον». Πραγματικά λοιπόν να υποστηρίξει την Αγγλική διαίχηση και να εργάζεται για την ειρήνη επικαιροποίηση της Κύπρου, συμπαράσποντας σ' αυτό το δρόμο και τις τοπικές εργαζόμενες μάζες.

Αυτό πιστοποιείται κι από την επίσημη των Άγγλων επίσημη μιλών της Βουλής πάνω στο ζήτημα της «Ενωτικής παραγράφου».

Επειδή τους τελευταίους μήνες έχει παρατηρηθεί κάποια προσέγγιση των Ελλήνων και Τούρκων βουλευτών μίας μεθ' της αυθαίρετης της Τοπικής Κυβέρνησης ενάντια στην Τουρκική παιδεία, οι «επίσημοι» βουλευτές αποχώρησαν από την ψηφοφορία της ενωτικής παραγράφου κι έτσι ξέμειναν οι Έλληνες κι οι Τούρκοι αντιμέτωποι. Και και μιν σύμφωνη με η Ενωτική παράγραφος, με η Τοπική Κυβέρνηση κατόρθωσε έτσι να διασπάσει τους Έλληνες και τους Τούρκους και ν' αφήσει να πάθη ανεμετέθη τους.

Και τότε μπορούμε να βγάλουμε ένα γενικό συμπέρασμα: Το σύνθημα της Ένωσης είναι επαναστατικό, επαναστατικό και όπλο στα χέρια του εγγλέζικου ιμπεριαλισμού για τη διάσπαση του Κυπριακού εργαζόμενου λαού. Είναι σύνθημα που εμποδίζει τα συμφέροντα της κλειτοκρατίας, η οποία φράζει το ζήτημα του εργατικού λαού.

Ο μόνος ορθός δρόμος που θα οδηγήσει στην απελευθέρωση της Κύπρου από την ιμπεριαλιστική καταπίεση είναι η ένωση των εργαζομένων Ελλήνων και Τούρκων στην αγώνα για τις έμμεσες τους απαιτήσεις και για την εργατο-αγροτική Σοβιετική Δημοκρατία της Κύπρου.

ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ Η ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ

Η οικονομική κρίση στην Κύπρο που έπρωξε το προλεταριάτο και τις φτωχές αγροτικές μάζες στην πιο ελεινική δυστυχία έγινε η αιτία να οξυνθούν οι αντιθέσεις των τάξεων, να ξεχωρίσουν «τα πρόβατα από των ερριφίων» - οι πλουτοκράτες από τους εκμεταλλευόμενους. Ως τότε τώρα η κυπριακή κεφαλαιοκρατία και ο ημιφεουδαρχικός κλήρος - ο σύμμαχος της - κρατούσαν κάτω από την επαιρησή τους τις εργαζόμενες μάζες και τις έφερναν αλυσοδεμένες μ όλων των ειδών τις προλήψεις πίσω από το άρμα τους.

Η «Μεγάλη Ίδεια», η ανύσταση του «Μαρμαρωμένου Βασιλιά», ο Αγαθός, ο πόλεμος εναντίον «των αίστιων Νεουσουλμάνων» για «του Χριστού την πίστην την αγία» - ιδίω τα μεσαιωνικά συνθήματα με τα οποία οι εμπτορο-τικογλύφοι κι η ημιφεουδαρχική κι εμπτορευμένη Ορθόδοξη Εκκλησία επί ολόκληρους αιώνες έχονε γαλουχίσει τις ελληνικές εργαζόμενες μάζες και τις έχονιν ποτίσει το δηλητήριο του πιο έντονου σλαβισμού, της πιο γελοίας προγονοπαθείας και του πιο ελεινικού εθνικού εγωκεντρικισμού. Το σύνθημα της Ένωσης με την Ελλάδα είναι για την Κύπρο η περιεκτική εδήλωση όλων των παρπαμένο εθνικών και θρησκευτικών προλήψεων.

Οι εργαζόμενες όμως μάζες τόσο στην Κύπρο, όσο και στην Ελλάδα άρχισαν πια να απελευθερώνονται από την πνευματική επιρροή της αστικοφεουδαρχικής ιδεολογίας και βρήκαν πια το δρόμο που θα τις οδηγήσει στην οικονομική και πνευματική τους απελευθέρωση - το δρόμο της παραδοσιακής επανάστασης του Κομμουνισμού.

Οι εργαζόμενες μάζες της Κύπρου - Έλληνες και Τούρκοι - μ' ενθουσιασμό εγκολπώνονται τη γραμμή του Κομμουνιστικού Κόμματος Κύπρου - του μόνου κόμματος που μπορεί να τις οδηγήσει στη απελευθέρωση τους τόσο από τον Εγγλέζικο Ιμπεριαλισμό, όσο κι από την εκμετάλλευση των ντόπιων εμπτορο-τοκογλύφων, βιομηχάνων, τσιφλικιάδων και καλογέρων.

Η ανοιχτή αποδοκιμασία των «Ένωτικών» μέσα στην αυλή της Αγίας Νάσιας έδωσε το σύνθημα του οριστικού αποχωρισμού των δύο αντιθέτων στρατοπέδων - του Εθνικισμού και του Κομμουνισμού. Χώρισαν οριστικά από τη μια οι Εθνικιστές, τα όργανα της ντόπιας κεφαλαιοκρατίας και οι σκεπασμένοι σύμμαχοι του ξένου ιμπεριαλισμού κι από την άλλη οι Κομμουνιστές, οι υπερασπιστές της φτωχολογίας κι άσπονδοι εχθροί του ιμπεριαλισμού και της ντόπιας πλουτοκρατίας.

Μάταια η αστική τάξη φωνάζει ότι στην Κύπρο «δεν υπάρχουν τάξεις» και διαμαρτύρεται γιατί «τα όργανα της Μόσχας» (Αχ κατά τα όργανα που σιληρώνονται με ρούβλια, μα δεν εννοούν να πληρωθούν με στερλίνες που ευχαρίστως θα δέθεται οι καλοί και φιλεργάτες σιστοί μας!) «δημιουργούν» διαφορές τάξεων. Μάταια η Ιερά Σύνοδος διαμαρτύρεται για την εισχώρηση των «αθέων» ανάμεσα στο ως τα τώρα υπομονητικό της ποιμνίο που άρχισε να δείχνει σημεία ανυποταξίας. Μάταια ξαφνίζονται οι μικροαστοί φυλι-

σταίοι και δεν μπορούν να χανέψουν το βαρυστόμοχο «φρούτο του Κομμουνισμού», το οποίο άρχισε να φαιτρώνει στην ως τα τώρα «ήσυχ» και «άγονη» αυτή χώρα.

Όπως έγραψε στα 1847 ο Κάρολ Μάρξ «ένα φάντασμα τρογγυρίζει την Ευρώπη - το φάντασμα του Κομμουνισμού».

Το φάντασμα αυτό τρογγυρίζει και την Κύπρο. Δεν υπάρχει καρπενίο, δεν υπάρχει χωριό όπου το ζήτημα του Κομμουνισμού να μη συζητείται. Ούτε η Ιερά Σύνοδος, ούτε οι διάφοροι «εθνικοί σύλλογοι» μπορούν να αποφεύγουν τον πειρασμό του Κομμουνισμού. Γίνονται εκλογές; Το ζήτημα του Κομμουνισμού γίνεται ο άξονας της όλης κίνησης!

Οι ενωτικοί αερολόγοι, παραξενωμένοι από την ανέλαστη κι αυτούς τροπή της πολιτικής κίνησης, εκλιπαρούν την υποστήριξη της ξένης κυβέρνησης, ξεκινώντας ότι είναι τουλάχιστο στα λόγια «σολέμοι» της και ζητούν να παταχθεί η «αναρχία». Η δε ιμπεριαλιστική κυβέρνηση δεν κοφώνει στις επιλήψεις των συμμάχων της για την εκμετάλλευση των εργαζόμενων τάξεων, εφαρμόζοντας, μια ολοένα και πιο δραστήρια τρομοκρατία κατά του Κομμουνιστικού Κόμματος.

Ο Κομμουνισμός αναγκασε τέλος και το σκουριασμένο μυαλό των ιδεολόγων και δημοσιογράφων της αστικής τάξης να κινηθεί σε αγώνα κατά της «αναρχίας», κατά των «κατάρτιδων» και κατά των «αθέων»! Όλες οι επαχθαιμένες πνευματικές κασσινούρες κινητοποιήθηκαν και κινητοποιούνται στον αγώνα κατά του Κομμουνισμού.

... Γιατί οι εργάτες «να μεριμνούν και την αύριον» και να μην παριμένουν να ζήσουν «όπως τα πετεινά του ουρανού» που «ούτε σπείρουν ούτε θερίζουν»; ...

Ο πρόμαχος «του έθνους και της ορθοδοξίας», ο αστικός τάτος και προπάντων τα πιο οπισθοδρομικά κι αγαθαγγελικά του όργανα, η «Αλήθεια» κι η «Ελευθερία», οδηγούν τον αγώνα αυτό και ζητούν ούτε λίγο ούτε πολύ την εξόντωση των Κομμουνιστών και την αποκοπήν τους από το σάπιο δένδρο της καπιταλιστικής κοινωνίας.

Ο πρόεδρος του «Συνδέσμου Εθελοντών», Ι. Πηγαίου ο οποίος δεν εργάζεται «χάριν του στομαχου και εντέρων» του, αλλά «χάριν υψηλών ιδανικών» χάριν πελατεία και ερανολογίας, δε θέλει να μείνει πίσω κι αποφάσισε να δώσει «μιαν διδασκαλίαν εις Κομμουνιστήν» που δημοσιεύεται στην γερο-

ντοκλή «Αλήθεια».

Στην διδασκαλία του διδάσκει κάποιον ανιστόχων «κομμουνιστή» που θέλει «να τα χωράσειμεν όλα», ενώ ο κ. Πηγαίου είναι υπέρ της χωτάσσεσμεν των όλων, «όπως έγινε στη Ρωσία». Ο Κομμουνιστής βέβαια δε θέλει να χωράσει τίποτα σε κανένα, αλλά να εθνικοποιήσει κι μέσα της παραγωγής για να εξασφαλίσει σε όλους τους εργαζόμενους δουλειά. Δεν υπάρχει δε Κομμουνιστής που θέλει «να χωράσει όλα», εκτός από κανένα ανιστόχων που νομίζει ότι είναι κομμουνιστής και με τον οποίο κατά προτίμηση άνωξ συζητήσει ο κ. Πηγαίου.

Ο κ. αυτός ηρθεζίζει τον μαθητή του ότι ο Κομμουνιστής θα τον κίσει να ζει όπως ζούσε σήμερα στην Ρωσία. Απογε της βλασφημίας! Ο Κίρκος εργάτης να προτιμήσει να δουλεύει 5-7 ώρες την ημέρα αντί 12-13, να παίρνει μεροκάματο που να του εξασφαλίζει μια καλύτερη ζωή αντί της πείνας, να έχει κοινωνική ασφάλεια αντί να πεθαίνει στους δρόμους και τόσα άλλα «κατά της Σοβιετικής κολύσεως»!

Ο κ. Πηγαίου ηρθεζίζει ακόμη τον μαθητή του, ότι υπό την Σοβιετική κυβέρνηση «άλλοι με θα κατοικούν εις ωραίως οικίας, διότι έχουν τα μέσα με τα αγράς» (δηλαδή οι εργάτες), ενώ «άλλοι θα κατοικούν εις τράγλας διότι δεν λογαριάζονται» (δηλαδή οι πρώην εκμεταλλευτές). Βλέπετε πραγματικά ανιστόχων! Ο κ. Πηγαίου λέγει στο μαθητή του: «Είναι αλήθεια ότι κατοικείς εις μιαν μικροκασιόκων (διάβοις τράγλων) ενώ άλλοι κάθονται εις μέγαλα και τρέφονται πλουσιοπαρόχως». Ο κ. Πηγαίου θέλει να μείνουν όπως έχουν τα πράγματα διότι «μέγαλα εις όλους δεν υπάρχουν»!

Οι εργάτες όμως είναι μετριόφρονες. Δέχονται να κατοικήσουν εις τα υπάρχοντα μέγαλα και για όσους θα μείνουν έξω, η μέλλουσα κυβέρνηση τους θα σκεφθεί! Άλλως τι τα μέγαλα να κτίξουν οι εργάτες, οι οποίοι θα εξακολουθήσουν να εργάζονται και υπό το Σοβιετικό καθεστώς. Κτίξουν κι άλλοι!

Θυμωρίζει τους εργάτες ότι θα κοκοπερνούν και θα αποφεύρουν υπό το Σοβιετικό καθεστώς, όπως σήμερα υποφέρουν κατά τον κ. Πηγαίου και οι εργάτες της Ρωσίας.

Παραπάτα όμως λέγει στον υποκαθέμενο μαθητή του ότι οι κομμουνιστές εγκατέλειψαν «την πατριδα και την θρησκείαν» για να εγκατέστησαν μόνο «όσπε να καλοπινάν ο στομάχος και να ήντερα» τους. Πως λοιπόν ο Κομμουνιστής κ. Πηγαίου μπορεί να εξασφαλίσει ψωμί για «τον στόμαχον και τα έντερα» των εργατών; (πράγμα τόσο χυδαίο για τους κολληράδες αστούς; οι εργάτες να σινηθίσει να τρέσει!).

Μα τώρα έρχεσθε σε αληθινή αντίθεση με τα λεγόμενα σας. Όλη σας η παλεμική ενάντια στον Κομμουνισμό στηρίζεται στην έπισση ότι ο κομμουνισμός (και φέρνεται παρτίδα για την Ρωσία) δεν μπορεί να εξασφαλίσει καλή ζωή στους εργάτες.

Τώρα δεν έρχεσθε να επικλήξετε τους εργάτες διότι υπερωύνται θρησκεία και πατριδα για να επιτύχουν καλύτερη ζωή υπό τον κομμουνισμό. Ασφαλώς «δεν μπορείται να ενωσσει τις δύο άκεις», όπως λένουν οι εχθροί σας Ρώσσοι!

Αμφιβάλλω αν οι εργάτες της Κύπρου είναι τόσο «ιδεολόγοι» ώστε να δέχονται να γερμάσουν τον σύμμαχο τους με ζητά του ευαγγελίου και με ζητωκραυγές υπό της «Ένώσεως». Πάντως ο κ. Πηγαίου και οι ταξικοί του σύμμαχοι αστοί, οι τόσο ιδεολόγοι είναι βέβαιο ότι δε θα δεχθούν τίποτα διαίτα που επιδιώκει ο κ. Πηγαίου για τους ερ-

γίες, κίνησης κατάλογο των «κομμουνιστών» Λευκωσίας και υποδεικνύοντας ευσημασία και εθνικότητα την απόληση του από τις δουλείες. Ακατανόητη ελληνικά προσέλαση των εργατών!

Τέλος πάντων στο τέλος η Πηγάσιου εισέλασε οριστικά τον εργάτη σας ότι οι Κομμουνιστές είναι «ακραιοληπείς», διότι (αίνουν μάρμα και σαρμάκια) τις ιδέες δηλαδή της ευτυχίας για τον αστό, αν προσθέσουμε και καμιά εφευρέτηση κομμουνιστική που άρθονα τους κερτούν οι δεσποσφάκες των Κεντρικών Φυλάκων όπου βρίσκονται. Ο εργάτης λοιπόν ύστερα από τέτοιο μάρμα δεν έχει παρά να φρονίσει να ξανσωνοποιήσει τον κ. Πηγάσιου όχι όμως υποθέτω για να τονέ συγχωρεί, αλλά για να τονέ φέρσει, αν δεν βελάνται βέβαια το φτήμα του.

Άλλο σκουριασμένο όπλο που κορυβιάστηκε εναντίον στο Κομμουνισμό είναι η Εκκλησία. Η Ιερά Σύνοδος σφίρει το ζήτημα του Κομμουνισμού και πιθανόν να υποθέσει τις ευαγγελικές προτάσεις της «Αληθείας» και ν' αποφράσει όλους του Κομμουνιστές. Αυτό θα είναι συμφωνότατο και με το Ευαγγέλιο. Γιατί οι εργάτες «να μερμούν δια την αύριον» και να μην περιμένουν να ζήσουν «όπως τα πτενά του ουρανού» που «ούτε απειροσύν ούτε θερίζουν»; Γιατί να αγωνίζονται κατά της κληροκρατίας και να μην γυρίζουν και από την άλλη πλευρά τους, όταν τους φερίζουν από τη μια και να μην περιμένουν τη σωτηρία τους μετά το θάνατο; Αυτά τα θανάσιμα αμαρτήματα σκανδαλίζουν τους απίστευτους αντιπροσώπους του Χριστού (οι οποίοι ούτε «εμπορεύονται» ούτε συγκεντρώνουν «θησαυρούς επί της γης») και γ' αυτό κηρύττουν αληθινή σταυροφορία κατά του Κομμουνισμού.

Οι χρυσόστομοι ιεροκήρυκες της «Ορθόδοξου εν Κύπρω Εκκλησίας» έχουν κινητοποιηθεί για να διδάξουν το «χριστιανόφιλον ποιήμιον», ότι οι λίγοι-μολοσβίκοι «το πτελούν» και ότι ο «αντίχριστος» παρουσιάστηκε στην Κύπρο με όλο του τα σατανικά τεχνήματα.

Εάν ο Πάπας της Ρώμης οργανώσει σταυροφορίες κατά του Κομμουνισμού χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα τα αυτό ακόμη το ραδιόφωνο (αδύνατο αν οι προκατοχοί του έμειναν πάνω στη φωτιά τους προγόνους του Μαρκίου, τους Γεωργίου και τους Κοπέριους) γιατί ο Μικαηλίου Αρμενίου-Κόκκος Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου να μείνει πίσω; Αν ο ένας είναι κληρονόμος του Αποστόλου Πέτρου, ο άλλος είναι κληρονόμος του Αποστόλου Βαρνάβα. Κι οι δύο καταγονται από τους μαύρους μεσαιωνικούς καιρούς από την φεουδαρχική περίοδο, από την εποχή της δουλοπαροικίας και της αγγαγρίας.

Η Ιερά Σύνοδος της Κύπρου βρήκε ήδη και το ελάχιστο της θύλα, τον προλετάριο κοιμητή Γαύρο Ανθία, ο οποίος με το κεντήριό του, τη «Δευτέρα Παρουσία», έκαψε τις εμπαισμένες κληψές της Ορθόδοξου Εκκλησίας κι εγελουποίησε καθ' εθνική και θεοκρατική πρόληψη. Μέσα στην «Δευτέρα Παρουσία» οι αιωνόβιες «αλήθειες» για τις οποίες υποχρητικά κόπτεται η αυστηρή τάξη, παρουσιάστηκαν όπως τους αιερρέτους και τις πεταλούδες των καρναβαλιών, ικανές να κινούν τα χέρια μονάχα. Γι' αυτό κι ο ποιητής Ανθίας έχει αποφράσει κι οφείλει να μείνει «άλωτος» μετά θάνατο μέχρι την «αληθινή» Δευτέρα Παρουσία, εκτός αν όσο που να πεθάνει θα έχουμε στην Κύπρο Κρεματτήριο (άβανο που κίονα τους νεκρούς) που θα

μπορεί να εξουθενώσει με την υψηλή θερμοκρασία τις μεταβιβάσεις συνέπειες του αφορισμού. Όσον αφορά τις πα γής συνέπειες του, το πολύ πολύ ο αφορισμός θα δώσει θέμα στον Ανθία να κάνει ταουχτερό του ειχειρόγραφο.

Άλλα όμως στα τασκιαλιστήρια τους, καλογήρους, η κυριώτατη Κεφαλοκρατία κηνησοποίησε και τα πιο στήχονα όπλα της, τους «σοσιαλιστές» μύλλον τους «εθνικοσοσιαλιστές» του πέτσιου Φαδία Κυριακίδη.

Οι τελευταίοι κρείλουν να παρουσιαστούν τώρα με τη μόσχα του φιλεγγατη για να αποτραβήθουν τους εργάτες από τον Κομμουνισμό και να τους οργανώσουν σε νομιμόφρονι συνδικάτα παρόμοια με τα θεοκρατικά και προδοτικά Τρέντι-σύνιους της Αγγλίας. Αυτή τη σημασία έχουν οι φιλεγγατικοί λόγοι μερικών βουλευτών κατά την κηνησοποίηση του νόμου περί συντεχνιών (Τρέντι-σύνιους) που επίσης επιδιώκει παρόμοιο σκοπό.

Κι όμως οι εργαζόμενες μάζες της Κύπρου δεν υποστηρίζονται από την ιμπεριομμουνιστική προπαγάνδα. Τουραντίον σιγά σιγά απελευθερώνονται από την πολιτική επιρροή της κεφαλοκρατίας και περνούν στο προλεταριακό στρατόπεδο κατά από τις σημαίες του Κομμουνιστικού Κόμματος.

Αυτό έχει πιστοποιηθεί στην εκλογή Πάφου. Η Εθνική Οργάνωση κι ο υποψήριος της έβαλαν ως κύριο ζήτημα στην εκλογική τους κημπάνια τον αγώνα κατά του Κομμουνισμού.

Με την λαμπρά, όπως ενόμιζαν, ευκαιρία του γεγονότος, ότι το κομμουνιστικό Κόμμα υποστήριξε το Γαλατόπουλο, οι «εθνικιστές» παρουσιάστηκαν ως πολέμοι του «Κομμουνισμού» και της «σθεσίας». Εχρησιμοποίησαν όλα τους τα όπλα και όλα τους τα ειχειρήματα κατά του Κομμουνισμού, ΕΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΑΝ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΝΟΣΗΣΗΣ ΣΤΗ ΛΕΜΕΣΟ βίβαιοι ότι οι νομιμόφρονι εθνικόφρονες χωρικοί της Πάφου θα γινόντουσαν έγκω θηρία, κι όμως το αποτέλεσμα ήταν αποκαρδιωτικό κι αντιστό.

Η έμφαση της μάλης ... απαιτεί σήμερα την πιο δραστήρια όραση από το Κ.Κ.Κ... όπως και την καλύτερη οργάνωση του αγώνα των εργαζόμενων μαζών - Ελλήνων και Τούρκων ...

Ο επίσημος αντιπρόσωπος του Εθνικισμού έχει ηττηθεί κατά κράτος κι «ο προσηλατιωμένος» (όπως τον χαρακτηρίσαν) του Κομμουνισμού Γαλατόπουλος, παρά τις σφαιρακτικές και την απολήμα πολλών φίλων του που ενόμιζαν ότι η εκκωστήριξη του Κομ. Κόμματος ήταν «βλαβερή» στην εκλογική τους μάχη.

Αυτό είναι μια μεγάλη νίκη του Κομ. Κόμματος κι αν ακόμη ο Γαλατόπουλος «αποκηρύξει τον Κομμουνισμό» όπως αναμένουν οι εθνικιστές, μάταια όμως ως τώρα.

Οι εκλογείς της Πάφου έδειξαν επίσης ότι να δυο στρατόπεδα χάρισαν μια οριστικά. Μα έδειξαν και κάτι άλλο. Ότι ο Εθνικισμός συνεχώς χρεωκοπεί και την θέση του την παίρνει

αφήνονα ο Κομμουνισμός, η μόνη ελπίδα των καταπιεζόμενων μαζών της Κύπρου. Η έμφαση της μάλης για την κηπάκτηση των εργαζόμενων απαιτεί σήμερα την πιο δραστήρια όραση από το Κομμουνιστικό Κόμμα Κύπρου και την κατά μέωπο επίθεση ενάντια στον Εθνικισμό και τις οργανώσεις του, όπως και την καλύτερη οργάνωση του αγώνα των εργαζόμενων μαζών - Ελλήνων και Τούρκων - για τις άμεσες τους απαιτήσεις.

Αυτή είναι η μόνη ορθή γραμμή για το Κομμουνιστικό Κόμμα της Κύπρου. Μάταια οι εθνικιστές «ενδιαφέρονται» για την κωροιογή στην Κύπρο της πολιτικής γραμμής της Κομμουνιστικής Διεθνούς, η οποία κατ' αποκός «διαστρεφλώνεται» από τους εδώ Κομμουνιστές. Κατ' αυτούς οι Κομμουνιστές οφείλουν να επιδιώξουν την Ένωση με την Ελλάδα (για να σπατήσουν ελευθερία προπαγάνδας των ιδεών τους» (ζεχνών το ιδανήμα του Βενιζέλου) και να πάρουν να κηνησοποιούν τους εργαζόμενους πάνω στις άμεσες απαιτήσεις. Μια λίγα λόγια θέλουν να κημούν το Κομμουνιστικό Κόμμα ουρά του εθνικισμού!

Η Κομμουνιστική Διεθνής όμως δεν υποστηρίζει οτιδήποτε εθνικό κίνημα μα μονάχα το επαναστατικό κι ως τώρα είδαμε ότι το εκκοτικό κίνημα είν' αντεπαναστατικό ρομαντικο-φιλολογικό κίνημα και όπλα στα χέρια του εγγλέζικου ιμπεριαλισμού.

Άλλος όρος είναι η εβασφάλιση της πολιτικής ανεξαρτησίας του Κομμουνιστικού Κόμματος και της ελεύθερας οργάνωσης των εργαζόμενων, πράγματα που δεν αναγκορίζουν οι εδώ εθνικιστές που θεωρούν τον Κομμουνισμό θανάσιμο σφάλμα. Για να λείψει κάθε παρεξήγηση κι παραδέσουμε ένω: απάδειασμα από το Πρόγραμμα της Κομμουνιστ. Διεθνούς:

«Το Κομμουνιστικό Κόμμα εις τις Αποικιακές και τις ημιαποικιακές χώρες πρέπει να διεξάγει ένα τολμηρό αγώνα εναντίον του ξένου ιμπεριαλισμού και αντιστάσεως να προπαγανδίζων υπέρ της φιλίας και της ενότητας με το προλεταριάτο των ιμπεριαλιστικών χωρών. Πρέπει στα φανερά να προσάγουν, να προπαγανδίζων και να θέσουν σε εφαρμογή το σύνθημα της αγροτικής επανάστασης, να διαχειρίσουν τις παρδαές μάζες των χωρικών για την απελευθέρωση των γεωκτημόνων και να καταπαλεψούν την αντιδραστική και μεσαιωνική επίδραση του κλήρου, των ιεροστολών και άλλων παρομοίων στοιχείων».

«Εις αυτές τις χώρες το κυριώτερον έργο είναι να οργανωθούν οι κηγάτες και χωρικοί ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ... και να απελευθερωθούν από την επιρροή της εθνικής κεφαλοκρατίας, με την οποία μπορούν να γίνουν προσωρινοί συμφωνοί από των όρων όπως αυτή, η κεφαλοκρατία, δεν επιδιώκει την επαναστατική οργάνωση των εργατών και χωρικών, και όπως διεξάγει ένα γνήσιο αγώνα εναντίον του ιμπεριαλισμού». (υπογράμμιση Ν. Κ.)

Καρόλος Παπαδημιτρίου

Ο Καρόλος Παπαδημιτρίου γεννήθηκε στην Βαυλιή το 1898. Τέλειωσε το Γαερνικό Γυμνάσιο της εποχής. Στο 22 του μετανάστευσε στην Αίγυπτο όπου ήλθε σε επαφή με το εργατικό κίνημα της χώρας. Από την Αίγυπτο μετέβηκε σε λίγα χρόνια λόγω της έραμης του και μέσθ Ελλάδα κηνησάει στην Σοβιετική Ένωση. Το 1926 πήγε στην Ελλάδα κι από εκεί μετατέθηκε στη Κύπρο για να οργανώσει το Εθνοτικό Συνέδριο του ΚΚΚ. Μετά το συνέδριο πηγήει στη Ελλάδα όπου έμας η κητόνταση δεν του επιδέεται να εγκατασταθεί και ξαναπήει στη Σοβιετική Ένωση. Εκεί μένει μέχρι το 1930. Το Δεκέμβριο του 1930 επιστέφει στη Κύπρο για να αναδιοργανώσει το ΚΚΚ. Συλλογίσταται μαζί τον Διέκτορα των Ομοσπονδιών και εφορίζεται στην Αγγλία απ όπου μαζί με τον Κάστα Σωλάκι κηνησάει στη Σοβιετική Ένωση Εκεί υφίσταται αυστηρή κητήρι για την ούαση του ΚΚΚ στα Ομοσπονδιανά και για το λόγο αυτό εκδιώκεται από την ηγεσία του κόμματος και στέλλεται στην κηρηγογή σε μια κηρηγογή του Καϊκάσου (αρχές του 32). Πεθάνει το 1934 από τύφο.

κουβεντιάζοντας με τον Φιφή Ιωάννου

Η κουβέντα αυτή έγινε και μαγνητοφωνήθηκε το 1979 με την προϋπόθεση να μην βγει τότε στην δημοσιότητα, ανάμεσα στον Φιφή Ιωάννου και τους Μάριο Τερμπιώτη-Ζήνωνα Σιροπεκλή- Θέμο Δημητρίου- Ζήνωνα Πορφιάδη- Αντώνη Δημητρίου- Έλλη Μόζορα κ.α. Λόγω του τεράστιου μεγέθους της υπάρχει η αναγκαιότητα σύντμησης η οποία μεταξύ άλλων καταστρέφει σε ένα βαθμό το αυθόρμητο της ομιλίας του Φιφή όπως επίσης και την ομορφιά της Κυπριακής διαλέκτου. Βέβαια αρκετά στοιχεία και απόψεις θα πρέπει να διαστωρευθούν με άλλες πηγές για να διαπιστωθεί η ορθότητα τους. Πέραν εν πάσει περιπτώσει από τα στοιχεία που μας δίνει ο Φιφής Ιωάννου μέσα από την κουβέντα του συνάγεται και το κλίμα που επικρατούσε τότε στο ΚΚΚ και το ΑΚΕΛ.

Το κείμενο θα δημοσιευτεί σε συνέχειες

Φιφής Για να στηριχτεί το σύνθημα της Ένωσης το 1943 αποφασίστηκε να σταλούν 3.000 εδελοντές για υποστήριξη των συμμαχικών δυνάμεων. Αυτό θα έδινε το δικαίωμα στους Κυπρίους με την συμμετοχή τους στον αντιφασιστικό πόλεμο να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους μετά την Νίκη.

Η συμμετοχή της Σοβιετικής Ένωσης στον πόλεμο θα ενίσχυε τον αντιφασιστικό χαρακτήρα του αγώνα αυτού και ήταν ακόμα ένα κίνητρο και ελατήριο για να μην μείνει αμέτοχο το κόμμα,

πράγμα που στήριζε ταυτόχρονα και το σύνθημα του, για «Ένωση».

Η συμμετοχή στην ουσία στον αντιφασιστικό πόλεμο δεν ήταν θέμα δημιουργίας αντίστοιχου όπως έγινε σε άλλες χώρες περιοριστικά στην κατάταξη εθελοντών σε κάποια συμμαχική δύναμη. Η μόνη χώρα που προσφέρόταν ήταν η Αγγλία με τις δυνάμεις της στην Μέση Ανατολή.

Ενταξη μέλη της Κεντρικής Επιτροπής του κόμματος από τα 17 κipaγονται σαν εθελοντές,

πράγμα που είχε μεγάλη σημασία.

Στο μεταξύ αρχίζα μια μεγάλη διαμάχη μέσα στο κόμμα. Συζητούν να υπάρχουν και τα δύο κόμματα. Αυτό πρέπει να το νιώσει ιδιαίτερα διότι ιδρύθηκε το νέο κόμμα (ΑΚΕΛ) το άλλο κόμμα (ΚΚΚ) δεν διαλύθηκε. Έτσι ο Πλουτής συνεδρίασε σαν Γραμματέας με την Κεντρική Επιτροπή του ΑΚΕΛ και στο παρεκκλήσιο σαν γραμματέας του ΚΚΚ και αυτό για να παίρνει καθοδήγηση από το ΚΚΚ και να μην διοχετεύει στο ΑΚΕΛ.

Αυτό δημιουργούσε πολλές αντιφάσεις και αντιθέσεις, με αποτέλεσμα πολλές φορές να μην μπορεί να περνά την καθοδήγηση του ΚΚΚ. Κοιμιά φορά αποδεχόταν σκέψεις ή παρατηρήσεις που επικρατούσαν στην Κ. Επιτροπή του ΑΚΕΛ και προσπαθούσε να περάσει το ΚΚΚ.

Έτσι ο Πλουτής έγινε ηθελημένα ή όχι εκλιποκρίματα ή όχι «ράπισμα» μεταξύ των δύο κομμάτων.

Η συμπεριφορά του έτσι δεν διαφέρει από τους άλλους.

Το ΚΚΚ ήταν παράνομο, όπως είναι γνωστό, και έτσι δεν μπο-

ρούσε να μαζικοποιηθεί. Ήταν, ο μόνος Πλουτής να γίνει ηγετής ενός μεγάλου κόμματος (ΑΚΕΛ) και μερικά (ηγ. του ΚΚΚ) με αυτό το τρόπο θα μπορούσαν να μείνουν στα παρασκήνια και να προσπαθήσουν συνταχόμενοι με το κομμουνιστικό κίνημα ένα μεγάλο κόμμα.

Αυτό σήμανε ότι θα γίνονταν προσπάθειες να μπουν στο ΑΚΕΛ πιο πλατιά στοιχεία αλλά η καθοδήγηση να είναι με τη ΚΚΚ.

Η διαμάχη αυτή κράτησε από την ίδρυση σχεδόν του ΑΚΕΛ μέχρι το 1943-44. Αρχισ να επιδεινώνεται ήταν έφυγαν τα 11 στελέχη, εθελοντές, από τα οποία τα πιο πολλά ήταν της καθοδήγησης του ΚΚΚ. Υπήρχε μια διαρκής συζήτηση μέσα στο κόμμα για το αν θα διαλυθεί ή όχι το ΚΚΚ. Ο Πλουτής ήταν υπέρ της διάλυσης διότι θα ένοιθε τις άνωτα μέσα στο ΑΚΕΛ, τα οποία άλλωστε καθοδηγούσε. (Δεν είχε πιά χαλνάρια). Πολλοί από τους μικροιστούς έφυγαν είτε γιατί έβλεπαν το κόμμα να τραβά προς τα αριστερά (δεν ήταν όπως τα ανεμνεναν) είτε γιατί η Αγγλοκρατία τους

εγύρασε.

Δύο στελέχη (παραφράζω τα ανάμεσα Σ.Σ) στους οποίους είχε προσφερθεί δικαστική θέση έγιναν δικαστές με την άδεια του κόμματος ομολογουμένως.

Σητά - σητά έφυγαν τα μικροιστομενιστικά και επιστροφικά μαρξιστικά στοιχεία που μαζί στο κόμμα.

Αυτό έδωσε μεγαλύτερη λάξη στον Πλουτή να λέει ότι κόμμα βρήκε τα πόδια του και έγινε το ίδιο κομμουνιστικό (ΑΚΕΛ Σ.Σ).

Από μικροιστούς έχουμε μια ομάδα αναντιστάτων έξω από την Κεντρική, ότι έχει ένα - δύο μετ' την Κεντρική να άλλοι 17 είναι δικιά τους. Αυτή η δόξα κέρδιζε έδαφος, πολύ περισσότερο διότι έφυγαν τα 11 προληπτικά-παρμένα στελέχη να τον πόλεμο, όπως ο Μαρκουλλάς, ο Μήνας Περδίας (πήγε ούσα τον έβγαλει ακόμα γιατί είχε αυτοκτονήσει). Ο βασικός Βασιλείου, ο οποίος ήταν και υπέρ των εναντίων του Πλουτή, (ο Βασίλειος ήταν ο πατέρας του σημερινού Προέδρου της Δημοκρατίας Σ.Σ) ο Α. Φάνης και άλλοι.

Κατά συνέπεια η θέση του Πλουτή να διάλυση του ΚΚΚ ενδυναμώθηκε. Το κόμμα όμως διαλύθηκε το 1945 όταν άρχισαν να γυρίζουν πίσω τα στελέχη του από τον πόλεμο. Τότε η διαμάχη εναντίον του Πλουτή γίνεται μεγάλη και παίρνει διάφορες άλλες μορφές. Ο Πλουτής δεν είναι εύκολη λεία και διαρκώς προσπαθούν να βρουν τρόπο να τον τορπιλίσουν και με τις άλλες μέθοδους όχι τις σωστές.

Συμπέρασμα:

Μόλις μας για τις διαμάχες που εξελίχθηκαν μέσα στο ΚΚΚ την πρώτη περίοδο για την ηγεσία του ΑΚΕΛ και την δεύτερη περίοδο για την διάλυση του ΚΚΚ. Αυτές οι διαμάχες έγιναν σε συσκέψεις.

Φιφής:

Σε συσκέψεις κομιά φορά σε φράσεις. Ήταν δύο οι περιπτώσεις για παράδειγμα που ο Πλουτής με επληρώσεις έβλεπε, όταν ήσαν ακόμα δασκάλος. Του είπα ότι ήσαν εκτός των πραγμάτων, διακόμουν στην πύλη της Χρυσόχοης και δεν παραισκευάζονα σε συσκέψεις εκτός όταν με καλούσαν επίτηδες. Το 1942 όταν ήσαν στην Ορούνα με εξαλούσαν πιο τακτικά. Αλλά και αν ήσαν στην Λευκωσία συνεδρίαζαν στο Βερώσι και στη Λεμεσό,

που ήταν η έδρα του Πλουτή. Όταν ήμουν στην Ερμιο και είχα καλύτερη επικοινωνία με την Λεμεσό (ήταν το 1943 και τότε ο Πλουτής ήταν Δήμαρχος της Λεμεσού) ο Πλουτής με φώναξε μια - δύο φορές να μου μιλήσει. Ήθελε να ήθελε με συμπάθεια να με φέρει στα νερά του. Απόδειξη ήταν η επίκληση του να μπού μέσα στην Κεντρική Επιτροπή επίσημα (το 1943).

Όντας δάσκαλος παρευρέθηκα στο πρώτο συνέδριο και εξελήθηκα στην Κεντρική Επιτροπή, γιατί είπα δυο - τρία λόγια για την δράση μου ο Γενικός Γραμματέας (Πλουτής).

Στο συνέδριο αυτό έμεινε μερικούς ανθρώπους δικούς του ο Χριστοφής ο Οικονομίδης, (τούτος που φέρνει τα Μικρανετάς τωρά)

Συντροφιά:

Θα ήταν ενδιαφέρον να ακούσουμε πόσο διάρκεισε αυτή η διαμάχη;

Φιφής: Διάρκεισε από Νιόβρη μέχρι τον Μάρτη. Το 40 ήμουν δάσκαλος στην Ορολίτσα (μετά την Αρχιμανδρίτσα) εκεί είχαμε μια τομεακή επιτροπή στου Μόρφου, εγώ ο Λάζαρος και ο Κασάτης από το Ξερό.

Συντροφιά:

Κατέβαιναν στελέχη στην περιοχή και από τις δύο απόψεις;

Φιφής:

Είπαμε ο Λάζαρος ήταν στην Κεντρική Επιτροπή διότι εγώ, είπαμε, ήμουν δάσκαλος. Ο Λάζαρος έφερε το έγγραφο της Κεντρικής Επιτροπής στο τομέα που ήταν τριμελής. Το κάθε μέλος έπαιρνε το έγγραφο στα χωριά που ήταν υπεύθυνο.

Συντροφιά:

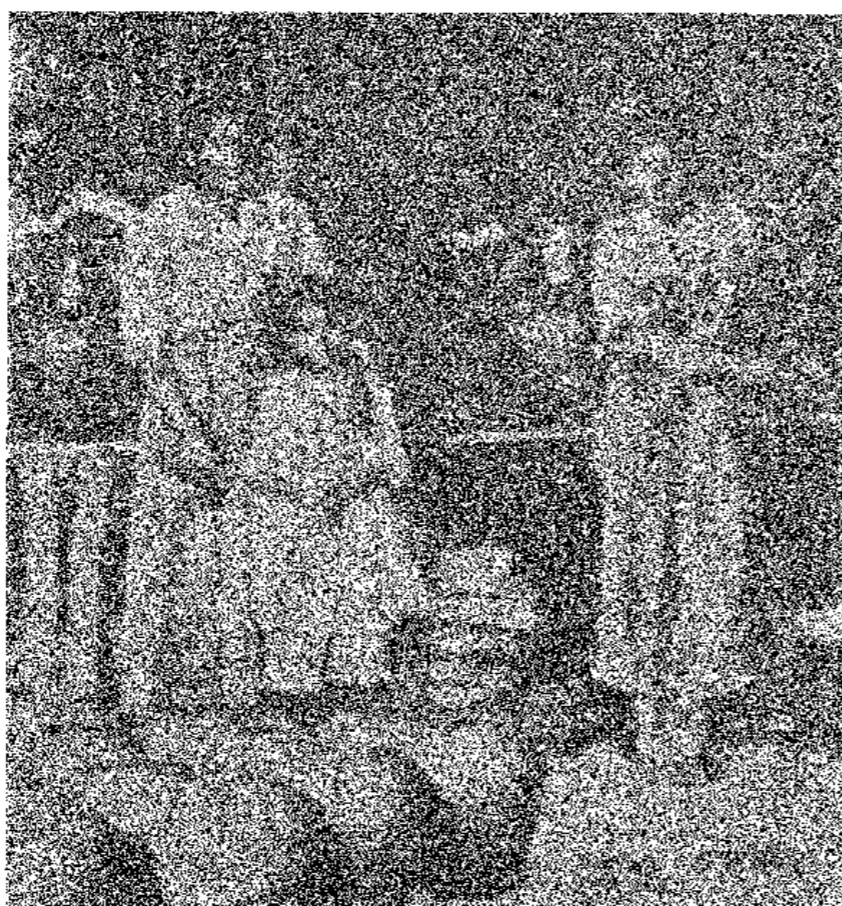
Όπως είναι γνωστό εκείνη η εποχή έχει την σφραγίδα του Στάλιν ήταν μια περίοδος μετά τις δικές της Μόσχας μετά την επιβολή της διεθνούς πάνω στα κόμματα. Αυτό επηρέασε;

Φιφής:

Δεν υπήρχε καμιά οντανάκλαση αυτού του δεδομένου μέσα στο Κυπριακό κίνημα. Μάλιστα περνούσε σχεδόν απαρατήρητα. Ήταν μόλις ιδρούσαν το κόμμα, μόλις πήγαινε να βρει τα πόδια του, μετά ήρθε ο πόλεμος.

Συντροφιά:

Ναι όμως μέσα στο κόμμα μπηγαν 10 διανοούμενοι, ας πούμε, και είχαν μια άποψη.

Φιφής:

Μάλιστα.

Συντροφιά:

Σ' αυτούς τους ανθρώπους δόθηκε η ευκαιρία να συζητήσουν την θέση τους μπροστά στα μέλη. Από ότι ήξερα ο Λάζαρος ήταν εναντίον;

Φιφής:

Και εγώ ήμουν εναντίον.

Συντροφιά:

Ο Λάζαρος κατέβαζε έγγραφο για συζήτηση;

Φιφής: Πρώτα - πρώτα σκατεβάσαμε και τα δύο έγγραφα. Πρέπει να ομολογήσω ήταν δημοκρατική η διαδικασία. Απόδειξη ότι πήγαν όλοι στο συνέδριο, οι δέκα - έντεκα διανοούμενοι. Ο Λάζαρος έμεινε μέλος σχεδόν μέχρι τον θάνατό του και εκλεγόταν Δήμαρχος συνέχεια. Δεν υπήρχε διάσπαση μετά την απόφαση. Ο δημοκρατικός συγκεντρωτισμός Λεμεσογούς έντονο μέσα στο κόμμα ανεξάρτητα αν καμιά φορά έσπαζε με τα φάλτσα του Πλουτή, ή αργότερα όταν έγινε μια αντικανονική πράξη από τον Ζιαρτίδη.

Συντροφιά:

Ξέρουμε ότι το 43 διαλύθηκε η διεθνής.

Φιφής:

Ναι.

Συντροφιά:

Σε τούτη την περίπτωση πήρατε καμιά θέση;

Φιφής:

Καμιά. Δεν υπήρχε επαφή με τον έξω κόσμο εκτός με το Εγγλέζικο κόμμα.

Συντροφιά:

Επικρατεί η εντύπωση ότι η Διεθνής ανέθεσε στο Εγγλέζικο κόμμα να καθοδηγεί.

Φιφής:

Οχι. Όχι, απλώς ήταν η μόνη επαφή που μπορούσαμε να έχουμε. Όμως τώρα μιλούσαμε στα «μυστά» στις προσωπικές μου εμπειρίες.

Βρισκόμαστε στο σημείο που είπαμε, οι ελευθεριές είναι στο στρατό και εδώ αρχίζουν να χρησιμοποιούν μη ορθολογιστικές και δημοκρατικές μεθόδους εναντίον του Πλουτή. Θα σας πω για να τις χαρακτηρίσετε και

σοείς. Για παραδείγματα, του ζητούσαν να αφήσει το "δημαρχιλίκι" και να έρθει στη Λευκωσία, με το δικαιολογητικό "ότι ένας Γραμματέας του κόμματος πρέπει να είναι στην πρωτεύουσα. Αυτό το έκαναν μόνο και μόνο για να δοκιμάσουν πόσο έντιμος ήταν δηλαδή αν τα αφήνει όλα ακόμα και ένα αξίωμα δημάρχου, όπου τον εξέλεξε ένα λαός για να έρθει στην Λευκωσία - όχι γιατί πράγματι ήταν ανάγκη να έρθει. Υστερα δοκίμαζαν τον Πλουτή σε σχέση με την γυναίκα του... (Σ.Σ. αναφέρεται σε πολύ προσωπικά ζητήματα που δεν μπορούν να δημοσιευτούν).

Όλα αυτά δεν ήταν έντιμα μέσα στο πόλεμο τους για να τον εξαντλήσουν.

Συντροφιά:

Γιατί ήθελαν να τον εξοντώσουν;

Φιφής:

Ουσιαστικά γιατί θεωρούσαν ότι σαν κομμουνιστής δεν έπρεπε να κάμνει ορισμένα πράγματα. Να σας πω ένα παράδειγμα. Σε μια περίπτωση μας εκίνησε αγωγή επί λιβάλλω ο φίλος μου ο Πολύκαρπος. Ο Αβέλλωος ήταν στην

εφημερίδα "Πολιτεία" που έβγαζαν ο Πλουτής μαζί με τον Γιαρτασίδη. Πληρώσαμε σαν κόμμα 500 λίρες που ήταν μεγάλη υπόθεση για την εποχή εκείνη. Ο κόσμος όμως τις έδωσε. Αργότερα ανακάλυψα προσωπικά, ένα βιβλίο του Πολύκαρπου εναντίον του Πλουτή και μέσω του Ιωάννη Κληρίδη κινήσαμε αγωγή και κερδίσαμε. Πήραμε 500 λίρες τις οποίες ήθελε ο Πλουτής. Τον ρωτήσαμε "Γιατί με Πλουτή εν δικές σου; Τις έδωσαμε προχτές για σένα. Τώρα οι 500 λίρες είναι του κόμματος. Η απάντηση του ήταν ότι τις ήθελε να κάνει μια στήλη στην πλατεία Ηρώων (Σ.Σ. Λεμεσό). Ίγυουρα ο πόλεμος που του έκαναν να έρθει στην Λευκωσία δεν ήταν σωστός. Όμως όταν παίρνεται η απόφαση (και παίρνοντο από σώματα οι αποφάσεις) καλώς ή κακώς έπρεπε να πεθαίνατε.

Πάθηκε η απόφαση για να έρθει στην Λευκωσία και ενώ υποσχέτο ότι θα έρθει, ζητούσε μετά 10 -15 μέρες αναβολή και έκανε το πλαν να ανακρίψει την απόφαση. Και επήγγαινε το "γιαλέλι".

Συντροφιά:

Πόση ήταν η δύναμη του κόμματος εκείνο το καιρό;

Φιφής:

Πρέπει να ήταν 5 - 6 χιλιάδες μέλη αλλά η επιρροή του ήταν πολύ πιο μεγάλη. Για να καταλάβετε το 1943 ήδη με την δύναμη του κόμματος κερδίσαμε βουλευτικές δήμιους καθώς και γερεικομιοπόλει όπως η Λατύνος, ο Καραβάς. Κερδίσαμε την Λεμεσό με τον Πλουτή, την Σέκλια Λάφνακο με τον Σαντομά και την Αμμόχωστο με τον Αδάμο. Χάσαμε την Λευκωσία από το Δέρβη τη Κερύνεια από τον Δημητριάδη και την Πάφο από τον Γαλιτόπουλο. Επομένως; είχε πολλή επιρροή το κόμμα και με οποιουδήποτε και αν συμμαχούσε (συμβαίνει περίπου και σήμερα) ήταν αρκετό να κερδίσει την πλειοψηφία για να έχει απλά μια αστικοδημοκρατική βιρίνα.

Τότε ήταν η εποχή επίσης που έφτασε η κρίση στο επρωχρήτο.

Επέστρεψαν από τον πόλεμο και το άλλα στελέχη και ήθελαν κάποιου νοποθέτηση (πράγμα που δεν το είχε προβλέψει το κόμμα). Είχαν πάσει ως απλά μέλη της Κεντρικής Επιτροπής και γυρίζοντας πίσω βρήκαν μια πλήρη Κεντρική Επιτροπή των 17 μελών (Σ.Σ. κατά την διάρκεια της απουσίας τους συμπληρώθηκαν οι 11 θέσεις στην Κεντρική Επιτροπή).

Ο Ζιαρτίδης παίρνει την θέση του Γενικού Γραμματέα της Π.Ε.Σ. οι άλλοι που θα έμπαιναν ήταν πάρα πολλοί. Αυτό δημιούργησε πρόβλημα.

Τότε ήταν που με όλα όσα ανέφερα γύρω από τον Πλουτή και την διαμάχη η Κεντρική Επιτροπή αποφάσισε για πρώτη φορά, την εισήγηση στο Πέμπτο συνέδριο του κόμματος, που ήταν το 45 να μην την κάμει ο Πλουτής. Ανάθεσαν σε μένα να κάνω την εισήγηση.

Δεν είχα υπ' όψη μου τίποτε για την ηγεσία του κόμματος, ήμουν μέλος του συνεδρίου, του γραφείου μαζικής ζήμωσης και προπαγάνδας και της εφημερίδας "Δημοκράτης". Μάλιστα η πιο πολλή δουλειά μου ήταν στην εφημερίδα ως υπεύθυνος μαζικής ζήμωσης έχοντας ταυτόχρονα υπό την ευθύνη μου τον εκπαιδευτικό τομέα ως δάσκαλος που ήμουν. *

Συνέχεια στο επόμενο τεύχος.

"Τα αυτονοήτα του σοσιαλ-πατριωτισμού"

η ελληνοκυπριακή ακρα αριστερά

ΤΑ "ΑΥΤΟΝΟΗΤΑ" ΤΟΥ ΚΟΣΙΑΛΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΥ

Η Β/Κ ΑΚΡΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

Με την ευκαιρία ενός άρθρου του Χ. Ηλιαδη στο τεύχος του Μάρτη 1988 του "Έντος των Τειχών" γράφουμε ένα άρθρο με τίτλο "Άνομα ένας Ελληνοκυπριακός Σοσιαλ-πατριώτης". Δηλαδή άνομα ένας που μιλά στο όνομα του σοσιαλισμού, αλλά στην πράξη είναι απλά ένας πατριώτης. Από τότε, γράφτηκε μια απάντηση του Χ. Ηλιαδη σε δύο τεύχη του περιοδικού, ένα άνομα δικό μας άρθρο, και ένα τελευταίο άρθρο του Χ. Ηλιαδη, και σε δύο συνέχειες.

Ένας μας δεν ήταν ποτέ να μπουκε σε μια συζήτηση ειδικά με τον Χ. Ηλιαδη, αλλά να δείξουμε με ευκαιρία τα άρθρα του τις αντιθέσεις και την πραγματική ουσία της πολιτικής όχι του Χ. Ηλιαδη, αλλά του σοσιαλπατριωτισμού. Μιας πολιτικής που δεν είναι δικό του "κρονόμο" μόνο, αλλά της παραδοσιακής αριστεράς καθώς και της πλειοψηφίας του υπολοίπου αριστερού χώρου στην ν. Κύπρο.

Οι τελευταίοι λίγες μήνες έδειξαν ότι η αντιπαράθεση αναμειχά σε μας και σε αυτούς που εμείς αποκαλούσαμε σοσιαλπατριώτες στο πρώτο μας άρθρο στο "Έντος των Τειχών" (κάπως και στα υπολοιπα κείμενα μας) δεν είναι καθόλου θεωρητική. Μόνο στις συνθήκες που δημιουργήθηκαν τον τελευταίο χρόνο φάνηκε καθαρά η σχέση της θέσης που έχει ο καθένας σε αυτή την κολλετική διαμάχη με την στάση που κρατά στην πράξη απέναντι σε πολιτικά γεγονότα τα οποία δεν μπορεί κανείς να αγνοήσει.

Τους τελευταίους μήνες εμφανίστηκε μια γενική ανάστροφη που μαχητικού εθνικισμού, που ήταν η αντίδραση των απορριπτικών και γενικά των πιο ακραίων εθνικιστών στα Νταβες, στη νίκη του "Ενδοτικού" Καραϊσκάκη, και στην επανεναέρση του διακομματικού διαλόγου.

Βίσαμε αυτο το δυναμισμό του εθνικισμού να παίρνει σάρια και οστά με τις διάφορες "αντικατοχήνες" πορείες, τις πορείες τύπου "επιταγή", με την "μαχητικότητα" των μαθητών στην σπείρα της ανακήρυξης της Τ.Α.Β.Κ., και με τις πατριωτικές εκδηλώσεις με την ευκαιρία του γάμου της Αλεξίας Χρονιά με τον πρώτο κλητικό.

Από την άλλη όμως μέσα στην ίδια περίοδο εμφανίστηκε κάποιο κίνημα συμπλοκής στον αντίθετο συνείδηση στην στρατεύση Γ. Παρπα που πήγε δύο μήνες φυλάκη επειδή δήλωσε ότι δεν θέλει να συμμετάχει στις ασκήσεις της εθνοφυλακής για να πολεμήσει τους τουρκοκυπρίους, αλλά θέλει να αγωνιστεί για μια ειλικρινή επανάσταση. Μέσα στην ίδια περίοδο εμφανίστηκε και η κινήσιση εναντίον στην επανακήρυξη της "Εκτακτης Εισφοράς για την Αμυνα", με ενδειχτή εκδήλωση-πικετοφορία στην πλατεία Ελευθερίας, και με οργανωμένη κωμωδία μέσα σε εργατικούς χώρους, με μοιράσματα φυλλάδιων και μαζικά υπογράφων.

Με λίγα λόγια, αρχίσε να δυναμώνει μια πάλη μέσα στην ελληνοκυπριακή κοινωνία. Στον ένα "πόλο", στη μια άκρη, βρίσκονται οι μαχητικοί απορριπτικοί. Κύρια μικράσται σφύριστες που αναδύονται και προσπαθούν να αναβιώσουν κάποια ΕΟΚΑ, τώσε να δημιουργήσουν μια ΕΟΚΑ Γ', η οποία να αποτελεί μια συμπαγόμενη λήκη που πιθανό να "εξαουλίσει" τις εθνικιστικές τους επιδιωξεις.

Ο άλλος "πόλος", η άλλη άκρη, είναι μια ελαχίστη μειοψηφία που κινήσισηται για πρώτη φορά ανοιχτά και καλύτερα μέσα σε εργατικούς χώρους. Μια μειοψηφία που μπορεί να γίνει το πρόβλημα για την δημιουργία ενός κοζίκου διεθνιστικού εργατικού κινήματος.

Αυτή η πάλη είναι εκείνο το χαρακτηριστικό της περιόδου που κάνει όχι μόνο πιο αναγκαία αλλά δίνει και περισσότερες δυνατότητες για επερώση των διεθνιστών. Για αυτο βάζει πάνω πιο αυξημένα καθήκοντα σε όσους μέλιν στο όνομα του σοσιαλισμού, της εργατικής τάξης και του διεθνισμού.

Η στάση όμως που κριτήσαν σε αυτή περίοδο την περίοδο των αυξημένων δυνατοτήτων και καθήκοντων οι περισσότεροι που ανήκουν στην άκρη αριστερά, δείχνει ότι είχαμε δικό στον δυναμισμό στο πρώτο άρθρο μας για τον Χ. Ηλιαδη τον τίτλο "Άνομα ένας Ελληνοκυπριακός Σοσιαλπατριώτης". Πραγματι, οι εθνικισμός είναι το χαρακτηριστικό της δεξιάς, αυτή την

φορά φάνηκε ότι το καινο χαρακτηριστικό και της παραδοσιακής και της εθνοκονομολογικής αριστεράς στην ν. Κύπρο είναι ο σοσιαλπατριωτισμός.

Η Α.Ε. του δήθεν "ενδοτικού" και "επαναστασιατικού" ΔΕΚΑ εργάσε χωρίς ντροπή ανακίνηση και "απαίτησε" την άμηση και χωρίς φρούς απελευθέρωση της Αλεξίας Χρονιά". Όλοι οι υπολοίποι έδειξαν ότι, παρά την διαθεση τους να εμφανίζονται σαν επαναστασιακή αριστερά, η στάση τους απέναντι στον ελληνοκυπριακό εστικό στρατό δεν είναι καθόλου επαναστασιακή. Στην καλύτερη περίπτωση δεν μπορούσαν να πάρουν καθαρή θέση απέναντι του, και δεν τολμήσαν σχεδόν να αγγίξουν τα συγκεκριμένα ζητήματα που βάζει η ύπαρξη του. Ένα απευθυνθήκαμε σε όλες τις οργανώσεις ή οργανωμένες καταστάσεις της άκρας αριστεράς για να συνεργαστούμε, και στην περίπτωση του Παρπα και στην περίπτωση της "εκτακτης εισφοράς για την αμυνα", οι μόνοι που φάνηκαν διατεθειμένοι να συμβάλουν στην δημιουργία ενός αντιιμπεριαλιστικού διεθνιστικού μεταπου είμασταν, από την μεριά αυτών που βλέπουν τους εαυτούς τους σαν μαρξίστες, μόνο εμείς. Οι άλλοι ήταν οι αναρχικοί της "Βρατεβουλίας εναντίον στον κοινωτικό ρατσισμό".

Η στάση των αριστερών απέναντι στο βασικότερο θέμλιο της εστικής κυριαρχίας, τον εστικό στρατό, δεν είναι μια λεπτομέρεια. Και το χαρακτηριστικό όλων αυτών, από τον Χ. Ηλιαδη, τους αριστερούς που συσπειρώνονται γύρω από το "Έντος των Τειχών", ως την "Αριστερή Περύρα της ΕΔΕΚ" είναι η προσπάθεια να αποφευχουν το ζήτημα, να μην πάρουν συγκεκριμένη θέση. Η "Αριστερή Περύρα της ΕΔΕΚ" αποφάσισε, για λόγους που μόνο αυτοί μπορούν να ξέρουν, να γράψει μερικά συνθήματα μόνο μετά που η Βουλή ψηφίσε την "εκτακτη εισφορά για την αμυνα".

"ΔΙΑΤΙΦΕΛΑΘΟΥΜΕ ΤΟΝ ΛΕΝΙΝ" ΧΩΡΙΣ "ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΑΝΑΛΥΣΗ"

Η στάση όλων αυτών απέναντι στην κριτική μας, από τον Φεβρουάριο του '88 που κυκλοφορήσαμε το βιβλίο μας "ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ και τα διεθνιστικά καθήκοντα των ελληνοκυπρίων επαναστατών", έχει αρκετές ομοιότητες. Ξίτε το λενε προφορικά, για να μη χρειάζεται να το δικαιολογήσουν, είτε γράφουν, όπως ο Χ. Ηλιαδης, ότι:

"Η ΕΔ προτίμα να παραχαράσσει τις έννοιες αυτές [την Λενινιστική αρχή του δικαιοσύνης των εθνών για αυτοδιδασχ] μέσα από μια γενικιστική, εκλεκτική και αντιδιαλεκτική θεώρηση των πραγμάτων. Βολεμένοι με το πικελισμό τούτων από τον Λενιν νομίζου ότι έχουν κατοχυρώσει την 'διεθνιστική' τους ταυτότητα, κάνοντας 'οικονομία' της αναγκής για ανάλυση του συγκεκριμένου και αρκούμενοι σε μια ανιστορητή και ισοπεδωτική γενικολογία" (σ. 18)

Ο Ηλιαδης όμως επειδή τα βάζει γραπτά δεν σημαίνει ότι είναι πιο ειλικρι-

νης ή πιο υπεύθυνος από τους άλλους. Ξίει και αυτο το δικό του "κόλπο". Κομίζοντας ότι καλύτερα πίσω από το ότι "άκαντα" σε άρθρα που γράφουμε στο "Έντος των Τειχών", προσποιείται ότι αυτο δείχνουν την συνάληη μας θέση, εμφανίζοντας ταχοδακτυλοσύγγραμμα όλα τα υπολοιπα πολιτικά μας κείμενα. Ξίει μπορεί να ισχυρίζεται ότι κάνουμε "οικονομία της αναγκής για ανάλυση του συγκεκριμένου" και "αρκούμεστε σε μία ανιστορητή και ισοπεδωτική γενικολογία".

Κάνει πως αγνοεί το βιβλίο και ακόμα και το περιοδικό, στα οποία περιλαμβάνουμε και σεα δύο άρθρα μας για μια "ανάλυση του συγκεκριμένου". "Ανάλυση του συγκεκριμένου"; Μα τι νομίζου όλαι αυτοί ότι κάνουμε στις 300 και βάλε σελίδες του βιβλίου; Γράφουμε την ιστορία της ζωής μας;

Μηκάμε στον κόπο να γράφουμε ένα μεγάλο βιβλίο όχι επειδή είμαστε επαγγελματίες συγγραφείς ή ιστορικοί ή μαζοχες, αλλά επειδή ξέραμε ότι οι διάφοροι Ηλιαδης που αφάνουσαν στην ν. Κύπρο θα προσπαθούσαν με τέτοια επιχειρήματα να αντιμετωπίσουν μια διεθνιστική κριτική και κριτική η οποία θα έδειχνε ότι είναι απλά και μόνο... σοσιαλπατριώτες.

Η ιστορική "συγκεκριμένη ανάλυση" σε αυτο το βιβλίο πιάνει όλα τα πρώτα μέρη του, πάνω από 140 σελίδες, δηλαδή χωρίς την "οικονομία", για την οποία μας κατηγορεί ο Χ. Ηλιαδης και άλλοι. Ξίει δεν κάνουμε τίποτα άλλο από το να προσπαθούμε να αποδείξουμε "συγκεκριμένα", δηλ. μέσα από αναφορές από ιστορικές μελέτες, εφημερίδες κλπ, μέσα από τα γεγονότα, ποια ήταν και είναι η "συγκεκριμένη" κατάσταση στην Κύπρο. Να δείξουμε ότι μέχρι το '74 οι ελληνοκυπριοί ήταν ξεκαθάρα η κυριαρχή εθνοτητα που καταπιέζε εθνικά, σύμφωνα με όλα τα κριτήρια της εθνικής καταπίεσης, τους τουρκοκυπρίους. Να δείξουμε πως και μετά το '74 προάει μια πολιτική εξίσου εκθετική με αυτήν που προώδουσε όταν είχε ξεκαθάρα το πάνω χερι. Να δείξουμε έτσι πως η ελληνοκυπριακή διαμάχη στην Κύπρο είναι αντιδραστική και από τις δυο (και από τις τρεις) μεριές. Και έτσι να μπορούσαμε να βγάλουμε συμπερασματα για την (διαφορετική) στάση που πρέπει να έχουν οι επαναστατες της κάθε πλευράς, ιδιαίτερα για την στάση που πρέπει να κρατήσουμε εμείς σαν ελληνοκυπριοί επαναστατες.

Δεν μπορούσαμε φυσικά να κάνουμε το ίδιο σε λίγες σελίδες ενός περιοδικού, άνομα και αν μπορούσαμε να ζητήσουμε να αφιερώσει ένα ξενο περιοδικό το μεγαλύτερο μέρος του χώρου του για μας. Για αυτο το λόγο κυρίως αναφερομασταν στα προηγούμενα μας κείμενα, και όχι για να "παράδουμε την αρθρογραφική προϊστορία" μας όπως προσπαθεί να μας κατηγορήσει ο Χ. Ηλιαδης.

Και νομίζει ότι το κόλπο που βρήκε είναι τόσο αποτελεσματικό, ώστε το επα-ναλαμβάνει συνέχεια μέσα στο άρθρο του:

"Η Εά βυλευεται και με το πικρι-
λομα (αναφορα απο τον Λενιν (τσιτα-
τα)... με συντομα τσιτατα, εντελως
ξενωματα απο τον υπολοιπο κοσμο της
επιχειρηματολογιας του μετμενου που
παροησαν, ξεκολλημενα απο την συγκε-
κριμενη πολιτικη και ιστορικη συγ-
κριση, η απο το συγκεκριμενο αντι-
κειμενο της αναφορας"

Εντος ομως απο τις 140 σελιδες του
βιβλιου μας που αφουρνει ειδικα την
Κυπριακη πραγματικοτητα αφερουμε και
παινα απο 30 σελιδες για μια παρουσιαση
της παραδοσης των Μουσουλμαν και του
Λενιν πουα στα εθνικα ζητηματα και του
πολεμου. Εκει εχουμε βαλλει οχι "συντομα"
αλλα αντιθετα κομραστικα μεγαλα "τσιτα-
τα", και μαλιστα με αναφορα στον "υπο-
λοιπο κοσμο" των μετμενων του Λενιν.

Αν ο Ηλιαδης η υποουδηλασε αλλως
θελει να μας κανει κριτικη οτι δεν
κανουμε συγκεκριμενη αναλυση, οτι "πικι-
λιζουμε" και διαστρεβλωνουμε "συντομα"
τσιτατα, τότε εχει την στοιχειωδη υπο-
χρεωση να παρει υποψη του τα υπολοιπα
και καθολου σιγνημα μετμενα μας. Η δια-
φονια με τις θεσεις μας ειναι ενα ζητη-
μα, η κριτικη ομως για "συντομα" και
"ξεκολλημενα" τσιτατα, ειναι αλλα μια προ-
σπαθεια να αποφυγει να δώσει μια ουσια-
στικη απαντηση στο περιεχομενο της πολι-
τικης μας, λεγοντας φηματα.

Αλλα, που και πως αποδειξε, ακομα
και μονο με τα τσιτατα που χρησιμοποιη-
σαμε στα αρθρα μας στο "Εντος των Τει-
χων", οτι εχουμε "γενικιστικη, κικλετικη
και αντιδιαλεκτικη θεωρηση των πραγμα-
των" και οτι διαστρεβλωνουμε τον Λενιν;
Πουθενα, αλλα το επαναλαμβανει χρησιμο-
ποιωντας τα πιο "δυνατα" επιθετα, (παρο-
μοιαζοντας μας μεχρι και με τον "πατε-
ρουλ Σταλιν"), για να "τρομαξει" οποιον
παροη την κυκλοφορια "αρκια" και τα
ελληνοκυπριακα κοινοτικα "αυτονητα",
αναρωτηθει μηπως εχουμε δικιο. Αυτο μας
αναγκασει αυτη την φορα να γραφουμε ενα
μεγαλυτερο αρθρο απο οτι τις προηγουμε-
νες.

Ο ιδιος ο Χ. Ηλιαδης ειναι ενα πολυ
καλο παραδειγμα αυτων για τα οποια μας
κατηγορει. Ας δοουμε την "διαλεκτικη
ιστορικη αναλυση" του και ποσα "συγκε-
κριμενα" και ταπεινα ειναι τα παρα-
δειγματα που χρησιμοποιει. Παραδειγματα
που αξιζει να τα δοουμε επειδη τα περισ-
σοτερα χρησιμοποιουνται και απο αλλους.

Η "ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ" ΤΟΥ Χ. ΗΛΙΑΔΗ

"συγκεκριμενη αναλυση" 1;
βρισκομαστε στην εποχη των εθνικων πολε-
μων και του προδευτικου καπιταλισμου;

"Οσο για τους Μαρξ και Εγκελς
αυτε τους ηουχους καλυτερα. Οι
αδελφοι τολμησαν να γραφουν κινποκε
υπερ της εδωτικης ανερασιστητος της
Γερμανιας"

Γραφει στο αρθρο του ο Χ. Ηλιαδης.
"Καποτε" πραγματι το υποστηριξαν.

Απο τότε ομως περασαν πολλα χρονια, και
εγιναν πολλές αλλαγες, οχι μονο στην
Γερμανια, αλλα σε ολα σχεδον τον κοσμο,
και στην Ελλάδα και Κύπρο. Η εδωτικη
ανερασιστητος της Γερμανιας ηταν απολυτα
δεκτη με την αναγκη παρακαταστας απο τον
φουδερικη καταταραχισμο σε ενα συγκε-
κριτο αστικη κρατος μεση στο οποιο θα
μπορουσε να αναπτυχθει ο κοινοτικισμος,
και μαζι του ο "νεκροδωκτης" του, η ερ-
γατικη ταξη. Ο Χ. Ηλιαδης αναφεροντας
αυτο το παραδειγμα απο τον Μαρξ μιλα σαν
να υπαρχουν στην Κυπρο (αλλα και στην
Ελλαδα, που ειναι ο αδελφος συμπαχος της
ελληνοκυπριακης αστικης ταξης) προβλημα-
τα παρομοια με αυτα της Γερμανιας στην
εποχη του προδευτικου καπιταλισμου, της
μεταβασης απο την φουδερικη στον κοινο-
τικισμο και την αστικη δημοκρατια. Αν
δεν βρισκομαστε σε μια παρομοια καταστα-
ση, τότε η αναφορα στην συγκεκριμενη
θεση των Μαρξ και Εγκελς, και η εφωτιστη
της στην σημερινη Κυπρο, δεν κολλει.
Θα "κακοποιησομε" ενα τον Λενιν!

"Με συγκρινετε [τον] αγωνα ενω-
ντικη στην φουδερικη και την απελευ-
ταρχεια - την κοινοτικη της αστικης
ταξης στην διαρκεια της πολης της
για ελευθερια - με την "συναχιση της
πολιτικης" μιας παραδικαταμενης, δηλ.
υπερβαλυστικης αστικης ταξης...
ειναι σαν να συγκρινετε την κικληια
με το τυρι" (Αγγλικα ομιλητα σ. 21
σελ. 220-221. "Η Πρωτη της Δευτερης
Διαρκεια")

συγκεκριμενη αναλυση 2: η κυπρος ειναι
"μικρο(αποικια)κη χωρα"

Στην πραγματικοτητα για να γλυτωσουν
απο αυτη την αντιφαση ο Χ. Ηλιαδης (και
ολοι οι υπολοιποι σοσιαλαριστικες) αντι-
καθιστουν την παλη του καπιταλισμου με
την φουδερικη με αυτην αναμεικτα στην
αποικιακρατια, τον ιμπεριαλισμο και τα
εθνοκαταλευθερωτικα αστικοδημοκρατικα
κινηματα. Γραφει ο Ηλιαδης:

"Ο ορος 'ιστορικη ανικαντητα'
δεν αναφεται στην Ε/Κ αστικη ταξη
μονο, αλλα στην αστικη ταξη των
αποικιακων και μικρο(αποικια)κων χωρων
γενικα"

Αηλαδη η Κυπρο του 1960-68 θεωρει-
ται μια μικρο(αποικια)κη χωρα του "τριτου
κοσμου", θυμα του ιμπεριαλισμου. Στην
πραγματικοτητα ομως δεν ειναι θυμα του
ιμπεριαλισμου, αλλα ιμπεριαλιστικη η
ιδια, ακομα και ουσης. Ο Παρασκευαϊδης,
μια απο τις μεγαλυτερες κατασκευαστικες
εταιρειες στον κοσμο, και οι υπολοιπες
μικροτερες ελληνοκυπριακες εταιρειες που
αναλαβανον εργα στις αραβικες χωρες,
πλαι στους ειδικευμενους και καλοπληρ-
μενους ελληνοκυπριους τεχνικους, διοικη-
τικο προσωπικο, επιστες ηλη χρησιμο-
ποιουν οριστους Πακιστανους, Ινδους και
αλλους "υπαναπτυκτους" με τις χειροτερες
συνθηκες και μερομιαματα. Αν αυτα δεν
ειναι ιμπεριαλιστικη συμπεριφορα, τότε
τι ειναι; Το ΕΕΜΑ, για το οποιο πληρο-
φορηθηκαμε απο την Καραγγη μετα τις
εγκλογες οτι ειναι το μεγαλυτερο στο
ειδος του κεντρο στην Μεσογειο, ειναι

ακομα μια αποδειξη του πως "ιστορικος"
ειναι ο "μικρο(αποικια)κος" χαρακτηρας της
Κυπρου, και πως "ανικανοι" με την
"εθνικη" εννοια ειναι οι αστοι της.

Και ο Ηλιαδης και οι υπολοιποι δεν
θελουν να δουν οτι ο σημερινος ιμπερι-
αλισμος ειναι ενα παγκοσμιο συστημα, μια
αλυσίδα περισσοτερο η λιγοτερο καπιταλι-
στικα αναπτυγμενων χωρων οι οποιας παρ-
νουν ολες μερος στην εικετολλαση της
παγκοσμιας εργατικης ταξης και των λωων
ενος αριθμου υποαναπτυκτων χωρων. Μια
αλυσίδα που πλαι στους μεγαλους κρικους
της εχει και τους μικρους, αλλα εβισου
ιμπεριαλιστικους. Δυο τετοιοι κρικαι,
δερνεαι μαλιστα μεταξυ τους, ειναι η
Ελλαδα και η ν. Κυπρο, που δεν υστερουν
σε τιποτα απο τους αντιστοιχους κρικους
της Τουρκιας και β. Κυπρου.

Η παλια "ψυροκωστεινα" Ελλαδα εχει
ποτα υποκαταστηματα της Εθνικης Τραπεζας
σε αλλες χωρες μια απο τις οποια ειναι
και η ραδιοστικη Νοτιοαφρικανικη Ενωση,
στην οποια πουλα και οπλα. Ετσι συμμε-
τεχει και στο καταληστικη και στην κατα-
πικση του μαυρου πληθυσμου. Η ελληνοικη
κρατικη πολεμικη βιομηχανια (ΕΒΟ) εγινε
προσφατα γνωστη με το ελληνοικη Ιρανοικη-
νη, με την πωληση δηλαδη οπλων και στο
Ιραν και στο Ιρακ κατα την διαρκεια του
πολεμου. (1)

Μια αλλη ελικυστικη αντιληψη για με-
ρικους αριστερους ειναι οτι η "Κυπρο"
ειναι θυμα οχι μονο του παγκοσμιο ιμπε-
ριαλισμου και του "εντολοδοχου" του
τουρκικου αλλα ακομα και του ελληνοικου.
Αυτο δεν εχει σχεση με την πραγματικοτη-
τα. Όταν οι Ελληνες και ελληνοκυπριοι
αστοι συμφωνουν οτι η "Κυπρο" ειναι το
"προνηχωρημενο φυλακιο" του ελληνοικου,
το εννοουν. Το Κυπριακο προβλημα ειναι
και μερος της ιμπεριαλιστικης Ελλαδοτου-
ρκικης διαμαχης.

Δεν προκειται ομως για μια διαμαχη
για το μοιρασμα αποικιακων αναμεσα σε δυο
ασχεται με τον ντοπιο πληθυσμο ιμπερι-
αλιστικες δυναμεις. Σε αυτη την ελλαδο-
τουρκικη διαμαχη η "Κυπρο" (δηλαδη οι
αρχουσες ταξεις της, οι ελληνοκυπριοι
και οι τουρκοκυπριοι αστοι) οχι μονο δεν
ειναι το θυμα αλλα ειναι συνενοχοι.
Ειναι χαρακτηριστικο οτι οι οροι ελληνο-
κυπριοι και τουρκοκυπριοι ειναι μεταπο-
λεμικοι, εμφανιστηκαν μετα το '74, (και
εχουν την δικη τους προπαγανδιστικη σκο-
πιμότητα για τους ελληνοκυπριους αστους
, θελουν να στηριξουν το "η Τουρκια επι-
τεθηκε σε ενα ανεξαρτητο κρατος-μελος
του ΟΚΕ" κλπ). Μεχρι το '74 αναφερονταν
ολοι μονο στους "Τουρκους της Κυπρου"
και τους "Ελληνες της Κυπρου". Ουτε οι
"Ελληνες της Κυπρου" ενοιωσαν να καταπι-
εζονται απο την Ελλαδα, ουτε οι "Τουρκοι
της Κυπρου" ενοιωσαν να καταπιεζονται
απο την Τουρκια. Αλλιως δεν θα χρησι-
μοποιουσαν αυτες τις ονομασιες για τον
εαυτο τους. Οι ομιμες λοιπον
"ελληνοκυπριακη" και "τουρκοκυπριακη"
αστικη ταξη δεν ηταν ουτε "εξαρτημενες",
ουτε "ανικανες" να αντισταθουν σε καποι-
ες "ξενες" ιμπεριαλιστικες αστικες τα-
ξεις. Αντιθετα εβλεπαν και βλεπουν τον

εαυτο τους σαν μερη του ελληνοικου και
του τουρκικου εθνους και, παρολες τις
κατα καιρους αντιθεσεις τους, μεχρι και
τασεις "αυτονομησης", συνδεαν την ταχη
τους με τις αντιστοιχες "μετροπολεις".
Μαζι τους ειναι την ιδια σταση ολες οι
υπολοιπες ταξεις της Κυπριακης κοινοικ-
ας. Το χαρακτηριστικο παραπονο των
ελληνοκυπριων δεν ειναι οι "εξαρτημενες"
κατακτητικες επεμβασεις απο την Ελλαδα,
αλλα οτι η Ελλαδα τους "αφησε μονους",
τους "προδοσε".

Ο Χ. Ηλιαδης, θεωροντας την Κυπρο
σαν "μικρο(αποικια)κη" χωρα επιμενει οτι η
ελληνοκυπριακη αστικη ταξη ειναι "ανικ-
ανη" να πραγματικη και να ολοκληρωσει
τοσο το δικαιοικη αυτοδιαθεσης του Κυπρι-
ακου λαου καθως και την εθνικη ανεξαρτη-
σια" και τον "εθνοκαταλευθερωτικο στο-
χο".

"Δικαιοικη αυτοδιαθεσης του Κυπριακου
λαου"; "Εθνικη ανεξαρτησια"; "Εθνοκα-
ταλευθερωτικος στοχος"; Αυτα ειναι
παροιμια για μικρα παιδια, για "εθνικα"
απογοητευμενους μικροαστους εθνοικους
και σοσιαλαριστικες. Ολα αυτα τελειωσαν
πολλα χρονια πριν, σχεδον εδω και τρεις
δεκαετιες. Το μονο προβλημα της Κυπριας
αλλα ιμπεριαλιστικης "οικογενειας", της
"μητερας" ελληνοικης αστικης ταξης και
της "κορης" ελληνοκυπριακης, ειναι οτι,
τουλαχιστον για την φορα, εχασαν ενα κομ-
ματι εδαφους στον ανταγωνισμο τους με
την αντιστοιχη τουρκικη "οικογενεια", με
την ιμπεριαλιστικη Τουρκια.

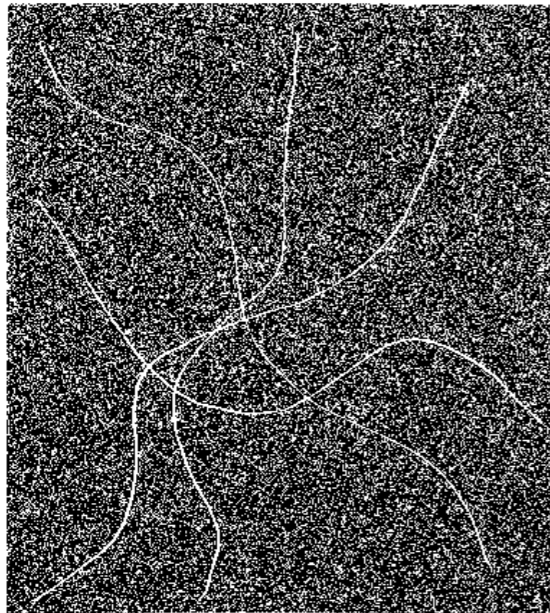
Αυτο ειναι κατι αναποφευκτο στις
ενδοιμπεριαλιστικες διαμαχες. Καποιος
κερδιζει, καποιος χανει... Το να
περιγραφουμε ομως τα αποτελεσματα της
ελληνοικης ηττας στον τελευταιο γυρο σαν
προβληματα εθνικης ανεξαρτησιας κλπ ει-
ναι απλα ωραιοποιηση της μιας πλευρας
μιας πολυ βρωμικης διαμαχης. Η Γερμανια
και στο πρωτο αλλα και στο δευτερο πα-
γκοσμιο πολεμο εχασε εδωκη και γνωρισε
πρωτοφανεις καταποφες και εξθλιωση,
αλλα αυτο δεν αναρει τον ιμπεριαλιστικο
χαρακτηρα της συμμετοχης της και στους
δυο ιμπεριαλιστικους πολεμους. Ακομα η
Ελλαδα του 1922 γνωρισε την μεγαλυτερη
ηττα της νεωτερης ιστοριας της με χιλια-
δες νεκρους, αγνοουμενους, μετακινησεις
πληθυσμων και πανω απο ενα εκατομιο
προσφυγες. Αυτο ομως δεν αφαιρει καθο-
λου απο τον ιμπεριαλιστικο και αδικο
χαρακτηρα της επιθεσης της εναντιον της
Τουρκιας που εκανε τοτε (και απο κεινο
το τοτε περασαν πολλα χρονια) την αστι-
κοδημοκρατικη της επανασταση και εδινε
την μαχη εναντια στην φουδερικη και τον
ιμπεριαλισμο.

Ετσι και οι προσφυγες που δημοσιορη-
σε η διαμαχη στη Κυπρο, ειναι και αυτοι
ενα απο τα βαρβαρα (για να χρησιμοποιη-
σομε μια τοσο αγαπητη απο τον Ηλιαδη
λεξη, που ομως προτιμα να την χρησιμο-
ποια μονο για τις πραξεις της τουρκικης
αστικης ταξης) αποτελεσματα ενος βαρβα-
ρου αστικου πολεμου. Αλλα βαρβαρου,
αντιδραστικου, ιμπεριαλιστικου, και απο
τις δυο πλευρες.

Συνεχεια στο ορχομενο τευχος.

ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ

Osman Ergun
Μετάφραση: Ibrahim Aziz

Ο Λένιν σε επιστολή του προς τον Σ. Γ Σαουμιάν λέει τα ακόλουθα:

“ Είμαστε υπέρ της αυτονομίας για όλα τα μέρη, είμαστε υπέρ του δικαιώματος αποχωρισμού (και όχι υπέρ του αποχωρισμού όλων!) Η αυτονομία είναι δικό μας σχέδιο οργάνωσης του δημοκρατικού κράτους. Ο αποχωρισμός δεν είναι καθόλου δικό μας σχέδιο. Εμείς δεν κηρύσσουμε καθόλου τον αποχωρισμό. Γενικά είμαστε κατά του αποχωρισμού. Είμαστε όμως υπέρ του δικαιώματος του αποχωρισμού. Είμαστε όμως υπέρ του δικαιώματος του αποχωρισμού εξαιτίας του μαυροκατονταρχίτικου μεγαλορωσικού εθνικισμού, που εξευτέλισε σε τέτοιο σημείο την υπόθεση της εθνικής συμβίωσης ώστε σε ορισμένες περιπτώσεις θα έχουμε μεγαλύτερη σύνδεση ύστερα από τον ελεύθερο αποχωρισμό ”.

Ματές τις απόψεις ο Λένιν τονίζει από τη μια τον υπερβολικό υπερεθνικό χαρακτήρα των σχέσεων μεταξύ των εθνών της τσαρικής Ρωσίας και έδινε προτεραιότητα στην ανάπτυξη των Εθνών όταν σαν αποτέλεσμα δύσκολων συνθηκών δημιουργείται η αναγκαιότητα του ελεύθερου αποχωρισμού.

Ο Λένιν για λόγους αρχής δεν συνέδεε το αίτημα των λαών για αυτοδιάθεση με μια άνευ όρων υποστήριξη όλων των κινήματων για εθνική ανεξαρτησία. Ο σκοπός της εφαρμογής του δικαιώματος της Αυτοδιάθεσης τότε νίξε με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο πρέπει να είναι συνδεδεμένος με τα γενικά συμφέροντα του προλεταριάτου στην ταξική πάλη.

Το δικαίωμα της Αυτοδιάθεσης προβάλλεται πολλές φορές από τους αποικιακούς κύκλους ή τους εθνικιστές ηγέτες με σκοπό την ενδυνάμωση των θέσεων τους (Έτσι όπως ακριβώς συμβαίνει με εμάς). Ο αποχωρισμός με οποιοδήποτε μέσο δεν συνταυτίζεται πάντοτε με τα πραγματικά συμφέροντα του ενός ή του άλλου λαού. Με τον διαχωρισμό μιας χώρας σε μικρά και αδύνατα οικονομικά κράτη τίθενται πραγματικά εμπόδια στην οικονομική του ανάπτυξη. (Πολύ περισσότερο αν ο τόπος αυτός είναι μια

μικρή νήσος όπως η Κύπρος. Και η ύπαρξη μικρών και οικονομικά αδύνατων κρατών εξυμνείται μόνο τα συμφέροντα των ιμπεριαλιστών και νεοσυντακτών.

Όταν το δικαίωμα της Αυτοδιάθεσης χρησιμοποιείται προς της κατεύθυνση του Αποχωρισμού κύρια και καθοριστική προϋπόθεση είναι η αντικαμενική κατάσταση του κοινού κοινωνικού απελευθερωτικού αγώνα των εθνών που πάντοτε ζούν σ' αυτήν την χώρα.

Ο αποχωρισμός και η ίδρυση ανεξάρτητων κρατών είναι το ύστατο μέτρο στο οποίο πρέπει να προσφεύγει κανείς όταν είναι αδύνατη η δημιουργία φιλικών σχέσεων μεταξύ των λαών και σε συνθήκες υπερβολικά δύσκολες.

Ο Λένιν επισύρει την προσοχή πολλές φορές στο ότι το δικαίωμα της ίδρυσης χωριστού κράτους δεν πρέπει να εφαρμόζεται πάντοτε και σε οικαιοδύποτε συνθήκες και προσθέτει τα ακόλουθα:

“ Αυτά που υποστηρίζουν τη ελευθερία της αυτοδιάθεσης, δηλαδή αυτοί που υποστηρίζουν την ελευθερία του αποχωρισμού υπερασπίζονται τον αποχωρισμό για να δικαιώσουν τον εαυτό τους. Ακριβώς το αντίστροφο συμβαίνει με την διπλοπροσωπία και κοιταγιάρα αυτών που επιδιώκουν την διακοπή των οικογενειακών δεσμών για να δικαιολογήσουν την ελευθερία διαζυγίου». ●

Λεπτομέρεια από το έργο του Αντι Ιωαννίδη "ΠΥΚΝΗ ΨΥΧΗ"

Είναι από τα πράγματα που αρχίζουν την αυγή της δημιουργίας ενός έργου είναι, θέλημα, και το πώς ο καλλιτέχνης αντιμετωπίζει το κρώτημα πότε τελειώνει ένα έργο.

Ένα έργο δεν τελειώνει εύκολα. Δεν υπάρχει όρι που αποφασίζεις και λες, εδώ τελείωσε. Ο λόγος είναι ότι βρισκόμαστε σε χρόνο που κινείται μέσα σε ένα συστατικό πολύ σημαντικό, διότι αρχίζει το έργο να απηχάει το χρόνο και να τον καταλαί. Ένώ ο άνθρωπος καταλάττει με το χρόνο, ενώ το έργο συστατικά καταλαί το χρόνο. Δηλαδή κάτι του κλέβει, κάτι που παίρνει ανέχεια. Η εμφάνιση του έργου δέχεται διεκδικήματα πάνω της στοιχεία από τη ζωή καθώς γίνεται η ζωή, κι όχι καθώς προσηγορεύεται. Ένα απεικονιστικό αντικείμενο έχει μια στιγμή χρόνου. Γι' αυτό, όσο το έργο δουλεύεται μικροπροβλεπόμενα, αρχίζει και μοιάζει πάνω του το χρόνο, τον κλιμακωτό.

Θα λέγατε ότι η διάσταση χρόνου που ένα έργο φτιάχνει, θα μπορούσε να απλώσει για να συμπεριλάβει μέσα της την ίδια την παρουσία του έργου, για παράδειγμα σε μια γκαλερί; Η ακόμα και το θάνατο του έργου; Ίσως κάποιο μα καταστροφή μπορεί να έχει δημιουργικά στοιχεία.

Όλα στον κόσμο είναι για να φύγουν. Το έργο το γνωρίζω αυτό. Αλλά την απόφαση για να το θένω το του καλλιτέχνη. Στη δική του διάρκεια, το έργο αντιστοιχεί τον ατομικότητά του. Εγώ δεν γράφω με νέα θέση μέσα του.

Πώς συγγενίζει ένα έργο με το άλλο;

Το ίδιο πρόσωπο ζει και μοιάζει το χρόνο και το χρόνο τους. Το χρόνο τους είναι μέσα στο χρόνο. Είναι το ίδιο πρόσωπο που διαπιστώνει διαρκώς το κείμενο γύρω του. Γι' αυτό και υπάρχει πάντα αυτή η συγγένεια ως προς την υφή. Τα δέχεται με βάση τη δική σου αντίληψη. Βέβαια τα γεγονότα διαφέρουν όλη την ώρα. Κι εδώ είναι η διαφορά των ενός έργου από το άλλο. Δηλαδή ένα έργο συγγενίζεται πάντα του διαφορετικού σημείας.

Για παράδειγμα, εργαζόμουν μια φορά πάνω σ'ένα έργο που άπαιρα από περίπου δύο χρόνια δουλειάς λογίζομαι ότι είχε περίπου τελειώσει. Προσπεριόμοια λοιπόν να επικαλέσω κάτι πάνω του-μάλλον ήταν ένα κέρμα γενεθλίων από τη παιδική όταν ήταν μικρό-και καθώς έβλεπα την κάθε εμφάνιση για να μπορέσει να πάρει πάνω στον πάνω, έκαμψα με το λειβάδι το χέρι μου και το είχα έσταξε πάνω στο έργο. Από στιγμή. Έσκαψα λοιπόν να το σκουπίσω, αλλά την ώρα που έφτασα εκεί, πρόλαβα κι ένοιωσα ότι ήταν μέρος του έργου αυτό, και το είχα έμεινε.

Ναι, πιστεύω είναι πάνω πολύ σημαντικό το πώς η ίδια η ζωή φτιάχνει μια κοίτη.

Η ίδια η ζωή το φέρνει όλα. Γι' αυτό και δεν μπορείς να κινείς ένα έργο απλά και μόνο επειδή είναι καλός μέτρος στο να το κατασκευάζεις. Ένα έργο είναι το κείμενο πρώτα να είναι εκ των προτέρων. Δηλ. το κείμενο διότι είναι, ή το κείμενο διότι θα είναι. Η σκέψη, το φτιάχνεις γιατί γίνεται, κι όχι γιατί το φτιάχνεις. Είναι γιατί που όταν νοιώθω πως κάτι μου λείπει με δεν έγραψα ακόμα κι αφορώς είναι αυτό που το έργο χρειάζεται. Λέω λοιπόν, έδωθε η ζωή και θα το έφερε. Τότε είναι που γίνεται.

Υπάρχει η φυσικότητα της ύπαρξης, και απόψε ποίσει να την παρακαταλείθεται, πώς λειτουργεί αυτή η ζωή σου, η εργασία σου, πώς γίνονται τα γεγονότα. Φτάνει να είναι σε μια σφύριση όλη την ώρα, έτσι και να πάρεις αυτό το συστατικό απόφαση, να το εντάξεις μέσα στο έργο. Είναι μια δυνατότητα αυτή, το να μπορείς να περνάς τη ζωή πάνω σε μια εμφάνιση. Να περνάς τον πλούτο της, την πρώτη ώρι, και να λειτουργείς τη ζωή σημαντικότερη απ'αυτό που κάνεις. Γιατί σ'αυτήν, την ίδια τη ζωή, ανέχει η εκτίμηση.

Αυτός ο πλούτος της ζωής, που κατά κάποιο τρόπο μας προσφέρει σαν δώρα...

Ναι, η δωρεά της ύπαρξης του καθενός μας. Κι είναι μια δωρεά, το να είσαι.

Πιστεύεις ότι αυτό έχει κάποια σχέση, νοητικά, με το κρώτημα κατά πόσο ένα πραγματικό καλό έργο είναι συστατικό ανθρώπινο;

Οπωσδήποτε. Αυτό που χρειάζεται είναι να μπορείς να περνάς το σύννεφο του εαυτού σου. Όπως όταν σου δίνεται η χάρη κάποιου παιδι. Είναι σπουδαίο να μπορείς να διαχέσεις και να υπέρχεις ως εκ τούτου. Ο άνθρωπος που τελικά επιζητεί μέσα τον εαυτό του, τελικά αυτό παίρνει. Κι αυτό είναι που δεν του κάνει στη ζωή. Δηλ. αυτή η δυνατότητα του να δίνεις τον εαυτό σου, σε δωρούμε. Είναι κάτι που έμεινε με μια ιδέα που είδα συμπληρωτικά κάποιο στο Ευαγγέλιο. "Ο τελειωμένος και μη δωρούμενος". Τεμαχίζουμε όλη την ώρα, ενώ ταυτόχρονα δεν διαρκείσαι. Τέμνωσαι και πληθαίνεις, δηλαδή. Έχεις αυτή τη δυνατότητα να μεγαλώνεις όλη την ώρα. Είναι διότι έμεινε. Διότι δεν το περιορίζεις. Το πρόσωπό σου, το Εγώ σου, δεν εντοπίζεται, αλλά παίρνει πράγματι την ανωμυλία. Λόγω ακριβώς αυτής της δυνατότητας του Εγώ.

Αυτό είναι καλός προθέσεις γύρω από τα θέματα του Εγώ. Αλλά ταυτόχρονα θέλημα ότι το Εγώ, ενώ μπορεί να λειτουργεί περιοριστικό, ταυτόχρονα είναι και μια μεγάλη ευκαιρία για τη φυγή και τη συνείδηση του ανθρώπου, διότι το Εγώ του είναι η μόνη του δυνατότητα, είναι το μόνο του παράθυρο να αντιληφθεί το ταπίο που ζει μπροστά του.

Κόπτετε το παιδί μου μόλις άφησε στον ήλιο μου ένα μήνυμα. Λέει, "το παράθυρο είναι ένα ταπίο, με δεν είναι όλος ο κόσμος μου." Και έχεις πια, όσο πιο πολύ πληρώσει σ'αυτό το κώρο του Εγώ του, τόσο πιο πολύ κι έχει τον κόσμο του να κοιτάει. Το ταπίο θα πάρει ως διαστάσεις γ'ουρανού του.

Θέλω να πω ότι το Εγώ μας θα μένει πάντοτε παρόντας της αντίληψής μας, της ερμηνείας. Και τελικά ίσως αυτό να είναι κι από τις μεγαλύτερες ευθύνες μας σ'αυτή τη ζωή. Είναι αυτή η αντίληψη μας που θα ερμηνεύσει και θα δώσει εκτίμηση τόσο σ'αντικείμενα όσο και στους ανθρώπους. Δηλ. είναι μεγάλη η ευθύνη μας να αποδείξουμε τη ζωή του άλλου, ότι σωστά έπαιξε, ότι τα λάθη ήταν δίκαια γιατί είχε κάτι να βγάλει μέσα απ'όλα ταύτα, είχε κάτι να κάνει με όλες τις δυστυχίες του, είχε κάποιο να πείσει, είτε σωστά έκανε είτε λάθη έκανε, πως δίκαια υπήρξε. Ο βαθμός της συνείδησής μας είναι και βαθμός συνείδησής της ευθύνης μας.

Το ίδιο και για τ'αντικείμενα. Από τ'αντικείμενα αντικείμενα με τις σημειώσεις τους. Αυτό είναι που κάνουν τη ζωή μας. Τα πράγματα που αγιάζω, η ζωιστική που αφήσαμε πάνω τους, η σημασία που τους δώσαμε. Δηλ. είναι και θέμα ερμηνείας, δεν είναι μόνο θέμα γ'ου Εγώ. Έχεις να ερμηνεύσεις τα πράγματα. Όταν τα ξαναπαίρνεις και τα τοποθετείς πάνω σ'ένα έργο, είτε το ζωγραφίζεις είτε το τοιχοθετείς πραγματικά, συστατικά να επηρεάζεις εκεί που χόρτασαν, εκεί που ζήσαν, στην αντίληψή σου. Και παίρνουν μια διάρκεια μέσα από το έργο. Το έργο είναι κλωστή θανάτου. Κι έτσι καταξιώνονται μέσα από την αντίληψή σου, μέσα από τον τρόπο που τα δουλεύεις. Βρίσκουν μια νέα σχέση πλέον, μια συνάντηση. Ένα σημαντικό αντικείμενο μέσα χριστό, ένα σημαντικό μήνυμα με την προχρηστική του μήνυμα. Με μια μελλοντική ακόμα. Το μέλλον έχει το παρελθόν του. Όλα λοιπόν βρίσκουν μια νέα θέση, πάνω σ'ένα ενιαίο επρόκειο, και το χέρι, το αίσιο και το τόρα συνήχουν και ηουχάζουν. Συμφωνούν.

Δηλ. περιμένουν τα πράγματα την αντίληψή σου. Δεν είναι αρκετό να χόρτα ο ίδιος, θέλω να πω. Μπορείς να χόρτας γιατί τοίχο έδωσες αρκετή σφύριση, αρκετή αγάπη και φρονάδα. Θα χόρτα σαν Εγώ, θα μείνεις όμως σαν αντίληψη, σαν μια ζωιστική πάνω τους. Θα μετασχηματισθείς ο ίδιος, θα γίνεις το βάθος της εμφάνισης του έργου, η αντίληψη των αντικειμένων. Τότε και τ'αντικείμενα θάχουν τη δική σου έμεινη, και πλέον δεν θα είναι εσύ που θα τ'αντικειμενίζεις αλλά αυτά θάχουν κομμάτι συνείδησής και θα σε νοιώθουν.

Δηλ. αρχίζουν να μοιάζουν με τον εαυτό σου, αρχίζουν κάποιο να σου μοιάζουν, κι αρχίζεις εσύ κάποιο να τους μοιάζεις. Αρχίζουν να

" η ΤΕΧΝΗ,
της ζωής ζηλευκεί της "

κουβεντιαζοντας
με τον αντη Ιωαννιδη

πράγματα - κι εδώ είναι η ανωριμότητά τους - το ένα να περνά μέσα στο άλλο, να χάνονται τα σύνορα του Εγώ. Εκεί που διαλύονται τα σύνορα του Εγώ, αρχίζει κι ο μεγάλος χόρος της ανωριμότητας, αυτή η μεγάλη υπόθεση.

Νομίζεις υπάρχει πρόβλημα πώς οι απόλυτοι άνθρωποι συμπεριφέρονται απέναντί σου για να συγκριθείς με τους άλλους; Αυτή τη στιγμή σου αναρωτιέμαι;

Κάποιος είχε πει, νομίζω, ότι οι ζωγράφοι είναι εν αντιθέσει προς τους ανθρώπους. Με τ'αντικείμενα, λέει, είναι σερνά. Βεβαίως αν τα αντικείμενα ή όχι, τ'αντικείμενα θα εθνοκεντρικά νομίζω να επηρεάζουν αυτό το πνεύμα, και πλέον θα ενυπάρχει στο δέχτη. Ο δέχτης είναι πάντοτε ο μετασχηματιστής, είναι ο μεταφοστής όλων γύρω. Πολλές φορές αυτά τ'αντικείμενα ζητούν τη μετέωρη μας. Πόσο μπορούμε να τα πλησιάσουμε για να πάρουμε αυτό το μήνυμα. Είναι σαν να κοιτάς τους ψυχικούς των λαοειδών, όπως έλεγε το παιδί μου όταν ήταν μικρό. Λέει, αν μιλούσαν θα μιλούσε πολύ λεπτά λόγια.

Επιμένω απλά θα πηγαίνουμε πάντα τόσο μακριά όσο πάει κι η δική μας αντίληψη. Ένα καλό έργο αυτή τη δουλειά κάνει. Όση αντίληψη του είναι, τόση αντίληψη έχει κι αυτό. Δηλ. διαρκώς σε περιέχει.

Για να αποχτήσει όμως μια κοινωνία ένα κάποιο γνήσιο πολιτισμό, θα πρέπει όλη αυτή η σημασία να συμπεριλαμβάνει από πολλούς ανθρώπους; Ή νομίζεις ότι το έργο τέχνης αναγκαστικά θα πρέπει πάντοτε να γίνεται σε κάποιο μαρτυρημένο, δραματικό χώρο;

Βέβαια πολλά έχουν λεχθεί πάνω σ'αυτό το σημείο, αλλά βασικά κάθε έργο, κάθε πνευματικό έργο, είναι από τη φύση του μοναχικό.

Ναι, αλλά ίσως να μπορούσε να διατηρήσει κάποιο μοναχικό χαρακτήρα απειρίτητα δεν θα μπορούσε να ξεφύγει από αυτήν-αλλά παράλληλα να αποχτήσει περισσότερο απειρίτητα με τους ανθρώπους, μια καλύτερη θέση μέσα στη συνθήκη της κοινωνίας.

Αλλά αυτό βέβαια δεν είναι πάντοτε εύκολο του ίδιου του έργου για να γίνει τούτο.

Ασφαλώς;

Λέει μια κοινωνία έχει πολλές επιπτώσεις, είναι οργανωμένη, έχει παιδεία, έχει μερικά μέσα, και το ζήτημα διαρκώς είναι πού είναι η κοινωνία το μέρος της. Κατά πού είναι τον προβολέα. Δηλ. ποιοί είναι οι πρωταρχικοί της σκοποί, οι επιδιώξεις της, οι στόχοι της.

Πολλές φορές νόθευες όταν δουλεύεις λίγο σκληρά κι ακριβολογία, ότι με ένα μέρος να θέσεις πάντα σε μια επόμενη μέρα σ'ένα χρόνο, μπορεί να έρθει η μαζοφονία με μια ημέρα κατοχή, και να σου τα εξαντλήσει. Πολλές φορές ακόμα με μιας ώρας κατοχή, με τη μοναχικότητά της.

Συνήθως έχει την εντύπωση η κοινωνία ότι η προσωπική αγωνία του καθενός μας για δημιουργία, η αγωνία ενός... ως τους παύει καλλιτεχνικά αυτούς που θέλουν να κάνουν τέχνη, αφού υπάρχει ο φόρος γ'αυτούς... νομίζουν ότι είναι υπόθεση των καλλιτεχνών από το πρόγραμμα, μια δική τους αγωνία που δεν αφορά τους άλλους. Δηλ. αν εσύ ονειρεύεσαι, είναι δική σου τέχνη. Εάν βλακώσεις, εάν μπορείς να δουλέψεις την τέχνη που ή δεν μπορείς να τη δουλέψεις, οικονομικά αν βγαίνεις από πάνω ή όχι, νομίζουν ότι είναι μια προσωπική δική σου αγωνία, και δεν καταλαβαίνουν ότι τελικά είναι το πρόσωπό τους για το οποίο αγωνιάς.

Στο έργο η προσωπική σου φιλοδοξία και τα προσωπικά σου οράματα ξαφνικά μετασχηματίζονται και γίνονται ο τόπος σου. Δηλ. το έργο υπερβαίνει τον καλλιτέχνη πάντοτε. Τα βιβλία που έχουν γραφτεί για το έργο είναι μιλίως περισσότερα από τα βιβλία που γράφτηκαν για τους καλλιτέχνες. Διότι το έργο είναι κληρονομιά πλέον. Γιατί την αντίληψη και την αισθητική, είναι τα ίδια τα έργα που την έχουν. Αυτό που βάζει τελικά ο καθένας μας, κάνει τον τόπο. Γι'αυτό και δεν είναι μόνο δική σου η αγωνία που περνάς. Αυτό είναι που πρέπει να πασχολήσει τον κόσμο και την πολιτεία, ότι αυτοί οι άνθρωποι είναι οι εκφραστές του επιπέδου της κοινωνίας.

Θα μπορούσαμε να πάμε σε κάτι συγγενικό με τούτο; Πώς φαντάζεστε μια πραγματικά εκείνη μορφή κίνησης ενός έργου;

Πώς να γίνει ένα έργο δηλαδή;

Ναι.

Δεν έχει έτοιμη την απάντηση, αλλά αν πότε περπατάει αν πάρω την εικόνα μου όπως δουλεύει, ξέρω ότι μια μέρα θα χαθεί το έργο, δηλ. δεν μπορεί να είναι ούτε κι αυτό αιώνα. Απλά παίρνει μια διάκριση μέσα στο χρόνο μεγαλύτερη από τη δική μας.

Τα έργα Τέχνης είναι φτιαγμένα για μια διάρκεια ζωής που δεν είναι για μας. Έχει πολλή σημασία κάποιο να πάει πιο σωστά, δηλ. να πάει σωστά σε τόπους όπου πράγματι μπορούν να παίξουν αυτό το ρόλο, διότι είναι νομίζω από τους πρωταρχικούς στόχους της Τέχνης το να μπορέσει να δώσει διάκριση στη ζωή, δηλ. στο πνεύμα. Να δώσει διάκριση ενώ η ζωή ερθεύεται. Κι έχει σημασία να πάει σε τόπους είτε όπου μπορούν να τ'αναγήσουν, είτε όπου η πολιτεία μπορεί να τα τοποθετήσει και να τα θεωρήσει μέρος του αυτού της.

Θάταν βέβαια πολύ σπουδαία αν έφτανε η κοινωνία να μην έχει ποτέ θεατές, να μην έχει πρωταγωνιστές και θεατές. Αν όλοι εμπιστεύονταν. Θάταν πολύ σπουδαίο αυτό, και δεν θα υπήρχε ίσως λόγος τότε για πενακοθήκες. Θάταν τρόπος ζωής πλέον. Λέμε υπάρχει καλλιτεχνική κίνηση στα πράγματα. Και πράγματι υπάρχει, πάρα πολλή. Καλλιτεχνική ζωή δεν υπάρχει.

Αυτή η όλη υπόθεση με τα σαλόνα σίγουρα βοηθά, αλλά δεν είναι η απάντηση, ούτε ως προς το μέτρο, το κριτήριο, ούτε ως προς το σκοπό της Τέχνης, ίσως. Συνήθως οι άνθρωποι που είναι μόνο "σαλόνα", γυρεύουν ανάστημα από ένα έργο, ένα ανάστημα που τους λείπει. Συνήθως προεμένουν από ένα έργο που βρίσκεται στην κατοχή τους, να τους γύσει. Να πάρουν κάποιο σχήμα.

Προσπαθούν να αντέξουν την εικόνα τους μέσα κόσμο που την αγωνία αυτού του κόσμου την αφήνουν στον δημιουργό. Οικιαστικά αγαπούν κι αυτοί τον καρπό, ερθεύουν όμως το δέντρο. Εδώ, η Τέχνη δεν είναι του τόπου, δεν είναι καν του καλλιτέχνη. Το έργο είναι υπό κατοχή.

Βρίσκουν έτοιμη μια αισθητική κατάσταση η οποία συμπληρώνει τον τρόπο ζωής τους, τους δίνει μάλιστα και μια δικαιολογία. Το κεφάλαιο, νομίζω, είναι σ'αυτό το στάδιο, να χρειάζεται μια δικαιολογία για την έκταση που παίρνει.

Δεν νομίζω αυτός να είναι ο καλύτερος τρόπος για να απήχσει ένα έργο. Θάπρεπε ίσως ο τόπος μας να είχε Κρατική Πεντακοθήκη, να έχει Κοινωνικές Πεντακοθήκες, να έχει Μουσεία. Να κομηθεί τους δικιά τους χώρους, τα δημόσια κτίρια, φαντάσου μια καλή πανεπιστήμια σε σχολεία. Σκέψου επίσης και μια Πεντακοθήκη Παιδικής Τέχνης στον τόπο.

Εδώ είναι που πρέπει να μετρηθεί νομίζω ένα έργο, να πάρει τη θέση του σωστά-αν μπορεί να την έχει. Εδώ θα πρέπει να αναζητηθεί το κριτήριο. Πέραν από το ιδιωτικό γούστο.

Πώς αρχίζει ένα έργο;

Κάθε φορά που ξεκινώ, ξεκινώ σαν να μην ξέρω τίποτα. Μουάθε κάποιου την αίσθηση του έργου. Κάποιου έχω τη θύμησή του. Αυτών, στέκεσαι μπροστά σ'αυτή την αδιακίνητη επιφάνεια κι αρχίζεις, αφού το παλιό της, να δίνεις. Δίνεις σχήματα, δίνεις γραμμές, δίνεις μηνύματα, τόξη. Εκείνο όμως που έχει σημασία είναι να προσθέσεις ότι αφού έχεις δώσει αρκετά, να νοιώσεις πότε το έργο αρχίζει να σου δίνει ερέθια πίσω. Η επιφάνεια αρχίζει κι εικαστοποιείται. Αντάρθ θετικό ή αρνητικό στις κινήσεις σου. Σου απαιτεί πότε είναι σωστό αυτό που του έδωσες, αν είναι αρκετά ή αν πρέπει να πάρουν νέα σχήμα.

Ένα έργο δεν πρέπει να στέκει από τη δυνατή σου προσωπικότητα, αλλά από τη δική του οντότητα. Πρέπει να σε φανερώνει, ίσως, σαν μια αντίληψη η οποία στάθηκε μπροστά σε τούτη την επιφάνεια κι ένωσε κάποια πράγματα τα οποία υπήρξε πάνω στο έργο. Αλλά είναι πριν από όλα έργο εξ αντικειμένου. Έχει τη δική του οντότητα. Δηλ. απ'τη στιγμή που οπλώνεις τα πράγματα πάνω σ'αυτή την επιφάνεια, πρέπει να ξέρεις πως αυτή η επιφάνεια έχει να ζήσει μόνη της, κι ότι χωρίς εμένα θα πρέπει αυτή νάχει την αυτοχρημία να υπάρχει, να είναι υπεύθυνη στις αξίες της, χωρίς τη δική σου πελοδω μωολάφηση.

Απορροή και μαλίσσωση λόγου και το κενό του κενού όταν πρόκειται να αρχίσει ένα έργο;

Είναι ένα κενό που μπορεί να σε τρομάξει πολλές φορές. Όταν αρχίζεις ένα έργο συνήθως τρομάζεις λίγο. Δικό σου στέκεσαι μπροστά σ'αυτό το κενό και νοιώθεις ότι πρέπει να το γεμίσεις, να το χύσεις, να αναρροήσεις επάνω του. Να το κατακτήσεις.

Από μια άποψη αυτό το κενό, αυτή η εικόνη επιφάνεια, είναι ελαστική. Το ποτό σου άγγαμο χυλά την ενόηση που από μόνη της είχε η επιφάνεια. Και καθώς συνεχίζεις, η αγωνία σου είναι να επωλέσει αυτή η επιφάνεια σε μια άλλη ισορροπία, σε μια άλλη ενόηση. Η ευθύνη σου είναι να φέρεις ένα τέτοιο έργο πάνω σ'αυτή την επιφάνεια που να δικαιολογεί ότι σφαιρικός. Στο τέλος πρέπει να φτάσει σ'αυτή την πληρότητα που είχε εξ αρχής, και αν είναι δυνατό πλουσιότερα.

Είναι έργα τα οποία παίρνουν πολλή χρόνο για να τελειώσουν, και χρειάζεται καινού να το αφήνεις για κάποιο διάστημα και μετά να επιστρέφεις και να ξαναεπιστρέφεις σ'αυτό. Θάθελα, αν μπορούσαμε, να το συγκρίνουμε αυτό με κάποια ερώτηση που επιστρέφει στην ερωτήσή του. Όπως η ερώτηση τους δεν είναι κάτι που τελειώνει και φτάνει σε κάποια ολοκλήρωση που δεν χρειάζεται συνέχεια, αλλά χρειάζεται την επιστροφή, θεωρούμε αν θα μπορούσαμε να δώσουμε κάποια αναλογία με την περίπτωση του ζωγράφου που επιστρέφει σ'ένα πίνακα που είχε αφήσει πριν.

Βέβαια υπάρχουν πίνακες που τελειώνουν από την πρώτη. Και ήταν μοιραίο ίσως για με κοπέλλα να είχε πάντα ένα τέτοιο άλλοτε τέλος.

Στα έργα τα οποία χρειάζονται μια μεγάλη διάρκεια για να τελειώσουν, επιστρέφεις όχι γιατί εργάζεσαι μόνον εκείνη τη στιγμή πάνω, αλλά γιατί το χόρμος κάποια στιγμή στη σκέψη σου. Κι όταν επιστρέφεις, έχεις μια καθαρή βεβαίωση ότι τα πράγματα έτσι πρέπει νάχουν κι όχι αλλιώς.

Ο τρόπος λειτουργίας του έργου δεν έχει πάντα σχέση με την εμπνευσή αλλά με την αίσθηση. Δεν έχει πάντα σχέση με τον έρωτα. Εξαρτάται πώς δουλεύεις. Εάν εργάζεσαι μέσα σε καλή χρόνο, πρέπει να έχεις και την αυτοχρημία. Επιστρέφεις γιατί το αντίθετο στο πνεύμα που σε παίρνει. Κάθε φορά που γυρνώ, γυρνάω με την ίδια πάντα αίσθηση αλλά μέσα μεγαλύτερο βαθμό συνείδησης. Η αίσθησή σου έχει γίνει αντικείμενο στην επιφάνεια του έργου. Και πρέπει να έχεις καθαρό το τριτο όλη την ώρα για να μπορούσεις να κάνεις τη δουλειά. Εγώ δουλεύω δυστυχώς με πολλή χρόνο, βάζω το πολύ στο λόγο, γιατί και μένω με το σκέπτο στο.

Έτσι θα λέγατε ότι ένα έργο γίνεται ερωμένη;

Όταν αυτό το έργο νοιώσεις ότι από μόνο του έχει τελειώσει, κι ότι έχει λόγο ύπαρξης.

Τότε είναι που γίνεται ερωμένη; Όχι πριν;

Κάθεσαι σαν θεατής του και το αγαπάς. Το παίρνεις από την αρχή, με άλλες τρόποι.

Δηλ. δεν βλέπετε τον έρωτα, μεταφορικά, μέσα στην ίδια την πράξη της ζωγραφικής; Μονάχα στο θέαμα;

Ο έρωτας είναι θαυμαστός. Η χαρά όταν κάνεις ένα έργο είναι πάντα ένα σφάλμα. Αλλά δεν είναι μόνο τούτο. Όταν το ξεκινάς έχεις και πολλή φόβο για παράδειγμα. Στα πιο πολλά στάδια έχεις και πολλή αμφιβολία, ή για πολλή καιρό δεν είναι καθόλου εύκολος αν κάνεις και τίποτα. Κι αυτό θέλει αποφασιστική. Ενώ μάσκες. Αλλά μια εσωτερική παρόρμηση κρατά πάντοτε το νήμα, για να μπορούσεις να μπει μέσα στο έργο και να βγεις σαν θεατής του. Δηλ. βλέπω ότι θα μπορούσε νάχει σχέση με τον έρωτα αν δούλευε στηγμια και ηλεκτρονικά. Γιου κατά καιρούς μας συμβαίνει δηλαδή, κι έχουμε αυτές τις ανάγκες της εκτόνωσης.

Είναι μια στιγμή που δεν την ξέρεις, λίγο να την προκαλέσεις όμως και είναι εκεί. Όταν ορμάς μ'αυτή την ταχύτητα που σ'εγκαταλείπει και που δεν λογιάζει και δεν υπολογίζει τίποτα. Δεν έχει θύμηση. Κι εκεί δεν προλαβαίνεις το χρώμα. Τότε το βλέμμα σου προ-βλέπει τη σκέψη, και το έργο τελικά σταθερώνει την ταχύτητα.

Η Τέχνη όλο τα καταβιώνεται. Ένα έργο βγαίνει με χίλιους διαφορετικούς. Άνισους. Ό,τι κι αν κάμεις όμως, η ζωή είναι αυτή που παθαίνει το τίμημα. Το έργο βέβαια είναι η παράταση. Η τέχνη, της ζωής ζηλεύει της. Γιατί η γενική πρόβα ανήκει στη ζωή. Από τη δική της ζωής συντηρείται το έργο. Κι ο χαρταετός έχει ανάγκη αυτής της νομοτέλειος. Πρέπει, για να πετά, να είναι καρφωμένος. Άλλωστε δεν γίνεται.

Η εγκατάλειψη, η είνος;

Είναι η εγκατάλειψη της βαρύτητας σου. Γιατί ασχολούμαστε τελικά με την Τέχνη; Είναι για να κουβαλάμε το βάρος μας πάνω της; Βέβαια έχουν γίνει έργα με τρομακτική βαρύτητα, σε βαρβαρότητα, σε βία, στο να δηλώσουν την εποχή μας ίσως. Αλλά πρέπει να θυμόμαστε κούλας από την αρχή τα πράγματα. Γιατί πάντα να θέλω να αφαιρούμε; Για να έχουμε την ίδια βαρύτητα, ή ακόμα κι άλλη τόση; Γιατί τόση αλμύρα; Οι καλλιτέχνες π είναι τελικά; Είναι αγωγοί.

Η γνώση του ανθρώπου, αυτού που ζει με το βάρος του, μειωσιματίζεται σε Τέχνη. Δεν είναι αυτό το άγγαμο του, το τίμημα, το πέταγμα του; Η άλλη περιοχή του; Δηλ. ουσιαστικά αυτή η βαρύτητα, αυτός ο φυσικός κόσμος, είναι η μόνη πραγματική βάση του χαρταετού. Αυτό που είναι δεμένο κάτω. Αν τον αφήσεις, πέφτει η αλήθεια της πλάνης σου. Υπάρχει μια άλλη νομοτέλεια. Δηλ. βάζεις ένα τίμημα ζωής, βάζεις το μύρο και το άσπρα. Πώς να το κάνουμε; Είναι η ζωαριά του κόσμου. Ο πλανήτης μας έτσι δουλεύει. Ο μισός είναι βυθισμένος στο σκοτάδι, κι η ύπαρξή μας είναι ένα μεταναυόμενο φως. Είναι οπίσθεντο πόσο φως υπάρχει μέσα στο σκοτάδι. Γίναμε τον ίδιο και θα δεις. Το φως είναι φαινόμενο του σκοταδιού.

Αγγελ
νικόλαου

η πριγκίπισσα της κύπρου

Στη συνδυασμένη ιστορία έχει
τοποθετηθεί στις μέρες μας σημαδι-
ται κερών και της επιρ-
μοσύνης της με με ότι πριγκί-
πια στα εδάφη της κατόχου από
πριγκίπισσα και άλλους στη πολιτική
πρόση της ιστορίας κινούνταν οι γε-
νοίτες σαν πολυφώνες κίητες,
κλήροντες γαμών, επιρροών, ομο-
λογών ή ακόμα και αυτοκρατοριών.
Αναπόφευκτο επίσης η δια-
χρονική της φωνή μέσα τις μέρες
και μέσα τις εποχές γίνονται διάφορα
είδη στη κοινωνική πύλη του Με-
σοπόρου, τότε οι Πριγκίπισσες υπε-
στάτο εξουσιάζονται να το περπατάει
ή τη συστατικό-πολιτική επουδαι-
νιστή των επιρροών που έφραξαν
πρόσω στον επιδαίο γαμήρι. Το γή-
ματι των γαμήλιων ομοίω συνδυά-
λαγων κινούνται οι ενδοίτες πατέ-
ρες ή αδελφοί, σε σχέση πάντα με
τη δική τους κατάσταση.
Μεγάλες τους αγνοούνται μέσα
από την αγγλική ομώνυμη ιστορία.
Μέσα οι γυναίκες εκλέχτησαν από
φύσην εκλεχθήσαν οι κίητες οι φη-
σενική πύλη της οικογένειας
τους γαμήρι του ομοίω τους σαν
κλήροντες, παραμένοντας προς
επιρροή τους ομοίω τους
ακόμα και μετέπειτα ιστορία τους.

Μια τέτοια γυναίκα μορφή είναι
και «η αν πολλούς περιπετειώδεις
και» ενδοχρόνους «αμαρτίαις περιπε-
τειώδεις» Πριγκίπισσα της Κύπρου, δηλα-
δή η κόρη του Ισαάκου Δούκα Κομνη-
νού, «Αυτοκράτορα της Κύπρου»
(1124-1191), της οποίας ο βίος και η
πολιτική αποτελούν παράδειγμα κοσμο-
πολιτισμού και αλληλοεπίδρασης ενδο-
δικών και δυτικών ευνοερώντων στο
έθνος του 12ου αιώνα μ.Χ.
Απόδοι, χρονογράφοι, ταξιδιώτες,
Αγγλοι, Γάλλοι, Γερμανοί ή Ασένιοι της
Παλατινής έφωλλαν τις περιπέτειες
της, και εμπρός οι συμπατριώτες της,
έλλει των εκίστοτε σχολικών εγχαρι-
δίων ιστορίας, δεν έχουμε ιδέα.
Ιστορικό παράδοξο αποτελεί η μη
διάσωση του ονοματός της. Δεν γίνεται
κατά στα χρονικά επώνυμη μνεία για το
πρόσωπο της, αλλά χρησιμοποιούνται
περιφράσεις του τύπου «fina Isaaci qui
imperator insulae Cypri».
Η Πριγκίπισσα, λοιπόν ή
«δοκιμασμένη» της Κύπρου όπως μπο-
ρούμε να την αποκαλούμε (μετάφραση
του γαλλικού «Dainsel»), υπήρξε καρ-
πός του γάμου του Ισαάκου με μια από
τις κόρες του βασιλιά Θόδου Β' της
Αρμενίας, όταν ο Ισαάκος ήταν κυβερ-
νήτης της Κύπρου. Αν τοποθετήσουμε
το γάμο γύρω στα 1175-78, τότε, τό-
σο η πριγκίπισσα όσο και ο αδελφός
της πρέπει να γεννήθηκαν μεταξύ των
ετών 1177-78. Δεδομένου ότι το 1182
ήσαν ακόμα μεγάλοι για να δοθούν
σαν όμηροι στο Βασιλιά Ιωάννη Γ' της
Αντιόχειας, όπου και παρέμεναν μέχρι
το 1187 περίπου.
Γύρω, λοιπόν, στα 1187 φτάνει η
κόρη του Ισαάκου στην Κύπρο, ενώ η
μητέρα της είχε είτε πεθάνει είτε πα-

ραμείνει διαζευγμένη στη πατρίδα της.
Την ίδια περίπου εποχή πεθαίνει ο γιος
του Ισαάκου και η Πριγκίπισσα μας
απομένει μοναδική κληρονόμος του πα-
τέρα της και, κατά συνέπεια, για όλους
αναγνώριζαν τη νομιμότητα των δικαιω-
μάτων του Ισαάκου και του τρόπου
που πήρε την εξουσία, διάδοχος του
θρόνου της Κύπρου.
Συνεπώς, κινδυνολώντας το 1191
στην Κύπρο, ο Ριχάρδος ο Αεοντό-
καρδος βρισκόμα μια νεαρή (14 περίπου
χρονών) και όμορφη (Ambrise, 12029,
«... qui mult est bele, isselle jante
pucelle» ή στην αγγλική μετάφραση,
«and his young daughter a most fair
an lovely maid of beauty fare») Πριγκί-
πισσα, που αποτελούσε σημαντική πολι-
τική δύναμη σαν υποψήφια κληρο-
νομιάς.
Οι χρονικογράφοι πιστώνουν τον
Ισαάκο με χαρακτηριστικά ατομικού
πατέρα που αγαπούσε την κόρη του
(plus que lisa viventi) (Ambrise, 12023)
και από την οποία «patisbat
anima sua» (Historiarum, σ.208). Το κα-
ταμετριά και η φροντίδα του να την
εσφαλίσαι κατά την διάρκεια της δια-
μείας στο κάστρο της Κερύνειας.
Με την κατάληψη του κάστρου
(τέλος Μαΐου 1191), η Πριγκίπισσα είναι
πια αιχιάλιτη στον Ριχάρδο, υπακού-
οντας στο ρομαντικό πρότυπο που την
θέλει να παραδίδεται ήφροντας στα
πόδια του Αγγλικού βασιλιά. Σε επιστολή
του με ημερομηνία 8 Αυγούστου 1191,
ο βίος ο Ριχάρδος λέει: «...et efficit
sua in uiscera, Isidoroque insulae Cypri
sua in uiscera inuiscera». Ο Ριχάρδος δίνει
στην Κύπρου Πριγκίπισσα κάτω από την προ-
στασία των δύο Βασιλευσών που τον

συνόδευσαν, της Βερεγγάριας της Να-
ζάρρας, συζύγου του, και της Ιωάννας,
χίρας βασίλισσας της Σικελίας, αδελ-
φής του, των οποίων την τύχη θα
συμμεριστεί στο εξής.
Ενδιαφέρουσα είναι η εκδοχή
σύμφωνα με την οποία η όμορφη της
Κυπρίας Πριγκίπισσας σαγήνευσε τον
Άγγλο Βασιλιά. Η πιθανότητα ανιχνεύε-
ται για πρώτη φορά στο χρονικό του
Radulf de Dicilo (Ymaginus Historiarum,
σ.659, falsi dampnatis esse qui
grava cum ea consuevitudine Ricardum
insimulauerunt!) το 13ο αιώνα και επανα-
λαμβάνεται από το γνωστό φιλόσοφο
και ιστορικό David Hume στη History
of England τον 18ο αιώνα. Σύμφωνα
με το Hume, η Βερεγγάρια βρήκε στο
πρόσωπο της Πριγκίπισσας της Κύ-
πρου μια επικίνδυνη αντίηλο την οποία
υποψιάζονταν να της έχει κλέψει την
καρδιά του συζύγου της. Για το Hume
ευδύνονταν τα χαλαρά ήθη των Σταυ-
ροφόρων, για τους οποίους, η ιστορία
δεν φαίνεται να είναι παρά μια ρομαντι-
κή προσθήκη των χρονικογράφων:
ακόμα κι αν δεχτούμε την πρωιμότητα
της νεαρής Πριγκίπισσας, οι γενικώς
αποδεκτές από τους σύγχρονους ομο-
σουλφικές προτιμήσεις του Ριχάρδου
οφένουν πολλές αμφιβολίες.
Όποια κι αν ήταν η σχέση της
με τον Ριχάρδο, σίγουρα παραμένει ότι,
αρχές Ιουνίου 1191, φτάνει στην Πα-
λαιστίνη, μαζί με την Ιωάννα και τη Βε-
ρεγγάρια, όπου θα παραμείνουν μέχρι
τις 29 Σεπτεμβρίου 1192, μέρα της
αναχώρησής τους για το ταξίδι του
νυμφιού στην Ευρώπη. Αξιομνησίας εί-
ναι το γεγονός ότι τη φορά αυτή τις
συνόδευσαι και η δεύτερη σύζυγος του
Ισαάκου, η οποία ήταν νόθος κόρη
του Γουλιέλμου Α' της Σικελίας, άρα
αδελφή του Γουλιέλμου Β', συζύγου της
Ιωάννας, και η οποία θα παραμείνει
στην πατρίδα της Σικελία.
Στη Σικελία μαθαίνουν και τα νέα
για τη σύλληψη του Ριχάρδου από το
Δούκα Αεοντόκαδο Ε' de Babenberg
της Αυστρίας και τον Αυτοκράτορα
Ερρίκο Στ' της Γερμανίας. Στις 9
Απριλίου 1193, μαρτυρείται η παρουσία
τους στη Ρώμη όπου βλέπουν το Πά-
πα Κελεστίνο Γ' για την τύχη του Ρι-
χάρδου. Μέσα Ιουνίου 1193, συνοδευό-
μενος από τον Καρδινάλιο Μελιόρ,
φτάνουν στην Μασσαλία μέσω Πίζας
και Γένουας. Στην Μασσαλία τις περι-
μένει ο Βασιλιάς της Αραγωνίας Αλ-
φόνσος Β' για να τις οδηγήσει διαμέ-
σου της Προβηγκίας. Στην Τουλούζη
τις υποδέχεται ο Raymond de Saint
Gilles, μελλοντικός έκτος κόμης της
Τουλούζης, ο οποίος σίγουρα διαμέ-

εξαιρετική αντίληψη στις Κυρίες, δεδο-
μένου ότι θα γίνουν διαδοχικά σύζυγοι
του και η Ιωάννα και η Πριγκίπισσα της
Κύπρου. Στην συνέχεια, η μικρή ομάδα
προχωρά προς την Ακαταία για να
φτάσει ασφαλή στο Πουατιέ προς τα
έλη του 1193.
Κατά την διάρκεια αυτού του τα-
ξειδιού η νεαρή Πριγκίπισσα της Κύ-
πρου μπόρεσε σίγουρα να αντιληφθεί
τη σημασία που είχε αποκτήσει το άτο-
μο της, κάτω από το πρίσμα των πολι-
τικών εξελίξεων. Η έλθε του Ριχάρ-
δου με το Αεοντόκαδο στην Ακαταία
που οδήγησε στην αιχμαλωσία του, είχε
σαν κατάληξη την υπογραφή της
συμφωνίας του Wurtzbaig (14 Φεβρου-
αρίου 1193) όπου παραθέτονταν οι
όροι της απελευθέρωσης. Η παράγρα-
φος Β του συμφώνου απαιτεί την απε-
λευθέρωση του Ισαάκου, «rex Cypri»,
και της θυγατέρός του, «eius filia»
(Ansberr, σ.102), σαν απαραίτητο όρο
για την απελευθέρωση του Ριχάρδου.
Για το Αεοντόκαδο, παρέγοντας
τόσο οικογενειακής όσο και πολιτικής
φύσεως οδήγησαν στον όρο αυτό.
Ο Ισαάκος κι ο Αεοντόκαδος ήσαν
δείτερα ξαδέλφια. Η μητέρα του Αεο-
τόκαδο ήταν η Θεοδώρα, ανηψιά και
ερωμένη του Αυτοκράτορα Μανουήλ
Κομνηνού Α' κόρη του Αδελφού του,
Ανδρόνικου Σεβαστοκράτορα. Η μητέ-
ρα του Ισαάκου ήταν κόρη του δεύτε-
ρου αδελφού του Μανουήλ, του Ισαά-
κου Σεβαστοκράτορα.
Ο Αεοντόκαδος πέτυχε ακόμα σαν
μέρος της συμφωνίας, τους αρραβώ-
νες του γιού του, Φοιδορικού, με την
Ελεονώρα της Βρετανίας, ανηψιά του
Ριχάρδου και του δεύτερου γιού του,
Αεοντόκαδο, με την Πριγκίπισσα της Κύ-
πρου. Η κόρη του Ισαάκου, σαν μονα-
δική κληρονόμος της Κύπρου, αρχίζει
πλέον να αποκτά, στην σφαίρα των
πολιτικών συμφερόντων, αξία σίγουρης
επένδυσης στη Μέση Ανατολή, για τις

ευρωπαϊκές βασιλικές οικογένειες.
Και σίγουρα σαν ένα πολύτιμο
χαρτί για τα διεθνή πολιτικά του σχέδια
την έβλεπε και ο Ερρίκος. Στη Διοίτα
της Θρίε (Μάρτιος 1193), ένα από τα
εγκλήματα για τα οποία κατηγορήθηκε
ο Ριχάρδος, ήταν η κατάληψη της
Κύπρου και η μεταχείριση της οποίας
έπαιξε ο Ισαάκος. Στη συμφωνία που
υπεγράφη στις 26 Ιουνίου 1193, διασα-
φηνίστηκε ότι η Πριγκίπισσα της Κύ-
πρου καθώς επίσης και η Ελεονώρα
της Βρετανίας έπρεπε να παραδο-
θούν στο θείο της ποιήτη, Αεοντόκαδο
της Αυστρίας. Ο Ριχάρδος υποχρεώ-
θηκε να δώσει όρκο υποτέλειας στον
Ερρίκο. Έτσι η Κύπρος και ο εκίστοτε
βασιλιάς της ήσαν υποτέλειες πιά του
Αυτοκράτορα της Γερμανίας.
Κατά την διάρκεια αυτών των δια-
πραγματεύσεων, η Πριγκίπισσα της Κύ-
πρου ζούσε είτε στη Ρωκή (Rosen) στη
Νορμανδία, είτε στα Οχάιη, με
την Ελεονώρα της Βρετανίας. Έχουν
δοσωθεί έγγραφα που δείχνουν τα
έξοδα συντήρησης των δύο πριγκίπι-
σών αυτής της περιόδου.
Το φθινόπωρο του 1194, οι δύο
πριγκίπισσες δεν είχαν ακόμα φτάσει
στην Αυστρία και ο Αεοντόκαδος απειλή-
σε το Ριχάρδο με αντίποινα σε βέρους
των ομήρων που είχε στα χέρια του.
Ξεκίνησαν το ταξίδι για τη Βιέννη το
Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου, συνοδευό-
μενες από τον Βαυδομίν de Beihune.
Καθ' οδόν, έλαβαν μία είδηση που
έμελλε να αλλάξει για μια ακόμη φορά
τη τύχη της Κυπρίας Πριγκίπισσας: Ο
Δούκας Αεοντόκαδος είχε πεθάνει στις
31 Δεκεμβρίου 1194. Οι δύο Πριγκίπι-
σες επέστρεψαν στη Νορμανδία.
Βρίσκουμε την κόρη του Ισαάκου
την άνοιξη του 1195, ξεχασμένη στην
Νορμανδία, να έχει γίνει από την μια
μέρα στην άλλη μια Πριγκίπισσα χωρίς
προστάτη και χωρίς πολιτική σημασία:
ο θείος της Αεοντόκαδος της Αυστρίας
έχει πεθάνει- οι δύο γιοί του έχουν
ακυρώσει του αρραβώνες που είχε κα-
νονήσει γι' αυτούς ο πατέρας τους. Ο
Βασιλιάς της Κύπρου Αμόλοχος Λαυζι-
νιάν έχει δώσει όρκο υποτέλειας στον
Ερρίκο Στ' της Γερμανίας: στέφεται
βασιλιάς της Κύπρου το Μάιο του
1196 από τους απεσταλμένους του
Ερρίκου και το 1197 εκλέγεται και βασι-
λιάς της Ιερουσαλήμ. Την ίδια περίπου
εποχή ο Ισαάκος συνοματεί ενάντια
στον Αυτοκράτορα του Βυζαντίου Αλέ-
ξιο Γ' και πεθαίνει δηλητηριασμένος.
Τα πέντε χρόνια που ακολουθούν
μέχρι και το 1199, τα ίχνη της Πριγκί-
πισσας της Κύπρου χάνονται. Είναι
μάλλον πιθανόν ότι εξακολούθησε να

ζει με την Ιωάννα και την Βερυγγόρια, μια ασήμαντη αλλά πολιτικά πραγματώσα της οποίας η τύχη άφηνε τους ισχυρούς αδιάφορους.

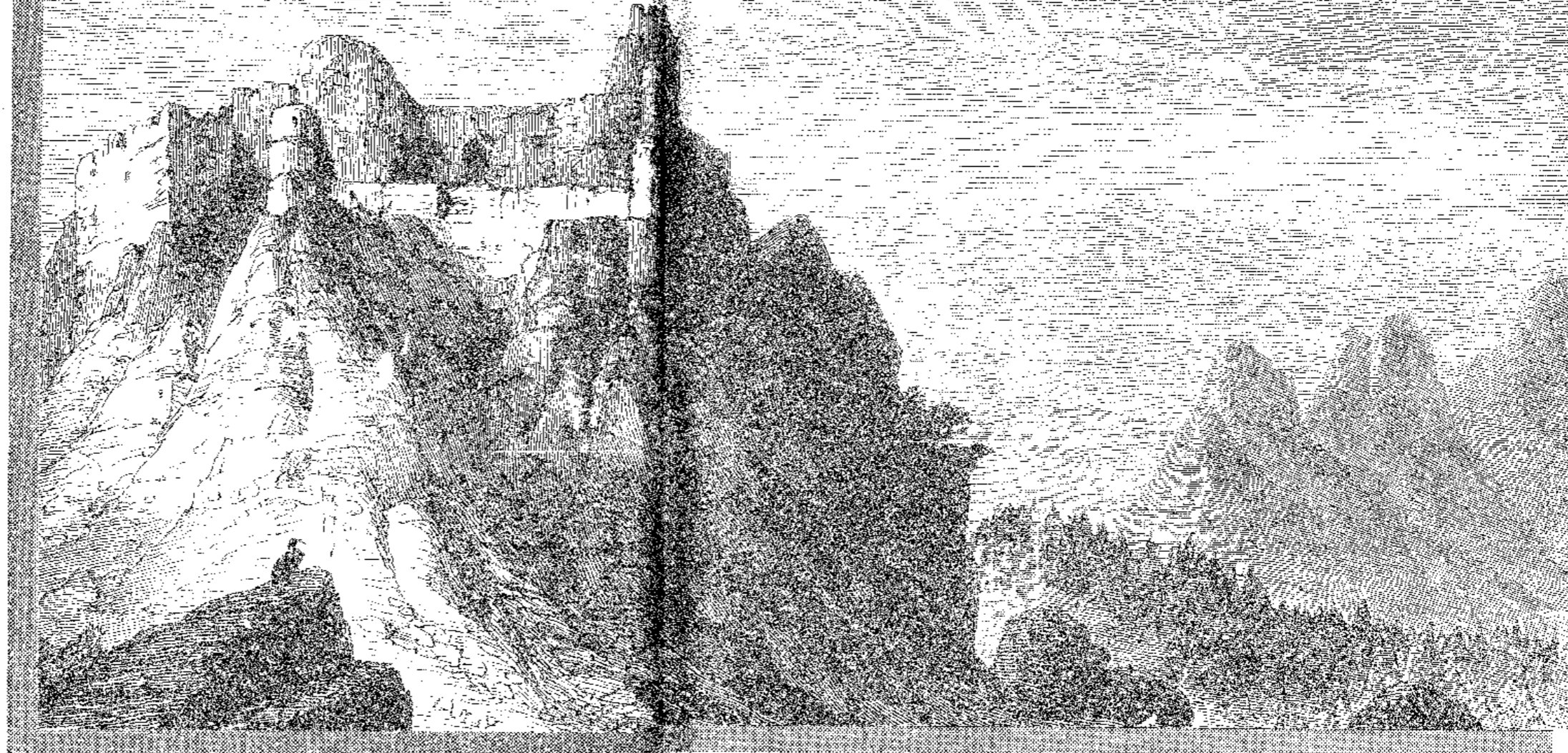
Τον Οκτώβριο του 1198 η Ιωάννα της Σικελίας γίνεται η τρίτη σύζυγος του κορυφαίου Ραϊμόνδου Στ' της Τουλούζης. Η Ιωάννα πεθαίνει στην Ρουέν το Σεπτέμβριο του 1199 και ξαφνικά, μετά από αιγή ένδεκα ετών, βρίσκουμε τη Πριγκίπισσα της Κύπρου τέταρτη σύζυγο των Ραϊμόνδου.

Παρ' όλη τις διαφορίες των χρονολογίων, από τους οποίους μερικοί την θέλουν αιτά και μόνο ερωμένη του Ραϊμόνδου, φαίνεται ότι ο γάμος πρέπει να έγινε μεταξύ 24 Σεπτεμβρίου 1198, ημερομηνία του θανάτου της Ιωάννας και 11 Ιανουαρίου 1204, μέρα του πέμπτου γάμου του Ραϊμόνδου με την Ελεονώρα της Αραγωνίας. Ο Ριχάρδος πρέπει να ενσωμάτωσε τους γάμους: εξασφάλισε ειρήνη στο Λαγκενάκ και αρμονικές σχέσεις με τον Αυτοκράτορα της Γερμανίας.

Αν λάβουμε υπ' όψιν τους δεσμούς που ένωναν τη Πριγκίπισσα της Κύπρου με την Ιωάννα, της οποίας η τύχη είχε μοιραστεί από την αναχώρησή της από την Κύπρο το 1191, τότε μπορούμε να υποθέσουμε ότι την είχε συνοδεύσει και στη Τουλούζη, στο σπίτι του νέου συζύγου της. Μπορούμε έτσι να ερμηνεύσουμε τους λόγους που οδήγησαν το Ραϊμόνδο στην σύναψη αυτού του γάμου, από τον οποίο δεν είχε κανένα πολιτικό συμφέρον, σαν αιτά και μόνο ένα ερωτικό καπρίτσιο το οποίο διάρκεσε όσο κι ο γάμος - όχι πολλά.

Τον Οκτώβριο του 1202 ο Ραϊμόνδος βρισκόταν στους Αγίους Τόπους, μόνος, παρόλη τη σίγουρη επιθυμία της Πριγκίπισσας της Κύπρου για επαναστασιακό. Το 1203 ο γάμος ήταν διαλυμένος. Ο Ραϊμόνδος είχε σίγουρα ήδη κατανοήσει ένα καινούριο γάμο με περισσότερες πολιτικές δυνατότητες, κι η Κύπρια Πριγκίπισσα βρισκόταν στην Μασσαλία, ηρωίδα καινούριων περιπετειών, όπως ης αποθανάτισαν τα χρονικά (Combinateur de Guillaume de Tyr).

Στη Μασσαλία, η Κύπρια Πριγκίπισσα, η οποία φαίνεται να ενεργούσε με συγκεκριμένο σχέδιο στο μυαλό, βρίσκεται δεύτερο σύζυγο στο πρόσωπο ενός Φλαμανδού ιππότη, συγγενή του κόμητα Βαυδουίν της Φλάνδρας, μελλοντικού αυτοκράτορα της Κωνσταντινούπολης. Έχοντας αποτύχει με το πρώτο της γάμο την επιστροφή της στην Κύπρο και την διεκδίκηση των δικαιωμάτων της σαν διάδοχος, η κόρη

του Ισαάκου ελπίζει να το καταφέρει τώρα, διαλογώντας σαν σύζυγο ένα από τους ιππότες που συμμετείχαν στην Δ' Σταυροφορία. Έχοντας σαν σύμμαχο το νεώτα της (πρέπει να ήταν 25 χρονών την εποχή του δεύτερου γάμου της) και την υποστήριξη, δεν φαίνεται να αντιμετωπίζει δυσκολίες στο να βρει σύζυγο.

Μελετητές (W.H. Rudt de Collenberg) δίδουν στο σύζυγο της Πριγκίπισσας της Κύπρου το όνομα του Thierry πρώτου ξαδέρφου του Αυτοκράτορα Βαυδουίν, γάμου γιού του Φιλίππου, κόμητα της Φλάνδρας. Ο Thierry είναι ο μόνος συγγενής του Βαυδουίν που αναφέρεται στα χρονικά να έχει συμμετάσχει στη Δ' Σταυροφορία.

Η υπόθεση αυτή γίνεται ακόμα πιο αληθοφανής, δεδομένου ότι ο Thierry ήταν ένα από τους αρχηγούς του Εστοίρε, πλαιοί του πλήρωμα του οποίου αρνήθηκε να συμμετάσχει στην εκστρατεία ενάντια στην Κωνσταντινούπολη και προχώρησε για τους Αγίους Τόπους. Καθ' οδόν, έκανε σταθμό

στην Κύπρο.

Εκεί, ο ιππότης-σύζυγος της Κύπριας Πριγκίπισσας παρουσιάστηκε στο Βασίλειο Αμόλιχο και απαίτησε το βασίλειο της Κύπρου σαν κληρονομιά της σύζυγού του, κόρης του Ισαάκου. Ο Αμόλιχος βέβαια τον αντιμετώπισε σαν τρελό και το διάταξε να εγκαταλείψει την Κύπρο αμέσως. Και ο σύζυγος της Πριγκίπισσας της Κύπρου αναγκάστηκε να συμμορφωθεί.

Η ενέργεια αυτή, παρ' όλη το παράλογο της απαίτησης της, γίνεται πλήρως κατανοητή μέσα στα πλαίσια της νοοτροπίας του σταυροφόρου, του οποίου επιθυμία ήταν πρώτα να αποκτήσει πλούτη και μετά να απελευθερώσει του Αγίους Τόπους. Δείχνει ακόμα τη δύναμη της γοητείας της Κύπριας Πριγκίπισσας η οποία εύκολα μετέδωσε στον άντρα της τις δικές της φιλοδοξίες.

Εγκαταλείποντας την Κύπρο, οι Σταυροφόροι θα μεταβούν στην Αρμενία. Και εδώ σταματούν οι πληροφορίες

που έχουμε από τους χρονολογίους γύρω από το πρόσωπο της κόρης του Ισαάκου. Παρέμεινε στην Αρμενία, πατρίδα της μητέρας της, ή ακολούθησε το Thierry (αν αυτός ήταν ο σύζυγος της) στη λατινοκρατούμενη Κωνσταντινούπολη, πόλη των προγόνων της, όπου έχουμε αναφορές στο όνομα του μέχρι το 1207. Δεν μπορούμε να ξέρουμε. Αν ωστόσο μας λείπουν τα ιστορικά στοιχεία, παραμένει ο μύθος κι οι εικασίες του μελετητή.

Ένας τέτοιος μύθος είναι και η ιστορία που συνδέει τον Προβηγκιανό τραγουδούρο Pierre Vidal με μια Ελληνίδα Πριγκίπισσα της Κύπρου. Σύμφωνα με την παράδοση, ο Vidal είχε συμμετάσχει στη σταυροφορία του Ριχάρδου και είχε παντρευτεί μια Ελληνίδα της Κύπρου. Επιστρέφοντας στην Ευρώπη, έδωσε στον εαυτό του τον τίτλο του Αυτοκράτορα και στη γυναίκα του εκείνο της Αυτοκράτειρας, διότι πίστευε πως η γυναίκα του ήταν ανηψιά του Αυτοκράτορα της Κωνσταντινούπολης και πως ο ίδιος είχε δικαιώματα στο

θρόνο. Αρχισε μάλιστα να εξοπλίζει στόλο για να κατακτήσει την Αυτοκρατορία του!

Παρ' όλα τα αληθινά στοιχεία (το ταξίδι στη Μέση Ανατολή, ο τίτλος του Αυτοκράτορα που έδινε στον εαυτό του στα ποιήματά του), η ιστορία φαίνεται να ήταν ένα κακόγουστο αστέιο σε βάρος του Vidal. Εκτός και εάν υποθέσουμε μια ρομαντική θεωρία που θα ήθελε το Vidal να είχε συναντήσει τη Πριγκίπισσα της Κύπρου στην Μασσαλία, κάπου μεταξύ 1195 και 1200.

Στη διαθέκη της Ιωάννας της Σικελίας, κόμισσας της Τουλούζης, βρίσκουμε πρώτη ανάμεσα στους κληρονόμους μια κάποια Βεατρίκη, η οποία λαμβάνει πολύ σημαντικότερο ποσό από τους υπόλοιπους κληρονόμους. Είναι αυτή η Βεατρίκη το ίδιο και το αυτό πρόσωπο με την Πριγκίπισσα της Κύπρου, δεδομένης της αγάπης που πρέπει να έστρεφε για το πρόσωπο της η Ιωάννα; Πιθανόν. Μέσα από τους αιώνες παρέμεινε ωστόσο γνωστή σαν

απλά και μόνο η Πριγκίπισσα της Κύπρου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ο χώρος δεν μας επιτρέπει εκτενή αναφορά στις πηγές και τις διάφορες μελέτες. Παραθέτουμε μόνο δύο εργασίες στις οποίες δίνεται εξαντλητικά όλη η σχετική βιβλιογραφία και οι παραπομπές στις πηγές:

- NICOLAOU Angel: Richard the Lionheart and Cyprus, *Maitrise s' Anglais*, Universite Paul Valery, Montpellier, 1984.

- COLLENBERG, W.H. Rudt de: «L'empereur Isaac de Chypre et sa fille (1155-1207)», *Byzantion*, XXXVIII, 1, 1968, σσ.123-179.

για την λαϊκή ποίηση της Κύπρου

Λευτέρης
Γαπαλεοντίου

Απάντηση στον
Κ. Γιαγκουλλάη

Το σημείωμα που ακολουθεί γράφτηκε με αφορμή το κείμενο του Κ. Γιαγκουλλάη (Κ.Γ. «Ποιητάρηδες και λαϊκοί ποιητές» (1), το οποίο αναφέρεται στην εργασία μου με θέμα «Οι σχέσεις των δύο φύλων στη λαϊκή ερωτική ποίηση της Κύπρου» (2)

Αρχικά χρειάζεται (για χάρη του απληροφόρητου αναγνώστη) αν επαναλάβω (ή και να αναλύσω περισσότερο) ορισμένες σκέψεις για την λαϊκή ποίηση, από το εισαγωγικό μέρος της παραπάνω εργασίας μου. Στη συνέχεια θα δούμε τα ερωτήματα-απορίες που θέτει ο Κ.Γ., καθώς και κάποια άλλα θέματα που προκύπτουν.

1.

Για να απληροθεύμε την έννοια του λαϊκού θα πρέπει να την αναπαραβάλλουμε με το λόγιο. Ο πολιτισμός διαχωρίστηκε σε λαϊκό και λόγιο όταν, το 19ο αιώνα κυρίως, λόγιοι σε διάφορα νεοσύστατα εθνικά κράτη της Ευρώπης στρέφουν το ενδιαφέρον τους προς το λαό της υπαίθρου, από όπου αντλούν παραδοσιακά στοιχεία για να συνθέσουν την εθνική πολιτιστική ταυτότητα. (3) Στην Κύπρο αυτό γίνεται με κάποια καθυστέρηση, μόλις κατά την εκπνοή του περασμένου αιώνα και, κυρίως, κατά τις πρώτες δεκαετίες του εικοστού. Αρκετοί λόγιοι από διάφορα σημεία του ελληνισμού κάνουν αισθητή την παρουσία τους στο νησί υπηρετών κυρίως ως εκπαιδευτικοί ή σε άλλες καιρικές θέσεις και τονώνουν την

υποβαθμισμένη πνευματική κίνηση του τόπου τότε με την έκδοση επιστημονικών συγγράμμάτων ή περιοδικών εντύπων, τότε με τη διοργάνωση διαλέξεων κ.α. πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Πάνω από όλα, όμως, είναι

φανερή η προσπάθεια τους να εφαρμόσουν και στην Κύπρο τις θεωρίες του πατέρα της ελληνικής λαογραφίας Ν.Γ. Πολίτη. Αξίζει να αναφερθούν εδώ τα ονόματα του Κ. Αμάντου, Φ. Ζαννέτος, Στ. Κυριακίδη, Σ. Μιενάρδος, Α. Ζακελλάριος, Ι. Συκουτρής, Β. Τατούλης, Ο. Χρησιτίδης κ.α. κοντά σ' αυτούς δραστηριοποιούνται και Κύπριοι π.χ. Ν. Κληρίδης, Δ. Λιπέριτης, Ε. Φαρμακίδης, Α. Φιλίππου κ.α. Προς αυτή την κατεύθυνση κινούνται και τα περιοδικά Κύπρος (1911) και Κυπριακά Χρονικά (1923-1927).

Γενικά είναι αποδεκτό ότι τα λαϊκά προϊόντα ή δεδομένα (π.χ. ποιήματα, τραγούδια, μύθοι, παραμύθια, παροιμίες) είναι ανώνυμα, έχουν προφορικό χαρακτήρα, εκφράζουν τις αντιλήψεις, τις ανησυχίες

του λαού και απευθύνονται στο λαό.

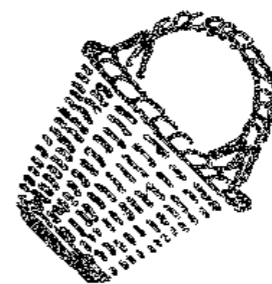
Η λόγια παραγωγή, αντίθετα, είναι επώνυμη, έχει γραπτό χαρακτήρα, εκφράζει τα συναισθήματα και τις θέσεις του λόγιου δημιουργού της και απευθύνεται σε γραμματισμένο αναγνώστη.

2.

Μιλώντας συγκεκριμένα για τη λαϊκή ποίηση της Κύπρου, θα πρέπει απαραίτητα να την εντάξουμε στα κοινωνικά συμφραζόμενα, συγκεκριμένα (context), όπου ανήκει. Η λαϊκή ποίηση λειτουργεί μέσα στα πλαίσια της παραδοσιακής (ή προ-καπιταλιστικής) κοινωνίας, ας πούμε στην Κύπρο των χρόνων της τουρκοκρατίας και της αγγλοκρατίας. Ο λαϊκός ποιητής δρα ως ενεργητικός φορέας της παράδοσης: Κινείται μέσα σε ορισμένα τυποποιημένα πλαίσια (ως προς την μορφολογία και την τεχνική των ποιημάτων του ακολουθεί το δημοτικό τραγούδι) προσαρμόζεται στις εκάστοτε κοινωνικο-οικονομικές δομές και γενικά ανταποκρίνεται στο πνεύμα της ομάδας. Γνωρίζει ότι το έργο του θα περάσει από την αυστηρή λογοκρισία του δέκτη-λαού, ο οποίος ή θα το εγκρίνει, θα το κάνει κτήμα του και θα το παραδώσει στη μνήμη ή θα το απορρίψει και θα το καταδικάσει στη σιωπή. (4)

3.

την περίπτωση της Κύπρου, διάφοροι ζωηρικοί λόγοι (δηλ. το ίδιο το υλικό μας, οι τρόποι με τους οποίους λειτουργεί αυτό το

υλικό μέσα στην ομάδα κτλ) μας υπαγορεύουν να διαχωρίσουμε τον ποιητή από το λαϊκό ποιητή και παραπέρα από τον «τσατπιστή» και τον «τραγουδιστή». (5)

Δεχόμαστε ότι ο ποιητάρης είναι εκείνος ο οποίος ασκεί την «ποιηταριζήν» ως επάγγελμα. Δηλ. συντάσσει πολύστιχα αφηγηματικά κείμενα (ποιητάρικα), τα οποία αντλούν τη θεματική τους από επίκαιρα γεγονότα κοινού ενδιαφέροντος (π.χ. ερωτικές τραγωδίες, μύθοι, θεομηνίες, θαύματα αγίων). Τα στιχουργήματα αυτά ακολουθούν μια τυποποιημένη δομή και στιχουργική και στις πλείστες περιπτώσεις χαρακτηρίζονται από ευκολία σύνθεσης, φλυαρία και προχειρογραφία. Εκδίδονται σε φτηνές, ολιγοσέλιδες φυλλάδες και προορίζονται για τα λαϊκά στρώματα. Ο ίδιος ο ποιητάρης περιφέρεται σε πανηγύρια και άλλες συγκεντρώσεις και διαφημίζει τα

ποιητάρικα του, τραγουδώντας αποσπάσματα από αυτά. Επομένως, ο ποιητάρης είναι ένας επαγγελματίας στιχοπλόκος, ο οποίος αγωνίζεται να βγάλει το ψωμί του και όχι να κάνει τέχνη. (6)

Για το λαϊκό ποιητή έχει γίνει ήδη λόγος σε αναδεικνύοντας με το λόγο δημιουργό. Ο Κύπριος λαϊκός ποιητής είναι συνήθως αγράμματος, ανεπηρεαστος από την λόγια παιδεία. Δημιουργεί το έργο του στην τοπική διάλεκτο γιατί μονάχα αυτήν ξέρει. Τραγουδά τις χαρές και τις λύπες της ομάδας, τα προβλήματα και τους προβληματισμούς της. Η ποιητική του είναι αδιάφρακτα δεμένη με το λαό. (7) σ' αυτόν αντλεί το υλικό του και σ' αυτόν απευθύνεται. Επομένως, η ποίηση του εναρμονίζεται πλήρως με τη δεσποζουσα (πατριαρχική) ιδεολογία της κοινωνίας στην οποία ζει.

Δύο όψεις της κυπριακής λαϊκής ποίησης, οι οποίες έχουν σχετική αυτοτέλεια, είναι το «ταιάτισμα» και το δίστιχο ή ολιγόστιχο ερωτικό τραγούδι.

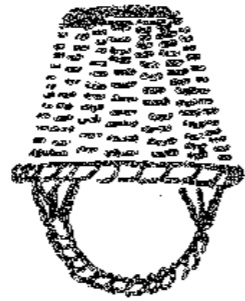
Το πρώτο περιέχει το στοιχείο του διαγωνισμού, της αναμέτρησης: Δύο ή περισσότεροι «ταιάτιστές» (ή «τραγουδιστές») διαγωνίζονται με αυτοσχέδια διαλογικά δίστιχα (ή ολιγόστιχα τραγούδια, πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα, σε καθορισμένο χώρο - χρόνο (κυρίως σε τραπέζια διασκεδάσεων ή κατά την μερα του Κατακλυσμού). Ο κάθε «ταιάτιστής» προσπαθεί να στριμώξει τον αντίπαλο του με έξυπνες απαντήσεις, που πρέπει να δωθούν χωρίς χρονοτριβή για να κερδίσει την επιδοκμασία του ακροατηρίου, ενώ το βιολί και το λαούτο

καλύπτουν με τη μουσική τους τα κενά.

Το δίστιχο ή ολιγόστιχο ερωτικό τραγούδι έχει βαθιές ρίζες, οι οποίες χάνονται μέσα στο χρόνο. Ο «τραγουδιστής» υμνεί τον έρωτα με τη συνοδεία βιολιού, κατά την διάρκεια πανηγυρικών συγκεντρώσεων. Όπως παρατηρεί ο Γ. Μολέσκης, στο ερωτικό δίστιχο υπάρχει «μια καθορισμένη ποιητική, με το δικό της επεξεργασμένο σύστημα μέσων έκφρασης, τον κύκλο των συμβόλων της, τον τρόπο δόμησης των παραστάσεων και των εκόνων της κλπ.» (8)

Είναι φανερό ότι δεν μπορούμε να θέσουμε στεγανά όρια ανάμεσα στο λαϊκό ποιητή, τον τσαττιστή και τραγουδιστή. Παρόλο που χρειάζεται - εκ των πραγμάτων - να γίνεται διαχωρισμός ανάμεσα στην λαϊκή ποίηση και τα ποιητάρικα (αυτά τα δεύτερα είναι στιχουργήματα όχι ποίηση) (9), ωστόσο δεν κρίνεται σκόπιμο να θέσουμε το τίτλο του λαϊκού ποιητή ή ποιητάρη, του τσαττιστή ή του τραγουδιστή στο ένα ή στο άλλο όνομα. Επομένως θεωρούνται εντελώς άστοχα και άσκοπα τα δέκα ερωτήματα του Κ.Γ., ο οποίος «ανησυχεί» για το που θα εντάξουμε τους Χ. Πριγκόπουλο, Χ. Αζίνο, Π. Λιασίδη, Α. Μαππούα κ.α.

Στη λαϊκή ποίηση ενδιαφέρει περισσότερο το ίδιο το αντικείμενο, το υλικό, παρά το δημιουργό. Εξάλλου, είναι γνωστό ότι αρκετά ονόματα διαπερνούν τις διάφορες «κατηγορίες», αφού ασχολήθηκαν με τη λαϊκή ποίηση, το τσιτάττισμα ή το ερωτικό τραγούδι, ενώ ορισμένοι έγραψαν και ποιητάρικα. Σε καμιά περίπτωση όμως, δεν μπο-

ρούμε να θεωρήσουμε ως λαϊκή ποίηση το ποιητάρικο - έστω και αν αυτό κάπου φαίνεται ότι είναι λαϊκότροπο (π.χ. στη μορφολογία, στιχουργική). Από την άλλη, είναι ο ίδιος ο λαός, η ομάδα η οποία θα αναδειξει το λαϊκό ποιητή της. Έτσι, στην παραδοσιακή κοινωνία, δεν μπορεί να επέμβει ο οποιοσδήποτε λόγιος ή τεχνοκρίτης για να χαρακτηρίσει κάποιον «λαϊκό ποιητή» και να τον επιβάλει στην ομάδα. (Κάτι ανάλογο φαίνεται ότι γίνεται σήμερα στη «βιβλιοθήκη Κυπρίων λαϊκών ποιητών» κ.α)

4.

Είναι, ίσως, πολύ πιο χρήσιμο να εξετάσουμε ορισμένα άλλα θέματα π.χ. μπορούμε να μιλούμε με σιγουριά για παραγωγή λαϊκής ποίησης στη σημερινή Κύπρο; Ή πόσο λαϊκή είναι η σύγχρονη κυπριακή «λαϊκή» ποίηση; Η γενικότερα, ποιό περιεχόμενο μπορούμε να δώσουμε στον όρο «λαϊκός πολιτισμός»; Ακόμη, μπορούμε να μιλήσουμε για παραδοσιακή κοινωνία (ας μην πια-

στούμε από τις εξαιρέσεις) στην Κύπρο του 1988;

Δεν προτίθεμαι - εδώ τουλάχιστον - να συζητήσω ή να απαντήσω αυτά τα ερωτήματα. Θα δοκιμάσω μόνο να θίξω ορισμένα σημεία τους.

Η Κύπρος είναι από τους λίγους χώρους του ελληνισμού (10) όπου εξακολουθεί και σήμερα η παραγωγή μιας «λαϊκής» (μάλλον λαϊκότροπης) ποίησης, η οποία παρουσιάζει ορισμένες ιδιαιτερότητες και κάπου φαίνεται να ξεφεύγει από ό,τι γενικά ονομάζουμε λαϊκή ποίηση. Αυτή η λαϊκότροπη ποίηση που «ανθίζει» στις μέρες μας κάποτε είναι προφορική (π.χ. τσιαττίσματα, ερωτικό τραγούδι), ωστόσο αποκτά, ολοένα και περισσότερο, γραπτό χαρακτήρα. Από την άλλη, ακολουθεί ορισμένα χαρακτηριστικά της λαϊκής ποίησης (π.χ. τυποποιημένα στοιχεία στη στιχουργική και τη μορφολογία), όμως θα πρέπει να διευκρινιστεί πού και πόσο λειτουργεί σήμερα αυτή η «λαϊκή» ποίηση: Εκφοράζει τους πόθους και τους καημούς μιας ομάδας ή έχει ευρεία «κατανάλωση»;

Σχετικά με το θέμα «λαϊκός πολιτισμός» αξίζει να αναφερθούν εδώ κάποια συμπεράσματα από ανάλογη έρευνα που διεξήγαγε το αθηναϊκό περιοδικό Αντί (11) και να επιχειρήσουμε ορισμένες συσχετίσεις για τα πράγματα εδώ στη Κύπρο. Η Άλκη Κυριακίδου-Νέστορος σημειώνει για το λαϊκό πολιτισμό:

«(...) ως το Β' παγκόσμιο πόλεμο δικαιολογούνται ίσως οι λαογράφοι μας να μιλούν για «λαϊκό πολιτισμό» και να εννοούν τον πολιτισμό της υπαίθρου, γιατί υπήρχε, έστω και εξα-

σθενημένο, ένα σύστημα ζωής διαφορετικό, το οποίο διακρίνει τους Έλληνες χωρικούς από τους αστούς συμπατριώτες τους. Μετά το 1950 όμως, για λόγους που οφείλονται τόσο στις πολιτικές συνθήκες της πατρίδας μας εκείνη την εποχή, όσο και στη ραγδαία αλλαγή της τεχνοοικονομικής βάσης του πολιτισμού μας, δηλ. την ουσιαστική είσοδο μας στη βιομηχανική φάση της ιστορίας μας, ο λαϊκός πολιτισμός ως σύστημα ζωής, ως ένας βίος οικοδομημένος πάνω σε συγκεκριμένες ιστορικές επιλογές - με δύο λόγια: ο λαϊκός πολιτισμός ως ιστορική πραγματικότητα - δεν υπάρχει πια». (12)

Εξάλλου ο Αλέξης Πολίτης σημειώνει ανάμεσα σ' άλλα: «(...) Οι περίφημες «ρίζες» ανακαλύπτονται πάντα αφού ξεραθούν. Έτσι δείγμα ή καθρέφτης του «γνήσιου» λαϊκού δεν είναι ό,τι χρησιμοποιεί αυτή τη στιγμή ο λαός, αλλά ό,τι έπαψε πια να χρησιμοποιεί». (13)

Μήπως οι παραπάνω σκέψεις θα μπορούσαν να ισχύσουν και στην περίπτωση της Κύπρου; Ή μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι επιβιώνει ακόμη στην κυπριακή κοινωνία η λαϊκή ποίηση, η λαϊκή ενδυμασία, η λαϊκή αρχιτεκτονική κτλ; Ή μήπως μπορούμε να δεκτούμε την άποψη ότι υπάρχει ακόμη στο νησί μας παραδοσιακή κοινωνία μετά το 1960 και κυρίως μετά το 1974;

5.

Ελπίζω ότι ο Κ.Γ. θα συζητήσει γόνιμα και διεξοδικά, ως ειδικός και με την πολλή αυτοπεποίθηση που τον χαρακτηρίζει, ορισμένα βασικά θέματα γύρω από την λαϊκή ποίηση της Κύπρου.

Σχετικά με τις απορίες 1, 2 και 4 του Κ.Γ. πιστεύω ότι έχει πάρει ήδη την απάντηση που ζητούσε από το ίδιο το περιοδικό Εντός. (14)

Δεν μπορεί να μείνει ασχολίαστη η απορία με τον αριθμό 3, όπου ο Κ.Γ. διερωτάται: «Γιόρσεξε ότι αρκετές παρατηρήσεις του για την κυπριακή ερωτική ποίηση είναι ταυτόσημες με δικές μου παρατηρήσεις για το ίδιο ερωτικό θέμα; Δεν είχα την τύχη (;) να δω τη σχετική «μελέτη» του. (16) Ωστόσο φρόντισα και τη διάβασα αυτές τις τελευταίες μέρες; το σχετικό με την ερωτική ποίηση μέρος αποτελείται από τέσσερις (4) σελίδες, από τις οποίες οι μισές καλύπτονται με στίχους που παρατίθενται. Οι υπόλοιπες δύο περιέχουν παρατηρήσεις καθαρά περιγραφικές, χωρίς οποιαδήποτε ερμηνεία. Πιστεύω πως στη συγκεκριμένη «μελέτη» του ανταποκρίνεται απόλυτα εκείνο το περίφημο ερώτημα του: «Ποιά θα είναι η συμβολή της δικής του «έρευνας» στο θέμα αυτό»;

Τελειώνοντας ομολογώ πως με κατάπληξαν οι φιλοφρονήσεις του Κ.Γ. γύρω από το άτομο μου, οι οποίες, όμως, βρίσκονται σε μεγάλη αντίθεση με τους «συμβουλευτικούς» αφορισμούς του.●

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. περ. Εντός των τευχών, τευχ. 38 Δεκέμβριος 1988, σσ.24-25
2. περ. Εντός τευχ. 37 Νοέμ.1988, σσ 30-34 και τευχ. 38 ο.π.σ.18-23
3. βλ. σχετικά, Άλκη Κυριακίδου-Νέστορος, «Λαϊκός πολιτισμός» και «Πηγές για το λαϊκό πολιτισμό της τουρκοκρατίας», στο Ελλάδα-Ιστορία και πολιτισμός, 1981,σ.224-278
4. βλ. και Θεοδ. Νικολάου, «Ο λαϊκός ποιητής Ξενής Πάτσας», εισαγωγή στο Ξ. Πάτσας, Ποιήματα, Κύπρος 1978, σ.9-10.
5. Ανάλογο διαχωρισμό έχει κάνει και ο Γ.Μολέσκης στη μελέτη του «Η κυπριακή δέλεκτος και η ποίηση της» περ. Νέα Εποχή, τευχ.173-174 (Ιούλης-Οκτώβρης 1985) σελ.332-348.
6. Από νωρίς (1930) ο Άντης Περνάρης διαχώρισε τους ποιητάρηδες από τους λαϊκούς ποιητές: «Η πραγματική εντούτοις λαϊκή ποίηση της τουρκοκρατίας κι αργότερα δεν έβγαινε απ' τους ποιητάρηδες, που κατά το πλείστον σήχαι και καμιά ελκρινεία αισθημάτων δεν τους χαρακτήριζε, ΑΛΛ' απ' τους ανώνυμους λαϊκούς τραγουδιστές (...)» βλ. σχετικά Α.Περνάρη, ΑΝΑδρομές, Λευκωσία 1980, σ.30-39
7. Ο Θεοδ. Νικολάου περιγράφει με μια αξιολογητική εικόνα αυτή την άρρηκτη σχέση λαϊκής ποίησης και λαού: Η λαϊκή ποίηση «μοιάζει με τ' απομεινάρια ενός ψαριού που μπήκε να διαβάσει επάνω στις εγκάρσιες τομές των βουνών. Το ψαροκόκκαλο έχει γίνει εάν με τα γύρω του, και δεν είναι πια ύλη, αλλά σχήμα. Προσπαθείς να το βγάλεις και χάνεται. Προσπαθείς να απομονώσεις την ποίηση από την ψυχή του λαού και δεν υπάρχει ούτε ποίηση ούτε λαός». βλ. Θ.Νικολάου, ο.π., σ.9
8. Γ. Μολέσκης ο.π., σ.343
9. Οι εξαιρέσεις υπάρχουν πάντα, όμως δεν μπορούν να καταργήσουν τον κανόνα.
10. βλ. και Ερ. Καψώμενος, Το σύγχρονο κρητικό τραγούδι. Η δομή και η ιδεολογία του, Αθήνα 1979, σ.284.
11. περ. Αντί, τευχ. 40,41 και 43 (1978)
12. Στο ίδιο, τευχ. 40 ο.π.
13. Στο ίδιο, τευχ. 43, ο.π.
14. βλ. περ. Εντός, τευχ. 38 ο.π.σ.24.

αποστολη

αντι-ποίηση
απο
την
ανεκδοτη
συλλογη:
ανατομια-
αιρετικα
αντι-ποιηματα
πολυ
σκληρα
και
χωρις
προσωπειο

Λευκωσια-λονδινο-αθηνα
1988-1989

Αθήνα, 9. XII. 1988

Κώστας Κύρρης

Αγαπητέ Πρωθυπουργέ, τα Σέβη μου.
Από την χώρα του Ορθού Λόγου σου αναγγέλω
ότι επιτέλους άρχισε απόψε
στις κεντρικές συνοικίες της πρωτεύουσας
ο τετρακοσιοστός τριακοστός τρίτος
παράλογος εμφύλιος πόλεμος
αυτού του αξιοαγάπητου έθνους.

Ήδη σκοτώθηκαν πολλοί λεβέντες,
το πυροβολικό και τα αυτόματα
θερίζουν μικρούς, μεγάλους.
Κατάρρουν ουρανοξύστες και μικρομάγαζα,
κραυγές θριάμβου και θρήνοι-
δονούν τον μολυσμένο αέρα
που κατάντησε μαύρο νέφος.

Ως τώρα έχουν εμπλακή στις μάχες
οι ένοπλες ομάδες των τριών μεγαλύτερων κομμάτων
κι επίκειται η συμμετοχή του τέταρτου.
Ως τα ξημερώματα καμιά πατριά ή κόμμα
δεν θέλει απουσιάζειν από τις αιματηρές συγκρούσεις.

Αυτό δεν εζήτησες; Ίδού το επέτυχα
και με πολυ μικρές δαπάνες: εξαγοράσαμε
μόνο πέντε- έξι κομματάρχες-
οι υπόλοιποι αυτομάτως έπονται.
Ξέρεις για το φιλότιμο και τον συρμό,
την μίμηση και την ανάγκη εκφράσεως,
για το αστείρευτο χιούμορ αυτών των γραφικών ανθρώπων.

Ξεκίνησαν ν' αλληλούβρίζονται με ασυνήθιστη ένταση
γιατί κάτι σκάνδαλα επιδεικτικά,
όπου όλοι σχεδόν οι πολιτικοί είχαν κλέψει.
Μερικοί δεν πρόλαβαν ή δεν κατόρθωσαν
άλλοι δεν ήξεραν πότε να σταματήσουν
Άκρη δεν βρίσκεται: μάλλον το πρόβλημα ήταν
ποιός θα έκλεβε τα περισσότερα.
Τώρα όμως έχουν λησμονήσει τις αιτίες
δεν ξέρουν πια γιατί σκοτώνονται
μέσα στο πηχτό σκοτάδι.
Σημασία πλέον έχει μόνο ο πόλεμος
να'ναι αρκούντως εξώντικός.

Εξάλλου το πλιάτσικο φέρνει κέρδη
σ' όλα τα κόμματα. Όσοι δεν έκλειψαν από τα σκάνδαλα
τώρα ληστεύουν ελεύθερα στις μάχες.
Μην ανησυχής, δεν πρόκειται εύκολα να σταματήσουν:
Θ' αλληλοσφάζονται υπερήφανα
όσο να μείνουν οι μισοί, κι όσο έχουν όπλα
και πυρομαχικά- κι αυτά δεν πρόκειται να τους λείψουν,
τα προμηθεύονται άφθονα, όλοι τους στέλνουν
σε αδρές τιμές κι πρώτοι εμείς, το ξέρεις.

Τότε θα επέμβουμε σαν φίλοι,
για να βοηθήσουμε στην ειρήνευση-
έτσι ξεπαστρεύουμε τους υπόλοιπους
ή τους «μεταγενέστερους». Θα τους ευχαριστήση:
έχουν αρχαιότατη πείρα σ' αυτά.
Το γεωπολιτικό παιχνίδι το κερδήσαμε,
βάσεις πετρέλαια κι εμπορικοί σταθμοί δικά μας.

Αποστολή πιστώσ εξετελέσθη,
αναμένω βράβεισιν μου
κι ένα καλό υπουργείο στον επόμενο
κυβερνητικό ανασχηματισμό.

Φίλε Πρωθυπουργέ, τα Σέβη μου.

Υ.Γ. Ξέρεις πολύ μου αρέσει
το Υπουργείο των Συνωμοσιών.

απο το χειρογραφο στην εκδοση
και του
ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ

PRINTED
MATTERS
DESKTOP
PUBLISHING
SERVICES

δ.σεβερη 29
453831

Τι θα λέγατε
για μια
συνδρομη
«Εντός»;

ΓΚΑΛΕΡΥ·
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟ
ΒΙΝΤΕΘΗΚΗ

ΚΑΝΑΡΗ 13, ΛΕΜΕΣΟΣ, ΤΗΛ. 051-52667

ΤΩΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ

ΒΑΣΙΛΗΣ
ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

1. Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ
ΕΡΓΟ ΤΟΥ
2. ΑΠΑΝΤΑ

εκδόσεις Χρ. Ανδρέου

ΔΕΛΤΙΟ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ

Προς
Εκδόσεις Χρ. Ανδρέου
Ρηγαίνης 64Α
Λευκωσία Τ.Κ. 2298
Τηλ. 476105 - 466648-9

Παρακαλώ όπως μου αποστείλετε το δίτομο έργο για
τον εθνικό μας ποιητή Βασίλη Μιχαηλίδη ολοκλη-
ρωμένο και σε πολυτελή βιβλιοδεσία. Μαζί με τα βι-
βλία να μου παραδοθούν ΔΩΡΕΑΝ τα πέντε τεύχη
της εφημερίδας «ΔΙΑΒΟΛΟΣ» που εξέδιδε ο ποιητής
το 1888.

Συμφωνώ να πληρώσω £25 για όλα τα πιο πάνω. Η
πληρωμή μπορεί να γίνει τοις μετρητοίς ή με
2 μηνιαίες δόσεις.

Ενδιαφέρομαι για 1, 2, 3, 4, 5, σειρές (βάλτε σε κύκλο ότι
σας ενδιαφέρει)

Όν/μυν

Οδός

Περιοχή

Τηλ. οικίας

Υπογραφή

Ζητούνται συνεργάτες
πρωϊνοί ή απογευματινοί
ή μερικής απασχόλησης
για προώθηση των
εκδόσεων
μας

Πορεία: Κυριακή 19 του Μάρτη

Οι Γυναίκες Επιστρέφουν

Οι γυναίκες της Κύπρου θα περάσουμε ξανά στις 19 του Μάρτη 1989 τη γραμμή του τούρκικου στρατού κατοχής που διχοτομεί τη χώρα μας.

Οι ειρηνικές πορείες μας κόντρα στη γραμμή της βίας είναι η άρνηση μας να δεχτούμε τη διαίρεση του τόπου μας από τον τούρκικο στρατό. Είναι η βούλησή μας να ζήσουμε σε μια Κύπρο λεύτερη και ενιαία. Είναι το δικαίωμα όλων των προσφύγων να επιστρέψουν στα σπίτια τους και όλων των πολιτών να κινούνται λεύτερα και να ζουν όπου οι ίδιοι θέλουν κι όχι όπου το επιβάλλει με τα όπλα μια χώρα ξένη.

Μια ειρηνική πορεία κόντρα στην τούρκικη βία δεν είναι ούτε η πρόκληση ούτε η αιτία των προβλημάτων μας. Είναι η συνέπεια και η απάντηση στη συνεχιζόμενη διαίρεση του τόπου μας από τον τούρκικο στρατό κατοχής.

Πρόκληση και αιτία είναι η παρουσία των τούρκων εισβολέων και των τούρκων εποίκων που επιβάλλουν τη διχοτόμηση.

Απόφαση και βούληση μας είναι να ζήσουμε ως λεύτεροι πολίτες στον τόπο μας και να κτίσουμε ένα κοινό μέλλον ειρήνης για τα παιδιά μας.

Απόφαση και βούλησή μας είναι να καταργήσουμε την παράνομη γραμμή της βίας που χωρίζει την Κύπρο και το λαό μας στα δυο και απειλεί καθημερινά τη ζωή μας και τη ζωή των παιδιών μας.

Η Κίνηση είναι ειρηνική. Πιστεύει στις ειρηνικές διαδικασίες και την ανάγκη διαλόγου για την εξεύρεση λύσης. Θεωρεί όμως, παράλληλα, αναφαίρετο δικαίωμα του λαού και πράξη επιβεβλημένη τη δυναμική έκφραση της αντίθεσης του στην κατοχή και το διαχωρισμό της Κύπρου.

Καλούμε όλες τις γυναίκες της Κύπρου πέρα και πάνω από παρατάξεις, πέρα και πάνω από κόμματα, νάναι έτοιμες για τη μαζική πορεία των γυναικών κόντρα στη γραμμή της βίας και της διαίρεσης της Κύπρου από τους τούρκους εισβολείς.

Για περισσότερες πληροφορίες:

Λεωφόρος Ομήρου 3(ο) (παρά τα γραφεία ΚΕΜΕΚ)

Λευκωσία, τηλ. 02464256

από Δευτέρα μέχρι Παρασκευή 10.00 π.μ. - 1.00 μ.μ.

3.00 μ.μ. - 6.00 μ.μ.